

ATLAS COPCO
Årsredovisning 2016

Atlas Copco

Atlas Copco tror på...

... att leverera innovativa produkter, tillförlitlig service och lönsam tillväxt och att samtidigt vara ett ansvarsfullt företag. Årsredovisningen speglar Atlas Copcos uppdrag att skapa hållbar, lönsam utveckling och integrerar information om ekonomi, hållbarhet och bolagsstyrning för att beskriva Atlas Copco på ett övergripande och sammanhängande sätt.

INNEHÅLL

Atlas Copco-gruppen	Omslagets insida
VD och koncernchef	2
● DET HÄR ÄR ATLAS COPCO	6
<i>Avsnittet innehåller relevant information om Atlas Copcos vision, uppdrag, strategi, struktur och styrning, hur vi gör affärer och skapar värde.</i>	
● ÅRET I SAMMANDRAG Förvaltningsberättelse	
<i>Avsnittet beskriver Atlas Copcos prestationer och resultat under året.</i>	
● Kompressorteknik	20
● Industriteknik	26
● Gruv- och bergbrytningsteknik	30
● Bygg- och anläggningsteknik	34
● Risker, riskhantering och möjligheter	38
● ● Innovation	42
● ● Medarbetare	46
● Samhälle och miljö	49
Atlas Copco-aktien	54
● Koncernens styrning	56
VÅRT FINANSIELLA RESULTAT	
● Finansiella rapporter (Atlas Copco-gruppen)	66
● Noter (Atlas Copco-gruppen)	71
● Finansiella rapporter (Moderbolaget)	110
● Noter (Moderbolaget)	112
● Styrelsens underskrifter	124
Revisionsberättelse	125
Finansiella definitioner	128
● Hållbarhetsnoter (Atlas Copco-gruppen)	129
Revisors rapport över översiktlig granskning av Atlas Copco AB:s hållbarhetsredovisning	136
Fem år i sammandrag	137

● MARKERAT MED BLÅTT

Den reviderade årsredovisningen och koncernredovisningen finns på sidorna 14–48 och 56–124. Bolagsstyrningsrapporten som granskats av revisorerna finns på sidorna 56–65.

● MARKERAT MED GRÖNT

Hållbarhetsinformation som har granskats översiktligt av revisorerna finns på sidorna 10–13, 42–53 och 129–135.

NYTT AFFÄRS- OMRÅDE PRESENTERAS

Affärsområde
Vakuumenteknik,
verksamt från
1 januari 2017
Se sidan 25

Detalj från omslaget:

En turbomolekylär vakuumpump, nEXT från Edwards, kontrolleras efter att ha testats för läckage inför anpassningen till den slutliga teststationen.

REKORDRESULTAT, -ORDER OCH STARKT KASSAFLÖDE

Se sidorna 16–18

NOTERA

Beloppen som presenteras är i MSEK om inte annat anges och siffror inom parentes avser föregående år. De siffror som presenteras i rapporten hänvisar till kvarvarande verksamheter om inte annat anges.

FRAMÅTBlickande Uttalanden

Vissa uttalanden i denna rapport är framåtblickande och det faktiska utfallet kan bli väsentligt annorlunda. Förutom de faktorer som särskilt kommenteras kan det faktiska utfallet i väsentlig grad komma att påverkas av andra faktorer som till exempel konjunktoreffekter, valutakurs- och räntefluktuationer, politiska risker, inverkan av konkurrerande produkter och deras prissättning, produktutveckling, kommersiella och tekniska svårigheter, leverantörsstörningar och stora kundförluster.

Atlas Copco AB och dess dotterbolag benämns ibland Atlas Copco-gruppen, Gruppen, koncernen eller Atlas Copco. Även Atlas Copco AB kallas ibland Atlas Copco. Med varje hänvisning till styrelsen menas styrelsen för Atlas Copco AB.

KONTAKTUPPGIFTER

Investerarrelationer

Daniel Althoff, chef investerarrelationer
ir@se.atlascopco.com

Media

Ola Kinnander, presschef
media@se.atlascopco.com

Hållbarhet

Sofia Svingby, chef för ansvarsfullt företagande
cr@se.atlascopco.com

Produktion: Atlas Copco AB,
Griller Grafisk Form AB, Text Helene AB
Copyright 2017, Atlas Copco AB, Stockholm
Tryck: Hylte Tryck. Prepress: Bildrepro
9853 8376 02 (6 000)

En decentraliserad koncern med fyra affärs

Under det tredje kvartalet 2016, presenterade Atlas Copco-gruppen ett femte affärsområde. Det nya affärsområdet, Vakuumverksamheten var en del av affärsområdet Kompressorteknik under 2016. Nedan presenteras Gruppens fyra och, med justerade siffror för Kompressorteknik och Vakuumteknik, de fem affärsområden som är verksamma under

KOMPRESSORTEKNIK

Verksamt under 2016

LÄS MER PÅ SIDAN 20

Intäkter 2016:
MSEK 49 991

Affärsområdet Kompressorteknik erbjuder industrikompressorer, vakuumlösningar, gas- och processkompressorer och expansionsturbiner, utrustning för luft- och gasbehandling samt styrsystem för tryckluft. Affärsområdet har ett globalt servicenätverk och bedriver utveckling för hållbar produktivitet inom tillverknings-, olje-, gas- och processindustrierna. De viktigaste enheterna för produktutveckling ligger i Belgien, USA, Kina, Sydkorea, Tyskland, Italien och Storbritannien.

KOMPRESSORTEKNIK

Verksamt från 1 januari 2017

(Justerade siffror)

LÄS MER PÅ SIDAN 24

Intäkter 2016:
MSEK 36 356

Affärsområdet Kompressorteknik erbjuder tryckluftslösningar; industrikompressorer, gas- och processkompressorer och expansions-turbiner, utrustning för luft- och gasbehandling samt styrsystem för tryckluft. Affärsområdet har ett globalt servicenätverk och bedriver utveckling för hållbar produktivitet inom tillverknings-, olje-, gas- och processindustrierna. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Belgien, USA, Kina, Indien, Tyskland och Italien.

VAKUUMTEKNIK

Verksamt från 1 januari 2017

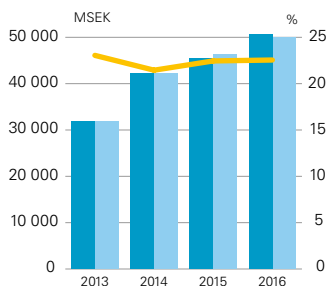
LÄS MER PÅ SIDAN 25

Intäkter 2016:
MSEK 13 635

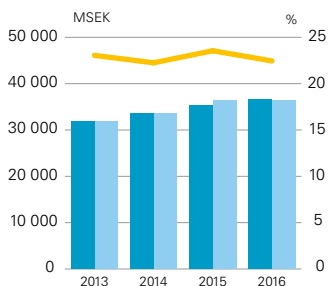

Affärsområdet Vakuumteknik erbjuder vakuumprodukter, reningssystem, ventiler och relaterade produkter huvudsakligen under varumärkena Edwards, Leybold och Atlas Copco. De viktigaste marknaderna är halvledare och vetenskapliga instrument samt ett brett utbud av industrisegment inklusive kemiska processindustrier, livsmedelsförpackning och pappershantering. Affärsområdet har ett globalt servicenätverk och bedriver utveckling för hållbar produktivitet i syfte att ytterligare förbättra kundernas prestanda. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Storbritannien, Tjeckien, Tyskland, Sydkorea, Kina och Japan.

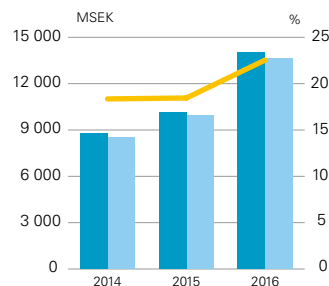
ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

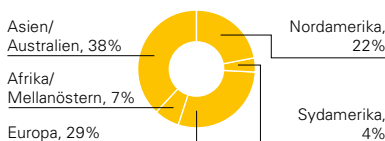
ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

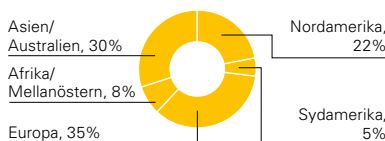
ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

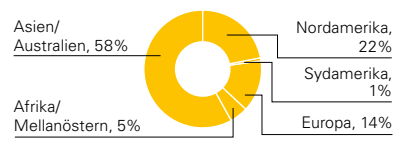
INTÄKTER PER REGION

INTÄKTER PER REGION

INTÄKTER PER REGION

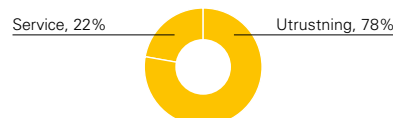
ANDEL AV INTÄKTER

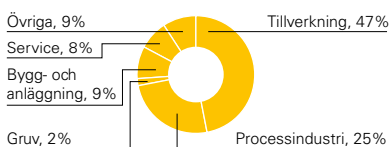
ANDEL AV INTÄKTER

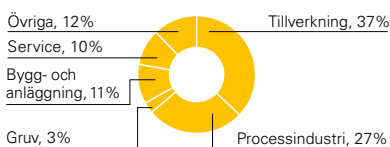
ANDEL AV INTÄKTER

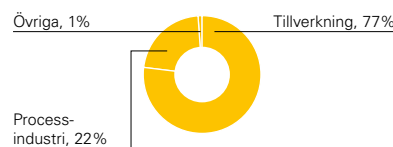
ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

områden under 2016, och fem under 2017

Vakuumteknik, är verksamt från den 1 januari 2017.
affärsområden som var verksamma under 2016
2017.

■ Ordergång, MSEK
■ Intäkter, MSEK
■ Rörelsemarginal, %

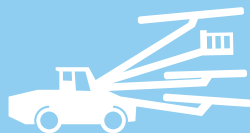
INDUSTRITEKNIK LÄS MER PÅ SIDAN 26

Intäkter 2016:
MSEK 15 017

Affärsområdet Industriteknik erbjuder industri-
verktyg, monteringsystem, produkter för
kvalitetssäkring, mjukvaror och service genom
ett globalt nätverk. Affärsområdet bedriver
utveckling för hållbar produktivitet för kunder
inom fordons- och verkstadsindustrierna,
underhåll och fordonservice. De viktigaste
enheterna för produktutveckling och tillverkning
ligger i Sverige, Tyskland, USA, Storbritannien,
Frankrike och Japan.

GRUV- OCH BERG- BRYTNINGSTEKNIK LÄS MER PÅ SIDAN 30

Intäkter 2016:
MSEK 25 043

Affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik
erbjuder utrustning för borrhning och bergbrytning,
ett komplett sortiment av tillhörande förbruknings-
varor samt service genom ett globalt nätverk.
Affärsområdet bedriver utveckling för hållbar
produktivitet i gruvor och dagbrott, infrastruktur,
anläggningsarbeten, brunnsborrning samt mark-
arbeten. De viktigaste enheterna för produkt-
utveckling och tillverkning ligger i Sverige, USA,
Kanada, Kina och Indien.

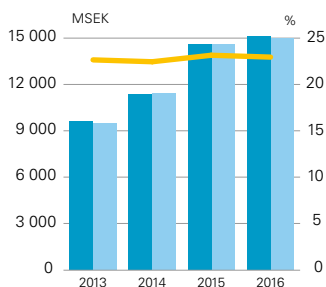
BYGG- OCH ANLÄGGNINGSTEKNIK LÄS MER PÅ SIDAN 34

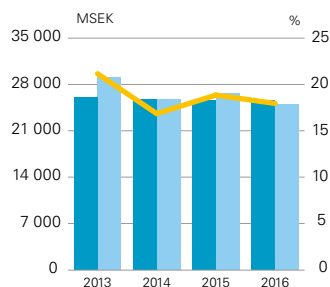
Intäkter 2016:
MSEK 11 794

Affärsområdet Bygg- och anläggningsteknik erbu-
der entreprenadverktyg, portabla kompressorer,
pumpar, generatorer och ljusstorn. Affärsområdet
erbjuder specialiserad uthyrning av utrustning och
tillhandahåller service genom ett globalt nätverk.
Bygg- och anläggningsteknik bedriver utveckling
för hållbar produktivitet inom infrastrukturprojekt,
anläggningsarbeten, olja och gas, energi och
borrning. De viktigaste enheterna för produkt-
utveckling och tillverkning ligger i Belgien,
Spanien, Sverige, USA, Kina och Indien.

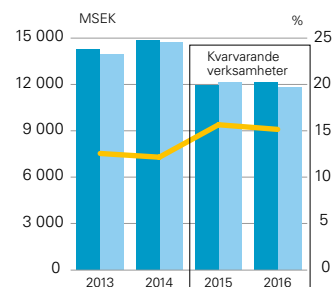
ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

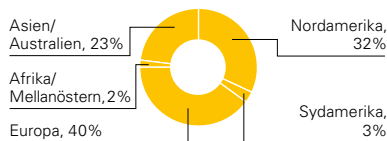
ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

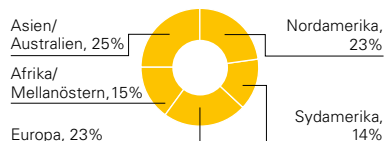
ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

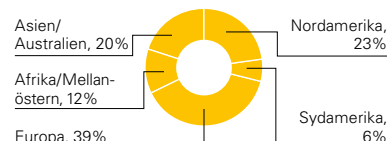
INTÄKTER PER REGION

INTÄKTER PER REGION

INTÄKTER PER REGION

ANDEL AV INTÄKTER

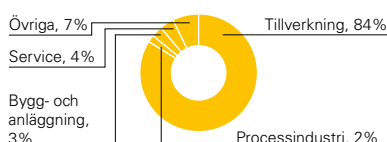
ANDEL AV INTÄKTER

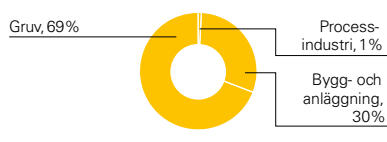
ANDEL AV INTÄKTER

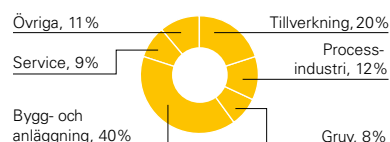
ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

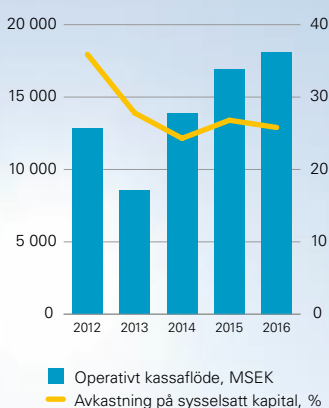
Atlas Copco 2016

Atlas Copco är en världsledande leverantör av hållbara produktivetslösningar. Gruppen erbjuder innovativa kompressorer, vakuumlösningar och luftbehandlingssystem, anläggnings- och gruvutrustning, industriverktyg och monteringsystem. Atlas Copco utvecklar produkter och service med fokus på produktivitet, energi-effektivitet, säkerhet och ergonomi. Företaget grundades 1873, har huvudkontor i Stockholm och kunder i 180 länder. Under 2016 hade Atlas Copco en omsättning på 101 miljarder kronor och fler än 42 000 anställda.

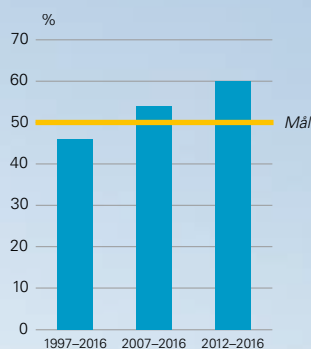
ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

OPERATIVT KASSAFLÖDE OCH AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL*

UTDELNING/RESULTAT PER AKTIE, GENOMSNITT*

* Inklusive avvecklade verksamheter

INTÄKTER, MSEK,
2016

101 356

+2.4%

RÖRELSEMARGINAL,
2016

19.5%

AVKASTNING PÅ SYSSELSATT
KAPITAL, 2016

+27%

OPERATIVT KASSAFLÖDE
MSEK, 2016*

18 109

+6.8%

* Inklusive avvecklade verksamheter

Framtiden är på vår sida

Atlas Copco uppnådde ett starkt resultat för 2016 trots tuffa villkor på flera marknader. Vi fortsatte att fokusera på att öka kundernas produktivitet med innovativa produkter, service och lösningar. Vi utvecklade den lovande verksamheten vakuumlösningar och beslutade till följd av det att etablera ett femte affärsområde. Samtidigt såg vi till att fortsätta vara flexibla och effektiva.

Affärsklimatet under 2016 var blandat. Våra industriverktyg, monteringsystem, vakuumrustning och industrikompressorer mötte god efterfrågan från branscher som bilindustrin, halvledare, samt verkstadsindustri. Gruv-, bygg- och anläggningssektorerna hade det fortsatt svårt, till stor del på grund av inbromsningen i Kinas ekonomi. Vår serviceverksamhet fortsatte att växa, delvis drivet av digitala möjligheter som ger oss nya smarta sätt att hjälpa kunderna. Indien, där vi har en stark lokal närvaro, klev fram som Asiens stora tillväxtmotor. Vår största marknad, USA, visade god efterfrågan från fordons- och verkstadsindustrin, men hade en svag olje- och gassektor.

Geopolitiska frågor, såsom Brasiliens försvagade ekonomi och folkomröstningen i Storbritannien om att lämna EU, skapade osäkerhet, särskilt gällande regeringars

vilja att investera i infrastruktur. Samtidigt fortsatte flera globala trender att gynna Atlas Copco, inte minst världssamfundets kamp mot klimatförändringar som fick draghjälp av klimatkonferensens överenskommelse i Paris i slutet av 2015. Att tillverka energieffektiva produkter är en integrerad del av vår affärsstrategi, och ju fler kunder vi hjälper att öka produktiviteten desto mer gynnas miljön.

Vakuum lyfter

Atlas Copcos tillväxt kommer att stödjas av spridningen i samhället av sakernas internet och den snabbt ökande användningen av smarta mobiler, plattskärmar och andra högteknologiska produkter. Dessa känsliga produkter kräver normalt en extremt ren tillverkningsmiljö, särskilt när halvledare är involverade. Detta leder till ett ökat behov av avancerade vakuumpumpar.

År 2014, efter att ha konstaterat att vakuumteknik är ett naturligt område för Atlas Copco, etablerade vi oss på allvar på den marknaden med förvärvet av Edwards Group. Med förvärven under 2016 av Leybold och CSK, samt flera mindre vakuumförvärv, har vi nu ett starkt fotfäste i denna bransch. Vi har den mest kompletta produktportföljen inom vakuum, vilket låter oss tränga djupare in i alla marknader, både vad gäller användningsområden och geografiskt. För att ge vakuumverksamheten de bästa tillväxtpöjligheterna skapade vi ett nytt affärsområde, Vakuumteknik, som blev verksamt i början av 2017.

Närhet till kunderna

Vår serviceverksamhet fortsätter att göra stora framsteg. Det beslut vi fattade för några år sedan om att fokusera mer på service och skapa en särskild serviceorganisation

”

Det finns alltid ett bättre sätt.

inom varje affärsområde har gett resultat. Förbättrad logistik och uppkoppling som gör att vi kan övervaka våra maskiner på distans har en nyckelroll i denna utveckling. Service svarar för över 40% av våra intäkter. Fördelarna med en stark serviceorganisation går långt utöver att generera intäkter från maskinunderhåll och reservdelsförsäljning. Vi lär oss om kundernas behov och ser hur de använder utrustningen i olika miljöer. Detta stärker relationen till kunderna och ger våra forsknings- och utvecklingsingenjörer ovärderlig information så att vi kan fortsätta att ta fram de bästa produkterna. Våra 13 000 kvalificerade servicetekniker är våra ögon och öron på marknaden och en ovärderlig resurs i vår ständiga strävan efter att tillhandahålla smartare lösningar till våra kunder.

Vi strävar efter att serva så gott som all utrustning vi har sålt. Allt fler kunder inser att de drar nytta av att låta oss, som kan utrustningen bäst, göra jobbet. Atlas Copco utvecklas allt mer från att vara en utrustningsleverantör till en serviceleverantör.

Vi blir allt mer som ett försäkringsbolag – i den meningen att vi ser till att utrustningen kommer att fungera så att kunden inte behöver oroa sig för maskinerna och kan fokusera på sin kärnverksamhet.

Industrialiserat entreprenörskap

Innovationer har stått i centrum för Atlas Copco sedan vi började vår resa 1873, och vi fortsätter att erbjuda banbrytande teknik som sätter nya standarder för industrin. Den långa listan inkluderar gruvmetoden ”en människa, en maskin” från 1950-talet och konceptet med variabel hastighet för kompressorer vilket har kapat enorma mängder energiförbrukning. Idag fortsätter vi med omvälvande teknik, till exempel monteringsmetoder som låter fordonstillverkare bygga lättare och därmed energieffektiva bilar. Ett annat exempel är batteridrivna lastare för underjordsgruvor som förbättrar arbetsförhållanden och miljön när de ersätter dieselmotorer.

Vi lanserar kontinuerligt produkter och service som är mer produktiva, energi-

”
Kunderna drar nytta av att låta oss, som kan utrustningen bäst, göra jobbet.

” Atlas Copco fokuserar på att växa i rätt marknadssegment, organiskt och genom strategiska förvärv.

effektiva, säkra och ergonomiska. Bland de innovativa produkter som lanserades under 2016 finns kompressorer med överträffad effektivitet, energibesparande vakuumpumpar, åtdragningsverktyg med ökad produktivitet och ergonomi, en kraftfull gruvtruck som är redo för automation, samt bränsleeffektiva och användarvänliga portabla kompressorer för byggarbetsplatser. Atlas Copco ligger i framkant inom gruvautomation, som är en växande trend. Genom att installera autonom teknik på till exempel våra borrhjull kan gruvbolagen fjärrstyra flera riggars långt bort från platsen. Detta sparar pengar för kunderna och möjliggör en säker, bekväm arbetsmiljö för operatörerna.

Om ett stort företag lyckas med att sprida en sann entreprenörsanda internt kan det få enorma fördelar tack vare stödet från den bredare organisationen. Detta stöd inkluderar finansiering, teknisk kompetens, försäljningskanaler, varumärken och logistik. Vi tror starkt på detta koncept, som vi kallar industrialiserat entreprenörskap. Ett tecken på vår innovativa anda är våra cirka 6 200 aktiva patent runt om i världen vilka representerar ungefär 2 000 uppfinningar.

Gruppens John Munck-pris, som belönar stora tekniska innovationer, tilldelades 2016 teamet bakom den vakuumpump med skruvteknologi som snabbt blivit populär bland kunderna. Vakuumpumpen införlivar mycket av den hyllade kompressor-teknologin med varvtalsstyrning. Det är en tyst, intelligent och mycket effektiv maskin som endast förbrukar cirka hälften av energin jämfört med traditionella vakuumpumpar.

I våra dagliga liv går saker och ting snabbt åt det digitala hållet, och vi upplever

samma trend inom vår verksamhet. Det går inte att vara marknadsledande idag utan att ha full kontroll på den digitala utvecklingen. Digitaliseringen gör vår produktion effektivare och förbättrar våra leveranstjänster till kunder. Den gör oss snabbare, effektivare och flexibla. Den möjliggör spårbarhet för våra industriverktyg och tillhandahåller medicinska gasövervakningslarm på sjukhus.

Digitaliseringen har också möjliggjort nya sätt att marknadsföra våra produkter. Vi förbättrar kontinuerligt våra verksamhetsprocesser genom att utnyttja de digitala möjligheterna.

Att göra det rätta

På en oförutsägbar marknad och snabbt föränderlig värld är det viktigt att vi är flexibla och inte binder för mycket kapital. De totala kostnaderna i våra anläggningar är låga i förhållande till vår storlek. Vi har hittat ett sätt att driva en resurseffektiv verksamhet och vi försöker ständigt att förbättra oss. Det finns alltid ett bättre sätt.

Under 2016 justerade vi våra nyckeltal och formulerade mål för våra icke-finansiella prioriteringar, vilka bidrar till en hållbar, lönsam tillväxt. Dessa prioriteringar är: högsta etiska normer, säkerhet och välbefinnande, kompetenta medarbetare, resurseffektivitet, samt innovation. Målen inkluderar sådant som att 100% av cheferna ska underteckna Affärskoden, noll dödsfall, och fortsatt minskad energiförbrukning från verksamheten i förhållande till kostnaden för sålda varor. Vårt största bidrag till en bättre värld är dock att fortsätta utveckla den mest energieffektiva och produktiva utrustningen. Här gör vi en verklig skillnad.

Vår Affärskod, som finner inspiration i FN:s riktlinjer, är central för vår identitet som bolag. Att arbeta för mänskliga rättigheter, förbättrade arbetsvillkor, bättre miljö och mot korruption är inte bara etiskt rätt, det är en naturlig del av vår affärsmodell.

Förstklassiga medarbetare

Atlas Copcos filosofi om att utveckla talanger är enkel men effektiv. Vi uppmuntar de anställda att ta sig an många olika jobb, anta nya utmaningar och kontinuerligt lära sig både genom träning på jobbet, personlig utbildning och kurser. Mycket av det vi lär oss i skola och på universitet blir snabbt inaktuellt i det verkliga livet. Därför är det vitalt att vi ger våra kollegor möjlighet att fortsätta växa. På så vis får vi en begåvad, erfaren, uppdaterad och effektiv arbetskraft.

Mångfald på arbetsplatsen – vare sig det gäller nationalitet, kön, ålder, erfarenhet eller utbildning – är en annan framgångsfaktor. De 420 högsta cheferna representerar 57 nationaliteter; vi använder verkligen en stor resurs av talanger från hela världen. Vårt mål är att öka andelen kvinnor i Gruppen. Idag är andelen kvinnliga chefer i Gruppen över 17%, i nivå med andelen kvinnliga anställda. Över 35% av externa rekryteringar av nyutexaminerade studenter är kvinnor.

Jag nämnde digitalisering tidigare, och den hjälper även våra medarbetare. Våra anställda kan i ökad utsträckning koppla upp sig mot relevanta system oavsett var de är och när som helst, vilket leder till hög effektivitet och individuell flexibilitet. Utöver direkt affärsrelaterade verktyg möjliggör digitaliseringen utbildningar online och kopplar samman våra 45 000 anställda runt om i världen.

I januari 2017 utnämndes Mats Rahmström (höger) till VD och koncernchef för Atlas Copco AB, från den 27 april 2017. Ronnie Leten (vänster) har begärt att få lämna sin position som VD och koncernchef för Atlas Copco AB samt sin plats i styrelsen, och arbetar sin sista dag den 26 april 2017.

”

Vi står starka idag och kommer att fortsätta göra det långt in i framtiden.

Stark inför framtiden

Atlas Copco fokuserar på att växa i rätt marknadssegment, organiskt och genom strategiska förvärv. Vi är marknadsledande på innovativa produkter och service, och strävar alltid efter effektivitet i verksamheten och att ha en motiverad arbetskraft med entreprenörsanda. Vi uppnådde ett solitt resultat under 2016 trots ett blandat marknadsklimat, vilket är ett resultat av vår starka affärsmodell. De stora globala trenderna är på vår sida. Dessa trender inkluderar befolkningstillväxt och urbanisering, som kräver stora investeringar i infrastruktur, och strävan efter högre produktivitet och mindre utsläpp. Vi står starka i dag och kommer att fortsätta göra det långt in i framtiden.

I januari i år meddelade vi att Atlas Copco har påbörjat ett arbete i syfte att

föreslå för Årsstämman 2018 att besluta om en uppdelning av Gruppen i två noterade bolag, Atlas Copco och ett nytt bolag, och att dela ut det nya bolaget till aktieägarna. Det nya bolaget kommer att fokusera på kunder inom gruv/anläggning medan Atlas Copco kommer att fokusera på industriella kunder. De två verksamheterna har begränsade synergier och skiljer sig åt vad gäller drivkrafter för efterfrågan samt efterfrågemönstret, och båda kommer att dra nytta av ett ökat fokus. Styrelsen, inklusive jag själv, tror starkt på att detta kommer att gynna kunderna och skapa långsiktigt aktieägarvärde.

Till slut, efter åtta fantastiska år som VD och koncernchef, kommer jag att kliva åt sidan och lämna över till Mats Rahmström efter Årsstämman den 26 april 2017. Mats är en uppskattad ledare med nästan 30 års erfarenhet i Atlas Copco. Han lever och andas våra värderingar, och han kommer att ta utmärkt hand om Gruppen.

Jag vill tacka våra aktieägare, kunder, styrelse, anställda och andra intressenter som alla bidrar till Atlas Copcos framgång. Ert stöd för vår verksamhet är ovärderlig.

Ronnie Leten
VD och koncernchef
Stockholm, den 27 januari 2017

Det här är Atlas Copco

Atlas Copco är en världsledande leverantör av hållbara produktivetslösningar. Gruppen erbjuder kunder innovativa kompressorer, vakuumlösningar och luftbehandlingssystem, anläggnings- och gruvutrusning, industriverktyg och monterings-system. Atlas Copco utvecklar produkter och service med fokus på produktivitet, energieffektivitet, säkerhet och ergonomi.

VISION OCH STRATEGI

Atlas Copco-gruppens vision är att vara First in Mind—First in Choice® för sina kunder och andra huvudsakliga intressenter. Det innebär att vara det bolag som kunder och andra målgrupper tänker på först och sedan också väljer.

Uppdraget är att uppnå en hållbar, lönsam utveckling. Hållbarhet spelar en central roll i Atlas Copcos vision och är en viktig del av Gruppens uppdrag.

En integrerad hållbarhetsstrategi, med stöd av ambitiösa mål, hjälper företaget att leverera ökat värde till alla intressenter på ett sätt som är ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvarsfullt. Gruppen har identifierat fem strategiska pelare för att uppfylla uppdraget om hållbar, lönsam tillväxt: närvaro, innovation, service, effektivitet och medarbetare.

För att säkerställa att de strategiska pelarna verkligen är hållbara och att Gruppen bygger en organisation som levererar resultat i många år framöver har

Vår strategi för hållbar, lönsam tillväxt

ETIK

SÄKERHET & VÄLBEFINNANDE

INNOVATION

KOMPETENS

RESURSER

NÄRVARO

Öka marknadsnärvaron och -penetrationen och utöka produkt- och serviceerbjudandet inom utvalda marknadssegment.

INNOVATION

Investera i forskning och utveckling och kontinuerligt lansera nya produkter och tjänster som ökar kundernas produktivitet.

KÄRNVÄRDEN OCH AFFÄRSKOD

SAMVERKAN

Vi samverkar och utvecklar nära relationer med kunder, internt och externt, samt med andra intressenter. Även om samverkan sker på många olika sätt, är vi övertygade om att personliga kontakter är de mest effektiva.

INNOVATION

Vår innovativa anda återspeglas i allt vi gör. Kunderna förväntar sig det bästa och vår målsättning är att alltid leverera högkvalitativa produkter och service som ökar kundernas produktivitet och konkurrenskraft.

Atlas Copco introducerat fem prioriteringar som kompletterar de strategiska pelarna. Prioriteringarna – etik, säkerhet och välbefinnande, innovation, kompetens och resurser – identifierades efter omfattande konsultationer med Gruppens intressenter.

Nyckeltal för att mäta resultaten har identifierats och implementerats i verksamheten och nya mål för Gruppen presenterades under hösten 2016. De finansiella målen, en årlig tillväxt på 8% över en konjunkturcykel och bibehållen hög avkastning på sysselsatt kapital kvarstår. Resultaten presenteras löpande i denna årsredovisning.

- För ytterligare information om bolagsstyrning, styrelse och koncernledning, se sidorna 56–65
- För ytterligare information om riskhantering, se sidorna 38–41
- Detaljerad information om affärsområdena finns på sidorna 20–37

Vi står för hållbar produktivitet

Vi tar ansvar gentemot kunderna, miljön och människorna i vår omgivning. Vi skapar varaktiga resultat. Det är det vi kallar hållbar produktivitet.

SERVICE

Öka serviceerbjudandet, utföra service på en högre andel av den installerade utrustningen och ge kunderna trygghet.

EFFEKTIVITET

Ständigt sträva efter att förbättra verksamhetens resultat med en effektiv och ansvarsfull användning av humankapital, naturresurser och kapital.

MEDARBETARE

Attrahera och utveckla kvalificerade och motiverade medarbetare och hitta sätt att utveckla deras kompetens snabbare.

ENGAGEMANG

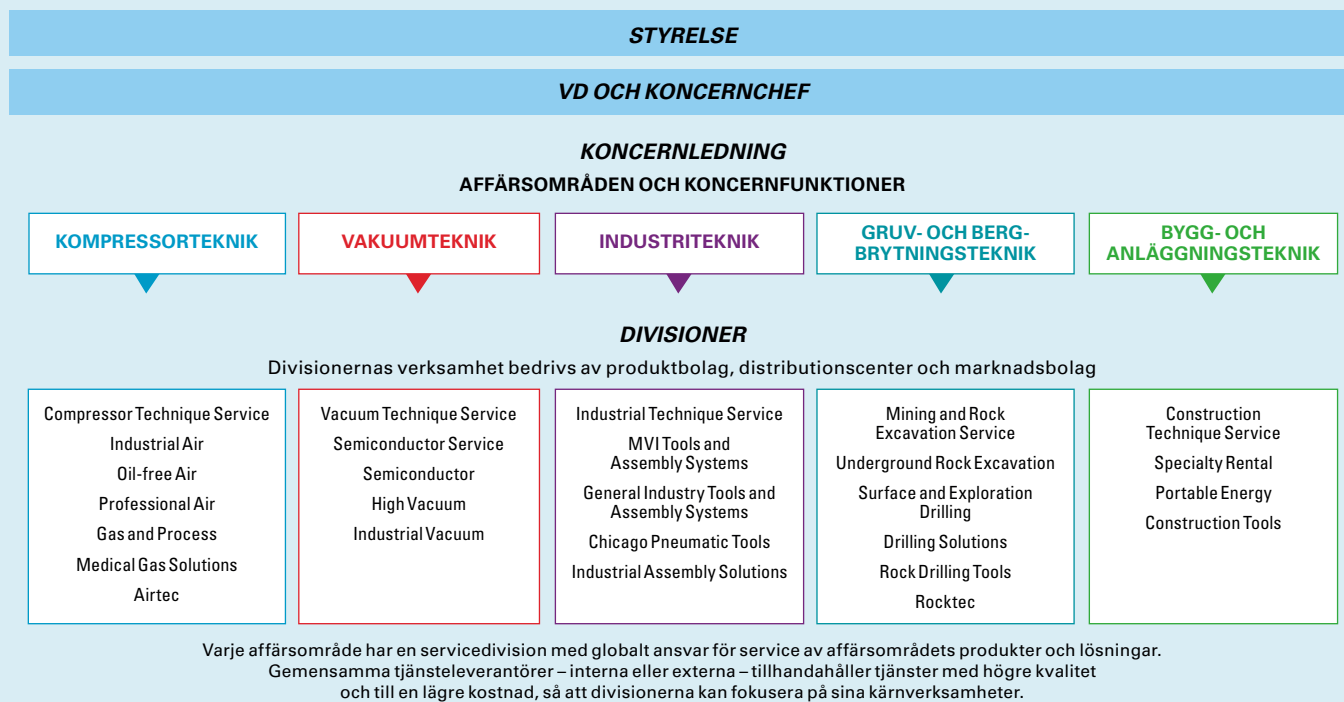
Vi arbetar över hela världen med ett långsiktigt engagemang för våra kunder i varje land och marknad där vi finns representerade. Vi håller våra löften och strävar efter att alltid överträffa högt ställda förväntningar.

AFFÄRSKODEN

De interna policydokument som rör affäretik, samt sociala och miljömässiga frågor sammanfattas i Atlas Copcos affärskod. Alla medarbetare och chefer i Gruppens företag, liksom affärspartner, förväntas följa dessa riktlinjer.

Våra kärnvärden avspeglas i hur vi uppför oss internt och i våra relationer med externa intressenter.

ORGANISATION Gäller från 1 januari 2017

Under det tredje kvartalet 2016, presenterade Atlas Copco-gruppen ett femte affärsområde

Det nya affärsområdet, Vakuumteknik, är operativt sedan 1 januari 2017. Vakuumverksamheten ingick som en del i affärsområdet Kompressortechnik under 2016.

Om bilden: Vakuumpumpar används i en rad olika industritillämpningar. Nedan syns en av Atlas Copcos skruvvakuumpumpar med variabel varvtalsstyrning installerad i ett tryckeri.

Atlas Copcos organisation bygger på principen om decentraliserat ansvar och befogenheter.

STRUKTUR OCH STYRNING

Atlas Copcos organisation bygger på principen om decentraliserat ansvar och befogenheter. Under 2016 var Atlas Copcos verksamhet organiserad i fyra affärsområden och 22 divisioner, exklusive avvecklingen av divisionen Road Construction Equipment division. Från 1 januari 2017 är Gruppen organiserad i fem affärsområden och 27 divisioner. Organisationen har både operativa och legala enheter. Varje operativ enhet har en styrelse, ”business board”, som avspeglar Gruppens operativa struktur. Den har i uppgift att ge råd och fatta beslut i strategiska och operativa frågor. Den säkerställer också att kontroller och utvärderingar görs. Dessutom har varje juridisk enhet en styrelse som fokuserar på regelefterlevnad och som avspeglar den legala strukturen i Gruppen.

Styrelsen ansvarar för organisationen och förvaltningen av Gruppen, att löpande bedöma Gruppens finansiella ställning, ekonomiska, legala, sociala och miljömässiga risker, och se till att organisationen är utformad för tillfredsställande kontroll. Styrelsen godkänner formellt Affärskoden.

VD och koncernchef är ansvarig för den löpande förvaltningen av Gruppen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. VD och koncernchef är ansvarig för att se till att organisationen arbetar för att uppnå målen för en hållbar, lönsam utveckling.

Affärsområdena ansvarar för att utveckla sin respektive verksamhet genom att implementera och följa upp strategier och mål för att uppnå en hållbar, lönsam utveckling.

Divisionerna är separata operativa enheter, var och en ansvarig för att leverera resultat i linje med de strategier och mål som fastställts av affärsområdet. Varje division har globalt ansvar för ett specifikt produkt- eller serviceerbjudande. En division kan ha ett eller flera produktbolag (enheter som ansvarar för produktutveckling, tillverkning och marknadsföring) och har flera marknadsbolag (enheter som ansvarar för kundkontakter, försäljning och service) som är dedikerade eller som delas med andra divisioner.

MEDARBETARE

Atlas Copcos tillväxt är nära sammankopplad med hur väl Gruppen lyckas med att vara en god arbetsgivare som attraherar och utvecklar kvalificerade och motiverade medarbetare. Den globala verksamheten sköts av ett stort antal bolag och Atlas Copco arbetar med kontinuerlig kompetensutveckling, att medarbetarna delar med sig av sina kunskaper och med att implementera kärnvärdena: samverkan, engagemang och innovation. Alla medarbetare förväntas bidra genom att arbeta för att uppnå sina egna och Gruppens mål. Atlas Copcos definition av gott ledarskap är förmågan att skapa bestående resultat.

PROCESSER

Gruppgemensamma strategier, processer, principer, riktlinjer och goda exempel är samlade i databasen *The Way We Do Things*. Den omfattar bolagsstyrning, säkerhet, hälsa, miljö och kvalitet, redovisning och affärskontroll, finans, skatt, revision och internkontroll, IT, personal, juridik, kommunikation och varumärkesstrategi, risk, krishantering, administrativa tjänster, försäkrings- och standardiseringsfrågor samt förvärv. Informationen finns tillgänglig för alla medarbetare. Även om processerna till stor del är självförklarande utbildas cheferna regelbundet i hur processerna ska implementeras. Oavsett var Atlas Copcos medarbetare är stationerade förväntas de arbeta efter dessa processer, principer och riktlinjer.

Förklaring av väsentlighet och betydande intressenter

Atlas Copco är registrerat i Sverige och regleras juridiskt av aktiebolagslagen (2005:551). Denna lag föreskriver att styrelsen styr företaget mot lönsamhet och mot att skapa värde för sina aktieägare. Atlas Copco är dock medveten om att gå längre än detta, att integrera hållbarhet i verksamheten skapar långsiktigt värde för alla intressenter, vilket i slutändan är det bästa för företaget, aktieägarna och för samhället. De betydande intressenter som beskrivs i Atlas Copcos affärskod omfattar representeranter för samhället, anställda, kunder, affärspartner och aktieägare.

Affärskoden är Atlas Copcos centrala policy och ägs av styrelsen. Dess åtaganden går längre än efterlevnad av gällande lagstiftning genom att stödja frivilliga internationella etiska riktlinjer. Dessa inkluderar FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, FN Global Compacts tio principer samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

Atlas Copco använde en intressentdriven metod för att identifiera de mest väsentliga aspekterna för sin verksamhet gällande miljö, mänskliga rättigheter, arbete och etik. Dessa prioriteringar kommer att vägleda Gruppen när den utvecklar och driver sin affärsstrategi, samt planen för att stödja FN:s hållbarhetsmål.

De strategiska pelarna och prioriteringarna som presenteras på sidorna 6–7 syftar till att kontinuerligt leverera hållbar, lönsam tillväxt för Gruppen. Detta innebär ett ökat ekonomiskt värdeskapande och samtidigt en positiv inverkan på samhället och miljön, vilket skapar gemensamma värden.

Atlas Copco följer och beskriver frivilligt utvecklingen på de väsentliga finansiella och icke-finansiella aspekter, genom en externt reviderad integrerad årsredovisning. Utöver vid årsstämman, skapar Atlas Copco möjligheter för icke-aktieägare att adressera Gruppen, till exempel vid den årliga intressentdialogen.

Så här gör vi affärer

Atlas Copco kännetecknas av fokuserade verksamheter, en global närvaro med direktförsäljning och -service, en stark, stabil och växande serviceverksamhet, professionella medarbetare och en flexibel tillverkning som binder lite kapital. Atlas Copco står för hållbar produktivitet, vilket innebär att vi gör allt för att skapa hållbara resultat med en ansvarsfull användning av humankapital, naturresurser och kapital.

DIREKTFÖRSÄLJNING OCH SERVICE

Atlas Copco vill ha nära relationer med slutanvändarna. Gruppen har försäljning i

180
länder

och cirka

80%

av försäljningen sker direkt till slutanvändaren.

Försäljning och service

Kundfokus är en ledstjärna för Atlas Copco. Ambitionen är att ha goda relationer med slutkunder och hjälpa dem att öka sin produktivitet på ett hållbart sätt. Försäljning och service sker främst direkt men kompletteras med andra kanaler, till exempel distributörer, för att maximera marknadsnärvaron. Gruppen har försäljning i cirka 180 länder och omkring 80% av försäljningen sker direkt till slutanvändaren.

Försäljningen av utrustning utförs av ingenjörer med hög kunskap om tillämpningarna och ambitionen är att erbjuda den bästa lösningen för kundens specifika tillämpning. Service och underhåll som utförs av kvalificerade tekniker är en viktig del av erbjudandet. Inom varje affärsområde finns en särskild division som ansvarar för service. Ansvaret omfattar utveckling av serviceprodukter, försäljning och marknadsföring, teknisk support samt leverans av service och uppföljning.

Stabil serviceverksamhet

Över 40% av intäkterna genereras av service (reservdelar, underhåll, reparationer, förbrukningsvaror, tillbehör och uthyrning). Dessa intäkter är mer stabila än försäljning av utrustning och utgör en stark grund för verksamheten.

Öka kundernas lojalitet

Kunder som har kontakt med Atlas Copco vid köp eller service får via enkäter lämna synpunkter på kontakten och hur de upplevde den. Kunder involveras ofta i diskussioner för att ge återkoppling som kan lösa problem och förbättra produkter och service. Ett antal nyckeltal har fastställts, exempelvis tillgängligheten av reservdelar,

vilka följs upp kontinuerligt för att säkerställa att kundnöjdheten förbättras.

Tillverkning och logistik

Tillverkningsfilosofin är att internt konstruera och tillverka de komponenter som är kritiska för utrustningens prestanda. För icke-kritiska komponenter nyttjar Atlas Copco affärspartners kapacitet och kompetens och samarbetar med dem för att kontinuerligt uppnå produkt- och processförbättringar. Ungefär 75% av produktionskostnaden för utrustning utgörs av inköpta komponenter och cirka 25% av internt tillverkade nyckelkomponenter, monterings- och indirekta kostnader.

Utrustning står för mindre än 60% av intäkterna och Atlas Copco har organiserat tillverkning och logistik för att snabbt kunna göra Anpassningar till förändringar i efterfrågan. Tillverkningen av utrustning baseras främst på kundorder och bara viss standardutrustning med höga volymer tillverkas utifrån förväntad efterfrågan.

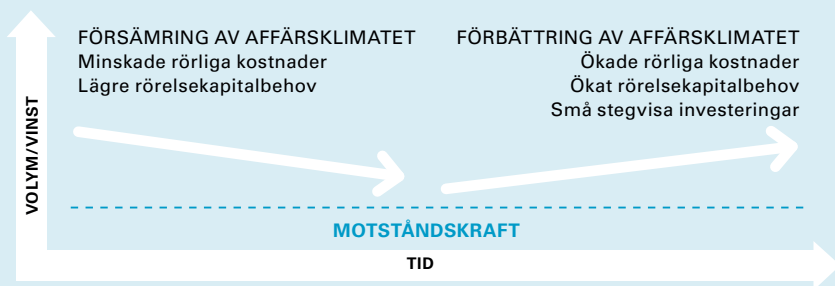
Monteringen av utrustning utförs till stor del i egna fabriker. Monteringen är i regel effektiv och flödesorienterad och den slutliga produkten levereras vanligen direkt till slutanvändaren. Organisationen arbetar kontinuerligt med att effektivisera användningen av humankapital, naturresurser och kapital.

Innovation

Atlas Copco är övertygad om att det alltid finns ett bättre sätt att göra saker. Innovation och produktutveckling är centralt och alla produkter designas internt. En viktig aktivitet är utvecklingen av nya eller förbättrade produkter som ger påtagliga fördelar inom produktivitet, energieffektivitet

FAKTORER SOM DRIVER FÖRSÄLJNINGEN

	UTRUSTNING	SERVICE
INDUSTRI	Industriinvesteringar	Industriproduktion
INFRASTRUKTUR	Investeringar i infrastruktur	Bygg- och anläggningsaktivitet
GRUV-INDUSTRI	Investeringar i gruvutrustning	Metall- och malmproduktion

FLEXIBEL OCH MOTSTÅNDSKRAFTIG VERKSAMHET

och/eller lägre livscykelkostnad för kunden och som samtidigt kan tillverkas effektivt. Atlas Copco skyddar tekniska innovationer med patent.

Innovation omfattar också processer för att förbättra flödet och användningen av tillgångar och information. Innovationer förbättrar kundnöjdheten och bidrar till att stärka kundrelationer, varumärke och finansiella resultat. Överkapacitet och ineffektivitet ska alltid ifrågasättas.

Investeringar i anläggningstillgångar och rörelsekapital

Behovet av investeringar i materiella anläggningstillgångar är måttligt tack vare tillverkningsfilosofin och kan anpassas till förändringar i efterfrågan på kort och medellång sikt. De flesta investeringarna relaterar till maskiner för tillverkning av komponenter och produktionsenheter för att tillverka nyckelkomponenter och för montering.

Gruppens behov av rörelsekapital påverkas av att försäljning och service huvudsakligen sker direkt, vilket kräver ett visst mått av lager och kundfordringar, samt av tillverkningsfilosofin. I en förbättrad konjunktur med högre volymer behövs mer rörelsekapital. Om konjunkturen försämras kommer behovet av rörelsekapital att minska.

Förvärv

Förvärv sker främst inom eller mycket nära befintliga kärnverksamheter. Samtliga divisioner ska kartlägga och utvärdera närliggande verksamheter som kan erbjuda påtagliga synergier med befintliga verksamheter. Samtliga förvärvade verksamheter förväntas bidra till att skapa ekonomiskt värde.

Ledarskap och humankapital

Atlas Copco anser att kompetenta och engagerade ledare är avgörande för att uppnå en hållbar, lönsam tillväxt och har utvecklat en ledarskapsmodell.

Alla chefer har rätt att få ett uppdrag från sin chef, vilket beskriver långsiktiga förväntningar och mål och som uttrycks både i kvantitativa och kvalitativa termer. Ett uppdrag har vanligen en tidsram av tre till fem år. Baserat på uppdragsbeskrivningen förväntas chefen utveckla en vision som klargör hur uppdraget ska uppnås, samt de strategier, den organisation och de människor som krävs för att det ska ske.

Atlas Copco strävar efter att vara en bra arbetsgivare för att attrahera och utveckla kvalificerade och motiverade medarbetare. Medarbetarna ansvarar själva för sin yrkeskarriär och stöds genom fortlöpande kompetensutveckling och en intern arbetsmarknad. Medarbetare uppmuntras att utvecklas professionellt och ta nya positioner. Om företaget behöver anpassa kapaciteten i en försämrad konjunktur är den första åtgärden att stoppa rekryteringar. Uppsägningar sker i sista hand.

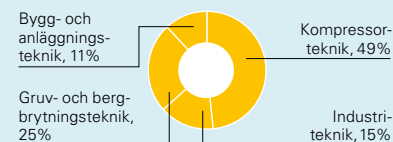
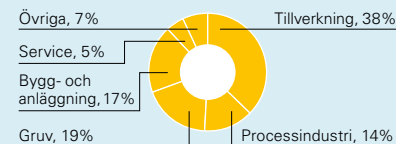
FLEXIBILITET

Atlas Copco har organiserat sin tillverkning och logistik för att snabbt kunna anpassa sig till förändringar i efterfrågan på utrustning.

Cirka

75%

av produktkostnaden består av inköpta komponenter.

ANDEL AV INTÄKTER PER AFFÄRSOMRÅDE**ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI****ANDEL AV INTÄKTER****EN VARUMÄRKESPORTFÖLJ**

För att uppfylla kundernas olika behov, nå fler kunder och växa, arbetar Atlas Copco med en portfölj av varumärken. Varje varumärke har sitt eget unika produkt-/serviceerbjudande och identitet.

Läs mer på <http://www.atlascopcogroup.com/se/about-us/brands>

Hur vi skapar värde för alla intressenter

Resurser

MSEK 26 046

Löner, ersättningar och andra förmåner

Sysselsatt kapital **MSEK 72 987**

MSEK 2 511

Nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar

75% av produktkostnaden består av inköpt material och komponenter

MSEK 3 013 Investeringar i innovation*

Naturtillgångar

-8% vattenförbrukning i områden med vattenrisk sjönk till 296 418 m³

454
GWh
total
energianvändning

39% av energiförbrukningen kommer från förnybara energikällor

* Investeringar i produktutveckling, inklusive kapitaliserade kostnader

Värdeskapande aktiviteter

INNOVATION

Atlas Copcos divisioner har nyckeltal som ska hjälpa dem att vara innovativa i hela värdekedjan

SIDAN 44-45

88%

av alla medarbetare hade ett årligt utvecklings-samtal

Lokal närvaro med en global täckning i **180** länder

51% av medarbetarna arbetar med marknadsföring, försäljning eller service

4 471

Betydande leverantörer

- vi drar nytta av våra affärspartners kompetens

Atlas Copcos vision är att vara First in Mind—First in Choice® för alla intressenter. Gruppen strävar efter att kontinuerligt leverera hållbar, lönsam tillväxt. Det innebär ett ökat ekonomiskt värdeskapande och samtidigt en positiv inverkan på samhället och miljön. På så vis skapas gemensamma värden.

På detta uppslag finns ett antal exempel på hur vi med en ansvarsfull användning av humankapital, naturresurser och kapital skapar värde för kunder, medarbetare, affärspartner, aktieägare, såväl som för samhället och miljön.

Våra resultat

Operativt kassaflöde*
MSEK 18 109

2015: MSEK 16 955

57
nationaliteter bland de
420 högsta cheferna

2015: 52 nationaliteter

SIDAN 46

Minskning av olyckor per en miljon arbetade timmar till

3.5

2015: 3.6 SIDAN 48

Rekordhøgt rörelseresultat:
MSEK 19 798

2015: 19 772 SIDAN 16

99%
av cheferna har
åtagit sig att följa
Affärskoden

SIDAN 50

Kvinnliga medarbetare
på Atlas Copco

17.6%

2015: 17.3%

SIDAN 46

Genomsnittlig årlig totalavkastning på Atlas Copcos A-aktie de senaste tio åren

15.0%

SIDAN 54

Inflöde av kvinnor

2015: 21%

22%

SIDAN 46

+2%

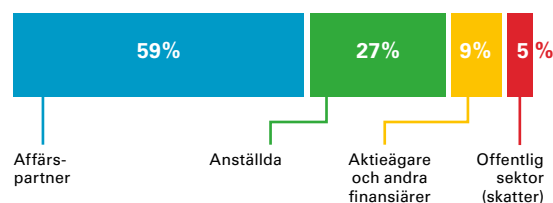
Intäkterna ökade till
MSEK 101 356

27%

Avkastning på sysselsatt kapital

Fördelning av direkt ekonomiskt värde

SIDAN 53

* Inklusive avvecklade verksamheter

Året i sammandrag

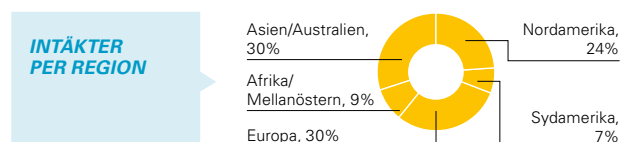
MARKNADSÖVERSIKT OCH EFTERFRÅGEUTVECKLING

Efterfrågan på Atlas Copcos utrustning och service ökade med 6% till MSEK 102 812 (97 002). Den organiska tillväxten var 4%. Förvärv bidrog med 3% och mindre gynnsamma valutakurser hade en negativ påverkan med 1%. Serviceaffären till tillverknings- och processindustrikunder fortsatte att växa medan service till gruvverksamhet och infrastruktur minskade något. Totalt växte service 1% organiskt. Förbrukningsvaror för gruv- och anläggningsarbeten minskade cirka 1% och orderingen för den specialiserade uthyrningsverksamheten minskade med 4%.

Orderingen för utrustning ökade med cirka 4% organiskt. Ordervolymer för industriella kompressorer ökade, medan stora kompressorer för gas- och processindustrier minskade. Vakuumlösningar åstadkom betydande tillväxt med hjälp av stark efterfrågan från halvledarindustrin. Orderingen för industriverktyg och monteringslösningar ökade också, främst tack vare god efterfrågan från fordonsindustrin och kunder inom energi- och elektronikindustrin. Beställningarna ökade för gruv- och bergbrytningsutrustning samt för bygg- och anläggningsutrustning, i huvudsak på grund av en positiv utveckling under den senare delen av året. Se även affärsområdesavsnitten på sidorna 20–37.

Nordamerika

Orderingen i lokala valutor i Nordamerika ökade med 1%. Ordervolymer för gruvutrustning och kompressorer var relativt oförändrade, medan orderingen för bygg- och anläggningsutrustning, industriverktyg och monteringslösningar ökade. Serviceaffären för tillverkningskunder växte, medan service för kunder i gruvindustrin och infrastruktur minskade. Totalt svarade Nordamerika för 24% (24) av orderingen.

Sydamerika

Den sydamerikanska orderingen minskade med 2% i lokala valutor. Orderingen påverkades negativt av svag efterfrågan i den största marknaden Brasilien, där investeringar i bygg- och anläggningsutrustning samt industriell utrustning minskade. Totalt svarade Sydamerika för 7% (7) av orderingen.

Europa

Orderingen i lokala valutor i Europa ökade med 7%. Service, stora industrikompressorer, vakuumpådrift, gruvutrustning samt bygg- och anläggningsutrustning var den främsta förklaringen till den positiva utvecklingen. Orderutvecklingen för industriverktyg samt små och medelstora kompressorer var oförändrad eller ner. Totalt stod Europa för 30% (30) av orderingen.

Afrika/Mellanöstern

Orderingen i lokala valutor ökade med 4% i Afrika/Mellanöstern som stod för 9% (10) av Gruppens ordergång. Serviceverksamheten hade en blandad utveckling i regionen. Orderingen för gruvutrustning var till stora delar oförändrad, kompressorer ökade, medan ordervolymer för bygg- och anläggningsutrustning minskade.

Asien/Australien

Orderingen i lokala valutor i Asien/Australien ökade med 17%. Tillväxt åstadkoms i de flesta länder, i synnerhet i Australien, Indien och Sydkorea. De flesta utrustningssegment ökade och utvecklingen för serviceaffären var fortsatt positiv. Totalt svarade Asien/Australien för 30% (29) av orderingen.

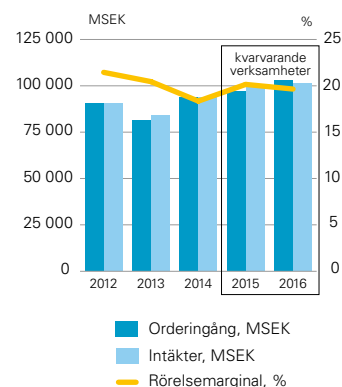
Marknadsnärvaro

I linje med de strategiska pelarna för tillväxt har Gruppen stärkt sin globala närvaro ytterligare med hjälp av utökat antal säljare och serviceingenjörer på många marknader. Atlas Copco hade egna marknadsbolag i 90 länder och intäkter rapporterades i 180 länder.

FÖRSÄLJNINGSBRYGGA

	Atlas Copco-gruppen		
	Ordergång	Orderstock, 31 december	Intäkter
2014	93 873	22 830	93 721
Strukturförändring, %	+2		+2
Valuta, %	+9		+9
Pris, %	+0		+0
Volym, %	-4		-2
Totalt, %	+7		+9
2015	100 241	20 254	102 161
Avvecklade verksamheter	-3 239		-3 188
2015	97 002		98 973
Strukturförändring, %	+3		+3
Valuta, %	-1		-1
Pris, %	+1		+0
Volym, %	+3		+0
Totalt, %	+6		+2
2016	102 812	21 597	101 356

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

VIKTIGA HÄNDELSE

Nytt affärsområde från 1 januari 2017

I augusti 2016 annonserade Gruppen etableringen av Vakuumteknik som ett nytt affärsområde. Den nya organisationen med fem affärsområden istället för fyra, är verksam sedan den 1 januari 2017. För mer information se introduktionssidorna, samt sidorna 8 och 24–25.

Förvärv och avyttringar

Gruppen slutförde 13 förvärv under året, vilka tillförde netto-intäkter på mer än BSEK 3.

I januari 2017 avtalade Atlas Copco att sälja divisionen Road Construction Equipment till den franska industrigruppen Fayat Group. Avtalet omfattar försäljnings- och serviceverksamhet i 37 länder och produktionsenheter i fem länder; Sverige, Tyskland, Brasilien, Indien och Kina. Den avyttrade verksamheten har 1 265 anställda och intäkter på MSEK 2 912 för 2016. Verksamheten rapporteras som avyttrad verksamhet för 2016.

Se även not 2–3 och affärsområdessektionerna på sidorna 20–37.

Förändringar i koncernledningen

Helena Hedblom utsågs till affärsområdeschef för affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik och medlem av koncernledningen, verksam från 1 januari 2017. Hon var tidigare chef för divisionen Rock Drilling Tools inom affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik.

Geert Follens utsågs till chef för det nya affärsområdet Vakuumteknik och medlem av koncernledningen, verksam från 1 januari 2017. Han var tidigare chef för divisionen Vacuum Solutions inom affärsområdet Kompressorteknik.

Utmärkelser

Atlas Copco fick följande utmärkelser: rankad som nummer 38 av 500 företag, och nummer 5 av industriföretag av Newsweek Green Ranking; inkluderades i FTSE4Good Index; bekräftades åter som en del av Ethibel Sustainability Index Excellence Europe och Ethibel Sustainability Index Excellence Global.

Offentliggöranden i januari 2017

Mats Rahmström utsågs till VD och koncernchef för Atlas Copco AB, verksam från 27 april 2017. Innan Mats Rahmström tar sig an rollen som VD och koncernchef har han varit verksam som vice VD för Atlas Copco AB och chef för affärsområdet Industriteknik.

I januari 2017 meddelades det att Atlas Copco kommer att initiera ett arbete som syftar till att på årsstämman 2018 besluta om att dela Gruppen i två noterade bolag; ett med fokus på industrikunder och ett annat på kunder inom gruvindustri och infrastruktur. För mer information, vänligen besök vår hemsida:
<http://www.atlascopcogroup.com/se/investor-relations>

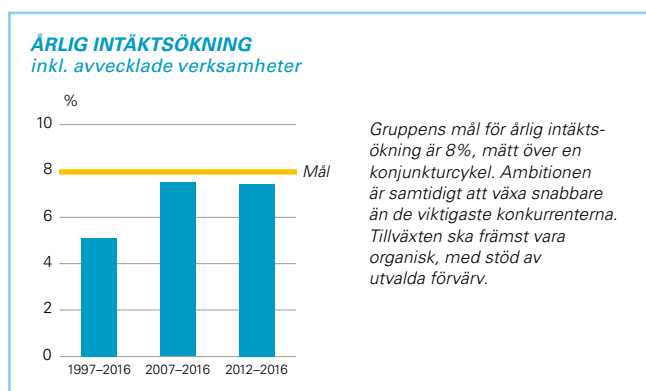
FÖRSÄLJNINGSBRYGGA	Kompressorteknik		Industriteknik		Gruv- och bergbrytningsteknik		Bygg- och anläggningsteknik	
	Orderingång	Intäkter	Orderingång	Intäkter	Orderingång	Intäkter	Orderingång	Intäkter
2014	42 249	42 165	11 335	11 450	25 752	25 718	14 847	14 739
Strukturförändring, %	+0	+0	+9	+10	+0	+0	+0	+0
Valuta, %	+11	+11	+11	+10	+6	+7	+8	+9
Pris, %	+1	+1	+0	+0	+0	+0	+1	+1
Volym, %	-4	-2	+9	+7	-7	-3	-7	-6
Totalt, %	+8	+10	+29	+27	-1	+4	+2	+4
2015	45 458	46 237	14 612	14 578	25 587	26 665	15 166	15 300
Avvecklade verksamheter							-3 239	-3 188
2015	45 458	46 237	14 612	14 578	25 587	26 665	11 927	12 112
Strukturförändring, %	+6	+6	+0	+0	+0	+0	+3	+2
Valuta, %	+0	+0	+0	+0	-2	-2	-1	-1
Pris, %	+0	+0	+0	+0	+0	+0	+1	+1
Volym, %	+5	+2	+3	+3	+2	-4	-1	-5
Totalt, %	+11	+8	+3	+3	+0	-6	+2	-3
2016	50 536	49 991	15 112	15 017	25 565	25 043	12 110	11 794

EKONOMISK ÖVERSIKT OCH ANALYS

NYCKELTAL, MSEK	2016	2015	förändring, %
Orderingång	102 812	97 002	+6
Intäkter	101 356	98 973	+2
EBITDA	24 039	23 952	+0
- i % av intäkterna	23.7	24.2	
Rörelseresultat	19 798	19 772	+0
- i % av intäkterna	19.5	20.0	
Justerat rörelseresultat	20 062	20 131	-0
- i % av intäkterna	19.8	20.3	
Resultat före skatt	18 805	18 875	-0
- i % av intäkterna	18.6	19.1	
Årets resultat, kvarvarande verksamheter	13 785	11 777	+17
Årets resultat, från avvecklade verksamheter	-1 837	-54	-3 302
Årets resultat	11 948	11 723	+2
Resultat per aktie före utspädning, SEK	9.81	9.62	
varav kvarvarande verksamheter per aktie, SEK	11.32	9.67	
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	9.79	9.58	
varav kvarvarande verksamheter per aktie, SEK	11.30	9.62	

Intäkter

Koncernens intäkter ökade med 2% till MSEK 101 356 (98 973). Målet är att uppnå en årlig intäktsökning på 8% över en konjunkturcykel. Under de senaste 10 åren har den årliga intäktsökningen varit 7.5%, inklusive avvecklade verksamheter.

BRYGGA – INTÄKTER OCH RÖRELSERESULTAT

MSEK	2016	Volym, pris, mix och övrigt	Valuta	Förvärv	Omstrukturering och realisationsvinster	Aktierelaterade långsiktiga incitamentsprogram	2015
Intäkter	101 356	-27	-810	3 220	-	-	98 973
Rörelseresultat	19 798	-4	-245	180	265	-170	19 772
Marginaleffekt, %	19.5	0.0	-0.1	-0.5	+0.3	-0.2	20.0

MSEK	Intäkter		Rörelseresultat		Rörelsemarginal, %		Avkastning på sysselsatt kapital, %		Investeringar i anläggningar ²⁾	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015 ³⁾
Kompressorteknik	49 991	46 237	11 175	10 324	22.4	22.3	40	38	413	586
Kompressorteknik, enl. org. 2017 ¹⁾	36 356	36 282	8 115	8 501	22.3	23.4	69	66		
Vakuumenteknik, 2017 ¹⁾	13 635	9 955	3 060	1 823	22.4	18.3	19	13		
Industriteknik	15 017	14 578	3 430	3 355	22.8	23.0	34	31	287	532
Gruv- och bergbrytningsteknik	25 043	26 665	4 465	4 993	17.8	18.7	32	34	800	981
Bygg- och anläggningsteknik	11 794	12 112	1 769	1 883	15.0	15.5	17	17	762	555
Gruppgemensamma funktioner/elimineringar	-489	-619	-1 041	-783					249	314
Totalt för Gruppen	101 356	98 973	19 798	19 772	19.5	20.0	27	28	2 511	2 968

¹⁾ Omräknade siffror för affärsområde verksamt från januari 2017 ²⁾ Exklusive leasade tillgångar ³⁾ Inklusive avvecklade verksamheter

Rörelseresultat

Rörelseresultatet uppgick till MSEK 19 798 (19 772), motsvarande en marginal på 19.5% (20.0). Jämförelsestörande poster var MSEK -264 (-359) och den justerade rörelsemarginalen var 19.8% (20.3). Se även bryggan nedan.

Rörelseresultatet för affärsområdet Kompressorteknik ökade 8% till MSEK 11 175 (10 324), motsvarande en marginal på 22.4% (22.3). Resultatet inkluderar jämförelsestörande poster på MSEK +50 (-55). Marginalen fick stöd av valuta och mix, men påverkades negativt av utspädning från förvärv.

Rörelseresultatet för affärsområdet Industriteknik ökade 2% till MSEK 3 430 (3 355), främst tack vare högre intäktsvolym. Rörelsemarginalen var 22.8% (23.0).

Rörelseresultatet för affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik minskade 11% till MSEK 4 465 (4 993), vilket motsvarar en marginal på 17.8% (18.7). Marginalen påverkades negativt av lägre intäkter och negativ valutaeffekt.

Rörelseresultatet för affärsområdet Bygg- och anläggningsteknik minskade med 6% till MSEK 1 769 (1 883), vilket motsvarar en marginal på 15.0% (15.5), negativt påverkad av valuta, ofördelaktig mix och lägre intäkter.

Nettokostnader för koncerngemensamma funktioner och elimineringar var MSEK -1 041 (-783). Ökningen berodde främst på avsättningar för aktierelaterade långsiktiga incitamentsprogram på MSEK -314 (-144).

Avskrivningar och EBITDA

Avskrivningarna uppgick till MSEK 4 241 (4 180) och resultat för avskrivningar, EBITDA, nådde MSEK 24 039 (23 952), vilket motsvarar en marginal på 23.7% (24.2).

Finansnetto

Gruppens finansnetto uppgick till MSEK -993 (-897), varav räntenetto på MSEK -769 (-750). Övriga finansiella poster var MSEK -224 (-147), påverkat av engångsposter för återköp av egna obligationer. Se not 8 och 27.

Resultat före skatt

Resultat före skatt var MSEK 18 805 (18 875), vilket motsvarar en vinstmarginal på 18.6% (19.1).

Skatter

Årets inkomstskatt uppgick till MSEK 5 020 (7 098). Den effektiva skattesatsen var 26,7% (37,6).

Under 2015 bokade Atlas Copco en skatteavsättning på MEUR 300 (MSEK 2 802) relaterat till EU-kommissionens annonserade beslut, att de belgiska skatteöverenskommelserna avseende "skatt på övervinster" som beviljats bolag, ska betraktas som olagligt statsstöd. Under 2016 lämnade Atlas Copco in en överklagan till EU-domstolen i Luxemburg, European Court of Justice (ECJ). Den belgiska regeringen och ett antal andra företag har lämnat in liknande överklaganden. Senare under 2016 betalade Atlas Copco MEUR 239 (MSEK 2 250) för att inte belastas av upplupna räntekostnader. Beloppet täcker det potentiella kravet för åren 2010–2014 och minskade avsättningen på MEUR 300 som gjordes under 2015. MEUR 61 bibehålls som en avsättning för 2015. Pengarna kommer att återbetalas om överklagan till ECJ är framgångsrik. Det kommer sannolikt att ta flera år tills dess att slutligt beslut fattas av ECJ i frågan. Se även not 9.

Årets resultat och resultat per aktie

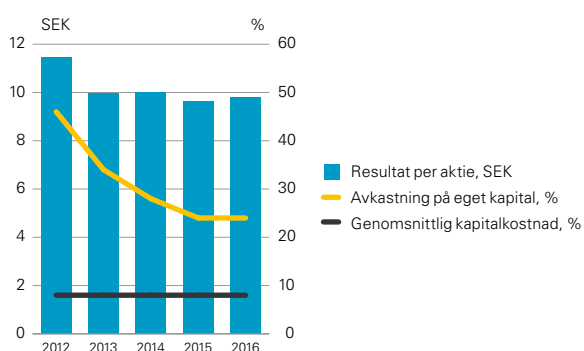
Årets resultat för kvarvarande verksamheter ökade 17% till MSEK 13 785 (11 777). Föregående år påverkades av ovan nämnda skatteavsättningar. Detta motsvarar resultat per aktie före och efter utspädning på SEK 11,32 (9,67) respektive SEK 11,30 (9,62). Inklusive avvecklade verksamheter var årets resultat MSEK 11 948 (11 723) motsvarande ett resultat per aktie före och efter utspädning på SEK 9,81 (9,62) respektive SEK 9,79 (9,58).

BALANSRÄKNING I SAMMANDRAG

MSEK	31 dec, 2016		31 dec, 2015*	
Immateriella anläggningstillgångar	37 828	33%	33 520	33%
Hyresmaskiner	3 095	3%	3 076	3%
Övriga materiella anläggningstillgångar	9 793	8%	8 947	9%
Övriga anläggningstillgångar	4 175	4%	4 128	4%
Varulager	16 912	14%	16 906	16%
Kundfordringar och övriga fordringar	27 685	24%	25 985	25%
Finansiella omsättningstillgångar	2 455	2%	1 576	1%
Likvida medel	11 458	10%	8 861	9%
Tillgångar som innehas för försäljning	2 491	2%	11	0%
Summa tillgångar	115 892	100%	103 010	100%
Eget kapital	53 177	46%	46 750	45%
Räntebärande skulder	28 629	25%	25 214	25%
Icke räntebärande skulder	33 275	28%	31 046	30%
Skulder knutna till tillgångar som innehas för försäljning	811	1%	-	-
Summa eget kapital och skulder	115 892	100%	103 010	100%

* Inkl. avvecklade verksamheter

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL OCH RESULTAT PER AKTIE inkl. avvecklade verksamheter

Koncernens balansomslutning ökade med 13% till MSEK 115 892 (103 010), varav tillgångar som innehas för försäljning representerar MSEK 2 491 (11). Förvärv, primärt Leybold Vacuum, förklarar den största delen av ökningen men den starka kassagenereringen och en svagare krona bidrog även. Likvida medel och övriga finansiella omsättningstillgångar ökade 33% eller MSEK 3 476.

EGET KAPITAL

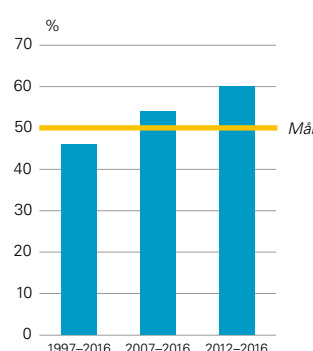
MSEK	2016	2015
Vid årets början	46 750	50 753
Årets resultat	11 948	11 723
Övrigt totalresultat för året	2 785	-540
Transaktioner med aktieägare	-8 306	-15 186
Vid årets slut	53 177	46 750
Eget kapital hänförligt till		
- moderbolagets ägare	53 105	46 591
- innehav utan bestämmande inflytande	72	159

Vid årets slut uppgick Gruppens eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande till MSEK 53 177 (46 750), vilket motsvarar 46% (45) av balansomslutningen. Eget kapital per aktie (inklusive avvecklade verksamheter) uppgick till SEK 44 (38). Vid årsskiftet var Atlas Copcos börsvärde MSEK 329 940 (251 140), eller 620% (537) av redovisat eget kapital. Den information som rör offentliga uppköpserbjudanden som anges för moderbolaget på sidan 19, gäller även för Gruppen. Övrigt totalresultat för året minskade till MSEK 14 733 (11 183), framför allt på grund av omräkningsdifferenser från utlandsverksamheter, se sidan 67 och not 10. Transaktioner med aktieägarna inkluderar utdelning och inlösen av aktier på totalt MSEK -7 687 (-14 639), försäljning och återköp av egna aktier om netto MSEK -470 (-453), och aktierelaterade ersättningar om netto MSEK 6 (-94).

Räntebärande skulder och nettoskuldsättning

Räntebärande skulder uppgick till MSEK 28 629 (25 121), varav ersättningar efter avslutad anställning (pensioner) var MSEK 3 907 (2 208). Koncernen har en genomsnittlig löptid på 5,7 år på räntebärande skulder. Se not 21 och 23 för ytterligare information. Koncernens nettoskuldsättning, justerat med MSEK 113 (28) för det verkliga värdet av relaterade ränteswappar, uppgick till MSEK 14 829 (14 806) vid årets slut. Nettoskuld i förhållande till EBITDA uppgick till 0,6 (0,6) och nettoskuldsättningsgraden var 28% (32).

UTDELNING/RESULTAT PER AKTIE, GENOMSnitt inkl. avvecklade verksamheter

Atlas Copco strävar efter att ha en stark och kostnadseffektiv finansiering av verksamheten. Prioriteringen för kapitalanvändning är att utveckla och expandera verksamheten. Den goda lönsamheten och kassaflödet möjliggör för koncernen att göra det och samtidigt ha ambitionen att distribuera cirka 50% av årets resultat som utdelning till aktieägarna.

Historisk utdelningspolitik

-2003 30-40% av årets resultat
2003-2011 40-50% av årets resultat
2011- cirka 50% av årets resultat

Kreditbetyg

Atlas Copcos lång- och kortfristiga upplåning utvärderas av Standard & Poor's och Fitch och har erhållit betyg för lång-/ kortfristig upplåning på A/A1 respektive A/F1.

Operativt kassaflöde och investeringar (inkl. avvecklade verksamheter)

Kassamässigt rörelseöverskott uppgick till MSEK 24 600 (23 547). Kassaflöde från finansiella poster var MSEK -771 (-2 037). Den huvudsakliga förklaringen är kassaflöden från valutasäkringar av lån på MSEK -10 (-1 322), där motverkande kassaflöde sker i framtiden. Nettopensionsavsättningar var -543 (+78) där förändringen delvis förklaras av omklassificeringar och delvis av ökade pensionsavsättningar på grund av lägre räntor.

Rörelsekapitalet minskade med MSEK 2 875 (1 599), på grund av en minskning av leverantörsskulder och lager. Nettoinvesteringar i hyresmaskiner minskade till MSEK 748 (837). Nettokassaflöde från den löpande verksamheten uppgick till MSEK 18 281 (18 112).

Bruttoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar var MSEK -1 369 (-1 705). Minskningen berodde i huvudsak på lägre investeringsnivå i nyligen förvärvade verksamheter i Kompressor-teknik och Industriteknik, där föregående år inkluderade några betydande investeringar. Märkbare investeringar under 2016 gjordes av Kompressor-teknik i Korea och av Industriteknik i USA och Tyskland, samt av Bygg- och anläggningsteknik i USA och Belgien. Försäljning av materiella anläggningstillgångar minskade till MSEK 144 (600). Föregående år inkluderade en "sale and leaseback"-försäljning av fastigheter i Sverige.

Nettoinvesteringar i immateriella anläggningstillgångar, främst avseende aktivering av utvecklingskostnader, uppgick till MSEK -1 012 (-1 151). Investeringar i övriga tillgångar uppgick till MSEK -195 (+197), relaterat till variationer i kundfinansieringsverksamheten.

Det operativa kassaflödet ökade med 7% och uppnådde rekordhöga MSEK 18 109 (16 955). Bidraget från avvecklade verksamheter till denna siffra var mycket litet.

Nettokassaflödet från förvärv och avyttringar uppgick till MSEK -4 716 (-1 852). Föregående år inkluderar uppskjuten köpskilling för förvärv som genomfördes 2014. Se även not 2.

Kassaflöde från finansiering (inkl. avvecklade verksamheter)

Utbetalda utdelningar uppgick till MSEK -7 687 (-7 334). Försäljning och återköp av egna aktier uppgick till, netto MSEK -470 (-453). Förändring av räntebärande skulder uppgick till MSEK -766 (+595).

Rörelsekapital nyckeltal

Varulager i förhållande till intäkter vid årsskiftet ökade till 16.7% (16.5), och kundfordringar ökade till 21.1% (19.1). Leverantörsskulder ökade till 10.1% (7.7).

Kapitalomsättningshastighet

Kapitalomsättningshastigheten uppgick till 0.95 (0.97), inklusive avvecklade verksamheter. Omsättningshastigheten på sysselsatt kapital för kvarvarande verksamheter var 1.39 (1.39).

Avkastning på sysselsatt kapital och avkastning på eget kapital

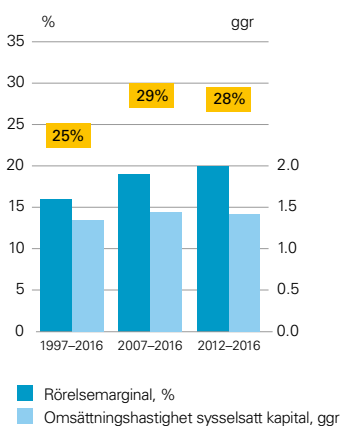
Avkastning på sysselsatt kapital var 27% (28) och avkastning på eget kapital, inklusive avvecklade verksamheter, var 24.3% (24.3). Gruppen använder en sammanvägd genomsnittlig kapitalkostnad (WACC) på 8% (8) som minimikrav för investeringar och som övergripande jämförelsemått.

Personal

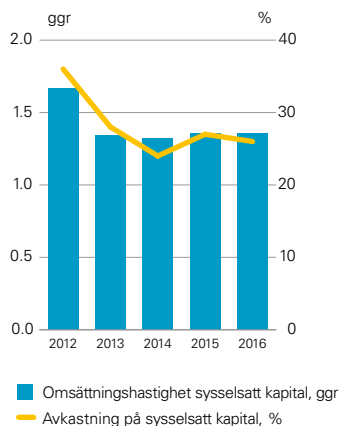
Under 2016 ökade medelantalet anställda i Atlas Copco-gruppen med 441 till 42 749. Vid årets slut var antalet anställda 44 695 (41 852) och antalet heltidsanställda konsulter/extern arbetskraft var 3 300 (2 804). För jämförbara enheter ökade den totala personalstyrkan med 228. Se även sidorna 46-48.

MEDELANTAL ANSTÄLLDA, TOTALT	2016	2015
Atlas Copco-gruppen	42 749	42 308
- Sverige	3 806	3 870
- Utlandet	38 943	38 438
Affärsområden		
- Kompressor-teknik	20 013	19 118
- Kompressor-teknik, enl. org. 2017	15 276	15 215
- Vakuumenteknik	4 737	3 903
- Industriteknik	6 186	5 888
- Gruv- och bergbrytningsteknik	10 911	11 500
- Bygg- och anläggningsteknik	4 171	4 299
- Gruppgemensamma funktioner	1 468	1 503

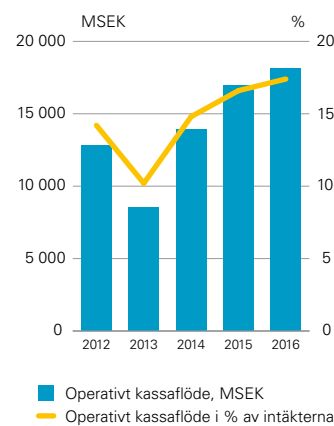
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL
inkl. avvecklade verksamheter

OMSÄTTNINGSHASTIGHET OCH AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL
inkl. avvecklade verksamheter

OPERATIVT KASSAFLÖDE
inkl. avvecklade verksamheter

MODERBOLAGET

Atlas Copco AB är moderbolag i Atlas Copco-gruppen och har huvudkontor i Nacka, Sverige. Verksamheten omfattar administrativa funktioner, holdingverksamhet och delar av Atlas Copco Financial Solutions.

Resultat

Resultat före skatt uppgick till MSEK 9 802 (12 300). Årets resultat uppgick till MSEK 9 232 (11 737).

Finansiering

Moderbolagets balansomsättning uppgick till MSEK 123 098 (118 357). Vid årsskiftet 2016 uppgick likvida medel till MSEK 8 165 (4 311) och räntebärande skulder, exklusive ersättningar efter avslutad anställning, till MSEK 79 797 (76 569), varav merparten är koncerninterna lån. Andelen eget kapital uppgick till 34% (34) av de totala tillgångarna och de disponibla vinstmedlen var MSEK 35 578 (34 468).

Personal

Medelantalet anställda i moderbolaget var 106 (118).

Ersättningar

Principer för ersättningar, arvoden och ersättningar till styrelse, VD och koncernchef och övriga medlemmar i koncernledningen, övriga uppgifter och riktlinjer för ersättningar och förmåner till koncernledningen godkända av årsstämman redovisas i not 5.

Finansiella risker, risker och osäkerhetsfaktorer

Atlas Copco exponeras för valutarisker, ränterisker och andra finansiella risker. Atlas Copco har antagit en policy för kontroll av de finansiella risker som Atlas Copco AB och Gruppen exponeras för. En kommitté för finansiell riskhantering sammanträder regelbundet för att fatta beslut om hantering av dessa risker. Se även avsnittet Risker, riskhantering och möjligheter på sidorna 38–41.

Vinstdisposition

Styrelsen föreslår årsstämman att en utdelning på SEK 6.80 (6.30) per aktie, motsvarande MSEK 8 258 (7 665), betalas ut för verksamhetsåret 2016. Utdelningen föreslås betalas ut i två lika stora delar. Den första med avstämningsdag den 28 april 2017 och den andra med avstämningsdag den 30 oktober 2017. Den föreslagna uppdelningen av utdelningen kommer att underlätta en effektivare likviditetshandling. Det föreslås också att de disponibla vinstmedlen efter utdelningen balanseras i ny räkning enligt nedan.

SEK	
Balanserade vinstmedel inklusive reserv för verkligt värde	26 345 881 131
Årets resultat	9 232 015 514
	35 577 896 645
Styrelsen föreslår att dessa vinstmedel disponeras enligt följande:	
Till aktieägare utdelas SEK 6.80 per aktie	8 258 376 015
I ny räkning balanseras	27 319 520 630
Totalt	35 577 896 645

Aktier och aktiekapital

Vid årets slut uppgick Atlas Copcos aktiekapital till MSEK 786 (786) och totalt 1 229 613 104 aktier, uppdelat på 839 394 096 A-aktier och 390 219 008 B-aktier, var utgivna vid årets slut. Exklusive Atlas Copcos eget innehav av 14 813 384 A-aktier och 332 659 B-aktier var 1 214 467 061 aktier utestående.

A-aktier ger ägaren en röst medan B-aktier ger ägaren en tiondels röst. A-aktier och B-aktier har samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst.

Investor AB är den största enskilda aktieägaren i Atlas Copco AB. Vid årets slut 2016 hade Investor AB totalt 207 645 611 aktier, motsvarande 22.3% av rösterna och 16.9% av kapitalet. Det finns inga begränsningar som förbjuder överlåtelse av bolagets aktier och bolaget känner inte till att liknande överenskommelser existerar. Bolaget är inte heller part i något väsentligt avtal som får verkan eller ändras eller upphör att gälla om kontrollen över bolaget förändras till följd av ett offentligt uppköpserbjudande.

Det finns ingen begränsning i antalet röster som kan avgas av en aktieägare vid en bolagsstämma. Som framgår av bolagsordningen, har bolagsstämman full beslutanderätt för val av styrelsemedlemmar och det finns inga andra bestämmelser hänförliga till tillsättande och entledigande av styrelsemedlemmar eller förändringar av bolagsordningen. På motsvarande vis finns heller inga avtal med styrelsemedlemmar eller anställda gällande kompensation för den händelse ett offentligt uppköpserbjudande förändrar deras nuvarande position.

Kompressorteknik

Verksamheten inom service och utrustning fortsatte att växa under 2016. Ordervolymer ökte för industrikompressorer och verksamheten för vakuumlösningar uppvisade god tillväxt. Affärsområdet fortsatte att investera i marknadsnärvaro, innovationer och kompetensutveckling. Från och med 1 januari 2017 etablerades verksamheten inom vakuumlösningar som ett nytt affärsområde.

<i>NYCKELTAL, MSEK</i>	2016	2015	<i>Förändring, %</i>
Ordergång	50 536	45 458	+11
Intäkter	49 991	46 237	+8
Rörelseresultat	11 175	10 324	+8
Rörelsemarginal, %	22.4	22.3	
Avkastning på sysselsatt kapital, %	40	38	
Investeringar	413	586	
Medelantal anställda	20 013	19 118	

Om bilden: Oljesmord skruvkompressor med variabel varvtalsstyrning för högsta möjliga effektivitet.

Året i sammandrag

Affärsutveckling

Efterfrågan på affärsområdets utrustning och service var stark. Orderingsgången ökade med totalt 5% organiskt. Serviceverksamheten fortsatte att växa i alla större regioner. Orderingsgången för utrustning ökade i alla större regioner utom Nord- och Sydamerika, där volymerna minskade.

Ordervolymererna för stora kompressorer ökade, men orderingsgången för mindre kompressorer minskade. Ordervolymererna för gas- och processkompressorer ökade något jämfört med föregående år.

Tillväxten inom vakuumerksamheten var stabil, med stöd från förvärv. Efterfrågan från kunder i elektronik- och halvledarindustrin var fortsatt stabil under 2016.

Marknadsnärvaro och organisationsutveckling

Affärsområdet fortsatte att investera i innovationer och i marknadsnärvaro med ett ökat antal medarbetare inom forskning och utveckling, samt i marknadsföring och försäljning. Företagets fokus på vakuumlösningar ligger fast och under tredje kvartalet meddelade Atlas Copco att företaget skapar ett femte affärsområde, Vakuumenteknik, från 1 januari 2017.

Förvärv och avyttringar

Affärsområdet gjorde nio förvärv under 2016 och ett i januari 2017.

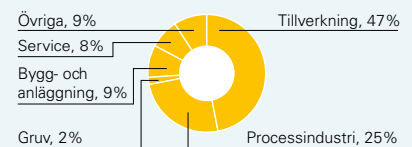
- Capitol Research Equipment Inc., leverantör av reservdelar och service för vakuumpumpar i USA, med intäkter på MSEK 22 och 15 medarbetare.

- FIAC, en italiensk tillverkare av kolvkompressorer och relaterad utrustning, med ett globalt försäljningsnätverk. Företaget hade intäkter under 2014 på cirka MSEK 640 och cirka 400 medarbetare.
- Air et Fluides Lyonnais, en fransk distributör av industrikompressorer och tillhörande system, med 6 medarbetare.
- Scales Industrial Technologies Inc., en amerikansk distributör av kompressorer och relaterade system. Företaget hade cirka 180 medarbetare.
- Kohler Druckluft, en kompressordistributör med verksamhet i Österrike, Schweiz och Liechtenstein, med 30 medarbetare.
- Schneider Druckluft, en tysk utvecklare och tillverkare av professionella lösningar för komprimerad luft, med 110 medarbetare och intäkter 2015 på cirka MSEK 250.
- CSK Inc., en ledande leverantör av reningslösningar i Sydkorea, med 400 medarbetare och intäkter under 2015 på cirka MSEK 870.
- Oerlikon Leybold Vacuum, en global leverantör av vakuumlösningar med huvudkontor i Köln, Tyskland, med intäkter på cirka MSEK 3 150 och 1 600 medarbetare.
- Air Power of Nebraska Inc., en kompressordistributör i centrala USA med cirka 12 medarbetare.
- I januari 2017 förvärvades verksamheten tillhörande hb Kompressoren Druckluft und Industrietechnik GmbH, en tysk distributör och serviceleverantör för industriella kompressorer, med 10 medarbetare.

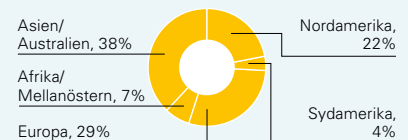
Intäkter, resultat och avkastning

Intäkterna ökade med 8% till rekordhöga MSEK 49 991 (46 237) med ett starkt bidrag från förvärv. Intäkterna ökade 2% organiskt. Rörelseresultatet ökade med 8% till rekordhöga MSEK 11 175 (10 324), motsvarande en marginal på 22.4% (22.3). Rörelseresultatet påverkades positivt av valuta, men negativt av förvärv. Avkastningen på sysselsatt kapital var 40% (38).

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

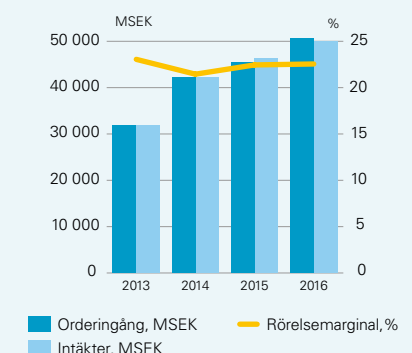
INTÄKTER PER REGION

ANDEL AV INTÄKTER

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

FÖRSÄLJNINGSBRYGGA	Kompressorteknik fram till 2017		Kompressorteknik från och med 2017		Vakuumenteknik	
	Orderingsgång	Intäkter	Orderingsgång	Intäkter	Orderingsgång	Intäkter
2014	42 249	42 165	33 476	33 625	8 773	8 540
Strukturförändringar, %	+0	+0	+0	+0	+0	+0
Valuta, %	+11	+11	+9	+10	+17	+16
Pris, %	+1	+1	+1	+1	+0	+0
Volym, %	-4	-2	-5	-3	+1	+1
Totalt, %	+8	+10	+5	+8	+16	+17
2015	45 458	46 237	35 306	36 282	10 152	9 955
Strukturförändringar, %	+6	+6	+3	+3	+17	+19
Valuta, %	+0	+0	-1	-1	+2	+2
Pris, %	+0	+0	+0	+0	-1	-1
Volym, %	+5	+2	+1	-2	+20	+17
Totalt, %	+11	+8	+3	+0	+38	+37
2016	50 536	49 991	36 515	36 356	14 021	13 635

Affärsområdet Kompressorteknik erbjuder industrikompressorer, vakuumlösningar, gas- och processkompressorer och expansionsturbiner, utrustning för luft- och gasbehandling samt styrsystem för tryckluft. Affärsområdet har ett globalt servicenätverk och bedriver utveckling för hållbar produktivitet inom tillverknings-, olje-, gas- och processindustrierna. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Belgien, USA, Kina, Sydkorea, Tyskland, Italien och Storbritannien.

Marknaden

Den globala marknaden för tryckluftsutrustning, luft- och gasbehandlingsutrustning, vakuumlösningar och tillhörande service karakteriseras av en diversifierad kundbas. Kunderna efterfrågar lösningar som är tillförlitliga, produktiva och effektiva och som passar till specifika tillämpningar.

Kompressorer används i ett brett spektrum av tillämpningar. I industriprocesser krävs ren, torr och oljefri luft inom till exempel livsmedels-, läkemedels-, elektronik och textilindustrin. Tryckluft används också som kraftkälla för industriverktyg och i så vitt skilda tillämpningar som snö-tillverkning, fiskodling, på snabbtåg och sjukhus. Blåsmaskiner används inom tillämpningar där det finns ett behov av ett konstant flöde av luft med lågt tryck, såsom rening av avloppsvatten och transport av material.

Gas- och processkompressorer och expandrar levereras till olika processindustrier, såsom anläggningar för luftseparering, kraftverk, kemiska och petrokemiska verksamheter samt applikationer för flytande naturgas.

Vakuumlösningar krävs i ett antal industriella tillämpningar där lufttrycket måste vara lägre än det atmosfäriska trycket och/eller där miljön måste vara ren. Exempel på tillämpningar är tillverkning av halvledare, platta bildskärmar, kemikalier och läkemedel samt att förpacka, lyfta upp och transportera.

Stationära industrikompressorer med tillhörande luftbehandlingsutrustning, reservdelar och service svarar för cirka 60–70% av försäljningen. Stora gas- och processkompressorer, inklusive service svarar för cirka 5–10% och vakuumlösningar inklusive service för cirka 25–30%.

Marknadstrender

- Fortsatt fokus på energieffektivitet/-besparingar, energiåtervinning och minskning av koldioxidutsläpp
- Ökad efterfrågan på service och övervakning av tryckluftsanläggningar
- Fokus på totallösningar och den totala kostnaden över livscykeln
- Nya tillämpningar för tryckluft

Faktorer som driver efterfrågan

- Investeringar i maskiner
- Industriproduktion
- Energikostnader

Vision och strategi

Visionen är att vara First in Mind—First in Choice® som leverantör av tryckluft samt gas- och vakuumlösningar. Detta ska åstadkommas genom samverkan, engagemang, innovation och genom att erbjuda största möjliga kundvärde.

Strategin är att vidareutveckla Atlas Copcos ledande position inom valda nischer och utöka verksamheten på ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvarsfullt sätt. Detta ska ske genom att dra fördel av den starka globala marknadsnärvaron, förbättrad marknadspenetration på mogna och växande marknader, samt att kontinuerligt utveckla förbättrade produkter och lösningar som tillgodoser kundernas behov. Den lokala närvaron stärks ytterligare genom att använda flera kommersiella varumärken. Nyckelstrategier inkluderar att fortsätta utöka serviceverksamheten, såväl som att utveckla verksamheter inom fokuserade områden som luftbehandlingsutrustning, blåsmaskiner, vakuumlösningar samt kompressorlösningar för tåg, fartyg och

sjukhus. Affärsområdet söker aktivt efter att förvärva kompletterande verksamheter.

Strategiska aktiviteter

- Öka marknadstäckningen och förbättra närvaron inom utvalda marknader/segment
- Utveckla nya hållbara produkter och lösningar som ger ökat värde och energieffektivitet för kunderna
- Utöka utbudet av produkter och service
- Utföra mer service på en större del av den installerade basen av utrustning
- Förbättra effektiviteten i verksamheten
- Investera i medarbetare och kompetensutveckling
- Förvärva kompletterande verksamheter och integrera dem framgångsrikt

Konkurrenter

Kompressortekniks huvudkonkurrenter på marknaden för industrikompressorer och luftbehandlingsutrustning är Ingersoll-Rand, Kaeser, Hitachi, Gardner Denver, Cameron, Sullair och Parker Hannifin. Det finns också flera regionala och lokala konkurrenter, inklusive flera i Kina. På marknaden för gas- och processkompressorer och expandrar är de största konkurrenterna Siemens och MAN Turbo. På marknaden för vakuumlösningar är de främsta konkurrenterna Busch, Gardner Denver, Ebara, Pfeiffer Vacuum, Kashiyama, Shimadzu Corporation, Ulvac Technologies och DAS Environmental Expert.

MARKNADSPPOSITION

Kompressorteknik har en ledande marknadsposition globalt i de flesta av sina verksamheter.

INNOVATIONER

Flera nya produkter lanserades under året, bland annat:

- En ny centrifugalkompressor med fjärrstyrningsmöjligheter och cirka 6% ökad energieffektivitet.
- En vakuumpump som ger energi-besparingar på upp till 50%.
- Ett utökat sortiment av oljesmorda skruvkompressorer som ger oöverträffad effektivitet.
- En ny serie kyltorkar som kan ge energi-besparingar på upp till 50% och ett lågt koldioxidavtryck.

Produkter och tillämpningsområden

Atlas Copco erbjuder samtliga betydande teknologier för luftkomprimering, luft- och gasbehandlingsutrustning, luftstyrningssystem och vakuumlösningar och kan erbjuda kunderna den bästa lösningen för varje tillämpning.

Kolvkompressorer

Kolvkompressorer finns som oljesmorda och oljefria. De används såväl i vanliga industriapplikationer som i specialiserade tillämpningar.

Oljefria tand- och scrollkompressorer

Oljefria tand- och scrollkompressorer används i industri- och medicinska applikationer som kräver högkvalitativ oljefri luft. Vissa modeller finns som arbetsplatskompressorer med integrerade torkar samt med energieffektiv varvtalsstyrning (VSD).

Skruvkompressorer

Skruvkompressorer finns som oljesmorda och oljefria. De används i många industriapplikationer och finns tillgängliga som arbetsplatskompressorer med integrerade torkar, med energieffektiv varvtalsstyrning (VSD), samt med utrustning för energiåtervinning.

Oljefria blåsmaskiner

Oljefria blåsmaskiner finns med olika teknologier: lob, skruv och turbo. Blåsmaskiner används i tillämpningar i processindustrin där ett jämnt flöde av luft med ett lågt tryck krävs, till exempel vid behandling av avloppsvatten och för transport.

Oljefria centrifugalkompressorer

Oljefria centrifugalkompressorer används i industritillämpningar som kräver konstanta, stora volymer oljefri tryckluft. De kallas även turbokompressorer.

Gas- och processkompressorer

Gas- och processkompressorer levereras framför allt till olje- och gasindustri, kemisk, petrokemisk och processindustri, samt till kraftverk. Den huvudsakliga produktkategorin är centrifugalkompressorer, eller turbokompressorer, med flera steg, vilka kompletteras med expansionsturbiner.

Vakuumlösningar

Vakuumprodukter och reningsutrustning är viktiga för tillverkningsprocesser som kräver rena vakuummiljöer, såsom halvledare och platta bildskärmar, och används också inom ett växande antal industriella applikationer.

Luft- och gasbehandlingsutrustning samt lösningar för medicinsk luft

Tryckluftstorkar, kylare, gasrenare och filter levereras för att producera rätt kvalitet av tryckluft eller gas. Dessutom erbjuds lösningar för medicinsk luft och kvävegenerering såväl som system för biogasupgraderingar.

Vakuumpump för industritillämpningar

Kolvkompressor för olika industriapplikationer

Luftrenare av högkvalitativ andningsluft för att säkra en trygg arbetsmiljö

Oljefri skruvkompressor med variabel varvtalsstyrning som erbjuder ren luft till industriella processer

Gas- och processkompressorer levererar stora mängder tryckluft till olika processindustrier

AFFÄRSOMRÅDESCHEF NICO DELVAUX

DIVISIONERNA 27 januari 2017

1. **Compressor Technique Service**
Chef Vagner Rego
2. **Industrial Air**
Chef Joeri Ooms
3. **Oil-free Air**
Chef Philippe Ernens

4. **Professional Air**
Chef Alain Lefranc
5. **Medical Air Solutions**
Chef Ben Van Hove
6. **Vacuum Solutions**
(En del av affärsområdet Vakuumenteknik från 1 januari 2017)
Chef Geert Follens
7. **Gas and Process**
Chef Robert Radimeczky
8. **Airtec**
Chef Wouter Ceulemans

Kompressorteknik

enligt organisationen 1 januari 2017 (omräknat)

Atlas Copcos affärsområde Kompressorteknik erbjuder tryckluftslösningar; industrikompressorer, gas- och processkompressorer och expansionsturbiner, utrustning för luft- och gasbehandling samt styrsystem för tryckluft. Affärsområdet har ett globalt servicenätverk och bedriver utveckling för hållbar produktivitet inom tillverknings-, olje-, gas- och processindustrierna. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Belgien, USA, Kina, Indien, Tyskland och Italien.

Affärsutveckling

Orderingången för industrikompressorer och luftbehandlingsutrustning, såsom torkar, kylare och filter ökade jämfört med föregående år. Orderingången för stora gas- och processkompressorer minskade något. Sammantaget ökade orderingången i alla större regioner utom Nord- och Sydamerika, där volymerna minskade. Serviceverksamheten fortsatte att växa i alla större regioner.

Marknadsnärvaro och organisationsutveckling

Affärsområdet fortsatte att investera i innovationer och i marknadsnärvaro. Under 2016 ökade antalet medarbetare inom forskning och utveckling, samt inom marknadsföring och försäljning.

Intäkter, resultat och avkastning (omräknat)

Intäkterna ökade 0% till MSEK 36 356 (36 282), motsvarande en organisk minskning med 2%.

Rörelseresultatet minskade 5% till MSEK 8 115 (8 501) motsvarande en marginal på 22.3% (23.4). Marginalen hade stöd av volymer men påverkades negativt av valuta. Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 69% (66).

Marknadstrender

- Energieffektivitet/-besparingar, energiåtervinning och minskning av koldioxidutsläpp
- Ökad efterfrågan på service och övervakning av tryckluftsanläggningar
- Fokus på totallösningar och den totala kostnaden över livscykeln
- Nya tillämpningar för komprimerad luft

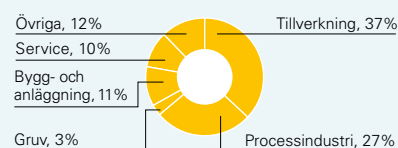
Faktorer som driver efterfrågan

- Investeringar i maskiner
- Industriproduktion
- Energikostnader

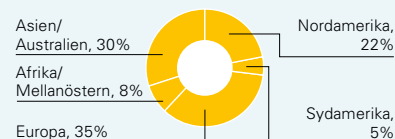
Konkurrenter

Kompressortekniks huvudkonkurrenter på marknaden för industrikompressorer och luftbehandlingsutrustning är Ingersoll-Rand, Kaeser, Hitachi, Gardner Denver, Cameron, Sullair och Parker Hannifin. Det finns också flera regionala och lokala konkurrenter, inklusive flera i Kina. På marknaden för gas- och processkompressorer och expandrar är de största konkurrenterna Siemens och MAN Turbo.

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

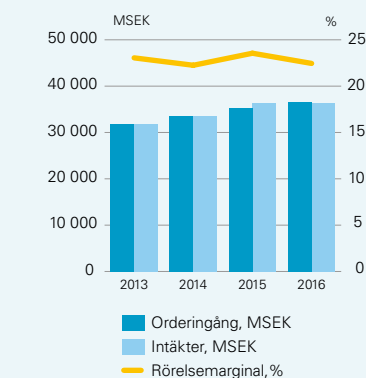
INTÄKTER PER REGION

ANDEL AV INTÄKTER

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

Om bilden: Effektiv kompressorstyrning är ett snabbt sätt för att uppnå energibesparingar. Användningen av avancerade kontrollsystem kan spara energi. Atlas Copcos styrenhet ES 360 kan ansluta upp till 60 maskiner.

Vakuumteknik

enligt organisationen 1 januari 2017

Atlas Copcos affärsområde Vakuumteknik erbjuder vakuumprodukter, reningssystem, ventiler och relaterade produkter huvudsakligen under varumärkena Edwards, Leybold och Atlas Copco. De viktigaste marknaderna är halvledare och vetenskapliga instrument samt ett brett utbud av industrisegment inklusive kemiska processindustrier, livsmedelsförpackning och pappershantering. Affärsområdet har ett globalt servicenätverk och bedriver utveckling för hållbar produktivitet i syfte att ytterligare förbättra kundernas prestanda. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Storbritannien, Tjeckien, Tyskland, Sydkorea, Kina och Japan.

Affärsutveckling

Efterfrågan på vakuumutrustning och service var solid under 2016, och orderingången ökade med 19% organiskt. Försäljningen av produkter till halvledarindustrin bidrog starkt till tillväxten, men även service och industrivakuum bidrog till utvecklingen.

Marknadsnärvaro och organisationsutveckling

Atlas Copco ökade närvaron på utvalda marknader och kundsegment genom selektiva förvärv och genom att utveckla produktsortimentet för industrivakuum.

Intäkter, resultat och avkastning (omräknat)

Intäkterna ökade med 37% till MSEK 13 635 (9 955), motsvarande en organisk ökning på 16%.

Rörelseresultatet ökade 68% till MSEK 3 060 (1 823) motsvarande en marginal på 22.4% (18.3), huvudsakligen med stöd av ökade volymer.

Marknadstrender

- Ökad användning av krävande material och krav på tillverkningsmiljö inom industriproduktion
- Energieffektivitet/-besparingar, energiåtervinning och minskning av utsläpp
- Hårdare regelverk ställer ökade krav på företag vad gäller efterlevnaden
- Fokus på totallösningar och den totala kostnaden över livsrytten

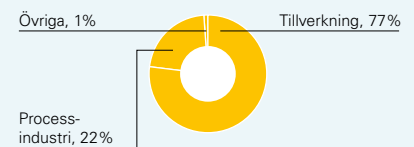
Faktorer som driver efterfrågan

- Industriproduktion
- Tillverkning av halvledare, vetenskapliga instrument, utrustning för forskning och utveckling, platta bildskärmar och solenergi
- Energikostnader

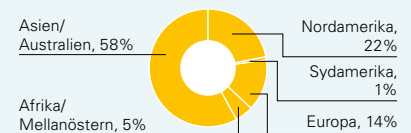
Konkurrenter

De främsta konkurrenterna på marknaden för vakuumlösningar till halvledare och industrin är Busch, Gardner Denver, Ebara Corporation, Pfeiffer Vacuum, Kashiya, Shimadzu Corporation, Ulvac Technologies och DAS Environmental Expert.

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

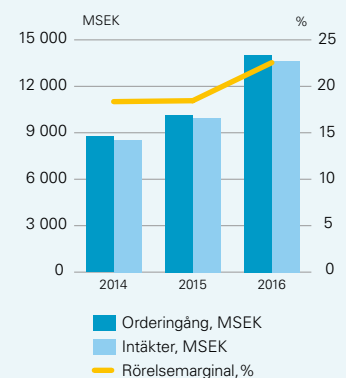
INTÄKTER PER REGION

ANDEL AV INTÄKTER

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

AFFÄRSOMRÅDESCHEF GEERT FOLLENS

DIVISIONERNA 27 januari 2017

1. **Vacuum Technique Service** Chef Eckart Roettger
2. **Semiconductor Service** Chef Paul Rawlings
3. **Semiconductor** Chef Mike Allison
4. **High Vacuum** Chef Martin Tollner
5. **Industrial Vacuum** Chef Koen Lauwers

Industriteknik

Affärsområdet fortsatte att växa under 2016. Ordervolymerna stöddes av investeringar i fordons- och verkstadsindustrin. Serviceverksamheten hade också en stark tillväxt. Affärsområdet gjorde fortsatta investeringar i marknadsnärvaro, produktutveckling och service.

<i>NYCKELTAL, MSEK</i>	2016	2015	<i>Förändring, %</i>
Ordergång	15 112	14 612	+3
Intäkter	15 017	14 578	+3
Rörelseresultat	3 430	3 355	+2
Rörelsemarginal, %	22,8	23,0	
Avkastning på sysselsatt kapital, %	34	31	
Investeringar	287	532	
Medelantal anställda	6 186	5 888	

Om bilden: Elektriskt handhållet industriverktyg med tillhörande mjukvara används vid kritisk montering inom biltillverkning.

Året i sammandrag

Affärsutveckling

Efterfrågan på avancerade industriverktyg och monteringslösningar fortsatte att vara stark och stöddes av investeringar från fordonsindustrin och verkstadsindustrin, exempelvis elektronik-, offroad- och flygindustrin. Ordninggången ökade med 3% organiskt.

Ordninggången för avancerade industriverktyg och monteringslösningar från fordonsindustrin ökade eftersom tillverkarna fortsatte att investera i nya och uppgraderade produktionslinor. Ordervolymer ökade i Asien och Nordamerika men minskade i Europa.

Ordervolymer för industriverktyg från verkstadsindustrin ökade jämfört med året innan. Volymer ökade i Asien, Europa, Nord- och Sydamerika, men minskade i Afrika/Mellanöstern. Tillväxten stöddes av ordrar för tillämpningar inom montering, energi- och elektronikindustrin.

Ordninggången minskade för fordons-service, som erbjuder verktyg och annan utrustning till företag med stora fordonsflottor samt till specialiserade verkstäder.

Serviceverksamheten hade en fortsatt god utveckling. Kunderna efterfrågar kontinuerligt mer service och underhåll, allt från ad-hoc-service till att sköta allt verktygsunderhåll hos kunden. Stark tillväxt uppnåddes i alla regioner jämfört med året innan.

Marknadsnärvaro och organisationsutveckling

Affärsområdet ökade sin närvaro inom utvalda marknader och kundsegment genom förvärv och genom att öka resurserna inom service och försäljning.

Investeringar gjordes även i innovationscenter, inklusive ett kompetenscenter för bultning i Storbritannien, samt i en central serviceenhet i Shanghai för att stödja företagets tillväxt i Kina. I Storbritannien och USA gjordes investeringar för att öka produktionskapaciteten inom självständande nitning.

Förvärv

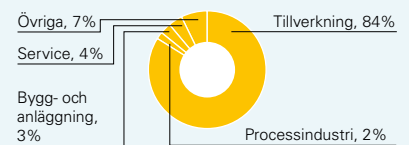
Affärsområdet gjorde två förvärv 2016.

- Bondtech, en svensk leverantör av appliceringsutrustning som används av fordons-tillverkare. Företaget hade intäkter under 2015 på cirka MSEK 32 och 12 medarbetare.
- Phillip-Tech i Kina, ett företag inom självständande nitning, med cirka 45 medarbetare, förvärvades i november. Företaget säljer lösningar som utvecklats av Atlas Copco-ägda Henrob.

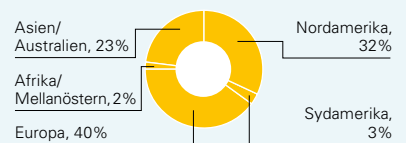
Intäkter, resultat och avkastning

Intäkterna ökade med 3% till rekordhög MSEK 15 017 (14 578), motsvarande en organisk ökning med 3%. Rörelseresultatet uppgick till MSEK 3 430 (3 355). Marginalen minskade till 22,8% (23,0), negativt påverkad av utspädning från förvärv, men positivt påverkad av högre volymer. Avkastningen på sysselsatt kapital var 34% (31).

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

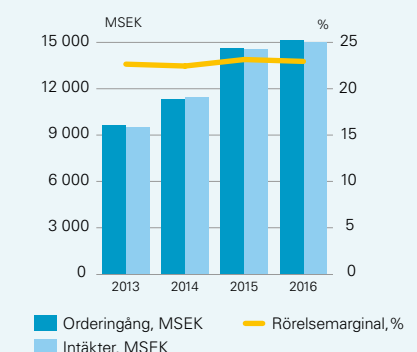
INTÄKTER PER REGION

ANDEL AV INTÄKTER

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSE-MARGINAL

FÖRSÄLJNINGSBRYGGA

	Industri teknik	
	Ordningång	Intäkter
2014	11 335	11 450
Strukturförändring, %	+9	+10
Valuta, %	+11	+10
Pris, %	+0	+0
Volym, %	+9	+7
Totalt, %	+29	+27
2015	14 612	14 578
Strukturförändring, %	+0	+0
Valuta, %	+0	+0
Pris, %	+0	+0
Volym, %	+3	+3
Totalt, %	+3	+3
2016	15 112	15 017

Affärsområdet Industriteknik erbjuder industriverktyg, monteringsssystem, produkter för kvalitetssäkring, mjukvaror och service genom ett globalt nätverk. Affärsområdet bedriver utveckling för hållbar produktivitet, för kunder inom fordons- och verkstadsindustrierna, underhåll och fordonservice. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Sverige, Tyskland, USA, Storbritannien, Frankrike och Japan.

INTÅKTER, MSEK
15 017
UNDER 2016

Marknaden

Fordonsindustrin, inklusive underleverantörer, är ett viktigt kundsegment som representerar mer än hälften av Industritekniks intäkter. Den vanligaste tillämpningen är montering. Fordonsindustrin har legat i framkant när det gäller att kräva mer precisa åtdragningsverktyg som minimerar fel i produktionen och möjliggör lagring och spårning av åtdragningsmomenten. Affärsområdet har framgångsrikt utvecklat avancerade elektriska industriverktyg och monteringsystem som hjälper kunder att utföra åtdragningar enligt deras specifikation, vilket minimerar fel och avbrott i produktionen. Detta inkluderar också ett brett erbjudande av lösningar för kvalitetssäkring och kvalitetsförbättring. Med ökande krav på lägre bränsleförbrukning och lättare material använder fordonsindustrin i allt högre utsträckning alternativa metoder till montering. Affärsområdet erbjuder doseringsutrustning för lim och tätningsmedel samt utrustning för självstansande nitning för att tillgodose dessa krav.

Inom verkstadsindustrin används industriverktyg i ett flertal tillämpningar såsom montering, borrar och materialavverkning. Kunderna finns inom montering, till exempel elektronik, flyg och vitvaror, energi, i verkstadsindustri, skeppsvarv, gjutier och maskintillverkare. Utrustningen som erbjuds är monteringsverktyg för ett brett vridmomentsområde, bormaskiner, slående verktyg, slipmaskiner, lyftblock och löpvagnar samt tillbehör. Luftmotorer levereras separat för olika tillämpningar i produktionsanläggningar.

Till fordonservice, bil- och lastbilsverkstäder samt däck- och chassiverkstäder, levereras verktyg som slående mutterdragare, andra slående verktyg, borr-, poler- och slipmaskiner.

Det finns en växande efterfrågan på service, till exempel underhållsavtal och kalibreringstjänster som ökar kundernas produktivitet.

Marknadstrender

- Högre krav på kvalitet, produktivitet, flexibilitet, ergonomi och minskad miljöpåverkan
- Mer avancerade verktyg och system och ökad betydelse av service, kunskap och utbildning
- Industriverktyg med elmotorer ersätter delvis tryckluftsverktyg
- Efterfrågan på lägre bränsleförbrukning driver efterfrågan på alternativa monteringsmetoder, till exempel limning och självstansande nitning
- Digitalisering och efterfrågan på uppkoppling inom produktionen

Faktorer som driver efterfrågan

- Investeringar i industriverktyg och system, till exempel i monteringslinjer
- Förändringar i tillverkningsmetoder och högre krav, till exempel kvalitetssäkring och spårbarhet
- Industriproduktion

Vision och strategi

Visionen är att vara First in Mind—First in Choice® som leverantör av industriverktyg, monteringsystem, produkter för kvalitetssäkring, mjukvaror och service till fordonsindustrin samt till fordonservice.

Strategin är att verksamheten ska fortsätta växa genom att bygga vidare på det tekniska ledarskapet och kontinuerligt erbjuda produkter och service som förbättrar kundernas produktivitet. Viktiga aktiviteter är att utöka produktsortimentet, främst till fordonsindustrin, och tillhandahålla mer service, kunskap och utbildning. Affärsområdet ökar också sin närvaro

inom verkstadsindustri och fordonservice, samt på geografiskt utvalda marknader. Närvaron förstärks genom att använda en flervarumärkesstrategi. Affärsområdet söker aktivt efter att förvärva kompletterande verksamheter. Tillväxt ska ske på ett sätt som är ekonomiskt, miljövänligt och socialt ansvarsfullt.

Strategiska aktiviteter

- Öka marknadstäckningen och utöka närvaron inom utvalda marknader/segment
- Utveckla nya hållbara produkter och lösningar som ger ökad kvalitet och produktivitet, förbättrad ergonomi och minskad miljöpåverkan
- Utöka utbudet av produkter och service
- Utföra mer service på en större andel av den installerade basen av utrustning
- Förbättra effektiviteten i verksamheten
- Investera i medarbetare och kompetensutveckling
- Förvärva kompletterande verksamheter och integrera dem framgångsrikt

Konkurrenter

Industritekniks konkurrenter inom industriverktyg är Apex Tool Group, Ingersoll-Rand, Stanley Black & Decker, Uryu, Bosch samt flera lokala och regionala konkurrenter. Inom utrustning för limning och tätning är de huvudsakliga konkurrenterna Nordson, Graco och Dürr. För självstansande nitning är huvudkonkurrenterna Emhart och Böllhoff.

MARKNADSPPOSITION

Industriteknik har en ledande marknadsposition globalt inom de flesta av sina verksamheter.

INNOVATIONER

Flera nya produkter introducerades under året, till exempel:

- Ett elektriskt åtdragningsverktyg med pistolgrepp tillsammans med en ny mjukvara som ger ökad produktivitet och förbättrad ergonomi.
- En mycket kompakt och lätt mutterdragare för tillämpningar inom fordonsindustrin.
- Ett nytt batteridrivet monteringsverktyg med tillhörande mjukvara som erbjuder högre hastighet och förbättrad spårbarhet.
- En ny serie elektriska mutterdragare med högt vridmoment lanserades. Produkten ger åtdragning med hög tillgänglighet och spårbarhet. De huvudsakliga tillämpningarna finns inom vindkraft, flygindustri och offroad-montering.

Produkter och tillämpningsområden

Affärsområdet Industri teknik erbjuder det mest omfattande sortimentet av industriverktyg och monteringsystem på marknaden.

Fordonsindustrin

Fordonsindustrin efterfrågar främst avancerade monteringsverktyg och -system. De erbjuds ett brett sortiment elektriska monteringsverktyg, kontrollsystem och tillhörande mjukvaror för säkerhetskritiska åtdragningar. Specialiserade applikationscenter runt om i världen konfigurerar lämpliga monteringsystem. Systemen gör det möjligt att läsa av, samla in och lagra monteringsinformation. Fordonsindustrin, liksom andra tillverkande industrier, efterfrågar också vanliga industriverktyg. Med ökande krav på lägre bränsleförbrukning och användning av lättare material investerar fordonsindustrin allt mer i monteringslösningar för dessa krav, till exempel doseringsutrustning för lim och tätningsmedel och utrustning för självstansande nitning.

Verkstadsindustrin

Affärsområdet erbjuder ett komplett sortiment produkter, tjänster och produktionslösningar för verkstadsindustrin. Det sträcker sig från vanliga åtdragningsverktyg, borrar- och slipmaskiner till de mest avancerade monteringsystemen på marknaden. Det omfattar också ett brett sortiment av tillbehör. Utrustning för limning och tätning erbjuds också till verkstadsindustrin. En stor grupp specialister finns tillgängliga för att stödja kunder som vill förbättra sin produktionseffektivitet.

Fordonservice

Affärsområdet erbjuder verktyg som är starka, kraftfulla och tillförlitliga för att möta efterfrågan från den professionella användaren inom fordonservice. Sortimentet omfattar slående mutterdragare, borrar-, poler- och slipmaskiner.

Applikator och doseringsenhet för applicering av lim och tätningsmedel

Avancerad luftdriven borrarheten för krävande tillämpningar inom flygindustrin

Handhållet batteriverktyg för monteringsapplikationer

Verktyg för självstansande nitning

Kontrollenhet för avancerade elektriska monteringsverktyg

AFFÄRSOMRÅDESCHEF MATS RAHMSTRÖM*

DIVISIONERNA 27 januari 2017

1. **Industrial Technique Service**
Chef Henrik Elmin
2. **MVI Tools and Assembly Systems**
Chef Lars Eklöf
3. **General Industry Tools and Assembly Systems**
Chef James McAllister
4. **Chicago Pneumatic Tools**
Chef Philippe Artzet
5. **Industrial Assembly Solutions**
Chef Tobias Hahn

* I januari 2017, utnämndes Mats Rahmström till ny VD och koncernchef för Atlas Copco AB, från och med 27 april 2017.

Gruv- och bergbrytningsteknik

Efterfrågan på gruv- och bergbrytningsutrustning ökade. Ordervolymerna för serviceverksamheten och reservdelar var oförändrad trots en förbättrad utveckling under andra halvåret. Ordergången för förbrukningsvaror var stabil. Affärsområdet identifierade och genomförde ytterligare effektiviseringsåtgärder för att anpassa kostnaderna till det rådande affärsklimatet.

NYCKELTAL, MSEK	2016	2015	Förändring, %
Ordergång	25 565	25 587	0
Intäkter	25 043	26 665	-6
Rörelseresultat	4 465	4 993	-11
Rörelsemarginal, %	17,8	18,7	
Avkastning på sysselsatt kapital, %	32	34	
Investeringar	800	981	
Medelantal anställda	10 911	11 500	

Om bilden: Ovanjordsriggen PowerROC är lämpad för produktion i kalksten, cement och stenbrott, samt dagbrott.

Året i sammandrag

Affärsutveckling

Efterfrågan på utrustning från kunder i gruvindustrin ökade till följd av ökade investeringar under andra halvåret. Orderingen ökade för de flesta typer av under- och ovanjordsutrustning.

Geografiskt ökade orderingen i Asien, Australien, Sydamerika och Europa. Ordervolymer i Nordamerika och Afrika/Mellanöstern var i stort sett oförändrade jämfört med föregående år.

Ordervolymer för utrustning för infrastrukturprojekt var relativt oförändrad.

Efterfrågan på service och reservdelar låg kvar på samma nivå som föregående år, även om utvecklingen förbättrades under sista kvartalet. Orderingen ökade i Europa och Asien men minskade i Nord- och Sydamerika. Ordervolymer i Australien och Afrika/Mellanöstern var relativt oförändrade.

Orderingen på förbrukningsvaror var stabil jämfört med föregående år. Geografiskt ökade ordervolymer i Australien och Europa, men minskade i Sydamerika och Afrika/Mellanöstern.

Totalt var den organiska utvecklingen för affärsområdet oförändrad.

Organisationsutveckling

Affärsområdet fortsatte att identifiera och genomföra ytterligare effektivitetsåtgärder för att stärka verksamheten för framtiden, inklusive konsolidering av vissa tillverkningsanläggningar och ytterligare rationaliseringar.

Under 2016 kommunicerades nyheten att affärsområdet kommer att stänga den kinesiska produktionsanläggningen i Shenyang, som främst tillverkar handhållna bergbormaskiner för gruvor och bygg och anläggning, och flytta produktionen till fabriken i Zhangjiakou (Kina). Atlas Copco kommunicerade också flytten av verksamheten för två av sina tillverkningsenheter för gruvförbrukningsvaror i USA till en befintlig amerikansk fabrik som kommer att expanderas. Atlas Copco kommer att stänga fabriken i Grand Prairie, Texas, och Salt Lake City, Utah. Tillverkningen kommer att flyttas till Fort Loudon, Pennsylvania. Stängningen av anläggningarna i Kina och USA väntas slutföras under 2017.

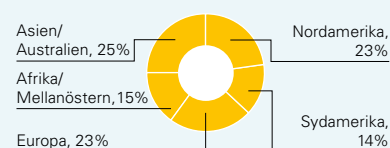
Intäkter, resultat och avkastning

Intäkterna minskade med 6% till MSEK 25 043 (26 665), motsvarande en minskning med 4% organiskt. Rörelseresultatet minskade 11% till MSEK 4 465 (4 993), motsvarande en marginal på 17.8% (18.7). Marginalen påverkades negativt av valuta och volymer. Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 32% (34).

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

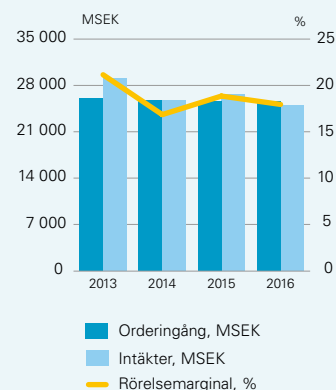
INTÄKTER PER REGION

ANDEL AV INTÄKTER

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

FÖRSÄLJNINGSBRYGGA

	Gruv- och bergbrytningsteknik	
	Orderingång	Intäkter
2014	25 752	25 718
Strukturförändring, %	+0	+0
Valuta, %	+6	+7
Pris, %	+0	+0
Volym, %	-7	-3
Totalt, %	-1	+4
2015	25 587	26 665
Strukturförändring, %	+0	+0
Valuta, %	-2	-2
Pris, %	+0	+0
Volym, %	+2	-4
Totalt, %	+0	-6
2016	25 565	25 043

Affärsområdet Gruv- och anläggningsteknik erbjuder utrustning för borrhning och bergbrytning, ett komplett sortiment av tillhörande förbrukningsvaror samt service genom ett globalt nätverk. Affärsområdet bedriver utveckling för hållbar produktivitet i gruvor och dagbrott, infrastruktur, anläggningsarbeten, brunnsborrning samt markarbeten. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Sverige, USA, Kanada, Kina och Indien.

INTÄKTER, MSEK
25 043
UNDER 2016

Marknaden

Den totala marknaden för utrustning för gruv- och anläggningstillämpningar är mycket stor med ett stort antal bolag som erbjuder ett brett utbud av produkter för olika tillämpningar. Affärsområdet Gruv- och anläggningsteknik erbjuder dock endast produkter för utvalda tillämpningar.

Kunder inom gruvindustrin representerar cirka två tredjedelar av affärsområdets intäkter. Tillämpningarna omfattar produktions- och utvecklingsarbeten i både gruvor och dagbrott samt mineralprospektering. Kunderna efterfrågar bergborrningsutrustning, bergborrverktyg, last- och transportutrustning, specialfordon, ventilationssystem samt borrhningsutrustning för prospektering.

Entreprenörer inom infrastruktur, bygg- och anläggningsindustrin representerar en tredjedel av intäkterna. Tillämpningarna omfattar språnghålsborrning för tunneldrivning, till exempel för väg-, järnvägs och dammbyggen, stenbrott, borrhning efter vatten, energi, olja och gas, samt markförstärkning. Kunderna efterfrågar bergborrningsutrustning, bergborrverktyg, specialfordon, ventilationssystem och utrustning för markförstärkning.

Utrustningen säljs framförallt direkt till slutanvändaren och affärsområdet har en stor organisation som erbjuder service, reservdelar och förbrukningsvaror. Gruvbolag och entreprenörer har behov av service, reservdelar och förbrukningsvaror, ofta i form av avtal där tillgänglighet och produktivitet är viktiga faktorer.

Marknadstrender

- Mer produktiv och säker utrustning, inklusive lösningar för att arbeta förarlöst och med fjärrstyrning
- Ökat fokus på miljö
- Konsolidering av kunder och leverantörer
- Prestationsbaserade kontrakt för service och förbrukningsvaror
- Fokus på totalkostnaden och optimering av värdekedjan

Faktorer som driver efterfrågan

Gruvor och dagbrott

- Investeringar i utrustning
- Malmproduktion

Bygg- och anläggning

- Infrastruktur- och offentliga investeringar
- Anläggningsaktivitet

Vision och strategi

Visionen är att vara First in Mind—First in Choice® som leverantör av utrustning och service för bergbrytning för gruvor, dagbrott samt anläggningsarbeten.

Strategin är att växa genom att upprätthålla och förstärka Atlas Copcos ledande marknadsposition som en global leverantör för bergbrytningsutrustning och service, genom att utveckla positionen inom bergborrnings- och lastningsutrustning, prospekteringsborrning, och relaterad utrustning, samt att öka intäkterna genom att erbjuda mer service till kunderna. Tillväxt ska uppnås på ett sätt som är ekonomiskt, miljövänligt och socialt ansvarsfullt.

Strategiska aktiviteter

- Öka marknadstäckningen och förbättra närvaron inom utvalda marknader/segment
- Utveckla nya hållbara produkter och lösningar som ger ökad produktivitet och säkerhet i linje med kundernas efterfrågan, till exempel datoriserade styrsystem, fjärrstyrning och lösningar för att arbeta förarlöst
- Investera i design-, utvecklings- och produktionskapacitet på tillväxtmarknader
- Utöka utbudet av produkter och service
- Utföra mer service på en större del av den installerade basen av utrustning
- Utveckla serviceverksamheten
- Förbättra flexibiliteten avseende kostnader och rörelsekapital
- Investera i medarbetare och kompetensutveckling
- Förvärva kompletterande verksamheter och integrera dem framgångsrikt

Konkurrens

Gruv- och bergbrytningstekniks främsta konkurrenter inom de flesta produktområden är Sandvik. Andra konkurrenter är: Furukawa på marknaden för borrhutrustning under och ovan jord; Boart Longyear inom bergborrutrustning för gruvor, prospekteringsborrningsutrustning och bergborrverktyg; Joy Global för utrustning för dagbrott samt Caterpillar för utrustning för gruvor och dagbrott. Dessutom finns det flera konkurrenter lokalt, regionalt och inom vissa nischer.

INNOVATIONER

Flera nya produkter lanserades under året, till exempel:

- En serie betongsprutsenheter som utformats för alla typer av medelstora till stora bygg- och gruvprojekt under jord.
- En batteridrivna underjordslastare som minimerar utsläpp och minskar kostnaderna för ventilationen i gruvorna. Lastaren är utrustad för automatisering.
- En underjordstruck på 65 ton som ökar kundernas produktivitet. Trucken är förberedd för automatisering och kan följa produktionsdata i realtid.
- En ny rigg för prospekteringsborrning ovan jord lanserades. Borrhigen erbjuder en rad nya säkerhetsfunktioner som uppfyller de striktaste normerna. Med kapacitet för långa kärnor kan riggen också bidra till ökad produktivitet.

MARKNADSPPOSITION

Gruv- och bergbrytningsteknik har en ledande marknadsposition globalt inom de flesta av sina verksamheter.

Produkter och tillämpningsområden

Affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik erbjuder ett omfattande sortiment av produktivitetshöjande utrustning för bergbrytnings- och anläggningsarbeten.

Utrustning för bergborrning under jord

Borriggar under jord används till att borra språnghål i hårt berg för att utvinna malm i gruvor eller till bergbrytning för väg-, järnvägs- och kraftverks-tunnlar och för underjordiska lagringsanläggningar. Hål borras också för bergförstärkning med bergbultar. Affärsområdet erbjuder borriggar med hydrauliska och pneumatiska bergborrar samt handhållna borrustrustning. Maskiner för stigortsborrning används för att borra hål med stor diameter, vilka kan användas bland annat till ventilation eller till malm- och persontransporter.

Last- och transportutrustning under jord

Underjordsfordon används främst i gruvor för att lasta och transportera malm och/eller bergavfall.

Specialfordon för underjordstillämpningar

Specialfordon används för skrotning, bultning, laddning, lyft och för att spruta betong.

Utrustning för ovanjordsborrning

Borriggar ovan jord används främst för språnghålsborrning i hårt berg i dagbrott, stenbrott och infrastrukturprojekt, men även vid borrning efter vatten och grunt belägen olja och gas. Affärsområdet erbjuder borriggar med hydrauliska och pneumatiska bergborrmaskiner samt rotationsborriggar.

Bergborrverktyg

Bergborrverktyg omfattar borrkronor och borrstänger för språnghålsborrning under och ovan jord, liksom i förbrukningsvaror för stigorts- och rotationsborrning.

Utrustning för prospekteringsborrning och grundläggningsteknik

Affärsområdet levererar ett brett utbud av utrustning för prospekteringsborrning under och ovan jord. Ett omfattande sortiment av utrustning för grundläggningsteknik inklusive system för borrning i lösa formationer erbjuds också. Tillämpningarna inkluderar förankring, geoteknisk undersökning, markförstärkning och brunnsborrning.

Ventilationssystem

Högtrycksfläktar konstruerade speciellt för att leverera luft genom kanaler i gruvor och tunnlar.

Ovanjordsrigg som utvecklats och utformats för hög prestanda vid krävande anläggningsarbeten

Bergborrverktyg

Batteridrivna underjordslastare för gruvapplikationer

1. AFFÄRSOMRÅDESCHEF
(fr o m 2013 till 2016)
JOHAN HALLING

2. AFFÄRSOMRÅDESCHEF
(fr o m januari 2017)
HELENA HEDBLOM

DIVISIONERNA
27 januari 2017

3. Mining and Rock Excavation Service

Chef Jess Kindler

4. Underground Rock Excavation

Chef Andreas Nordbrandt

5. Surface and Exploration Drilling

Chef Victor Tapia

6. Drilling Solutions

Chef José Manuel Sanchez

7. Rock Drilling Tools

Chef Helena Hedblom

8. Rocktec

Chef Jonas Albertson

Bygg- och anläggningsteknik

Efterfrågan på service och entreprenadverktyg var oförändrad, medan orderingen för produkter för portabel energiförsörjning ökade. Ordervolymer för den specialiserade uthyrningsverksamheten minskade, negativt påverkad av lägre volymer i Nordamerika och Afrika/Mellanöstern. Affärsområdet fortsatte att investera i selektiv marknadsnärvaro och produktutveckling. Sammantaget ökade orderingen jämfört med föregående år.

NYCKELTAL, MSEK	2016	2015	Förändring, %
Orderingång	12 110	11 927	+2
Intäkter	11 794	12 112	-3
Rörelseresultat	1 769	1 883	-6
Rörelsemarginal, %	15.0	15.5	
Avkastning på sysselsatt kapital, %	17	17	
Investeringar	762	555*	
Medelantal anställda	4 171	4 299	

* Inklusive avvecklade verksamheter

Om bilden: En servicetekniker från Atlas Copco driftsätter en portabel generator hos en kund.

Året i sammandrag

Affärsutveckling

Den totala orderingen ökade med 2% för affärsområdet, men var oförändrad organiskt. Bygg- och anläggningsutrustning ökade i alla regioner, jämfört med föregående år, utom i Sydamerika och Afrika/Mellanöstern.

Ordervolymerna för entreprenadverktyg, såsom spett och tysta demoleringsverktyg, var huvudsakligen oförändrad. Försäljningen ökade i Asien och Europa, medan ordervolymerna minskade i Afrika/Mellanöstern och Sydamerika.

Orderingen för produkter för portabel energiförsörjning, som till exempel portabla kompressorer, generatorer, pumpar och ljusstorn, ökade. Ökningen stöddes av tillväxt i Europa och Asien. Ordervolymerna i Afrika/Mellanöstern och Sydamerika minskade.

Utvecklingen för serviceverksamheten var överlag oförändrad, med ökad ordergång i Asien och Europa, men en minskad ordergång i Nordamerika och Afrika/Mellanöstern.

Den specialiserade uthyrningsverksamheten hade en i huvudsak negativ utveckling på grund av lägre ordervolymer i Nordamerika och Afrika/Mellanöstern.

Marknadsnärvaro och organisationsutveckling

Affärsområdet fortsatte att göra selektiva investeringar i marknadsnärvaro och produktutveckling.

Förvärv och avyttringar

Affärsområdet gjorde två förvärv 2016.

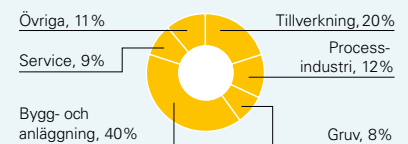
- Varisco, en italiensk pumptillverkare med globalt försäljningsnätverk, med intäkter på cirka MSEK 270 under 2014 och cirka 135 medarbetare.
- Rörelsetillgångarna i Roxel Rental AS, en leverantör av temporära luftlösningar för den norska offshoreindustrin, förvärvades i juli. Företaget hade intäkter på cirka MSEK 12 under 2015.

I januari 2017 slöt Atlas Copco avtal om att sälja divisionen Road Construction Equipment till det franska industri- och byggbolaget Fayat Group. Avtalet omfattar försäljnings- och serviceverksamhet i 37 länder och produktionsenheter i fem länder; Sverige, Tyskland, Brasilien, Indien och Kina. Verksamheten har 1 265 anställda och intäkter på cirka MSEK 2 912 (MEUR 309) under 2016.

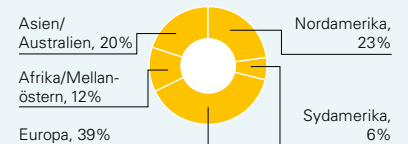
Intäkter, resultat och avkastning

Intäkterna minskade med 3% till MSEK 11 794 (12 112). Intäkterna minskade 3% organiskt. Rörelseresultatet minskade 6% till MSEK 1 769 (1 883), motsvarande en marginal på 15.0% (15.5). Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 17% (17).

ORDERINGÅNG PER KUNDKATEGORI

INTÄKTER PER REGION

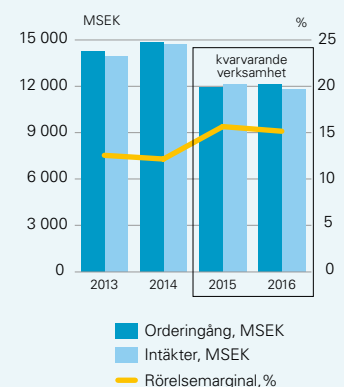

ANDEL AV INTÄKTER

FÖRSÄLJNINGSBRYGGA	Bygg- och anläggningsteknik	
	Ordergång	Intäkter
2014	14 847	14 739
Strukturförändring, %	+0	+0
Valuta, %	+8	+9
Pris, %	+1	+1
Volym, %	-7	-6
Totalt, %	+2	+4
2015	15 166	15 300
Avvecklade verksamheter	-3 239	-3 189
2015	11 927	12 112
Strukturförändring, %	+3	+2
Valuta, %	-1	-1
Pris, %	+1	+1
Volym, %	-1	-5
Totalt, %	+2	-3
2016	12 110	11 794

ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RÖRELSEMARGINAL

Affärsområdet Bygg- och anläggningsteknik erbjuder entreprenadverktyg, portabla kompressorer, pumpar och generatorer, och ljusstorn. Affärsområdet erbjuder specialiserad uthyrning av utrustning och tillhandahåller service genom ett globalt nätverk. Bygg- och anläggningsteknik bedriver utveckling för hållbar produktivitet inom infrastrukturprojekt, anläggningsarbeten, olja och gas, energi och borrhning. De viktigaste enheterna för produktutveckling och tillverkning ligger i Belgien, Spanien, Sverige, USA, Kina och Indien.

Marknaden

På marknaden för bygg- och anläggningsutrustning finns ett stort antal företag som erbjuder ett brett utbud av produkter och service för olika tillämpningar. Affärsområdet Bygg- och anläggningsteknik erbjuder dock endast produkter och service för utvalda tillämpningar.

Flera segment stöds av affärsområdets erbjudande. Entreprenörer, ofta involverade i infrastrukturprojekt, annan anläggningsverksamhet och/eller demoleringsarbeten, efterfrågar lätt entreprenadutrustning, såsom spett och krossar. Dieseldrivna portabla kompressorer och generatorer är tillförlitliga kraftkällor för maskiner och verktyg i bygg- och anläggningsbranschen, såväl som för många gruv- och industritillämpningar.

Entreprenörer och hyresföretag är viktiga kunder för service, inklusive reservdelar, underhållsavtal och reparationer.

Marknadstrender

- Högre krav på produktivitet, flexibilitet och ergonomi
- Ökat fokus på miljö och säkerhet
- Konsolidering av kunder och leverantörer
- Ökad efterfrågan på service och servicekontrakt

Faktorer som driver efterfrågan

- Infrastruktur och offentliga investeringar
- Demolering och återvinning
- Investeringar i flexibel/portabel energiförsörjning

Vision och strategi

Visionen är att vara First in Mind—First in Choice® som leverantör av utrustning och serviceverksamhet för portabla kraftkällor och demoleringstillämpningar för bygg- och anläggningsindustrin.

Strategin är att växa genom att utveckla Atlas Copcos marknadsposition och närvaro som global leverantör inom utvalda nischer; för bygg- och anläggningsindustrin, för entreprenadverktyg, portabla kompressorer, pumpar, generatorer och ljusstorn. I strategin ingår också utveckling av specialiserad uthyrning och utveckling av serviceverksamheten, att öka intäkterna genom att erbjuda fler kunder mer service. Tillväxt ska uppnås på ett ekonomiskt, miljövänligt och socialt ansvarsfullt sätt.

Strategiska aktiviteter

- Öka marknadstäckningen och förbättra närvaron inom utvalda marknader/segment
- Ta tillvara försäljnings- och service-synergier mellan bygg- och anläggningsverksamheterna
- Utveckla nya hållbara produkter och lösningar som ger ökad produktivitet, säkerhet och minskad miljöpåverkan

INTÄKTER, MSEK

11 794

UNDER 2016

- Investera i design-, utvecklings- och produktionskapacitet på tillväxtmarknader
- Utveckla mer konkurrenskraftiga erbjudanden, med olika värdeerbjudanden
- Utföra mer service på en större andel av den installerade basen av utrustning
- Utveckla serviceverksamheten
- Förbättra effektiviteten i verksamheten
- Investera i medarbetare och kompetensutveckling
- Förvärva kompletterande verksamheter och integrera dem framgångsrikt

Konkurrens

Bygg- och anläggningstekniks främsta konkurrenter på marknaden för portabla kompressorer är Doosan Infracore, Kaeser och Sullair. Sandvik, Furukawa och Wacker Neuson för entreprenadverktyg. Dessutom finns ett stort antal konkurrenter lokalt, regionalt och inom vissa nischer.

MARKNADSPPOSITION

Bygg- och anläggningsteknik har en ledande position globalt inom de flesta av sina verksamheter.

INNOVATIONER

Flera nya produkter introducerade under året, till exempel:

- En ny serie portabla kompressorer som förbrukar cirka 12% mindre bränsle än jämförbara modeller.
- En användarvänlig portabel generator utrustad med en säker, rostfri kåpa.
- En flexibel portabel kompressor med många användningsområden och med ett brett tryckområde.
- Ett nytt bensindrivet spett med elektrisk bränsleinsprutning som är lättare att hantera tack vare kompakt storlek och lägre vikt i kombination med 10% lägre bränsleförbrukning än jämförbara modeller.

Produkter och tillämpningar

Affärsområdet Bygg- och anläggningsteknik erbjuder en rad produkter för utvalda tillämpningar inom anläggningsarbeten, entreprenad och demolering.

Portabla kompressorer

Portabla oljesmorda kompressorer används främst i tillämpningar inom bygg- och anläggningsindustrin där tryckluft används som kraftkälla för utrustning, såsom luftdrivna spett och bergbormaskiner. Portabla oljefria kompressorer hyrs av kunder för att tillgodose tillfälliga behov av oljefri tryckluft, främst i industriapplikationer.

Boosters

När extra högt tryck behövs används boosters för att öka trycket på luften som levereras av portabla kompressorer. Denna luft med högt tryck används framförallt inom borrar och inom olje- och gasapplikationer.

Generatorer

Portabla generatorer används för tillfälliga behov av elektricitet, främst inom bygg- och anläggningsapplikationer. Andra tillämpningar för generatorer är elförsörjning för evenemang, reservström och elektricitet till otillgängliga platser.

Portabel oljefri kompressor med medelhögt tryck

Belysningsmaster

Belysning för säker verksamhet dygnet runt.

Pumpar

Portabla dieseldrivna pumpar och dränkbara elektriska pumpar, framförallt för vatten.

Entreprenad- och demoleringsverktyg

Hydrauliska, pneumatiska och bensindrivna spett, krosstänger och borrar levereras till entreprenad-, demolerings- och gruvföretag.

Handhållet bensindrivet spett med elektronisk bränsleinsprutning

Betongsax för demolering på höga höjder

Ljustorn för anläggningsarbeten

AFFÄRSOMRÅDESCHEF ANDREW WALKER

DIVISIONERNA

27 januari 2017

1. **Construction Technique Service**
Chef Adrian Ridge
2. **Specialty Rental**
Chef Ray Löfgren
3. **Portable Energy**
Chef Peter Lauwers
4. **Construction Tools**
Chef Vladimir Kozlovskiy

Risker, riskhantering och möjligheter

All affärsverksamhet medför risker. Atlas Copco har ett strukturerat och proaktivt sätt att hantera företagets risker. Rätt hanterade kan risker omvandlas till möjligheter och addera värde till verksamheten. Risker som inte hanteras rätt kan orsaka incidenter och förluster.

Atlas Copcos globala och diversifierade verksamhet med kunder i många olika branscher ger en god spridning av risker och möjligheter såväl geografiskt som verksamhetsmässigt. Förmågan att förebygga, upptäcka och hantera riskerna är dock kritisk för en effektiv styrning och kontroll av verksamheten. Målet är att nå Gruppens mål med ett välhanterat risktagande i linje med strategin och inom ramen för företagets handbok *The Way We Do Things*. Atlas Copco ser möjligheter med en effektiv riskhantering både när det handlar om att minska riskerna och skapa affärsmöjligheter, vilket kan leda till en god tillväxt.

Atlas Copcos decentraliserade struktur omfattar även riskhantering. De lokala bolagen är ansvariga för sin egen riskhantering som övervakas och följs upp regelbundet vid möten i lokala operativa styrelser. Gruppens funktioner för juridik, försäkring, finans, skatt, controlling och redovisning tillhandahåller policyer, riktlinjer och instruktioner gällande riskhantering. Implementeringen granskas regelbundet genom interna och externa revisioner. Läs mer i avsnittet Intern kontroll av finansiell rapportering i bolagsstyrningsrapporten på sidorna 64–65.

Försäkring

Gruppens försäkringsprogram tillhandahålls av det egna försäkringsbolaget Industria Försäkringsaktiebolag, som behåller en del av riskexponeringen inom följande försäkringsgrenar; egendoms- och avbrottsförsäkring, varutransportförsäkring, samt allmänt ansvar, även inkluderande produktansvarförsäkring. Gruppens försäkringar avseende financial lines och tjänstereseförsäkring hanteras också av avdelningen Insurance & Risk Management, men Industria är inte försäkringsgivare för dessa försäkringar. Försäkringskapacitet köps delvis även in från ledande försäkringsbolag och återförsäkringsbolag i samarbete med internationella försäkringsmäklare. Skadehan-

teringservice köps delvis in globalt från ledande leverantörer. Försäkringspolicyer utfärdas lokalt för att säkerställa att lokala försäkringslagar efterlevs i tillämpliga fall.

Risk surveys

Risk surveys utförs årligen på ungefär 30 tillverkningsenheter av riskkonsulter. Det huvudsakliga syftet är att förebygga möjliga egendomsskador och avbrott i verksamheten genom skadeförebyggande rekommendationer baserade på Atlas Copco's Loss Prevention Standard. Resultatet från risk surveys konsolideras av avdelningen Insurance & Risk Management och rapporteras till koncernledningen årligen och till varje affärsområdespresident två gånger per år.

Enterprise Risk Management (ERM)

Atlas Copco har utvecklat sin egen ERM-metod för att kartlägga Gruppens risker. Metoden tillämpas på divisionerna som är

den högsta operativa nivån i Gruppen. Därmed identifieras risker utifrån varje divisionslednings kännedom om den egna kärnverksamheten och ansvarsområdet. Denna pragmatiska metod ligger också i linje med Atlas Copcos decentraliserade struktur. Ägarskapet vad gäller hantering av de risker som identifierats vid kartläggningen ligger hos respektive division, medan avdelningen Insurance & Risk Management hanterar den övergripande processen och konsoliderar resultaten på koncernnivå.

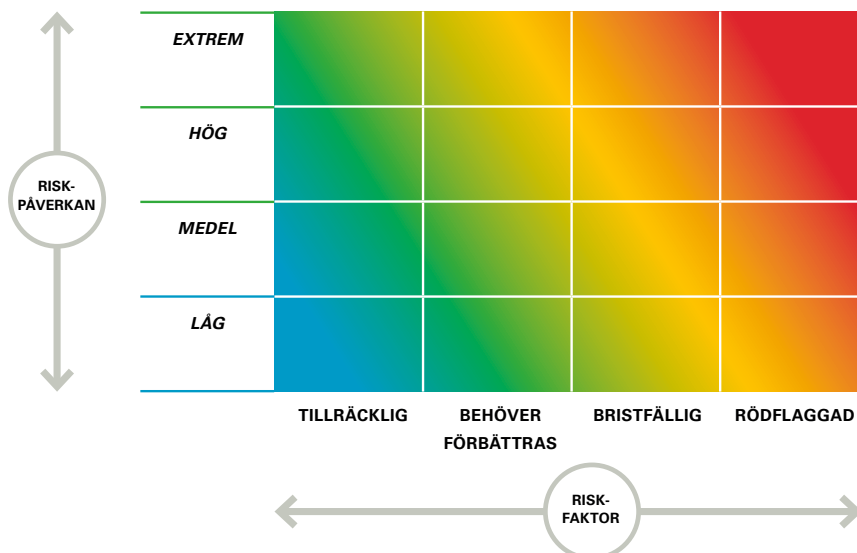
Resultaten av riskkartläggningen rapporteras till koncernledningen årligen och till varje affärsområdespresident två gånger per år.

Krishantering

Krishanteringsprocessen hanteras av avdelningen Insurance & Risk Management och Corporate Communications. Den implementeras i samtliga Atlas Copcos enheter.

Kartläggning av risk

Risker som tas upp av divisionerna vid kartläggning av risker kartläggs i en riskmatris. Risker kvantifieras utifrån riskpåverkan och riskfaktor, det vill säga hur väl risken hanteras. Riskpåverkan mäts antingen som dödsfall, monetär förlust och/eller försämrat rykte på en skala från låg till extrem.

Risker, riskhantering och möjligheter, fortsättning

RISK	BESKRIVNING	MOTVERKANDE FAKTORER	MÖJLIGHETER
<p>Finansiella risker, rapporteringsrisker och skatt</p> <p><i>Finansiella risker</i></p>	<p>Valutakursförändringar kan påverka Gruppens resultat negativt när intäkter från försäljning och kostnader för produktion och inköp är i skilda valutor (transaktionsrisk). En negativ effekt på Gruppens resultat kan också inträffa när de utländska dotterföretagens resultat räknas om till SEK och på Gruppens eget kapital när de utländska dotterföretagens nettotillgångar räknas om till SEK (omräkningsrisk).</p> <p>Atlas Copcos nettoräntekostnad påverkas av förändrade marknadsräntor.</p> <p>Atlas Copco är exponerat för risken att inte få betalt av vissa av det stora antalet kunder till vilka försäljning har skett på kredit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ett utskott för finansiell riskhantering sammanträder regelbundet för att hantera de finansiella riskerna. ■ Atlas Copco Financial Solutions ansvarar för dessa risker och stödjer även Gruppens bolag i implementeringen av finansiella policyer och riktlinjer. ■ Gruppens verksamheter bevakar och justerar löpande försäljningspriser och kostnader för att begränsa transaktionsriskerna. Dessa åtgärder kan kompletteras med valutasäkringar. ■ Omräkningsrisker säkras delvis genom upplåning i utländsk valuta och finansiella derivat. ■ Strikta kreditpolicyer tillämpas och det förekommer ingen större koncentration av kreditrisk. Avsättningen för osäkra fordringar baseras på historiska förluster och bedöms vara tillräcklig. För Atlas Copco Financial Solutions, den egna kundfinansieringsverksamheten, minskas riskerna genom att behålla en säkerhet i utrustningen till dess att full betalning erhållits, genom att köpa kreditförsäkringar och/eller genom att överföra risken till en tredje part. 	<ul style="list-style-type: none"> → Ett proaktivt arbete med de finansiella riskerna förbättrar vinstmarginalen och skapar även möjligheter till mer stabila kassaflöden. Sammantaget ger arbetet med finansiell riskminimering en möjlighet att förbättra verksamhetens motståndskraft. → Atlas Copco Financial Solutions kan skapa bättre affärsrelationer med och attrahera fler kunder.
<p>Rapporteringsrisker, skatt</p>	<p>Risken relaterad till kommunikationen av den finansiella informationen till kapitalmarknaden är att rapporterna inte ger en rättvis bild av Gruppens verkliga finansiella ställning och resultat.</p> <p>Felrapportering kan resultera i att ledningen drar felaktiga slutsatser men med många mindre enheter är påverkan låg.</p> <p>Skatt är ett område som har fått ökat fokus, särskilt risker kopplade till transferpriser, men också nya skatteregler och riktlinjer.</p> <p>De hållbarhetsdata som rapporteras utgörs ibland till stor del av uppskattningar, och motsvarar därmed inte exakt Gruppens påverkan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Atlas Copcos dotterbolag rapporterar sin finansiella ställning regelbundet i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS). Gruppens koncernredovisning, baserad på dessa rapporter, upprättas i enlighet med IFRS och relevanta delar av årsredovisningslagen som redovisas i RFR 1 "Kompletterande redovisningsregler för koncerner". ■ Gruppens operativa och legala resultat baseras på samma siffror och system. De analyseras av divisions-, affärsområde-, Grupp och legala funktioner innan de publiceras. ■ Gruppen har rutiner för att säkerställa efterlevnaden av Gruppens instruktioner, standarder och regler, exempelvis internerrevisioner och externa revisioner. ■ Group Tax finns globalt för att följa upp efterlevnaden av lokala skatteregler. Transferprispolicy och -avtal är införda i verksamheten och ses över regelbundet. ■ Skatter följs upp regelbundet och rapporteras till styrelsen och koncernledningen. ■ Atlas Copco redovisar hållbarhetsdata i enlighet med G4 och håller utbildningar för att förbättra rapporteringen. 	<ul style="list-style-type: none"> → Integrerad rapportering identifierar och skapar möjligheter till affärssynergieger. → Arbetet med rapporteringsrisker ökar transparensen och förbättrar möjligheterna att presentera verksamheten rättvist och korrekt. → Förbättrad rapportering resulterar också direkt i förbättrad riskhantering, särskilt då uppgifterna har integrerats för att belysa samband. → Effektiv rapportering baserad på samma siffror och system ger full transparens för att dra rätt slutsatser. → Ökade rapporteringskrav gällande skatter kommer att öka transparensen vad gäller skatt, vilket ligger i intressenternas intresse.
<p>Verksamhetsrisker och andra risker</p> <p><i>Marknadsrisker</i></p>	<p>En utbredd finansiell kris och ekonomisk nedgång påverkar inte bara Gruppen negativt utan även kundernas möjligheter att finansiera sina investeringar. Förändringar i kundernas produktionsnivåer påverkar även Gruppens försäljning av reservdelar, service och förbrukningsvaror. På tillväxtmarknader etableras regelbundet nya, mindre konkurrenter vilket kan påverka Gruppen negativt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Väl spridd försäljning med kunder i många länder och branscher. Försäljning av reservdelar och service är relativt stabil i jämförelse med försäljning av utrustning. ■ Månatlig uppföljning av marknads- och försäljningsutveckling möjliggör snabba åtgärder. ■ Flexibel tillverkning möjliggör snabb anpassning till förändringar i efterfrågan på utrustning. ■ Ledande position inom de flesta marknadssegment ger skalfördelar. 	<ul style="list-style-type: none"> → En betydande konkurrensfördel till följd av en stark global närvaro som inkluderar tillväxtmarknader. → Möjlighet att positivt påverka både samhälle och miljö genom Gruppens högkvalitativa och hållbara produkter och höga etiska standarder. → Fortsätta att utveckla nära, långsiktiga och strategiska relationer med kunder och leverantörer.
<p>Produktutvecklingsrisker</p>	<p>En av utmaningarna för Atlas Copcos långsiktiga tillväxt och lönsamhet kommer att vara att kontinuerligt utveckla innovativa, hållbara produkter som förbrukar mindre resurser under livscykeln. Atlas Copcos produkterbjudande påverkas också av nationell och regional lagstiftning inom områden såsom utsläpp, buller- och vibrationsnivåer samt återvinning. Det kan dock finnas ökad risk för konkurrens på tillväxtmarknader där lågkostnadsprodukter inte påverkas av sådana regler.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kontinuerliga investeringar i forskning och utveckling för att utveckla produkter i linje med kundernas efterfrågan och förväntningar, även i perioder av ekonomisk nedgång. ■ Utveckla produkter med ett livscykelperspektiv och sätta mätbara effektivitetsmål för varje divisions huvudsakliga produktkategorier. ■ Utveckla produkter med mindre utsläpp, vibrationer eller buller, samt ökad möjlighet till återvinning för att möta lagkrav. 	<ul style="list-style-type: none"> → Betydande möjligheter att stärka konkurrenskraften genom innovationer av högkvalitativa, hållbara produkter och att skapa ett integrerat värdeerbjudande till kunderna.
<p>Tillverkningsrisker</p>	<p>Tillverkning av nyckelkomponenter är koncentrerad till ett fåtal platser. Avbrott i produktionen eller otillräcklig kapacitet kan få följder för leveranserna eller produkternas kvalitet.</p> <p>Produktionsanläggningarna riskerar också att påverka miljön negativt genom verksamheten, exempelvis genom farligt avfall och utsläpp.</p> <p>Atlas Copco är direkt eller indirekt exponerat för råvarupriser.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tillverkningsenheterna övervakar kontinuerligt produktionsprocessen, testar produkternas säkerhet och kvalitet, gör riskbedömningar och utbildar medarbetare. ■ Tillverkningsenheterna investerar i modern utrustning som kan utföra flera olika slags uppgifter. ■ Produktionsenheterna är föremål för regelbundna riskhanteringsundersökningar för att säkerställa att de uppfyller Atlas Copcos standard för förebyggande av skador. ■ Ambitionen är att certifiera alla tillverkningsenheter i enlighet med standarden ISO 14001. 	<ul style="list-style-type: none"> → Fortsätta möjligheter att i hög grad främja ständiga förbättringar för att effektivisera produktionen, minska ineffektiviteten, samt upprätthålla en hög flexibilitet i produktionsprocessen. → Kostnadsökningar vad gäller råmaterial och komponenter sammanfaller ofta med stark efterfrågan från slutkunder och kan delvis kompenseras genom ökad försäljning till gruvkunder och ökade marknadspriser.

Risker, riskhantering och möjligheter, fortsättning

RISK	BESKRIVNING	MOTVERKANDE FAKTORER	MÖJLIGHETER
Distributionsrisker	<p>Atlas Copco distribuerar främst produkter och tjänster direkt till slutkunden. Om distributionen inte är effektiv påverkar det kundnöjdhet, försäljning och lönsamhet. Skador och förluster vid distributionen kan bli kostsamt.</p> <p>Viss försäljning sker indirekt via distributörer och utrymningsföretag och deras prestation kan inverka negativt på försäljningen.</p> <p>Distributionen av produkter kan leda till ökade koldioxidutsläpp från transporter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Den fysiska distributionen av produkter är koncentrerad till ett antal distributionscenter vars leveranseffektivitet övervakas fortlöpande. Resurser allokeras till utbildning och utveckling av serviceorganisationen. Då indirekt försäljning sker lokalt/regionalt är den negativa påverkan från svaga prestationer begränsad. Ökat fokus på säkrare och effektivare transporter för att minska förluster, kostnader och de totala utsläppen per transport. 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsätta att stärka relationen med kunderna genom punktliga leveranser av produkter och tjänster. Effektivare och säkrare transporter kan spara tid och kostnader åt kunden samtidigt som det minskar miljöpåverkan i den egna verksamheten. Minska de egna bränslekostnaderna och resursbehoven vilket ökar Gruppens förmåga till anpassning.
Risker i leverantörskedjan	<p>Atlas Copco och dess affärspartner, såsom leverantörer, entreprenörer och partner i samriskbolag, måste dela samma värderingar som uttrycks i Atlas Copcos affärskod för att inte äventyra Gruppens rykte och varumärke. Tillgången till många komponenter är beroende av leverantörer och om dessa drabbas av produktionsstopp eller brister i kapaciteten, kan det få oönskade effekter på leveranserna.</p> <p>Användningen av många leverantörer ökar risken för att produkter innehåller komponenter som inte är hållbart producerade, såsom risken att elektroniska komponenter innehåller konfliktmineraler (vars handel eller skatt finansierar väpnade grupper i konfliktområden såsom Demokratiska republiken Kongo).</p>	<ul style="list-style-type: none"> Välja och utvärdera affärspartner utifrån objektiva faktorer såsom kvalitet, leverans, pris och tillförlitlighet samt miljömässigt och socialt ansvar och engagemang. Fortsätta arbetet med att undersöka och undanröja förekomsten av konfliktmineraler i värdekedjan. Etablering av ett globalt nätverk av underleverantörer för att minska beroendet av enskilda leverantörer. Affärspartner undertecknar ett brev om efterlevnad av Affärskoden. Elektronisk utbildning för affärspartner för att öka kännedomen om Atlas Copcos affärskod. 	<ul style="list-style-type: none"> Öka Atlas Copcos flexibilitet och minska kostnader genom att förbättra leverantörernas lagerhantering när efterfrågan förändras. Fortsätta att vara en självklar samarbetspartner och främja ökad effektivitet, hållbarhet och säkerhet. Starka leverantörrelationer ger Atlas Copco en mer konkurrenskraftig position. Möjlighet att stärka relationen med kunderna genom att stödja kunder som påverkas av Dodd Frank-lagstiftningen om konfliktmineraler. Främja mänskliga rättigheter och verka för förbättrade arbetsförhållanden, samt minskad korruption och konflikter.
Legala risker och regel- efterlevnad	<p>Atlas Copcos affärsverksamhet påverkas av många lagar och regler, samt av affärsmässiga och ekonomiska avtal med kunder, leverantörer och andra motparter, samt av licenser, patent och annan immaterialrätt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Egen juridisk avdelning med jurister på fem kontinenter som stödjer enheter när det gäller efterlevnaden av lagar och regleringar. En årlig undersökning av legala risker inom samtliga bolag i Gruppen utöver den fortlöpande uppföljningen av den legala riskexponeringen. Resultatet av undersökningen sammanställs, analyseras och redovisas för styrelsen och revisorerna. 	<ul style="list-style-type: none"> Att uppfylla legala normer och regler minimerar kostnader och ökar möjligheterna att stärka Atlas Copcos anseende. Det skapar också möjligheter att utveckla pålitliga samarbeten och att förbättra verksamhetens stabilitet.
Risker vid förvärv och avyttringar	<p>Vid förvärv finns det risker vid val och värdering av möjliga mål liksom vid förvärvsprocessen. Integrationsprocessen av förvärvade enheter är en komplicerad process som inte alltid är framgångsrik. Synergier kan ta längre tid att realisera än förväntat.</p> <p>Prövningar av nedskrivningsbehov görs årligen på förvärvad goodwill. Om goodwill inte anses rätt värderad vid en sådan prövning kan det resultera i en nedskrivning, vilket påverkar Gruppens resultat.</p> <p>Förvärv och avyttringar kan påverka det lokala samhället och/eller miljön, direkt eller indirekt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Atlas Copco har inrättat en särskild grupp för förvärvsprocessen. Processen uppdateras och förbättras kontinuerligt för att hantera och förebygga risker. Gruppen erbjuder utbildning och stödjer affärsenheterna före, under och efter ett förvärv. Atlas Copco riktlinjer och policyer tillämpas för att bedöma och hantera de miljömässiga eller sociala effekterna av verksamheten i berörda samhällen när förvärvet är genomfört. Hänsyn gällande mänskliga rättigheter och miljö är integrerat vid förvärv och avyttringar. 	<ul style="list-style-type: none"> Förvärv ger möjligheten att komma in på nya marknader, marknadssegment, nya teknologier, nya kunder, öka intäkter, etc. Att identifiera hinder för integrering kan tillåta Atlas Copco att förbättra processen genom metoder såsom arbetsväxling, utbildning eller teambuildingövningar. Det skulle inte bara leda till en smidigare integrationsprocess utan också till lägre driftskostnader genom att minska driftstopp och låta nyförvärvade bolag bli produktiva och effektiva snabbare.
Medarbetar- risker	<p>Atlas Copco behöver ha duktiga och motiverade medarbetare och säkra tillgången till kompetenta chefer för att nå de fastställda strategiska och verksamhetsmässiga målen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kompetenskartläggning och -planering säkrar tillgången till medarbetare med rätt kunskaper vid rätt tidpunkt. Såväl externa som interna rekryteringar äger rum, intern rekrytering och jobbrotation underlättas av den interna jobbmärknaden. Löner och andra villkor anpassas till marknaden och kopplas till verksamhetens prioriteringar. Atlas Copco strävar efter att ha goda relationer med fackföreningar. 	<ul style="list-style-type: none"> Motiverade och duktiga medarbetare och chefer är kritiskt för att nå eller överträffa affärsmålen.
Risker som avser anseendet	<p>Gruppens anseende är en värdefull tillgång som kan påverkas dels av Gruppens verksamhet eller agerande, dels av externa intressenters agerande. Produkterna måste leva upp till varumärkeslöftet och hålla hög kvalitet, vara säkra och ha låg miljöpåverkan då de används av kunderna. Risker för anseendet kan förekomma vid avvikelser gällande produktmärkning eller vid falsk marknadsföring.</p> <p>Missnöjda medarbetare kan också föringa Atlas Copcos varumärke.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Alla Atlas Copco-produkter är testade och kvalitetssäkrade. Produkternas märkning övervakas och regelbunden utbildning i kommunikation tillhandahålls. Gruppen för en aktiv dialog med sina intressenter. Utbildning i Affärskoden, inklusive ett årligt undertecknande av efterlevnad. Ett tydligt och välkänt varumärkeslöfte. En omfattande medarbetarundersökning genomförs vartannat år och följs upp aktivt. 	<ul style="list-style-type: none"> Varumärkespositionering Engagemanget i intressenterna minskar inte bara riskerna för anseendet i vissa fall, det skapar också möjligheter till ökad medvetenhet och trovärdighet för Atlas Copcos varumärke genom förbättringar och innovationer. Leveranser av testade och kvalitetssäkrade produkter ökar kundnöjdheten och främjar återkommande affärer. Attrahera och utveckla medarbetare som följer Affärskoden.

Risker, riskhantering och möjligheter, fortsättning

RISK	BESKRIVNING	MOTVERKANDE FAKTORER	MÖJLIGHETER
IT-risker	<p>Gruppen förlitar sig på IT-system i den dagliga verksamheten. Störningar eller fel i kritiska system har en direkt påverkan på produktionen. Felaktig hantering av finansiella system kan påverka företagets resultatrapportering.</p> <p>Stöld eller ändring av intellektuell egendom utgör risker för våra produkter och framtida affärsframgång.</p> <p>Risker kopplade till cybersäkerhet ökar i betydelse och kan få en betydande påverkan på Atlas Copcos verksamhet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Atlas Copco har en global policy för IT-säkerhet, inklusive kvalitetsssäkringsprocesser som styr IT-verksamheten. Informationssäkerhet följs upp regelbundet genom revisioner av IT-säkerheten. Standardiserade processer finns för implementeringen av nya system, byte av befintliga system och den dagliga verksamheten. ■ IT-säkerhet spårar globalt större nedladdningar av filer. Affärspartner/konsulter som arbetar i våra system granskas. ■ IT-system baseras på välkända produkter. ■ Cybersäkerhet diskuteras regelbundet och frågorna hanteras av funktionen för IT-säkerhet. Medvetenhet om riskerna kring cybersäkerhet ökar beredskapen att snabbt bemöta ett angrepp. 	<ul style="list-style-type: none"> → Stabila IT-system, säker IT-miljö och standardiserade processer ökar effektiviteten och minskar kostnader. → En snabb reaktion på större nedladdningar av filer inom produktutveckling minskar den möjliga skadan. → Ett snabbt agerande för att bemöta ett cyberangrepp möjliggör en stabil arbetsmiljö och kontinuitet i verksamheten.
Risker kring säkerhet och hälsa	<p>Problem med friskvård och sjukfrånvaro kan påverka produktiviteten och effektiviteten i verksamheten.</p> <p>Olyckor eller incidenter på arbetsplatsen på grund av bristande säkerhetsåtgärder eller skyddsutrustning kan inverka negativt på produktiviteten och på Atlas Copco som arbetsgivare.</p> <p>Atlas Copco inser att risken finns för att allvarliga sjukdomar och pandemier kan störa affärsverksamheten och skada anställda.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Gruppen utvärderar regelbundet säkerhets- och hälsorisker i verksamheten. ■ Ambitionen är att certifiera alla större enheter enligt OHSAS 18001. ■ Program finns på arbetsplatsen för att minska effekterna av HIV/AIDS i mellersta och södra Afrika. ■ Atlas Copcos affärspartner utbildas kring Gruppens policyer, inklusive förhållningssättet till hälsa och säkerhet. 	<ul style="list-style-type: none"> → Förbättrad säkerhet och hälsa i verksamheten ökar både de anställdas produktivitet och moral. → Atlas Copco stärks genom säkra produkter. Gruppen fortsätter att ses som ledare i branschen. → Förbättrade arbetsvillkor för kunder och leverantörer kan skapa långvariga relationer och återkommande beställningar.
Miljörisker (externa)	<p>De primära externa miljöriskerna kommer från förändringar i klimat och naturtillgångar, förändringar i regelverk, beskattning och priser på resurser.</p> <p>Högre skatter på bränsle/energi kan öka rörelsekostnaderna.</p> <p>Regler och krav som rör koldioxidutsläpp från produkter och industriprocesser skärps kontinuerligt.</p> <p>Förändringar i den genomsnittliga nederbörden kan påverka hela Atlas Copcos verksamhet antingen direkt eller genom att störa leveranskedjan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Atlas Copco utvecklar kontinuerligt produkter med förbättrad energieffektivitet och minskade utsläpp. ■ I den egna verksamheten har Atlas Copco ett flertal nyckeltal kopplade till resurs- och energiförbrukning med syfte att minimera kostnader och negativ miljöpåverkan. ■ De köldmedia som används i Atlas Copcos produkter påverkar inte ozonskiktet och finns i slutna system för att förhindra att de frigörs till atmosfären under produkternas livslängd. Ambitionen är att fortsätta lansera köldmedia med lägre klimatpåverkan. 	<ul style="list-style-type: none"> → Det proaktiva arbetet med miljörisker kan skapa betydande möjligheter att driva innovationer på Atlas Copco. → Då många kunder är verksamma i områden med extrem vattenstress eller vattenbrist kan det finnas en stark kundefterfrågan på vatteneffektiva produkter eller produkter för vattenåtervinning. Detta innebär en stor affärsmöjlighet att utöka Atlas Copcos innovationer till området vattenförbrukning. → Effekter och prognoser om klimatförändringar kan framkalla förändringar i konsumenternas vanor och beteende. Till följd av klimathändelser kan Atlas Copcos kunder bli mer medvetna om miljörisker och efterfråga hållbara produkter från Gruppen.
Risker för korruption och bedrägeri	<p>Korruption och mutor förekommer på många marknader där Atlas Copco bedriver verksamhet.</p> <p>Bedrägeri handlar om felaktigt eller kriminellt beteende i syfte att nå finansiell eller personlig vinning, en risk som alltid finns där det finns personer med oärliga avsikter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Policy om nolltolerans för mutor och korruption, inklusive påskyndande betalningar. ■ Interna kontrollrutiner för att förebygga och upptäcka avvikelser. Internrevisionsfunktionen är etablerad för att säkra bolagsstyrningen, intern kontroll och policyer för riskhantering. ■ Verktyg för självutvärdering för att analysera interna kontrollprocesser. ■ Utbildning i Affärskoden inklusive medvetenhet kring bedrägerier, samt workshops. ■ Gruppens hotline genom vilken medarbetarna anonymt, och utan påföljd, kan rapportera överträdelse. ■ Gruppen stödjer rättvis konkurrens och förbjuder diskussioner eller överenskommelser med konkurrenter gällande prissättning och uppdelning av marknaden. 	<ul style="list-style-type: none"> → Genom att bekämpa korruption och bedrägerier skapar Atlas Copco möjligheter att arbeta med sina branschkollegor och förändra internationell marknadspraxis. Vägran att betala mutor kan resultera i tillfälliga förseningar eller motgångar men det minskar kostnader på både lång och kort sikt, skapar möjligheter att förbättra effektiviteten i verksamheten och ökar stabiliteten på de marknader där Gruppen är verksam. → Arbetet mot korruption och bedrägerier ökar Atlas Copcos trovärdighet och transparens samt skapar ytterligare möjligheter till förbättrade relationer med företagets intressenter.
Risker kring mänskliga rättigheter (Hållbarhetsnot 7)	<p>Atlas Copco har verksamhet i länder där det enligt Amnesty International finns en hög risk för kränkning av mänskliga rättigheter exempelvis i form av barnarbete, tvångsarbete eller påtvingat arbete.</p> <p>Atlas Copco kommer i kontakt med kunder, exempelvis inom gruvindustrin, som möter problem rörande miljöfrågor och frågor kring mänskliga rättigheter.</p> <p>Risker rörande Gruppens anseende kan också uppstå på grund av relationen med leverantörer som inte lever upp till internationellt accepterade etiska, sociala och miljöstandarder.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vägledning och regelbunden samverkan, för att identifiera risker, med väletablerade frivilligorganisationer. ■ Policyer och processer som överensstämmer med standarder i FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter, som Atlas Copco har förbundit sig att följa sedan 2011. ■ Due diligence-process och integrering av interna kontroller av kränkningar av mänskliga rättigheter i samtliga processer. ■ Gruppens verktyg för utvärdering av kundernas hållbarhetsarbete. ■ Leverantörsutvärderingar genomförs regelbundet i enlighet med FN:s Global Compact. 	<ul style="list-style-type: none"> → Att följa FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och den så kallade "do no harm"-principen minskar risker och kostnader avsevärt; ett företags förmåga att "do good" enligt dessa principer skapar även affärsmöjligheter. En arbetsplats med mångfald kan till exempel öka Atlas Copcos konkurrenskraft väsentligt och det kan även öka kunskapen och kapaciteten att skräddarsy produkter enligt kundernas behov. → Arbetet med mänskliga rättigheter har en positiv inverkan på arbetsgivarens varumärke och på relationen med investerare. → Stark affärsetik främjar intern stabilitet samtidigt som det ger en mer stabil marknad.

Vi står för hållbar produktivitet

VÄRLDSLEDANDE PRODUKTER OCH TJÄNSTER

Med närvaro i 180 länder är Atlas Copco en global leverantör av tillförlitliga produkter och tjänster som förbättrar kunders produktivitet med högsta tänkbara etiska standard.

Om bilden: I Tanzania erbjuder företaget kunder världsledande lösningar för gruvbrytning samtidigt som man bidrar till lokala arbetstillfällen.

Säkerställer hållbar produktivitet

Atlas Copco levererar banbrytande teknologier i form av säkra, tillförlitliga och energieffektiva produkter som utformats för att optimera kundernas produktivitet och konkurrenskraft. Gruppens högkvalitativa serviceerbjudande säkerställer att kunderna får ut mesta möjliga ur varje investering och fortsätter att ha Atlas Copco First in Mind—First in Choice®.

För att lyckas i arbetet med att leverera ledande teknologi för hållbar produktivitet till sina kunder, har Atlas Copco integrerat ett antal prioriteringar för hållbar tillväxt med ambitiösa mål. Prioriteringarna är: etik, säkerhet och välbefinnande, kompetenta team, resurseffektivitet och innovationer. Atlas Copco betraktar prioriteringarna som nödvändiga för långsiktig framgång.

Under 2016 fortsatte arbetet med att formulera nyckeltal för de fem prioriteringar som identifierats. Nyckeltalen och målen för de första fyra prioriteringarna är gemensamma för alla bolag i Gruppen. Betydande insatser har gjorts för att säkerställa att alla nyckeltal som valts ut är framåtsyftande och inte tillbakablickande.

Utvecklingen av innovativa produkter och service med ett livscykelperspektiv har klassats som den viktigaste prioriteringen för Atlas Copco av företagets intressenter,

såväl interna som externa. Divisionerna har formulerat egna nyckeltal vad gäller innovationer, så att nyckeltalen ska vara relevanta för respektive verksamhet. Under 2016 har samtliga divisioner börjat mäta och följa upp sina individuella treårsmål för att driva innovationer som bidrar till kundernas konkurrenskraft.

Produkter utformade för energieffektivitet

Ökad produktivitet har alltid haft hög prioritet. Energi har dock blivit högaktuellt med frågor och farhågor kring pris, utsläppspåverkan och geopolitiska spänningar kopplade till produktionen. Atlas Copco stödjer FN:s mål för hållbar utveckling för att säkerställa en hållbar industriell utveckling. Genom att utveckla produkter med ett livscykelperspektiv bidrar Atlas Copco till en motståndskraftig infrastruktur.

INNOVATIONER FÖR EN HÅLLBAR PRODUKTIVITET

AFFÄRSOMRÅDEN

Innovationer inom produkter och tjänster har störst potential när det gäller att öka energieffektiviteten/minska utsläpp. Därför har varje affärsområde identifierat en eller två produktfamiljer vars utveckling inom energieffektivitet kan följas upp från år till år utifrån följande kriterier:

- Produktfamiljen är betydande för verksamheten
- Produktfamiljen kan följas upp över ett antal år
- Data måste kunna revideras
- Förbättringar inom energieffektiviteten kan redovisas längs hela värdekedjan

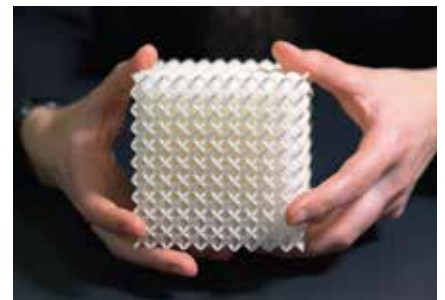
DIVISIONER

Varje division identifierar två eller tre nyckeltal som är relevanta för verksamheten och sätter mål för 2018 i förhållande till dessa. Resultatet kommer att följas upp av divisionens business boards.

Drivkrafter för produktutveckling

KUNDERS BEHOV OCH EFTERFRÅGAN kopplat till exempelvis produktivitet, energieffektivitet, kvalitet, säkerhet och ergonomi.

NY TEKNOLOGI såsom Internet of things – sakernas internet, uppkoppling av maskiner och innovationer för additiv tillverkning.

MÅLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING för ekonomisk tillväxt, hållbar industrialisering och övergång till moderna energikällor.

LAGAR OCH REGELVERK inom utsläpp, energieffektivitet, råmaterial, säkerhet, skatter, farliga kemikalier, konfliktmineraler etc.

KLIMATLÖFTEN och statliga handlingsplaner efter klimatmötet COP 21, för att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och utsläpp.

Innovationer

Atlas Copco-gruppen har en lång historia inom hållbarhet vid sidan om innovationer; Affärskoden lanserades 2003 och fem år senare blev Atlas Copco medlem i FN:s Global Compact. Den första integrerade årsredovisningen publicerades 2012 och under 2015 lanserades Gruppens prioriteringar för hållbar, lönsam tillväxt.

En betydande del av Atlas Copcos miljöpåverkan kommer från produkternas användning där energiförbrukningen har störst påverkan. Därför sätter Atlas Copco ambitiösa mål för minskad energiförbrukning inom sina produktutvecklingsprojekt.

Starka serviceerbjudanden och smart produktutveckling kan bidra till att minimera avfall och maximera värdet av kundens investeringar. Produkter som stationära kompressorer, borrhjull, hydraulhammare och industriverktyg utformas så att de kan returneras, renoveras och säljas som begagnad utrustning. Den begagnade utrustningen har samma höga standard som när den var ny vad gäller kvalitet, prestanda och energieffektivitet.

Atlas Copco har starka relationer med kunder som har ledande positioner inom sina respektive branscher. Trender som

ökad digitalisering och teknologisk utveckling kan användas för att öka effektiviteten inom industriella processer. Utmaningen är att möta kundernas behov av utrustning och service som ökar produktiviteten och som samtidigt är hållbara, det vill säga energieffektiva, säkra och ergonomiska.

Digitalisering för framtiden

Atlas Copco fortsatte att investera i produktutveckling under 2016, och även alltmer i digitalisering. Avancerade teknologier krävs för att möta kundernas ökande behov och samhället efterfrågar lösningar som är miljömässigt och arbetsmiljömässigt hållbara.

Andelen medarbetare inom forskning och utveckling motsvarade 7.1% (7.1) av Atlas Copcos arbetskraft under 2016. Investeringarna, inklusive aktiverade utvecklingsutgifter, minskade med 3.0% till MSEK 3 013 (3 106) motsvarande 3.0% (3.1) av intäkterna och 3.7% (3.9) av rörelsekostnaderna.

Samarbeten inom forskning och utveckling är viktiga. Ett exempel är ett konsortium bestående av gruvbolag, teknikföretag och universitet i fyra europeiska länder som har som mål att visa exempel på spjutspets-teknologi inom gruvbranschen.

Utveckling av mjukvara har hög prioritet inom Gruppen. Affärsområdet Kompressor-teknik är engagerat i utvecklingen av framtidens kontrollenheter med syftet att erbjuda kunderna ännu högre värde och kvalitet. Användningen av kontrollenheten, som har en intuitiv pekskärm och förbättrad uppkoppling, ger bättre energieffektivitet, tillförlitlighet och möjlighet till framtida anpassningar.

Affärsområdet Industriteknik erbjuder en bred portfölj av uppkopplade produkter och lösningar. Det innebär att verktyg, material och övrig utrustning kan kommunicera med varandra och driva produktionsprocessen genom att utbyta information i realtid. Områden som kan dra nytta av sådan uppkoppling är allt ifrån konfigurationsprogram och verktygshantering till lösningar för felsökning.

Affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik fokuserar på utrustningsfunktioner, operatörmiljön, samt insamling och integration av data. Bland innovationerna finns en telematiklösning som samlar in, jämför och kommunicerar viktig information om utrustningen. Lösningen ger korrekt produktionsdata om kundens enskilda enheter eller om hela maskin-

Innovationer som minskar kundernas energiförbrukning

MONTERINGS- VERKTYG FÖR TILLVERKNINGS- INDUSTRI

Övergången från luft- till eldrivna enhandsverktyg ökar energieffektiviteten med 40%. Verktöget är säkrare och har lägre reaktionskraft vilket ger bättre ergonomi.

KOMPRESSORER FÖR TILLVERKNINGS- INDUSTRI

GA VSD+ har en utrymmessparande design med vertikal drivning, energibesparande variabel varvtalsstyrning och en kompakt, intern permanentmagnetmotor. Sparar upp till 50% energi.

VAKUUMPUMPAR FÖR TILLVERKNINGS- INDUSTRI

Genom lanseringen av variabel varvtalsstyrning och en innovativ inloppsreglerventil, ger GHS VSD+ energibesparingar på cirka 50% jämfört med traditionella tvåstegspumpar och minskar livscykelkostnaderna.

2012

SCROLLPUMP FÖR TILLVERKNINGS- INDUSTRI

Scrollpumpens spiralätningsteknologi förlänger intervallen mellan underhållen med upp till fem år, vilket minskar materialspill, och kontrollfunktionen (med viloläge) ger 15% lägre energiförbrukning än jämförbara produkter.

2013

GENERATORER FÖR PROCESSINDUSTRI

Med stationära gasgeneratorer kan kunderna producera kväve och syre på plats vilket ger en betydande kostnadsminskning och ökad energieffektivitet med upp till 50%.

2014

SLIPMASKINER FÖR TILLVERKNINGS- INDUSTRI

En integrerad turbinmotor ger 18% högre energieffektivitet. Mindre motorer leder till bättre ergonomi och ljudtrycksnivå.

flottan via en användarvänlig webbportal.

Inom affärsområdet Bygg- och anläggningsteknik har möjligheten att nå och analysera viktig maskindata snabbt vunnit mark. Systemet ger användaren möjlighet att följa viktig data, som bränsleförbrukning och servicescheman, för att nyttja utrustningens fulla potential.

Additiv tillverkning är en växande teknologi som har potential att skapa omvälvande förändringar. Ökade frihetsgrader skapar möjligheter till mer komplexa delar, kund Anpassning, energieffektivitet, materialbesparingar och förbättringar inom säkerhet och prestanda. De flesta av Atlas Copcos nuvarande tillämpningar återfinns inom prototyper och verktyg. Typiska exempel där teknologin används och utvecklas är inom verktyg, för mätning och tillverkning, med förbättrad ergonomi.

Resurseffektivitet

Eftersom elektricitet står för huvuddelen av energiförbrukningen i de flesta kompressortillämpningar, har energieffektiviteten en betydande inverkan på det ekologiska fotavtrycket.

Kompressorer med variabel varvtalsstyrning (VSD) har i ett stort antal tillämp-

ningar visat att teknologin sparar i genomsnitt 50% elektricitet jämfört med sina föregångare. Under 2016 har antalet enheter med variabel varvtalsstyrning fortsatt att öka, och Atlas Copco har därmed ökat andelen såld VSD-utrustning, vilket ökat kundernas energibesparingar ytterligare. Idag är nära hälften av alla oljeinsprutade skruvkompressorer som säljs av Atlas Copco VSD-maskiner. För några av kunderna har energieffektiviteten till och med varit högre än 50%. Ett exempel är en tillverkare av lösningar för badrum och kakling som nådde 89% energibesparing efter bytet till Atlas Copcos vakuumpump med variabel varvtalsstyrning.

Atlas Copcos främsta miljöpåverkan när det handlar om energiförbrukning sker vid användningen av produkterna. Därför ägnas mycket kraft åt att utveckla mer effektiva produkter. Inom gruvindustrin finns en nära koppling till operatörssäkerhet och kundproduktivitet.

Med den autonoma borrhigen Pit Viper får kunderna säker och noggrann borring och en produktivitetöknning på upp till 30%, vilket ger motsvarande energibesparingar. Automatiseringen innebär att borrhigen kan arbeta med färre stopp och

under längre tid. Med hjälp av ett fjärrsystem kan operatören utföra borrhifunktionen på distans, så långt som 1 300 km bort, vilket också förbättrar säkerheten. Teknologin bakom den autonoma borrhigen Pit Viper är resultatet av Atlas Copcos strävan efter innovationer för hållbar produktivitet.

Genom att kombinera innovativ teknik med höga ambitioner inom miljöpåverkan och kundvärde, utvecklas många produkter med lägre vikt än tidigare generationer. Det sänker både resursförbrukningen och energi från transporter.

Inom byggsektorn, där rörlighet är en viktig faktor, kan man dra nytta av det nya lätta sortimentet av portabla kompressorer. 8-serien är upp till 150 kg lättare än jämförbara modeller, inklusive modeller med inbyggd generator, vilket gör att de enkelt kan bogseras av en normal personbil. Kompressorn förbrukar i genomsnitt 12% mindre bränsle vid användningen än jämförbara produkter.

Atlas Copcos innovationskraft och fokus på kundernas produktivitet har resulterat i många banbrytande produkt lanseringar genom åren. Här kan du läsa om några; varav ett flertal med energibesparingar på cirka 50%.

(Om inget annat anges är jämförelsen gjord med tidigare versioner inom produktserien).

LJUSTORN FÖR ANLÄGGNINGSARBETEN

LED-teknologi gör dessa ljusstorn till de mest energieffektiva produkterna i sin kategori. Ljustornen är upp till 60% mer bränsleeffektiva än metallhalogenlösningar.

VAKUUMPUMPAR FÖR TILLVERKNING

Bäst-i-klassen inom energiförbrukning, kräver 50% mindre energi. Höljet som utvecklats med en innovativ teknologi förlänger pumpens livslängd och serviceintervallen.

BORRIGGAR FÖR GRUVARBETEN

Ovanjordsborrigg som använder bormetoden COPROD, ger 50% högre bränsleeffektivitet än konventionell sänkkammaborring.

2015

KOMPRESSORER FÖR PROCESS-INDUSTRIN

CO₂ turbokompressor med högt tryck och integrerad växling som ökar energieffektiviteten med upp till 30%.

2016

SPETT FÖR ANLÄGGNINGSARBETEN

Minskar förbrukningen av komprimerad luft med 50%, har 25% lägre vikt och vibrationsnivåer under 5m/s².

VERKTYG FÖR TILLVERKNINGS-INDUSTRIN

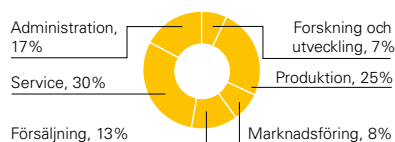

Ett industriverktyg som är 10% mindre och 20% lättare vilket ökar drifttiden och produktiviteten.

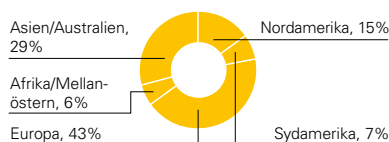
Attrahera och utveckla medarbetare

Atlas Copcos personalstrategi är att attrahera och utveckla kvalificerade och motiverade medarbetare. Cheferna förväntas ta ansvar för att utveckla sina medarbetare, sina respektive enheter och sig själva.

ANDEL ANSTÄLLDA PER YRKESKATEGORI

ANDEL ANSTÄLLDA PER REGION

En av prioriteringarna för att skapa hållbar, lönsam tillväxt är att bygga de mest kompetenta teamen. Syftet är att coacha och utbilda talanger, att öka mångfalden och att ledarna blir bättre och bättre på att vägleda organisationen.

En rättvis arbetsplats präglad av mångfald

På Atlas Copco är den grundläggande inställningen att mångfald inspirerar till innovation och ger insikter som bidrar till ökad förståelse för kundernas behov. Atlas Copco-bolagen upprättar lokala policyer och riktlinjer för mångfald i linje med Gruppens policy, lokala lagar och regler och lokala ambitioner.

Gruppen har åtagit sig att främja lika villkor vid rekrytering och befordran. En rad insatser pågår globalt för att främja mångfald vid rekrytering, till exempel att säkerställa könsneutrala rekryteringsannonser.

Atlas Copco strävar efter en bättre balans mellan andelen män och kvinnor bland medarbetarna och genomför därför en rad olika aktiviteter. Andelen nyutexa-

minerade bland rekryterade tjänstemän sjönk något under året till 36 % (39). Andelen kvinnor vid extern rekrytering till Gruppen som helhet uppgick till 22 % under 2016. Affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik genomförde under 2016 ett mentorprogram för kvinnor för att attrahera och behålla kvinnliga chefer. Inom affärsområdet Industriteknik i Ungern, har medvetna insatser för att förbättra arbetsförhållanden och arbetstid för kvinnor, resulterat i att andelen kvinnliga medarbetare uppgår till över 50%.

Under 2016 har Atlas Copco ytterligare stärkt sitt fokus på sociala medier som verktyg för att nå och attrahera talanger inom olika kompetensområden och länder. Ett gemensamt format för employer branding utvecklades och lanseras i alla regioner för att säkerställa fullt fokus på rekrytering och på att behålla talanger. Atlas Copco deltog också i en global tävling för studenter som handlade om att möjliggöra en visionär, hållbar stad där Atlas Copcos innovativa produkter och lösningar användes.

Ledarskapets roll

Atlas Copcos chefer har en viktig roll i utvecklingen av en ansvarsfull verksamhet och för att stödja medarbetarnas utveckling. Under 2016 valde Gruppen the Communicative Leadership Index, som mäts vartannat år, som ett nyckeltal för att mäta framsteg inom ledarskap. Resultatet under 2016 var 75/100, vilket är högre än vid den förra mätningen (68/100).

Atlas Copco strävar efter en balans mellan att utveckla den lokala arbetskraften och att erbjuda internationella möjligheter genom intern rörlighet. Chefer utvecklar lokala ledare för att attrahera och behålla lokal arbetskraft och talanger. Dessutom spelar chefer, som tar sig an internationella positioner, en viktig roll i arbetet med att stärka företagskulturen. Sammantaget kommer Atlas Copcos chefer på internationella poster från 54 länder och arbetar i 58 länder. Under 2016 var 65% (64) av de högsta cheferna lokalt rekryterade. 57 nationaliteter finns representerade bland de 420 högsta cheferna världen över.

ATT UTVECKLA TALANGER

Atlas Copco har en enkel och beprövad filosofi för att utveckla talanger; medarbetare uppmuntras att anta nya utmaningar och att testa många olika arbetsuppgifter. För att det ska ske behöver de ta kontroll över sin egen karriär och söka lediga tjänster på den interna jobbmärknaden. Den interna jobbmärknaden är Atlas Copcos sätt att leva upp till principen att alla har talang och därför kan – och ska – ha chansen att vidareutvecklas. Alla lediga tjänster utom positionen som VD annonseras på den interna jobbmärknaden. Målet är att ha en skicklig och erfaren arbetskraft, grunden till att nå varaktiga resultat.

Atlas Copco har några grundläggande principer för att utveckla talanger:

1. RESULTAT GER FRIHET
2. LÄRA PÅ JOBBET
3. DU ANSVARAR FÖR DIN EGEN KARRIÄR
4. JOBBMÄRKNADEN ÄR ÖPPEN FÖR ALLA

Utveckla och mobilisera talanger globalt

Atlas Copco uppmantrar rörlighet över geografiska, organisatoriska och kulturella gränser. Det är viktigt för kompetensutveckling, men även för en framgångsrik integration av nyligen förvärvade bolag. Erfarna chefer på höga positioner leder integrationsprocessen och möjliggör en effektiv och pragmatisk etablering av Gruppens affärskod, värderingar och vision.

Transparent, konstruktiv och systematisk feedback kring medarbetarnas och chefernas prestationer är en viktig del i att vara en framgångsrik och ansvarsfull arbetsgivare. Samtal om resultat och utveckling följs upp som en nyckelindikator. Under 2016 hade 88% (84) av alla medarbetare ett utvecklingssamtal.

Möjligheten för medarbetare att ständigt lära sig och utveckla nya färdigheter, och på så sätt öka sin kompetens, är central. Under 2016 var det genomsnittliga antalet utbildningstimmar per anställd 37 (39). Under 2016, hade 56% (55) av tjänstemännen en universitetsutbildning.

För att uppmuntra internt avancemang och utveckling av talanger, har ett nyckeltal som utvärderar cheferna utifrån deras potential för mer utmanande roller och deras prestationer introducerats under 2016. 67% bedömdes ha uppvisat både goda resultat i sin nuvarande position och även ha potential att avancera.

Säkra återväxten av ledare

För att bibehålla kompetensen i företaget har Gruppen som ambition att 85% av cheferna ska rekryteras internt. Utfallet under 2016 var 86%. En framgångsfaktor för att behålla talanger, samtidigt som kompetensen ökar och rörligheten uppmantras, är den interna jobbmärkningen. Under 2016 utlystes 4 421 tjänster varav 360 var internationella. Under 2016 ökade den interna rörligheten till 7.8% (6.7). Den externa rekryteringen ökade något till 9.6% (8.6), exklusive förvärv.

VI BYGGER DE MEST KOMPETENTA TEAMEN

67%

Chefer med högsta bedömda prestation samt potential att nå högre positioner

MÅL: 65%

22%

Inflöde av kvinnor

2015: 21%

MÅL: Kontinuerlig förbättring

75

Communicative Leadership Index

2014*: 68

MÅL: Kontinuerlig förbättring

* mäts vartannat år

88%

Medarbetare som haft ett årligt utvärderings- och utvecklingssamtal

2015: 84% MÅL: 100%

ENGELSKA SPRÅKET ÖPPNAR DÖRRAR

Engelska är koncernspråk i Atlas Copco sedan över 25 år. Kunskaper i engelska är en av de viktigaste faktorerna när det handlar om kompetensutveckling i företaget och en framgångsfaktor för medarbetare i deras karriär. Atlas Copco erbjuder alla medarbetare ett virtuellt utbildningsprogram i engelska. Deltagarna får tillgång till en virtuell skola som erbjuder total flexibilitet och obegränsade studiemöjligheter – var som helst, när som helst och på vilken enhet som helst. Tusentals timmar med interaktiv, lärarledd utbildning och innehåll kan skräddarsys efter individens behov. Studenterna kan också delta i ett obegränsat

antal lärarledda konversationstillfällen live och i små grupper för att träna sina verbala kunskaper.

Sedan 2014 har 3 300 av Atlas Copcos medarbetare i 53 länder bättrat på sina språkkunskaper genom EnglishConnects!

VI INVESTERAR I SÄKERHET OCH VÄLMÅENDE

15

Incidenter per en miljon arbetade timmar
2015: 17
MÅL: Kontinuerlig förbättring

2.0%

Sjukfrånvaro
2015: 1.9% MÅL: Under 2.5 %

1

Dödsfall
2015: 0 MÅL: 0

3.5

Olyckor per en miljon arbetade timmar
2015: 3.6
MÅL: Kontinuerlig förbättring

Hög standard för arbetsvillkor

Som frivillig medlem i FN:s Global Compact sedan 2008, säkerställer Atlas Copco att angivna arbetsvillkor, såsom rätten till kollektivavtal, upptas i Affärskoden. Gruppen ser fackföreningar som ett värdefullt och nödvändigt stöd för sina medarbetare och främjar relationer baserade på ömsesidig respekt och konstruktiv dialog. Under 2016 omfattades 37% av alla medarbetare av kollektivavtal och uppskattningsvis hundratal konsultationer/förhandlingar ägde rum med facken gällande arbetsvillkor och organisationsförändringar. Med en decentraliserad organisation äger engagemanget och den konstruktiva dialogen med fackföreningar rum på lokal nivå. I länder där oberoende fackföreningar inte är tillåtna har Atlas Copco verkat för att skapa forum för dialog mellan arbetsgivare och arbetstagare, till exempel miljö- och skyddskommittéer i Kina. Policyn för icke-diskriminering gäller samtliga medarbetare och Affärskoden omfattar också anställdas rättigheter.

För en fullständig redovisning av löner och ersättningar till anställda, se not 5.

Säkerhet och välmående ger ökad produktivitet

Atlas Copco har en global policy för säkerhet, hälsa och miljö som ska säkerställa arbetsplatsernas standard inom säkerhet, och välmående. Fokus för aktiviteterna under året har legat på att uppmuntra de förändringar i beteenden som krävs för att skapa en säkerhetskultur på arbetsplatsen. Att förbättra säkerheten för medarbetare som arbetar ute hos kunder, liksom ökad trafiksäkerhet, har också varit i fokus.

Antalet olyckor per en miljon arbetade timmar minskade till 3.5 (3.6), (hållbarhetsnot 4). Atlas Copco har även börjat rapportera olyckor för extern arbetskraft/konsulter. Jämfört med året innan skedde en

UTBILDNING I SÄKERHET OCH VÄLMÅENDE I INDIEN

Atlas Copcos "Safety and Health Award" syftar till att inspirera företagen i arbetet med att förbättra säkerhet och hälsa för alla intressenter. Vinnare under 2016 blev Industriteknik i Indien, för deras omfattande insatser för att främja en säker och hälsosam arbetsplats. Industriteknik har räknat till mer än 650 dagar utan olyckor. Inga förlorade arbetstimmar på grund av olyckor registrerades under denna period. En rad initiativ bidrog till resultatet. Organisationen uppmuntrar också till transparent redovisning, utifrån att det som mäts också blir gjort.

betydande minskning i denna grupp till 1.4 (3.1) olyckor per en miljon arbetade timmar. Förbättringen är sannolikt resultatet av den prioritet som har givits för att uppmuntra redovisning av incidenter, i syfte att öka transparensen. Antalet incidenter per en miljon arbetade timmar minskade bland Atlas Copcos medarbetare, och ännu mer för extern arbetskraft. Tyvärr inträffade ett dödsfall, på grund av en trafikolycka hos en kund, under 2016.

Under 2016 ökade sjukfrånvaron på grund av sjukdom eller olycksfall i arbetet för Atlas Copcos anställda något till 2.0% (1.9), men ligger kvar under den accepterade nivån på 2.5%.

VÄLMÅENDE PÅ ARBETSPLATSEN

Under 2003 började Atlas Copco genomföra HIV-tester i Sydafrika. Idag driver företaget genusmedvetna program inom HIV och välmående i Botswana, Demokratiska republiken Kongo, Kenya, Namibia, Sydafrika, Tanzania, Zambia och Zimbabwe och sprider kunskap till affärspartner och samhället. I Zambia och Zimbabwe har Atlas Copco delat med sig av sina erfarenheter i värdekedjan genom mentorprogram. Atlas Copco Sydafrika har också sammanfattat sina erfarenheter i en broschyr om HIV och AIDS. Under 2016 har Atlas Copco drivit flera program för att främja hälsa och välmående hos medarbetare och i samhället i länderna söder om Sahara, några i samarbete med andra aktörer, såsom Swedish Workplace HIV/Aids Programme. I ett exempel från Botswana, gick Atlas Copco samman med buss- och lastbilstillverkaren Scania, samt landets väg- och hälsodepartement, i en gemensam kampanj för att öka medvetenheten om trafiksäkerhet och hälsa och erbjöd möjligheter till hälsotester längs trafikerade motorvägar.

Att leva efter de högsta etiska normerna

Att säkerställa att verksamheten växer med en tydlig hållning mot korruption och ett starkt engagemang för mänskliga rättigheter är rätt väg för att öka Atlas Copcos globala närvaro. Gruppen arbetar inom hela värdekedjan för att skydda verksamheten från risker och samtidigt verka för ett bättre samhälle.

Att leva efter de högsta etiska normerna är en av Atlas Copcos prioriteringar för att skapa hållbar, lönsam tillväxt. Gruppens förmåga att säkerställa att de högsta etiska normerna efterlevs är en funktion av värderingarna och beteendet hos medarbetare, ledning och affärspartner. Därför läggs stor vikt vid att kommunicera och följa upp efterlevnaden av Gruppens värderingar.

Mänskliga rättigheter

Mänskliga rättigheter är integrerat i Gruppens processer och drivs i verksamheten genom Affärskoden, vilken stöds av verktygen och kriterierna för hållbarhetsbedömning av leverantörer och kunder, samt stärks av riktad utbildning (hållbarhetsnot 7).

Ansvarsfulla inköp

Atlas Copco har en flexibel affärsmodell tack vare strategiska samarbeten med leverantörer, distributörer och samriskföretag. Inköpta komponenter står för cirka 75% av produktkostnaden. Att arbeta med affärspartner som delar Gruppens höga krav på kvalitet, affäretik och resurseffektivitet är nödvändigt för att effektivt hantera risker

och förbättra produktiviteten i värdekedjan. Atlas Copcos inköpsstrategier är decentraliserade för att öka organisationens flexibilitet och säkerställa rätt kompetens. Gruppen har en stor internationell leverantörsbas, vilket gör det till en stor utmaning att upprätthålla kvaliteten i leverantörskedjan. På divisionsnivå finns inköpsråd som övervakar leverantörskedjan. Dessa samlas som en del av Gruppens inköpsråd för att utveckla centrala policyer och verktyg som påverkar hela verksamheten. Ett sådant exempel är frågan om konfliktmineraler.

Arbetsätt gällande hållbarhet i leverantörskedjan

Atlas Copco prioriterar uppföljning av de leverantörer som representerar huvuddelen av det årliga inköpsvärdet och som bedöms ha den högsta risken på marknader med hög risk för korruption och brott mot mänskliga rättigheter, s.k. betydande leverantörer. Under 2016 låg 4 471 (4 187) leverantörer inom ramen för den riskbaserade metoden. 91% (95) av de 4 471 betydande leverantörerna har ombetts bekräfta efterlevnaden av Atlas Copcos checklista med tio punkter.

88% (88) bekräftade efterlevnaden. Dessa leverantörer utvärderas opartiskt utifrån parametrar som pris, kvalitet, tillförlitlighet, viktiga miljöfrågor, samt sociala och etiska frågor. Checklistan baseras på FN:s Global Compact och den internationella arbetsorganisationens (ILO) deklARATION om grundläggande principer och rättigheter i arbetet. Atlas Copco gör platsbesök för att säkerställa efterlevnaden (hållbarhetsnot 5).

För att säkerställa att Atlas Copcos värderingar, som uttrycks i checklistan med tio punkter, efterlevs genomförs regelbundna granskningar av medarbetare i verksamheten. Under 2016 granskades 1 145 (1 188) betydande leverantörer avseende kvalitet och 774 (859) avseende standarder inom säkerhet, hälsa, miljö och etik. Av dessa underkändes 14 (16) av kvalitetsskäl och ytterligare 2 (13) på grund av brister inom säkerhet, hälsa och etik. Samtliga nya leverantörer måste bekräfta efterlevnaden av Affärskoden. När det gäller frågor som inte är rödflaggade, som att ha ett miljöledningssystem, strävar Atlas Copco efter att samarbeta med sina affärspartner om en åtgärdsplan som ska hjälpa dem att uppfylla kraven inom 6–12 månader.

SÅ ARBETAR ATLAS COPCO MED MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I VÄRDEKEDJAN

Atlas Copcos affärskod stödjer FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och är en central policy som vägleder verksamheten i arbetet med alla frågor, inklusive mänskliga rättigheter.

LEVERANTÖRER	GRUPPENS EGEN VERKSAMHET	KUNDER	SAMHÄLLE
			
Atlas Copco har integrerat FN Global Compacts principer i leverantörsutvärderingar och -styrning. Läs mer på sidan 49–50.	Gruppens verksamhetsmål syftar till att skapa en säker, hälsosam och jämlik arbetsmiljö. Läs mer i avsnittet om medarbetare på sidorna 46–48.	Gruppen stärker sitt arbete med hjälp av FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter. Läs mer i hållbarhetsnot 7.	Atlas Copco betalar skäliga och lagenliga skatter till stöd för de samhällen där bolaget är verksam. Läs mer i hållbarhetsnot 9.
Förbud mot barn- och tvångsarbete, samt ansvarsfulla inköp från högriskländer eller konfliktregioner.	Säkerställa att medarbetare har rättvisa arbetsvillkor, mångfald på arbetsplatsen och rätt att gå med i fackföreningar.	Produktsäkerhet, skydda levnadsstandarderna genom att minimera miljöpåverkan vid användningen av produkter, frågor kring omlokalisering av samhällen och säkerhetsfrågor.	Gruppens samhällsengagemang omfattar främjandet av hälsa, utbildning och tryggt utveckling för barn och utsatta grupper, samt katastrof hjälpa.

VI FÖLJER DE HÖGSTA ETISKA NORMERNA

99%

Chefer som signerade efterlevnad av Affärskoden

MÅL: 100%

Chefer som utbildats i Affärskoden
Mätningarna startar under 2017.

MÅL: 100%

64%

av medarbetarna känner till Gruppens Hotline eller lokala hjälplinje

MÅL: 100%

88%

Betydande leverantörer som signerat efterlevnad av Atlas Copcos affärskod

MÅL: 100% 2015: 88%

Betydande agenter, entreprenörer, distributörer som signerat efterlevnad av Atlas Copcos affärskod

Mätningarna startar under 2017.

MÅL: 100%

Tillämpning av Affärskoden på distributörer och agenter

Cirka 20% av Atlas Copcos intäkter kommer från försäljning via distributörer, agenter och entreprenörer. Under 2016 fastställde Gruppen att varje division ska utveckla sin egen process för implementering och efterlevnad av Affärskoden bland betydande distributörer och agenter, eftersom skillnaderna mellan divisionerna är stor vad gäller antalet och typen av distributörer och agenter. Mätningarna kommer att inledas under 2017.

Efterlevnad inom försäljning

Gruppen började under 2013 att använda ett verktyg för hållbarhetsbedömningar av kunder för att undersöka potentiella risker kopplat till miljö, arbetsvillkor, mänskliga rättigheter och korruption på marknader där Atlas Copco är verksamt (hållbarhetsnot 7). Gruppen har delat med sig av verktyget till branschkollegor för att verka för en standardiserad metod för efterlevnad bland leverantörer av kapitalvaror.

Atlas Copcos Compliance board övervakar och vägleder verksamheten för att säkra att Gruppen inte är delaktig i brott mot mänskliga rättigheter i enlighet med de vägledande principerna om företag och mänskliga rättigheter.

Avsaknaden av efterlevnad vad gäller legal och politisk infrastruktur på vissa komplexa marknader är en utmaning. Bilateral samarbeten med civilsamhället och investerare är avgörande för att framgångsrikt lyfta frågor på utmanande marknader.

Nolltolerans mot korruption

Kampen mot korruption är central i arbetet med mänskliga rättigheter och miljöpåverkan eftersom korruption kan stå i vägen för myndigheter och de processer som behövs för att hantera frågorna. Atlas Copco har nolltolerans mot korruption, vilket omfattar alla medarbetare och styrelsen. Styrelsen har uttryckligen kommunicerat att korruption aldrig är acceptabelt för att säkra en affär, vilket även gäller påskyndande betalningar. Denna grundregel stärker Atlas Copcos varumärke och bidrar till rättvis konkurrens.

Arbetet mot korruption och mutor stöds av en policy, processer, utbildning och en övervakningsprocess. Interna kontrollrutiner har upprättats för att minimera risken för korruption och mutor, exempelvis uppdelning av ansvar. Internrevisioner inkluderar efterlevnaden av Affärskoden. Vid rapportering av incidenter vidtas kraft-

fulla åtgärder som anpassas från fall till fall (hållbarhetsnot 6). Att vägra ta emot eller betala mutor, eller att rapportera överträdelser, ska inte medföra några nackdelar såsom degradering eller annan påföljd. Gruppens hotline kan användas av medarbetare för att rapportera händelser eller aktiviteter som är, eller kan uppfattas som, överträdelser av lagar eller Affärskoden. Den är ett komplement till liknande lokala processer. Gruppens juridiska avdelning ansvarar för hanteringen av hotline och garanterar konfidentialitet, samt anonymitet, för anmälaren.

Under 2016 mätte Atlas Copco medarbetarnas kännedom om Gruppens hotline, i den medarbetarundersökning som genomförs vartannat år. I genomsnitt uppgav 64% av medarbetarna att de kände till hotline. Området kommer att följas upp och aktiviteter kommer att genomföras för att öka kännedomen under kommande år.

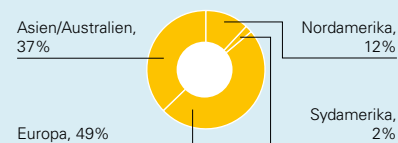
Atlas Copco deltar i olika icke-politiska sammanhang för att påverka möjligheterna till hållbara affärer. Genom medlemskap i lokala näringslivsorganisationer och samarbeten med andra aktörer, använder företaget sitt inflytande för att främja de värderingar som finns inbyggda i Atlas Copcos affärsmodell.

Utbildning för medarbetare världen över

Affärskoden delas ut till alla nyanställda och utbildning sker globalt. Alla chefer måste årligen signera efterlevnad av affärskoden. Under 2016 signerade 99% av cheferna efterlevnad av affärskoden. Chefer fick också djupgående läroledd utbildning kring etiska dilemman.

Under 2016 har utbildningen omarbetats för att anpassas till Gruppens nyckeltal och för att bättre matcha olika nivåer i organisationen. Under 2017 kommer Gruppen att införa system för att följa deltagandet i utbildningen. Ett särskilt utbildningspaket har tagits fram för kollektivanställda för att säkerställa förståelsen för de frågor som ingår i utbildningen. Det nya utbildningspaketet färdigställdes och blev tillgängligt för hela verksamheten under året.

GEOGRAFISK SPRIDNING AV LEVERANTÖRER

Effektiv och ansvarsfull användning av resurser

Atlas Copco strävar efter att minska verksamhetens miljöpåverkan genom hela värdekedjan och att erbjuda energieffektiva produkter som utvecklats med ett livscykelperspektiv.

Att säkerställa att resurser används på det mest ansvarsfulla och effektiva sätt i produktionen och i våra produkter är en viktig faktor för Atlas Copco. Gruppen har formulerat gemensamma mål för att följa utvecklingen. Atlas Copcos strategi för tillväxt baseras delvis på förvärv, vilket kan påverka Gruppens miljöresultat.

Förbättrad riskhantering

Atlas Copco ställs inför risker till följd av förändringar i miljöregler, tillgången på resurser och andra skeenden. Under 2016 har Atlas Copco utvecklat nyckeltal inom resurseffektivitet för att ytterligare integrera dessa risker.

Energisäkerhet

Diversifiering av energikällor till att omfatta förnybara källor har inte bara en positiv inverkan på miljön. Det kan även skydda verksamheten från prisfluktuationer och brist på tillgång till traditionella energikällor.

Samtidigt som Gruppen prioriterar övergången till förnybara energikällor på många tillväxtmarknader, är förnybar energi inte alltid tillgänglig eller utgör endast en mindre del av landets energimix. Det påverkar andelen förnybar energi

som används i dessa länder och därmed Gruppens totala energimix.

Hantering av vattenrisker

Atlas Copcos totala vattenförbrukning är relativt låg. Detta är tack vare den kapital-effektiva affärsmodellen där fokus ligger på montering snarare än tillverkning och andra resursintensiva verksamheter.

Atlas Copco har delar av verksamheten i länder där vatten är en knapp resurs och har där börjat använda vattenindex för att kartlägga verksamheter i områden med risk för vattenbrist ur fysiskt, legalt och kostnadsperspektiv. Gruppens bolag i sådana områden ska införa en plan för hantering av vattenrisker. Innovativ produktutveckling syftar också till att minska vattenförbrukningen, exempelvis vid borrhning efter mineraler.

Gruppen har upprättat ett nyckeltal som mäter den konsoliderade vattenförbrukningen i riskområden i förhållande till kostnaden för sålda varor. Vattenförbrukningen i områden med vattenrisk minskade med 8% under 2016 jämfört med 2015.

Minskningen beror på genomförda aktiviteter i syfte av spara vatten, på ökad medvetenhet i frågan, exempelvis i delar av Indien och Kalifornien, USA, och på att verksamheter har lagts ned.

VI ANVÄNDER RESURSER ANSVARSFULLT OCH EFFEKTIVT

8.2

MWh energi från verksamheten/
KSV (MSEK); 12M

MÅL: Kontinuerlig minskning varje år
2015: 8.6

39%

Förnybar energi av total MWh energi
som används i verksamheten; 12M

MÅL: Kontinuerlig ökning varje år
2015: 33% (delvis nytt scope)

3.4

Koldioxidutsläpp från transporter i ton/
KSV (MSEK); 12M

MÅL: Kontinuerlig minskning varje år
2015: 4.0

5.3

Vattenförbrukning vid enheter i vattenrisk-
områden i m³ / KSV (MSEK); 12M

MÅL: Kontinuerlig minskning varje år
2015: 6.0

94%

Återvunnet eller återanvänt avfall i kg/total
mängd avfall i kg; 12M

MÅL: Kontinuerlig ökning varje år
2015: 94%

Miljörisker i värdekedjan

Koncernen är medveten om sitt ansvar för att hantera vatten och andra miljörisker i värdekedjan (se risker, sidan 41). Smältverk och andra resurskrävande verksamheter är ofta tier 2-leverantörer eller finns längre ner i värdekedjan. Koncernen arbetar med leverantörerna och använder brevet med 10 kriterier och handlingsplaner som tas fram tillsammans med affärspartner. Atlas Copcos affärspartner ska förbinda sig att bedriva sin verksamhet med hänsyn till miljöskydd, inklusive vattenanvändning och rening av avloppsvatten.

Helst bör Atlas Copcos leverantörer ha ett miljöledningssystem eller åtminstone vara engagerade i att utveckla en miljöpolicy eller -system för att säkerställa kontinuerlig förbättring av miljöprestandan.

Åtagandet gentemot Atlas Copcos 10 kriterier innebär att leverantörerna ska ta ansvar för att minimera den miljöpåverkan som produkter och tjänster har när de tillverkas, distribueras och används, liksom när de avyttras.

Andelen avfall som återanvänds eller återvinns av det totala avfallet inom verk-

samheten är ett av Gruppens nyckeltal inom resursanvändning. Under 2016 var andelen av avfall i kg/total 94%, vilket är på samma nivå som 2015. Trots att andelen redan är hög ska fokus ligga på att öka andelen ytterligare till förmån för såväl kunder som miljö.

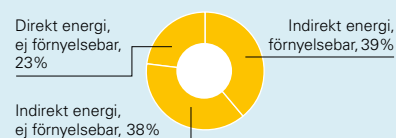
Verksamhetens påverkan

Atlas Copco minskade de totala utsläppen från energi och transporter under 2016. Gruppens energiförbrukning i verksamheten i förhållande till kostnaden för sålda varor minskade med 5%, främst på grund av att några verksamheter lades ner under året och andra strukturella förändringar. Trots att förvärvet av Leybold bidrog till energiförbrukningen med cirka 14 500 MWh var Gruppens totala energiförbrukning lägre än föregående år.

Andelen förnybar energi av den totala energin i MWh som användes i verksamheten uppgick till 39% under 2016. Från och med 2016 ingår även den förnybara andelen som tillhandahålls i energiblandning, utöver den fullt förnybara andelen som köps in. Det betyder att jämförelse med tidigare år inte är fullt ut möjlig.

Koldioxidutsläpp från transporter, CO₂ (ton)/kostnad sålda varor, utgör en stor del av Atlas Copcos koldioxidavtryck, och att förbättra sig inom området har därför hög prioritet. Under 2016 minskade koldioxidutsläppen från verksamheten (ton) i förhållande till kostnad för sålda varor med 15% (MSEK). Utvecklingen beror exempelvis på nya transportmetoder för frakt, estimerat för föregående år som visade sig överstiga det verkliga utfallet och i vissa fall minskade volymer.

FÖRDELNING AV ENERGIFÖRBRUKNING

Atlas Copcos miljöresultat återfinns i sin helhet i hållbarhetsnot 3.

VATTEN FÖRÄNDRAR LIV

Sedan 1984 har *Vatten åt Alla* givit stöd åt projekt som ger människor i nöd tillgång till rent dricksvatten, sanitet och hygien. Det är Atlas Copcos viktigaste initiativ för samhällsengagemang och finansieras av frivilliga donationer från medarbetarna, samt bidrag från bolaget. Under 2016 arbetade medarbetare i mer än 50 länder med att driva *Vatten åt Alla*-organisationer eller med att starta nationella grenar. Sedan starten har totalt närmare två miljoner människor fått tillgång till rent dricksvatten tack vare *Vatten åt Alla*.

MINDRE RESANDE GER LÄGRE KOLDIOXIDUTSLÄPP

Över 40% av Atlas Copcos verksamhet utgörs av service. Därför ligger fokus på att minska miljöpåverkan från service och transporter, och samtidigt hitta sätt att erbjuda bättre och snabbare service till kunderna. Ett exempel är att ha fler tekniker ute i fält närmare kunderna. Strategin har resulterat i kortare svarstider på serviceförfrågningar och lägre genomsnittlig restid. Bland fördelarna märks ökad kundnöjdhet, ökad effektivitet i arbetet och lägre risk för incidenter kopplat till resandet. Inom affärsområdet Industriteknik, till exempel, har mindre restid lett till en årlig besparing på KEUR >300 samt en minskning av koldioxidutsläppen med 62–73 ton (bensin/diesel).

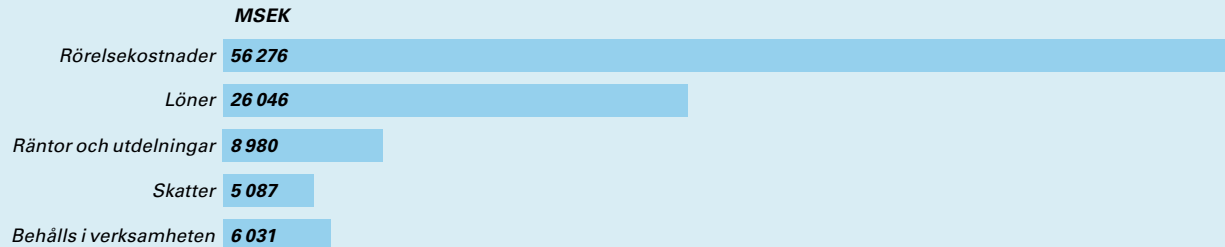

Utveckling och fördelning av ekonomiskt värde

Under 2016 skapade Atlas Copco ett direkt ekonomiskt värde av:

MSEK 102 420

Det fördelades mellan leverantörer och affärspartner, medarbetare, finansiärer och offentlig sektor, och har en positiv påverkan på samhället. Läs mer på sid 129.

Atlas Copco skapar sysselsättning och bidrar till finansiell stabilitet genom tillverkning och andra aktiviteter. Rörelsekostnader inklusive kostnader för leverantörer av varor och tjänster, funktionella kostnader med avdrag för löner och förmåner uppgick till MSEK 56 276 (56 051). Löner och andra ersättningar ökade med 10% till MSEK 26 046 (23 619).

Gruppens finansiärer, såsom aktieägare och långgivare, tillhandahåller medel för att finansiera de tillgångar som används för att skapa ekonomiskt värde. I gengäld får dessa intressenter årliga utdelningar och ränta. Kostnaden för finansiärer, inklusive utdelning, ökade till MSEK 8 980 (8 658), på grund av en ökad ordinarie utdelning.

Atlas Copco bidrar till den ekonomiska

utvecklingen i regioner där företaget bedriver verksamhet genom betalningar till pensionsfonder och sociala förmåner, samt betalningar av skatter, sociala avgifter och andra avgifter. Under 2016 minskade betalningar av skatter till den offentliga sektorn med 32% till MSEK 5 087 (7 484) på grund av en engångskostnad för skatt i Belgien 2015. Gruppen har haft en dialog med intressenter gällande redovisning av skatter per land (not 9 och hållbarhetsnot 8). Samhällsinvesteringar uppgick till MSEK 22 (24). Det ekonomiska värde som behölls i verksamheten uppgick till MSEK 6 031 (4 057).

Lokala inköp av förbrukningsvaror uppmuntras för att gynna samhällen där Atlas Copco är verksamt genom arbetstill-

fällen och bidrag till direkta och indirekta inkomster. Inköp görs främst av de enskilda enheterna vilket också minskar transporternas miljöpåverkan.

Skatter

Atlas Copco strävar efter att vara en god samhällsmedborgare och följer lagar och regler i länder där företaget är verksamt. Gruppen anser att skatter spelar en viktig roll i att främja den ekonomiska utvecklingen och betalar skatt i de olika verksamhetsländerna. Atlas Copco är transparent i enlighet med internationella redovisningsriktlinjer och tror på god företagspraxis när det gäller hanteringen av skatter.

Den 11 januari 2016 publicerade EU-kommissionen sitt beslut om att de belgiska skatteöverenskommelserna avseende "skatt på övervinster" som beviljats bolag ska betraktas som olagligt statsstöd och att skatter som inte betalats till följd av detta ska återbetalas till den belgiska staten. Atlas Copco har haft sådana överenskommelser sedan 2010. Till följd av beslutet har Atlas Copco gjort en avsättning om MEUR 300 (MSEK 2 802) under 2015. I juni 2016 betalade Atlas Copco MEUR 239 (MSEK 2 250) i tilläggsskatt och löste upp motsvarande avsättning. Återstående del av tilläggsskatten väntas bli betald under 2017. Både den belgiska staten och Atlas Copco har överklagat beslutet hos EU-domstolen i Luxemburg. Det kommer troligtvis att ta flera år innan slutgiltigt beslut har fattats av EU-domstolen. Om EU-domstolen beslutar till Atlas Copcos fördel kommer den tilläggsskatt som har betalats in att återbetalas till Atlas Copco (not 9, hållbarhetsnot 8).

ATLAS COPCO ÖPPNAR FÖR ATT GÖRA AFFÄRER I IRAN

Efter upphävandet av de flesta av sanktionerna mot Iran, har Atlas Copco beslutat att öppna för att göra affärer i landet. Atlas Copco hade närvaro i Iran mellan 1974 och 2013 då de omfattande sanktionerna fick företaget att lämna marknaden. En distributör utsågs i början av 2016 och Atlas Copco har på nytt för avsikt att växa på marknaden. Då vissa sanktioner fortfarande är på plats gäller särskilda villkor. Atlas Copco genomför noggranna granskningar och bedömningar av affärspartner och kunder för att säkerställa att Atlas Copcos affärer i landet sker i linje med företagets interna värderingar och riktlinjer samt med internationella regelverk och normer. Atlas Copco deltar i särskilda intressentdialoger och håller interna riskworkshops för att ytterligare integrera aktuell riskanalys i verksamheten i Iran.

Atlas Copco-aktien

Aktiekursens utveckling och avkastning

Under 2016 ökade kursen på A-aktien med 33.2% till SEK 277.50 (208.40) och kursen på B-aktien ökade med 27.3% till SEK 248.60 (195.30). Den genomsnittliga årliga totalavkastningen på Atlas Copcos A-aktie, motsvarande summan av utdelning, inlösen och kurstillväxt, har varit 15.0% under den senaste tioårsperioden och 17.1% under den senaste femårsperioden. Motsvarande avkastning på Nasdaq Stockholm var 7.6% respektive 15.9%.

Handel och börsvärde

Atlas Copcos aktier är noterade på Nasdaq Stockholm där 29% av den totala handeln av A-aktien ägde rum under 2016 (38% för B-aktien). Övriga marknadsplatser, så kallade Multilateral Trading Facilities (MTF), såsom BATS Chi-X, Turquoise och Burgundy svarade för cirka 42% (37% för B-aktien), och återstående 29% (25% för B-aktien) handlades utanför publika marknader, till exempel genom "over-the-counter trading".

Börsvärdet vid årets slut 2016 var MSEK 329 940 (251 140) och företaget representerade 5.4% (4.4) av Nasdaq Stockholms totala marknadsvärde. Totalt var Atlas Copcos aktier de femte (sjätte) mest omsatta under 2016.

Ett program för depåbevis (American Depositary Receipts, ADR) etablerades i USA 1990. Ett depåbevis motsvarar en aktie. Depåbank är Citibank N.A. Vid årets slut 2016 var 8 185 945 depåbevis utestående, varav 6 865 312 representerade A-aktier och 1 320 633 B-aktier.

AKTIEINFORMATION 2016-12-31	A-AKTIE	B-AKTIE
Nasdaq Stockholm	ATCO A	ATCO B
ISIN-kod	SE0006886750	SE0006886768
Depåbevis, ADR	ATLKY.OTC	ATLCY.OTC
Totalt antal aktier	839 394 096	390 219 008
% av rösterna	95.6	4.4
% av aktiekapitalet	68.3	31.7
varav aktier som innehas av Atlas Copco	14 813 384	332 659
% av rösterna	1.7	0.0
% av aktiekapitalet	1.2	0.0

Personaloptionsprogram och återköp av egna aktier

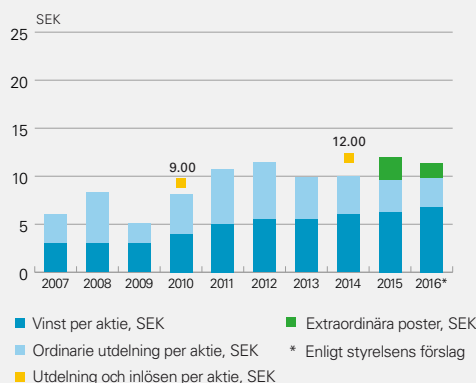
Styrelsen kommer att föreslå till årsstämman 2017 ett liknande prestationsbaserat långsiktigt incitamentsprogram som under tidigare år. Avsikten är att täcka programmet genom återköp av bolagets egna aktier. Företagets innehav av egna aktier den 31 december 2016 framgår av tabellen nedan.

Utdelning och utdelningspolitik

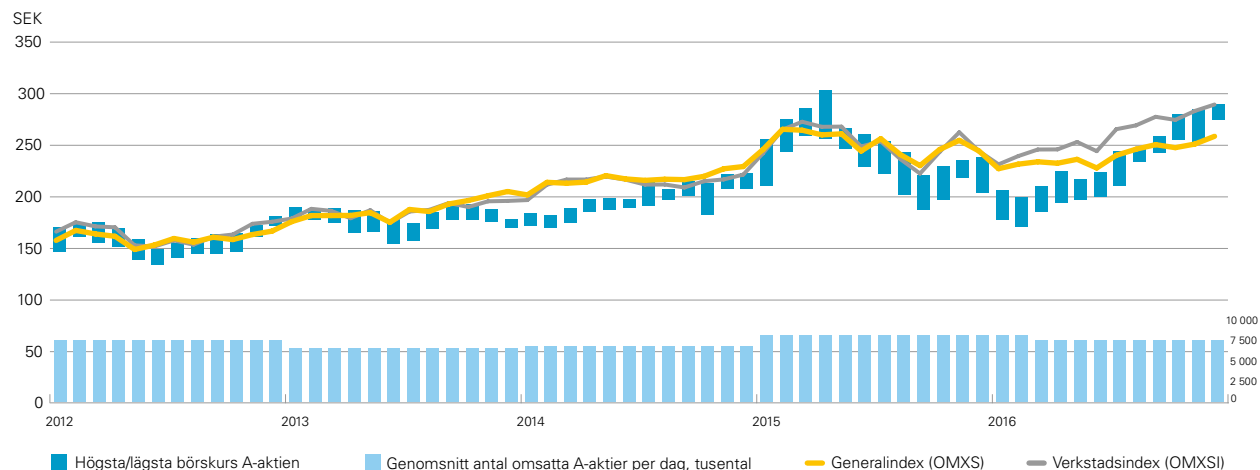
Styrelsen föreslår årsstämman att en ordinarie utdelning om SEK 6.80 (6.30) per aktie betalas ut för verksamhetsåret 2016. Utdelningen föreslås att betalas ut i två lika stora delar. Om aktieägarna godkänner styrelsens förslag kommer den årliga utdelningstillväxten för femårsperioden 2011–2016 att uppgå till 6.3%. Under samma period har utdelningen i genomsnitt uppgått till 60% av resultat per aktie före utspädning. Ambitionen är att dela ut cirka 50% av vinsten som utdelning till aktieägarna.

Utdelningen är föremål för godkännande av årsstämman 2017. Se mer information på sidan 19.

VINST OCH UTSKIFTNING PER AKTIE

KURSUUTVECKLING

Ägarstruktur

Vid årets slut 2016 hade Atlas Copco 76 058 aktieägare (79 926 vid årets slut 2015). De tio största aktieägarna, efter röstetal, som är registrerade direkt eller som ägargrupp hos Euroclear Sweden, svarade för 36% (36) av rösterna och 33% (32) av antalet aktier. Svenska investerare svarade för 53% (52) av antalet aktier och motsvarande 51% (50) av rösterna.

DE TIO STÖRSTA AKTIEÄGARNA*

31 december 2016	% av rösterna	% av kapitalet
Investor AB	22.3	16.9
Swedbank Robur fonder	4.0	5.1
Alecta Pensionsförsäkring	3.1	3.9
SEB Investment Management	1.7	1.3
Handelsbanken	1.0	1.2
Nordea Investment Funds	1.0	0.9
Folksam	0.8	0.8
Första AP-fonden	0.8	0.9
Fjärde AP-fonden	0.8	1.1
SPP Fonder AB	0.6	0.6
Övriga	63.9	67.3
Totalt	100.0	100.0
– varav aktier som innehas av Atlas Copco	1.7	1.2

* Aktieägare som är registrerade direkt eller som ägargrupp hos Euroclear Sweden.

AKTIEÄGARSTRUKTUR, 31 DECEMBER 2016

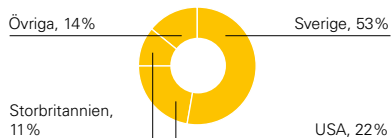
Antal aktier	% av rösterna	% av kapitalet
1–500	64.0	0.6
501–2 000	23.1	1.6
2 001–10 000	9.7	2.5
10 001–50 000	2.0	2.6
50 001–100 000	0.3	1.5
>100 000	0.9	91.2
Totalt	100.0	100.0

ÄGARKATEGORIER, 31 DECEMBER 2016

	% av kapitalet
Utländska ägare (juridiska och privatpersoner)	46.6
Svenska finansiella företag	39.5
Svenska privatpersoner	5.2
Övriga svenska juridiska personer	3.9
Svenska socialförsäkringsfonder	3.3
Svenska intresseorganisationer	1.2
Svenska staten	0.3
Totalt	100.0

ÄGARFÖRDELNING PER LAND

31 december 2016
Procent av kapitalet

EMISSIONER ¹⁾

		Förändring av aktiekapital, MSEK	Utsiftat belopp, MSEK
2007	Split	3:1	
	Aktieinlösen ²⁾	628 806 552 aktier à SEK 40	-262.0
	Fondemission	Ingen utgivning av nya aktier	262.0
	Indragning av aktier som innehas av Atlas Copco	28 000 000 aktier	-17.5
	Fondemission	Ingen utgivning av nya aktier	17.5
2011	Split	2:1	
	Aktieinlösen ³⁾	1 229 613 104 aktier à SEK 5	-393.0
	Fondemission	Ingen utgivning av nya aktier	393.0
2015	Split	2:1	
	Aktieinlösen ⁴⁾	1 229 613 104 aktier à SEK 6	-393.0
	Fondemission	Ingen utgivning av nya aktier	393.0

¹⁾ För information fram till 2005, se www.atlascopcogroup.se/investor-relations

³⁾ 1 213 493 751 aktier netto efter aktier som innehas av Atlas Copco.

²⁾ 610 392 352 aktier netto efter aktier som innehas av Atlas Copco.

⁴⁾ 1 217 444 513 aktier netto efter aktier som innehas av Atlas Copco.

VIKTIGA DATUM

2017	26 april	Årsstämma
		Kvartalsrapport januari–mars
	27 april*	Aktierna handlas utan rätt till utdelning på SEK 3.40
	4 maj*	Första utdelningen betalas ut (preliminärt)
	17 juli	Kvartalsrapport april–juni
	18 oktober	Kvartalsrapport juli–september
	27 oktober*	Aktierna handlas utan rätt till utdelning på SEK 3.40
	2 november*	Andra utdelningen betalas ut (preliminärt)
2018	26 januari	Kvartalsrapport oktober–december (preliminärt)

* Styrelsens förslag till årsstämman. Avstämningsdag är första handelsdagen efter den dag aktier handlas utan rätt till utdelning/inlösenaktie.

Ytterligare information

- Ytterligare data per aktie finns i femårsöversikten på sidan 137.
- För information om fördelning av aktier, optionsprogram och återköp av egna aktier, se noterna 5, 20 och 23.
- Detaljerad information om aktien och lån finns på www.atlascopcogroup.com/se/investor-relations

Koncernens styrning

Atlas Copco beskriver i sin bolagsstyrningsrapport hur tillämpliga regler implementeras i effektiva kontrollsystem för att åstadkomma långsiktig tillväxt. Bra bolagsstyrning handlar inte bara om att följa relevanta regelverk, det handlar också om att göra det som är rätt. Utmaningen är att finna rätt balans mellan risk och kontroll i en decentraliserad ledarskapsmodell. Målet är att vara hållbara när det gäller produktivitet och lönsamhet, men även när det gäller styrning.

Atlas Copco är ett svenskt publikt aktiebolag noterat på Nasdaq Stockholm AB (Nasdaq Stockholm). Atlas Copcos bolagsstyrning baseras på svenska regler och svensk lagstiftning: främst den svenska aktiebolagslagen, men även noteringsavtalet med Nasdaq Stockholm, Svensk kod för bolagsstyrning (Koden), bolagsordningen och andra relevanta regelverk.

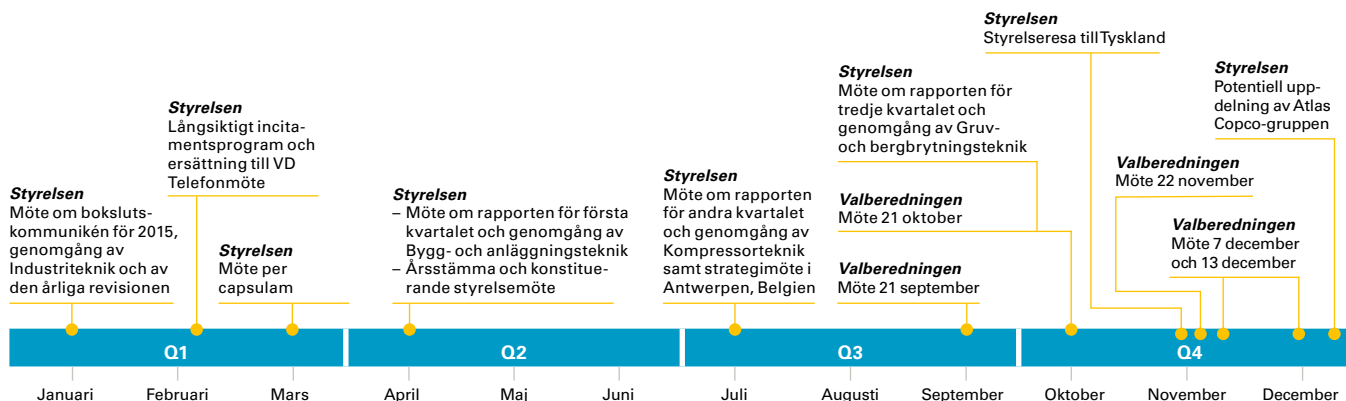
Atlas Copco redovisar inga avvikelser från Koden för räkenskapsåret 2016.

Rapporten om koncernens styrning har granskats av revisorerna, se sidan 125.

FÖLJANDE INFORMATION FINNS TILLGÄNGLIG PÅ WWW.ATLASCOPCOGROUP.COM/SE/

- Atlas Copcos bolagsordning
- Affärskoden
- Rapporter om koncernens styrning från 2004 (som en del av årsredovisningen)
- Information om Atlas Copcos årsstämma

STYRELSENS ARBETE 2016 I SAMMANDRAG

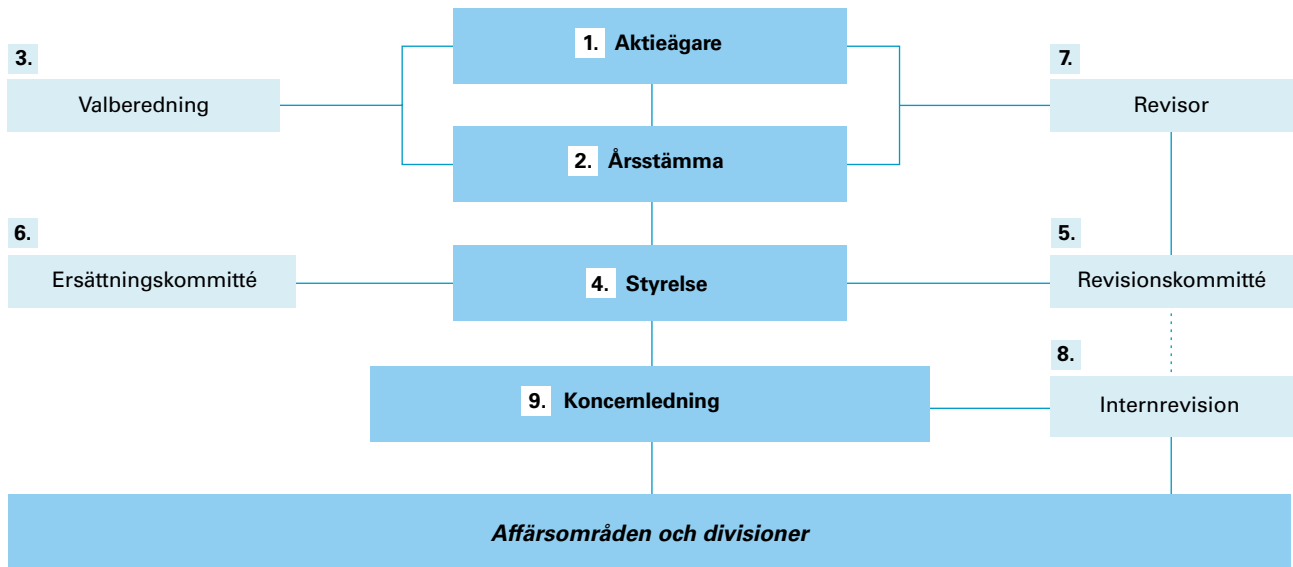

KOMMENTAR FRÅN ORDFÖRANDE

Atlas Copco är ett verkligt globalt företag med kunder i 180 länder. Lagar, miljökrav och sociala förhållanden är olika från land till land. Vi vill säkerställa att vi alltid agerar i enlighet med de högsta etiska normerna och med högsta möjliga integritet. Affärskoden är i det avseendet vårt viktigaste verktyg. Vi insisterar om att upprätthålla vår höga standard även på utmanande marknader med svagare nationell lagstiftning. Vi förväntar oss att våra affärspartner gör detsamma. För att detta ska ske och för att trygga vårt rykte förlitar vi oss på tydlig styrning och på våra ledares förmåga att främja våra värderingar.

Hans Stråberg, ordförande sedan 2014

STYRNINGSSTRUKTUR

1. Aktieägare

Vid årets slut 2016 hade Atlas Copco 76 058 aktieägare (79 926 vid årets slut 2015). De tio största aktieägarna efter röstetal, som är registrerade direkt eller som ägargrupp hos Euroclear Sweden, svarade för 36% (36) av rösterna och 33% (32) av antalet aktier. Svenska investerare ägde 53% (52) av aktiekapitalet, vilket motsvarar 51% (50) av rösterna.

Den största aktieägaren är Investor AB, med 17% av kapitalet och 22% av rösterna. Mer information om Atlas Copcos aktieägare finns i avsnittet Atlas Copco-aktien på sidorna 54–55.

2. Årsstämma

Årsstämman är Atlas Copcos högsta beslutande organ och alla aktieägare har rätt att delta. Aktieägarna kan utöva sin rösträtt i en rad viktiga frågor, till exempel val av styrelseledamöter och revisorer, godkännande av de finansiella rapporterna, ansvarsfrihet för VD och koncernchef och för styrelsen, och godkänna den föreslagna vinstdispositionen. Samtliga aktieägare som är registrerade i aktieägarregistret och som till bolaget anmält deltagande i tid har rätt att delta i stämman och rösta för sitt totala innehav av aktier. Atlas Copco uppmanar alla aktieägare att delta vid årsstämman och aktieägare som inte själva kan närvara får företrädas av ombud. En aktieägare eller

ett ombud får ha två biträden med sig på stämman. Fullmaktsblankett finns tillgänglig inför årsstämman på www.atlascopcogroup.com/aggm.

Årsstämman 2016 hölls den 26 april 2016 i Stockholm. 63% av rösterna i bolaget och 61% av aktiekapitalet fanns representerat.

Beslut vid årsstämman 2016 inkluderade:

- fastställande av resultat- och balansräkningar för moderbolaget och koncernen för 2015
- ansvarsfrihet för VD och koncernchef och för styrelsen för räkenskapsåret 2015
- fastställande av styrelsens förslag till disposition av vinstmedlen med en utdelning om SEK 6.30 per aktie som betalas ut i två omgångar med SEK 3.15 vardera gång
- att antalet styrelseledamöter valda av årsstämman för tiden fram till nästa årsstämma ska vara nio ledamöter utan suppleanter
- val av styrelse
- beslut om styrelsens arvode
- godkännande av styrelsens förslag beträffande riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare
- godkännande av styrelsens förslag avseende omfattning och principer avseende en prestationsbaserad personaloptionsplan för 2016
- val av Deloitte AB som revisionsbolag fram till årsstämman 2017.

Aktieägare som önskar kontakta valberedningen eller vill ha en fråga besvarad av styrelsen vid årsstämman kan skicka sina förslag med ordinarie post eller e-post till följande adresser:

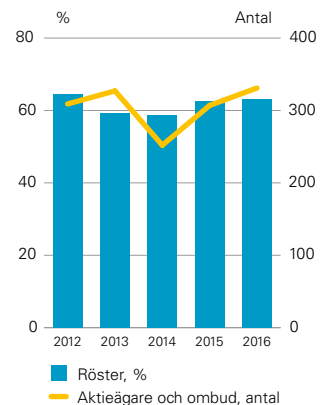
Atlas Copco AB, Chefsjurist
105 23 Stockholm
valberedningen@atlascopco.com eller
board@atlascopco.com.

Förslagen måste ha inkommit till styrelsen respektive valberedningen senast sju veckor före årsstämman för att kunna inkluderas i kallelsen och dagordningen för årsstämman.

ÅRSSTÄMMA 2017

Årsstämman för Atlas Copco AB hålls den 26 april, 2017 i Aula Medica, Nobels väg 6, Solna.

NÄRVARO VID ATLAS COPCOS ÅRSSTÄMMA

STYRNINGSSTRUKTUR, FORTSÄTTNING

3. Valberedning

Valberedningen är ansvarig för att se till att Atlas Copco AB:s styrelse har den kunskap, erfarenhet och mångfald som krävs för att uppnå en hållbar och lönsam utveckling för Atlas Copco-gruppen.

Baserat på styrelseordförandens kommentarer utvärderar valberedningen styrelsens arbete varje år. Valberedningen förbereder också ett förslag vad gäller antal styrelseledamöter med namnförslag, inklusive styrelsens ordförande, och ett förslag till arvode till ordförande och övriga ledamöter som ej är anställda i bolaget, såväl som ett förslag till ersättning för kommittéarbete. Slutligen föreslår valberedningen också ett revisionsföretag inklusive revisionsarvode.

Förslagen och valberedningens uttalande kommer att publiceras senast i samband med kallelsen till årsstämman 2017. I valberedningens arbete med att åstadkomma en jämn könsfördelning gäller att vid lika kompetens ska val av kandidat ske på ett sätt så att en jämnare könsfördelning nås.

I enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning och kriterierna beslutade av årsstämman 2016, ska representanter för de fyra största direktregistrerade eller ägargrupperade aktieägarna, som anges i aktieboken per den 31 augusti 2016, tillsammans med styrelsens ordförande utgöra valberedningen. Medlemmarna i valberedningen för årsstämman 2017 presenterades den 21 september 2016 och representerade cirka 32% av samtliga röster i bolaget. Valberedningen hade flera möten under året. Medlemmarna i valberedningen får inte någon ersättning för sitt arbete i valberedningen.

Medlemmar i valberedningen för årsstämman 2017

Petra Hedengran, Investor AB, ordförande för valberedningen

Jan Andersson, Swedbank Robur

Ramsay Brufer, Alecta

Hans Ek, SEB Fonder

Hans Stråberg, Atlas Copco AB, ordförande

4. Styrelse

Styrelsen är övergripande ansvarig för organisation, administration och förvaltning av Atlas Copcos verksamhet i enlighet med företagets och aktieägarnas intresse. Styrelsen är ansvarig för att följa tillämpliga regler och för att implementera effektiva kontrollsystem i den decentraliserade organisationen. Ett effektivt kontrollsystem ger rätt balans mellan risk och kontroll. Det långsiktiga tillväxtmålet utvärderas regelbundet av styrelsen baserat på koncernens finansiella ställning, samt finansiella, legala, sociala och miljömässiga risker. Syftet är att uppnå en hållbar och lönsam utveckling för koncernen.

Styrelsemedlemmar

Styrelsen består av nio valda styrelsemedlemmar, inklusive VD och koncernchef. I styrelsen ingår också två fackligt utsedda ledamöter som har varsin personlig suppleant. Atlas Copco uppfyllde 2016 års krav från Nasdaq Stockholm och reglerna i Svensk kod för bolagsstyrning gällande styrelsemedlemmars oberoende.

Styrelsens arbete

Styrelsen följer löpande upp den strategiska inriktningen, det ekonomiska resultatet och metoderna för att upprätthålla en hållbar lönsamhet för Gruppen. Styrelsen bevakar också regelbundet att effektiva kontrollsystem är på plats. Styrelsen följer även upp att Gruppens affärskod efterlevs och att ett system för visseblåsare finns på plats. Utöver den allmänna ansvarsfördelning som gäller enligt den svenska aktiebolagslagen, ser styrelsen och dess kommittéer (revisionskommittén, ersättningskommittén, med flera) årligen över och antar "Arbetsordningen" och "De skriftliga instruktionerna", som är de dokument som styr styrelsens arbete och fördelning av uppgifter mellan styrelsen och VD, samt företagets redovisningsprocesser.

Under 2016 sammanträdde styrelsen åtta gånger. Alla möten hölls på Atlas Copco AB i Nacka, utom ett möte i Antwerpen, Belgien, ett möte per capsulam och ett per telefon. Styrelseledamöternas närvaro presenteras på sidorna 60–61. Styrelsen genomförde också en studieresa till Tyskland, för att besöka Leybold, SCA, samt en kund.

Styrelsen utvärderar löpande koncernchefens, Ronnie Leten, arbete. Vid den årliga revisionen redovisade den huvudsansvarige revisorn, Jan Berntsson, Deloitte, sina synpunkter och styrelsen hade även en separat sammankomst med revisorn då medlemmar ur koncernledningen inte var närvarande.

Utvärdering av styrelsens arbete

Den årliga utvärderingen av styrelsens arbete, inklusive dess kommittéers (revisionskommittén, ersättningskommittén med flera), genomfördes av styrelsens ordförande Hans Stråberg. Han utvärderade styrelsens arbetsprocesser, kompetens och sammansättning, inklusive styrelsemedlemmarnas bakgrund, erfarenhet och mångfald. Hans iakttagelser presenterades för valberedningen.

Ersättning till styrelsen

Ersättning och arvode baseras på det arbete som utförts av styrelsen. Årsstämman 2016 beslutade att anta ersättningskommitténs förslag till arvode för ordförande och övriga styrelseledamöter som inte är anställda i bolaget, samt förslaget till arvode för arbete i kommittéerna. Se även not 5.

- Ordförande erhöll SEK 1 975 000
- Var och en av de övriga styrelseledamöterna som inte är anställda av bolaget tilldelades SEK 625 000
- Ett belopp på SEK 225 000 tilldelades ordföranden för revisionskommittén och SEK 150 000 till var och en av de övriga medlemmarna i kommittén
- Ett belopp på SEK 100 000 tilldelades ordföranden för ersättningskommittén och SEK 75 000 tilldelades var och en av de övriga medlemmarna i kommittén
- Ett belopp på SEK 60 000 tilldelades sådan styrelseledamot som deltagit i annat kommittéarbete som styrelsen har beslutat
- Årsstämman beslöt vidare att 50% av de fastställda styrelsearvodena kunde erhållas i form av syntetiska aktier.

5. Revisionskommitté

Revisionskommitténs huvudsakliga uppgift är att stödja styrelsen i att uppfylla sitt ansvar inom områdena revision och intern kontroll, redovisning, finansiell rapportering och riskhantering, samt att övervaka Gruppens finansiella struktur och verksamhet och att godkänna ekonomiska garantier som delegerats av styrelsen. Revisionskommitténs arbete omfattar även att se över rutinerna för internrevision. Revisionskommitténs arbete styrs av en skriftlig arbetsordning som årligen revideras och godkänns av styrelsen. Ordföranden i kommittén har den redovisningskompetens som är ett krav enligt aktiebolagslagen och två av medlemmarna är oberoende i förhållande till bolaget och dess största ägare.

Under året har kommittén sammanträtt fem gånger och var då fulltalig. Samtliga möten i revisionskommittén, inklusive protokoll, har redovisats för styrelsen.

Revisionskommitté 2016–2017

Ulla Litzén, ordförande till årsstämman (26 april)

Staffan Bohman, ordförande från årsstämman

Gunilla Berg, ny medlem från årsstämman

Johan Forssell

Hans Stråberg

6. Ersättningskommitté

Ersättningskommitténs huvudsakliga uppgift är att lämna förslag till styrelsen om ersättning till VD och koncernchefen, samt till ett långsiktigt incitamentsprogram för nyckelmedarbetare. Syftet med ett långsiktigt incitamentsprogram är att anpassa nyckelmedarbetares intressen till aktieägarnas. Ersättningspolicyn för koncernledningen syftar till att säkerställa principer för rättvisa och konsekvens avseende ersättningar, förmåner och avgångar. Grundlönen bestäms av befattning och prestation medan den rörliga ersättningen bestäms av hur de individuella målen uppfylls. Ersättningspolicyn utvärderas årligen och årsstämman 2016 godkände riktlinjerna för ersättning. Se ytterligare information i not 5.

Ersättningskommittén sammanträdde fem gånger under 2016 och var då fulltalig. Ersättningskommittén har också under året stöttat VD och koncernchef vid besluten om ersättning till övriga medlemmar i koncernledningen. Samtliga möten i ersättningskommittén, inklusive protokoll, har redovisats för styrelsen.

Ersättningskommitté 2016–2017

Hans Stråberg, ordförande

Peter Wallenberg Jr

Anders Ullberg

7. Revisor

Den externa revisorn har till uppgift att granska Atlas Copcos årsredovisning och redovisningsred, samt att granska styrelsens och koncernchefens förvaltning av bolaget. Vid årsstämman 2016 valdes Deloitte AB till revisionsfirma fram till årsstämman 2017 i enlighet med ett förslag från valberedningen. Huvudansvarig revisor är Jan Berntsson, auktoriserad revisor på Deloitte AB.

Vid årsstämman 2016 hänvisade Jan Berntsson till revisionsberättelsen för moderbolaget och koncernen i årsredovisningen och beskrev processen för genomförandet av revisionen. Han tillstyrkte också fastställande av de presenterade resultat- och balansräkningarna, ansvarsfrihet för VD och koncernchef och styrelsen, samt den föreslagna vinstdispositionen.

8. Internrevision

Styrelsen är ansvarig för att Atlas Copco har tillräckliga interna kontrollsystem på plats för den finansiella rapporteringen. Läs mer på sidorna 64–65.

9. Koncernledning

Koncernledningen består, utöver VD och koncernchef, av fyra affärsområdeschefer (fem från 1 januari 2017) och fyra chefer ansvariga för Gruppens koncernfunktioner; Kommunikation och samhällskontakter, Organisationsutveckling, Ekonomi och finans, samt Juridik. VD och koncernchefen är ansvarig för den löpande förvaltningen av Gruppen enligt styrelsens riktlinjer och instruktioner.

Ersättning till koncernledningen

Ersättningspolicyn utvärderas och presenteras årligen av styrelsen på årsstämman för godkännande. Vid årsstämman 2016 antogs styrelsens förslag.

Ersättningen består av en årlig grundlön, rörlig ersättning, möjliga långsiktiga incitament (personaloptioner), pensionspremier och andra förmåner. Den rörliga ersättningen är begränsad till en högsta procentsats av grundlönen. Inget styrelsearvode utgår för arbete utfört i Gruppens styrelser eller för andra uppdrag som utförts.

För att trygga
vårt rykte förlitar
vi oss på tydlig
styrning och
på våra ledares
förmåga att
främja våra
värderingar.

Styrelse

Namn	Hans Stråberg	Ronnie Leten	Anders Ullberg	Staffan Bohman	Margareth Øvrum
Född	1957	1956	1946	1949	1958
Funktion	Ordförande sedan 2014	Styrelseledamot VD och koncernchef	Styrelseledamot	Styrelseledamot	Styrelseledamot
Utbildning	Civilingenjör från Chalmers Tekniska Högskola, Göteborg	Civilekonom från universitetet i Hasselt, Belgien	Civilekonom från Handelshögskolan i Stockholm	Civilekonom från Handelshögskolan i Stockholm och Stanford Executive Program, USA.	Civilingenjör i teknisk fysik från Norges Tekniska Högskola, Trondheim, Norge
Nationalitet / invald år	Svensk / 2013	Belgisk / 2009	Svensk / 2003	Svensk / 2003	Norsk / 2008
Styrelseuppdrag	Styrelseordförande i Roxtec AB, CTEK AB, Nikkarit Holding AB och vice ordförande i Orchid Orthopedics Inc. Styrelseledamot i Investor AB, Stora Enso Oyj, Finland, N Holding AB, Mellby Gärd AB och Hedson AB.	Styrelseordförande i Electrolux AB	Styrelseordförande Boliden AB, Natur & Kultur och Studsvik AB. Styrelseledamot i Beijer Alma AB och Valedo Partners. Ordförande i Rådet för finansiell rapportering och styrelseledamot i European Financial Reporting Advisory Group.	Styrelseordförande i Höganäs AB, Cibes Lift Group AB och Näringslivets Skattedelegation. Vice ordförande i Rezidor Hotel Group AB och förtroenderådet för SNS. Styrelseledamot i Vattenfall AB och Upplands Motor Holdings AB.	Styrelseledamot i Alfa Laval AB.
Arbetslivserfarenhet och övrig information	VD och koncernchef för Electrolux AB. Olika chefsbefattningar inom Electrolux-koncernen i Sverige och USA. EU Co-Chair TABD, Trans-Atlantic Business Dialogue.	VD och koncernchef Atlas Copco AB*. Chef för affärsområdet Kompressorteknik. Chef för divisionerna Airtec och Industrial Air samt olika chefsbefattningar inom IT, logistik, affärsutveckling och tillverkning i affärsområdet Kompressorteknik i Belgien.	Ekonomidirektör för Swedwards (Celsius Group), vice VD och finans- och ekonomidirektör för SSAB Swedish Steel samt VD och koncernchef för SSAB Swedish Steel.	Koncernchef för Sapa AB, Gränges AB och DeLaval AB.	Koncerndirektör på Statoil*. Flera ledande befattningar på Statoil inom teknologi, projekt, produktion, underhåll, hälsa/säkerhet/miljö och inköp. Samtliga positioner i Norge.
Total ersättning 2016, KSEK ¹⁾	2 965	–	750	874	628
Styrelsenärvaro	8 av 8	7 av 8	8 av 8	8 av 8	8 av 8
Närvaro ersättningskommittén	5 av 5 Ordförande	–	5 av 5	–	–
Närvaro revisionskommittén	5 av 5	–	–	5 av 5 Ordförande	–
Innehav i Atlas Copco AB ²⁾	21 500 B-aktier 7 791 syntetiska aktier	19 166 A-aktier 32 000 B-aktier 405 717 personaloptioner	14 000 A-aktier 10 000 B-aktier	10 000 A-aktier 30 000 B-aktier 2 027 syntetiska aktier	8 207 syntetiska aktier
Oberoende i förhållande till Atlas Copco och dess ledning	Ja	Nej ³⁾	Ja	Ja	Ja
Oberoende i förhållande till större aktieägare	Nej ⁴⁾	Ja	Ja	Ja	Ja
Närvaro vid årsstämma	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Styrelseledamöter utsedda av fackföreningar

Bengt Lindgren
Styrelseledamot
Född 1957
Ordförande i IF Metall, Atlas Copco, Fagersta
Invald 1990
Styrelsenärvaro 8 av 8

Mikael Bergstedt
Styrelseledamot
Född 1960
Ordförande i PTK, Atlas Copco
Invald 2004
Styrelsenärvaro 7 av 8

Johan Forssell
1971
Styrelseledamot

Civilekonom från Handelshögskolan i Stockholm

Svensk / 2008

Styrelseledamot i Saab AB, Patricia Industries AB och EQT Holdings AB.

VD och koncernchef för Investor AB*. Direktör och ansvarig för företagets kärninvesteringar och medlem i ledningsgruppen för Investor AB.

778

8 av 8

–

5 av 5

5 000 B-aktier
8 207 syntetiska aktier

Ja

Nej⁵⁾

Ja

Peter Wallenberg Jr
1959
Styrelseledamot

BSBA Hotel Administration, University of Denver, USA, och International Bacheloria, American School, Leysin, Schweiz

Svensk / 2012

Styrelseordförande i Foundation Administration Management Sweden AB, The Grand Group, Kungliga Svenska Automobilklubben. Vice ordförande i Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. Styrelseledamot i Aleris Holding AB, Foundation Asset Management Sweden AB och Scania AB.

VD och koncernchef The Grand Hotel Holdings, chef The Grand Hotel, chef hotelldivisionen Stockholm-Saltsjön.

699

8 av 8

5 av 5

–

166 667 A-aktier
8 207 syntetiska aktier

Ja

Nej⁴⁾

Ja

Sabine Neuß
1968
Styrelseledamot

Civilingenjörsexamen från universitetet i Coburg, Tyskland

Tysk / 2016

Styrelseledamot i Continental AG

Verksamhetschef för Linde Material Handling GmbH, Tyskland*, chef för TRW Automotive Safety Systems GmbH, Tyskland, och olika chefspositioner inom Behr GmbH & Co KG i Tyskland och USA, samt olika chefsbefattningar inom Brose Fahrzeugteile GmbH i Tyskland.

469

4 av 8

–

–

–

Ja

Ja

Ja

Gunilla Berg
1960
Styrelseledamot

Civilekonomexamen från Handelshögskolan i Stockholm

Svensk / 2016

Styrelseledamot i Alfa Laval AB

Ekonomi- och finansdirektör för PostNord Group AB*. Ekonomi- och finansdirektör för Teracom Group AB, SAS AB och KF Group.

665

4 av 8

–

3 av 5

300 B-aktier
1 528 syntetiska aktier

Ja

Ja

Ja

REFERENSER:

Samtliga lärosäten och företag är baserade i Sverige om inte annat anges.

¹⁾ Se mer information om beräkning av ersättning i not 5.

²⁾ Eget eller närstående juridiska eller fysiska personers innehav per 31 december 2016.

³⁾ VD och koncernchef för Atlas Copco.

⁴⁾ Styrelsemedlem i ett bolag som är större ägare (Investor AB).

⁵⁾ Anställd i ett bolag som är större ägare (Investor AB).

* Nuvarande befattning

Ulf Ström
Suppleant
Född 1961
Ordförande i IF Metall, Atlas Copco Rock Drills AB, Örebro
Invald 2008
Styrelsenärvaro 8 av 8

Kristina Kanestad
Suppleant
Född 1966
Ordförande i Unionen, Atlas Copco Rock Drills AB, Örebro
Invald 2007
Styrelsenärvaro 8 av 8

Koncernledning

1. RONNIE LETEN

VD och koncernchef
I nuvarande befattning sedan 2009

2. NICO DELVAUX

Chef för affärsområdet Kompressorteknik
I nuvarande befattning sedan 2014

3. GEERT FOLLENS

Chef för affärsområdet Vakuumenteknik
I nuvarande befattning sedan 2017

4. MATS RAHMSTRÖM

Chef för affärsområdet Industri teknik
Vice vd för Atlas Copco AB
I nuvarande befattning sedan 2008

5. JOHAN HALLING

Chef för affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik
Vice vd för Atlas Copco AB
(fr o m 2013 t o m 2016)

6. HELENA HEDBLOM

Chef för affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik
I nuvarande befattning sedan 2017

NATIONALITET / ANSTÄLLNINGÅR / FÖDD

Belgisk / 1985 / Född 1956   Belgisk / 1991 / Född 1966   Belgisk / 1995 / Född 1959   Svensk / 1988 / Född 1965   Svensk / 1998 / Född 1952   Svensk / 2000 / Född 1973

UTBILDNING

Civilekonomexamen från universitetet i Hasselt, Belgien

Civilingenjör i elektromekanik från universitetet i Bryssel och MBA från Handelshogskool i Antwerpen, Belgien

Civilingenjör i elektromekanik och civilekonomexamen från universitetet i Leuven, Belgien

MBA från Henley Management College, Storbritannien

Civilingenjörsexamen i maskinteknik från Lunds universitet

Civilingenjörsexamen i materialteknik från Kungliga Tekniska Högskolan (KTH)

ARBETSLIVSERFARENHET OCH ÖVRIG INFORMATION

Ronnie Leten har varit chef för affärsområdet Kompressorteknik och chef för divisionerna Airtec och Industrial Air. Han har också haft olika chefsbefattningar inom IT, logistik, affärsutveckling och tillverkning inom affärsområdet Kompressorteknik. Samtliga befattningar i Belgien.

Nico Delvaux har haft befattningar inom försäljning, marknadsföring, service, integration av förvärv och som bolagschef i Benelux, Italien, Kanada och USA. Innan sin nuvarande position var han chef för affärsområdet Bygg- och Anläggningsteknik.

Geert Follens har haft befattningar inom inköp, logistikkedjan och företagsledning. Han har varit chef för Atlas Copco Kompressortekniks marknadsbolag i Storbritannien. Innan han blev chef för divisionen Vacuum Solutions var han först chef för divisionen Portable Energy och därefter för divisionen Industrial Air.

Mats Rahmström har haft befattningar inom försäljning, service, marknadsföring och som bolagschef inom affärsområdet Industri teknik. Han har varit chef för marknadsbolagen i Sverige, Kanada och Storbritannien. Innan sin nuvarande befattning var han chef för divisionen Tools och Assembly Systems General Industry inom Industri teknik.

Johan Halling har varit chef för en av de elverktysdivisioner som Atlas Copco ägde 1998. Därefter var han chef för divisionen Rock Drilling Tools.

Helena Hedblom har haft befattningar inom forskning och utveckling och som bolagschef för Secoroc. Innan sin nuvarande befattning var hon chef för divisionen Rock Drilling Tools som är baserad i Sverige.

Styrelseordförande i Electrolux AB

Styrelsemedlem i Permobil Holding AB och CL Intressenter AB

INNEHAV I ATLAS COPCO AB *

19 166 A-aktier
32 000 B-aktier
405 717 personaloptioner
VD och koncernchefen, Ronnie Leten, har inga större aktieinnehav eller delägarskap i företag med vilka Atlas Copco har betydande affärsrelationer.

5 843 A-aktier
113 754 personaloptioner

5 097 A-aktier

6 680 A-aktier
91 763 personaloptioner

12 805 A-aktier
100 182 personaloptioner

2 190 A-aktier

I januari 2017 utsågs **Mats Rahmström (4)** till VD och koncernchef för Atlas Copco AB, från 27 april 2017. **Ronnie Leten (1)** har begärt att få lämna befattningen som VD och koncernchef och medlem i styrelsen, och arbetar sin sista dag den 26 april 2017.

7. ANDREW WALKER

Chef för affärsområdet Bygg- och anläggningsteknik
I nuvarande befattning sedan 2014

8. ANNIKA BERGLUND

Informationsdirektör
I nuvarande befattning sedan 1997

9. JEANETTE LIVIJN

Personaldirektör
I nuvarande befattning sedan 2007

10. HANS OLA MEYER

Ekonomi- och finansdirektör
I nuvarande befattning sedan 1999

11. HÅKAN OSVALD

Chefsjurist
I nuvarande befattning sedan 2012

NATIONALITET / ANSTÄLLNINGÅR / FÖDD

Irländsk / 1986 / Född 1961   Svensk / 1979 / Född 1954   Svensk / 1987 / Född 1963   Svensk / 1991 / Född 1955   Svensk / 1985 / Född 1954

UTBILDNING

Civilingenjörsexamen och MBA från University College Dublin, Irland   Civilekonomexamen från Handelshögskolan i Stockholm, MBA från Universitetet i Antwerpen, Belgien   Civilekonomexamen från Växjö högskola   Civilekonomexamen från Handelshögskolan i Stockholm   Juristexamen från Uppsala universitet

ARBETSLIVSERFARENHET OCH ÖVRIG INFORMATION

Andrew Walker har haft flera ledande befattningar i bland annat Storbritannien, Irland, Belgien och USA. Innan hans nuvarande position var Andrew Walker chef för servicedivisionen inom affärsområdet Kompressorteknik.

Annika Berglund har haft ett flertal befattningar inom marknadsföring, försäljning och ekonomi i Europa. Innan hon tillträdde sin nuvarande befattning var hon marknadschef för elektronikföretaget Atlas Copco Controls (Danaher Motion).

Styrelsemedlem i Stiftelsen Peter Wallenberg Water for All Foundation.

Jeanette Livijn har haft olika befattningar inom ekonomi, ekonomistyrning samt chefsbefattningar inom personalområdet. Innan hon tillträdde sin nuvarande befattning var hon personalchef för affärsområdet Industriteknik.

Hans Ola Meyer anställdes 1978 för att arbeta med Gruppens redovisning och ekonomi. Han flyttade senare till Ecuador som ekonomichef. Mellan 1984 och 1991 hade han olika befattningar på Penningmarknadsmäklarna. Han återvände till Atlas Copco 1991 som ekonomichef i Spanien och innan sin nuvarande befattning var han finansdirektör i Atlas Copco AB och medlem av koncernledningen.

Medlem i Rådet för finansiell rapportering och styrelseledamot för Upplands Motor Holding AB och Försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti, ömsesidigt.

Håkan Osvald har varit bolagsjurist på Atlas Copco North America Inc. och Chicago Pneumatic Tool, USA. Därefter utnämndes han till biträdande chefsjurist för Atlas Copco-gruppen, med särskilt ansvar för förvärv. Innan sin nuvarande befattning var han chefsjurist operations. Sedan 2012 är han sekreterare i styrelsen för Atlas Copco AB.

Ordförande i svenska ICC:s referensgrupp för konkurrens och styrelseledamot för Sweden-China Trade Council

INNEHAV I ATLAS COPCO AB *

3 998 A-aktier 55 818 personaloptioner	7 151 A-aktier 7 090 B-aktier 46 253 personaloptioner	3 414 A-aktier 45 465 personaloptioner	7 286 A-aktier 25 021 B-aktier 58 661 personaloptioner	4 821 A-aktier 2 600 B-aktier 76 378 personaloptioner
---	---	---	--	---

* Eget eller närstående juridiska eller fysiska personers innehav per 31 december 2016. Se not 23 för mer information om optionsprogrammet och matching av aktier.

Samtliga lärosäten och företag är baserade i Sverige om inget annat anges.

Intern kontroll över finansiell rapportering

Detta avsnitt beskriver Atlas Copcos system för intern kontroll avseende finansiell rapportering i enlighet med de krav som anges i Svensk kod för bolagsstyrning och den svenska aktiebolagslagen.

Syftet med en välutvecklad internkontroll av den finansiella rapporteringen är att säkerställa korrekta och tillförlitliga finansiella rapporter och upplysningar.

Internkontroll formas av den övergripande kontrollmiljön. Styrelsen ansvarar för att fastställa ett effektivt system för internkontroll och styr arbetet genom VD. Koncernledningen anger tonen för verksamheten och påverkar medarbetarnas medvetenhet gällande kontroll. En framgångsfaktor för en stark kontrollmiljö handlar om att säkra att organisationsstruktur, beslutsvägar, koncernvärderingar i termer av etik och integritet, samt befogenheter är tydligt definierade och kommunicerade genom styrdokument såsom interna policyer, riktlinjer, manualer och koder.

För den finansiella rapporteringen utfärdar koncernledningen policyer och riktlinjer till alla dotterbolag, vilket följs upp med nyhetsbrev och telefonkonferenser. För svåra redovisningsområden hålls också utbildningar. Policyer och riktlinjer anger lämplig redovisning för viktiga riskområden såsom intäkter, kundfordringar inklusive reservering för osäkra fordringar, lagervärdering och

incurans, redovisning för inkomstskatter (aktuell och uppskjuten), finansiella instrument och rörelseförvärv.

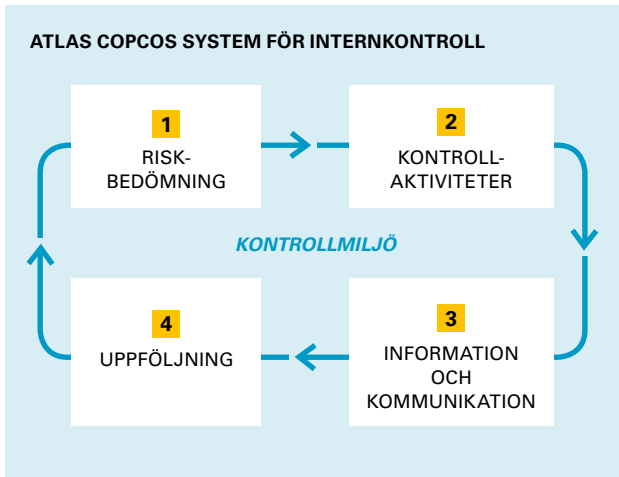
Grunden för internkontrollprocessen utgörs av ett ramverk som skapar struktur för de fyra andra komponenterna i processen – riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning. Utgångspunkten för processen är regelramverket för internkontroll utgiven av Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), www.coso.org.

1 RISKBEDÖMNING

Företaget tillämpar olika processer för att bedöma och identifiera de huvudsakliga riskerna för fel i den finansiella rapporteringen. Riskbedömningar görs regelbundet för att identifiera nya risker och följa upp att den interna kontrollen förbättrats med avseende på tidigare identifierade risker. De mest betydande riskområdena beskrivs nedan tillsammans med kontrollaktiviteter för att hantera dem.

Betydande finansiella rapporteringsrisker	Intäkter redovisas inte i korrekt redovisningsperiod	Kundfordringar värderas inte korrekt	Varulagret är inte korrekt värderat till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde	Inkomstskatter är inte redovisade enligt tillämplig skattelagstiftning	Finansiella instrument är inte värderade till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde och säkringar är inte redovisade enligt koncernpolicy	Rörelseförvärv och hänförlig goodwill samt immateriella tillgångar är inte korrekt redovisade
2 KONTROLL-AKTIVITETER för att hantera betydande finansiella rapporteringsrisker	Kundkontrakt godkänns på lämplig nivå i koncernen.	Kundfordringar och kassabalanser stäms av vid varje balansdag.	Inventeringar av varulager sker regelbundet.	Skatteberäkningar upprättas och granskas vid varje balansdag.	Finansiella instrument stäms av vid varje balansdag.	Alla rörelseförvärv godkänns av styrelsen.
	Intäkter delas upp och analyseras per typ (t ex varor, tjänster och uthyrning) och per period på lokal-, divisions-, affärsområdes- och koncernnivå.	Kreditprövningar utförs och kreditgränser utvärderas regelbundet.	Varulagret stäms av vid varje balansdag.	Den effektiva skattesatsen för varje bolag analyseras vid varje balansdag av koncernens skattefunktion.	Kontrakt för finansiella instrument (t ex lån och derivat) godkänns på lämplig nivå inom koncernen.	Förvärvskalkyler upprättas på divisionsnivå och granskas på koncernnivå.
	Intäkter för levererade varor stäms vid periodbokslut av mot fraktsedlar och färdigställandegraden för servicekontrakt bedöms vid varje balansdag.	Reserver för osäkra fordringar redovisas enligt koncernpolicy.	Varulagerkostnader analyseras och godkänns av divisionerna.	Tillämpningen av transferripolicyer följs upp regelbundet.	Verkliga värden på derivat jämförs mot externa värderingar.	Nedskrivningsprövningar av goodwill förbereds på affärsområdesnivå och granskas på koncernnivå.
		Antal kreditdagar analyseras på lokal-, divisions-, affärsområdes- och koncernnivå.	Lagernivåer och lagrets säljbarhet utvärderas vid varje balansdag tillsammans med incurans.	Pågående skatterevisioner och tvister följs upp av koncernens skatteexperter.	Säkringsstrategier och policyer liksom säkringarnas effektivitet följs upp av utskottet för finansiell riskhantering.	

3 INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

Företaget har informations- och kommunikationskanaler som syftar till att säkerställa att information identifieras, samlas in och kommuniceras på ett sätt och inom en tidsram som möjliggör för medarbetare och chefer att utföra sina uppgifter. Instruktioner för rapportering och redovisningsriktlinjer förmedlas till berörda medarbetare genom den interna databasen *The Way We Do Things* med stöd av exempelvis utbildningsprogram för olika medarbetarkategorier. Gruppen använder ett gemensamt system för rapportering och konsolidering av rapporterna.

4 UPPFÖLJNING

Exempel på uppföljningsaktiviteter som finns för den finansiella rapporteringen:

- Ledningen på divisions-, affärsområdes- och koncernnivå granskar regelbundet den finansiella rapporteringen och utvärderar efterlevnaden av Gruppens policyer.
- Revisionsutskottet och styrelsen i Atlas Copco AB granskar rapporter angående finansiellt resultat per affärsområde och region.
- Internrevisionsprocessen syftar till att ge en oberoende och objektiv försäkran av den interna kontrollen. Processen syftar dessutom till att vara ett verktyg för medarbetarutveckling och till att identifiera och rekommendera ledande metoder inom koncernen. Internrevisioner planeras årligen och initieras av Gruppens internrevisionsfunktion med ett riskbaserat sätt. Under 2016, utförde Gruppens internrevisionsavdelning internrevisioner i 109 (106) enheter av 522 (489). Revisionerna utfördes i 45 länder. Internrevisionerna utfördes under ledning av medarbetare från koncernens internrevisionsavdelning med teammedlemmar med olika kompetenser, dock alltid inom redovisning och controlling. Resultatet från internrevisionerna rapporteras regelbundet till revisionsutskottet.
- Syftet med självvärderingsprocessen är framför allt att stödja lokala enhetschefer utvärdering av status inom kontrollrutiner och att åtgärda svagheter. Internkontrollen är ett av dessa områden, vilket inkluderar internkontroll av finansiell rapportering. Andra områden omfattar legala frågor, kommunikation och varumärkesstrategi, samt Affärskoden.
- Koncernen har en process där medarbetare och andra intressenter kan rapportera beteenden eller handlingar som innebär en möjlig överträdelse av lagar eller Gruppens policyer inklusive överträdelser mot riktlinjer och policyer gällande redovisning och finansiell rapportering. Detta inkluderar upplevda fall av kränkningar av mänskliga rättigheter, diskriminering eller korruption. Uppgifterna behandlas konfidentiellt och den som lämnar uppgifterna garanteras anonymitet.
- I efterlevnadsprocessen ombeds koncernledningen, divisionsledningar och samtliga chefer ansvariga för ett operativt- eller holdingbolag, samt vissa andra positioner, signera en skrivelse där man garanterar efterlevnad av finansiella policyer, Affärskoden och gällande lagar.

Finansiella rapporter och noter

MSEK om ej annat anges

ATLAS COPCO-GRUPPEN		Sida	MODERBOLAGET		Sida
	Koncernens resultaträkning	67		Resultaträkning	110
	Koncernens rapport över totalresultat	67		Rapport över totalresultat	110
	Koncernens balansräkning	68		Balansräkning	110
	Koncernens förändring av eget kapital	69		Förändring av eget kapital	111
	Koncernens kassaflödesanalys	70		Kassaflödesanalys	111
Not			Not		
1	Väsentliga redovisningsprinciper	71	A1	Väsentliga redovisningsprinciper	112
2	Förvärv	77		Anställda, personalkostnader samt ersättning till revisorer	113
3	Avyttringar och tillgångar som innehas för försäljning	80	A3	Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader	113
4	Segmentinformation	81	A4	Finansiella intäkter och kostnader	113
5	Anställda och personalkostnader	84	A5	Bokslutsdispositioner	113
6	Ersättning till revisorer	87	A6	Inkomstskatt	114
7	Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader	87	A7	Immateriella tillgångar	114
8	Finansiella intäkter och kostnader	88	A8	Materiella anläggningstillgångar	114
9	Skatter	88	A9	Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder	115
10	Övrigt totalresultat	89	A10	Andelar i koncernföretag	115
11	Resultat per aktie	90	A11	Övriga finansiella tillgångar	115
12	Immateriella tillgångar	90	A12	Övriga fordringar	115
13	Materiella anläggningstillgångar	92	A13	Likvida medel	115
14	Andelar i intresseföretag och joint ventures	93	A14	Eget kapital	115
15	Övriga finansiella tillgångar	93	A15	Pensioner och liknande förpliktelser	116
16	Varulager	93	A16	Övriga avsättningar	117
17	Kundfordringar	94	A17	Räntebärande skulder	118
18	Övriga fordringar	94	A18	Övriga skulder	118
19	Likvida medel	94	A19	Finansiell exponering och principer för riskhantering	119
20	Eget kapital	94	A20	Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	119
21	Räntebärande skulder	96	A21	Direktägda dotterföretag	119
22	Leasingavtal	97	A22	Närstående	121
23	Ersättningar till anställda	98			
24	Övriga skulder	102			
25	Avsättningar	103			
26	Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	103			
27	Finansiell exponering och principer för riskhantering	103			
28	Närstående	109			
29	Händelser efter balansdagen	109			

Koncernens resultaträkning

1 januari–31 december Belopp i MSEK	Not	2016	2015
Kvarvarande verksamheter			
Intäkter	4	101 356	98 973
Kostnad för sålda varor		-61 237	-59 348
Bruttoresultat		40 119	39 625
Marknadsföringskostnader		-11 044	-10 669
Administrationskostnader		-6 824	-6 232
Forsknings- och utvecklingskostnader		-3 096	-3 151
Övriga rörelseintäkter	7	757	462
Övriga rörelsekostnader	7	-121	-270
Andel av intresseföretags och joint ventures resultat	14	7	7
Rörelseresultat	4, 5, 6, 16	19 798	19 772
Finansiella intäkter	8	300	427
Finansiella kostnader	8	-1 293	-1 324
Finansnetto		-993	-897
Resultat före skatt		18 805	18 875
Inkomstskatt	9	-5 020	-7 098
Årets resultat från kvarvarande verksamheter		13 785	11 777
Avvecklade verksamheter			
Årets resultat från avvecklade verksamheter, netto efter skatt	3	-1 837	-54
Årets resultat		11 948	11 723
Resultat hänförligt till:			
- moderbolagets ägare		11 931	11 717
- innehav utan bestämmande inflytande		17	6
Resultat per aktie före utspädning, SEK	11	9.81	9.62
- varav kvarvarande verksamheter		11.32	9.67
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	11	9.79	9.58
- varav kvarvarande verksamheter		11.30	9.62

Koncernens rapport över totalresultat

1 januari–31 december Belopp i MSEK	Not	2016	2015
Årets resultat		11 948	11 723
Övrigt totalresultat			
Poster som inte kommer att återföras till resultaträkningen			
Omvärderingar av förmånsbestämda planer		-113	662
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att återföras till resultaträkningen		-3	-124
		-116	538
Poster som kan komma att återföras till resultaträkningen			
Omräkningsdifferenser utlandsverksamheter		3 201	-1 370
Säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter		-762	681
Kassafördessäkringar		-25	68
Skatt hänförlig till poster som kan komma att återföras till resultaträkningen		487	-457
		2 901	-1 078
Övrigt totalresultat för året, netto efter skatt	10	2 785	-540
Årets totalresultat		14 733	11 183
Totalresultat hänförligt till:			
- moderbolagets ägare		14 711	11 173
- innehav utan bestämmande inflytande		22	10

Koncernens balansräkning

Belopp i MSEK	Not	31 december 2016	31 december 2015*
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	12	37 828	33 520
Hyresmaskiner	13	3 095	3 076
Övriga materiella tillgångar	13	9 793	8 947
Andelar i intresseföretag och joint ventures	14	138	125
Övriga finansiella tillgångar	15	2 102	2 129
Övriga fordringar		46	51
Uppskjutna skattefordringar	9	1 889	1 823
Summa anläggningstillgångar		54 891	49 671
Omsättningstillgångar			
Varulager	16	16 912	16 906
Kundfordringar	17	21 353	19 552
Skattefordringar		476	649
Övriga fordringar	18	5 856	5 784
Övriga finansiella tillgångar	15	2 455	1 576
Likvida medel	19	11 458	8 861
Tillgångar som innehas för försäljning	3	2 491	11
Summa omsättningstillgångar		61 001	53 339
SUMMATILLGÅNGAR		115 892	103 010
EGET KAPITAL			
	Sida 69		
Aktiekapital		786	786
Övrigt tillskjutet kapital		6 599	6 405
Reserver		6 053	3 157
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		39 667	36 243
Summa eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare		53 105	46 591
Innehav utan bestämmande inflytande		72	159
SUMMA EGET KAPITAL		53 177	46 750
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder	21	23 148	21 888
Ersättningar efter avslutad anställning	23	3 907	2 225
Övriga skulder		492	854
Avsättningar	25	1 097	741
Uppskjutna skatteskulder	9	1 028	1 497
Summa långfristiga skulder		29 672	27 205
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder	21	1 574	1 101
Leverantörsskulder		10 283	7 873
Skatteskulder		3 002	5 109
Övriga skulder	24	15 234	13 499
Avsättningar	25	2 139	1 473
Skulder knutna till tillgångar som innehas för försäljning	3	811	–
Summa kortfristiga skulder		33 043	29 055
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		115 892	103 010

*Inkluderar tillgångar och skulder hänförliga till avvecklade verksamheter.

Se not 26 för information om ställda säkerheter och eventalförpliktelser.

Koncernens förändring av eget kapital

2016	Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare							Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
	Aktie-kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Säkrings-reserv	Omräknings-reserv	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	Summa			
Belopp i MSEK									
Vid årets början	786	6 405	-96	3 253	36 243	46 591	159	46 750	
Årets resultat					11 931	11 931	17	11 948	
Övrigt totalresultat för året			-14	2 910	-116	2 780	5	2 785	
Årets totalresultat			-14	2 910	11 815	14 711	22	14 733	
Utdelning					-7 665	-7 665	-22	-7 687	
Förvärv av A-aktier					-1 294	-1 294		-1 294	
Avyttring av A-aktier		183			626	809		809	
Avyttring av B-aktier		11			4	15		15	
Ändring av innehav utan bestämmande inflytande					-68	-68	-87	-155	
Aktierelaterade ersättningar, reglerade med egetkapitalinstrument									
- årets kostnader					82	82		82	
- utnyttjande av optioner					-76	-76		-76	
Vid årets slut	786	6 599	-110	6 163	39 667	53 105	72	53 177	

2015	Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare							Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
	Aktie-kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Säkrings-reserv	Omräknings-reserv	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	Summa			
Belopp i MSEK									
Vid årets början	786	6 037	-152	4 391	39 513	50 575	178	50 753	
Årets resultat					11 717	11 717	6	11 723	
Övrigt totalresultat för året			56	-1 138	538	-544	4	-540	
Årets totalresultat			56	-1 138	12 255	11 173	10	11 183	
Utdelning					-7 305	-7 305	-29	-7 334	
Inlösen av aktier	-393				-6 912	-7 305		-7 305	
Ökning av aktiekapitalet genom fondemission	393				-393				
Förvärv av A-aktier					-1 380	-1 380		-1 380	
Avyttring av A-aktier		351			552	903		903	
Avyttring av B-aktier		17			7	24		24	
Aktierelaterade ersättningar, reglerade med egetkapitalinstrument									
- årets kostnader					73	73		73	
- utnyttjande av optioner					-167	-167		-167	
Vid årets slut	786	6 405	-96	3 253	36 243	46 591	159	46 750	

Se not 10 och 20 för ytterligare information.

Koncernens kassaflödesanalys

1 januari–31 december Belopp i MSEK	Not	2016	2015
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Rörelseresultat från kvarvarande verksamheter		19 798	19 772
Rörelseresultat från avvecklade verksamheter	3	-85	-44
Justering för:			
Av- och nedskrivningar	12, 13	4 392	4 347
Realisationsresultat och övriga ej kassaflödespåverkande poster		495	-528
Kassamässigt rörelseöverskott		24 600	23 547
Finansnetto, erhållet/betalt		-771	-2 037
Betald skatt		-7 132 ¹⁾	-4 238
Pensionsfinansiering och utbetalning av pension till anställda		-543	78
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital		16 154	17 350
Förändring av:			
Varulager		1 229	1 342
Rörelsefordringar		-810	35
Rörelseskulder		2 456	222
Förändring av rörelsekapital		2 875	1 599
Ökning av hyresmaskiner		-1 207	-1 263
Försäljning av hyresmaskiner		459	426
Nettokassaflöde från den löpande verksamheten		18 281	18 112
Kassaflöde från investeringsverksamheten			
Investeringar i övriga materiella anläggningstillgångar		-1 369	-1 705
Försäljning av övriga materiella anläggningstillgångar		144	600
Investeringar i immateriella tillgångar	12	-1 027	-1 168
Försäljning av immateriella tillgångar		15	17
Förvärv av dotterföretag	2	-4 716 ²⁾	-1 852 ²⁾
Försäljning av dotterföretag	3	-	58
Investeringar i övriga finansiella tillgångar, netto		-195	197
Nettokassaflöde från investeringsverksamheten		-7 148	-3 853
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			
Utbetald utdelning		-7 665	-7 305
Utbetald utdelning till innehav utan bestämmande inflytande		-22	-29
Inlösen av aktier		-	-7 305
Förvärv av innehav utan bestämmande inflytande		-68	-
Återköp av egna aktier		-1 294	-1 380
Avyttring av egna aktier		824	927
Upptagna lån		8 008	845
Amortering av lån		-7 747	-593
Lösen av CSA ³⁾		-915	429
Amortering av finansiella leasingsskulder		-112	-86
Nettokassaflöde från finansieringsverksamheten		-8 991	-14 497
Årets nettokassaflöde ⁴⁾		2 142	-238
Likvida medel vid årets början		8 861	9 404
Årets nettokassaflöde		2 142	-238
Valutakursdifferens i likvida medel		489	-305
Likvida medel vid årets slut, avvecklade verksamheter		-34	-
Likvida medel vid årets slut	19	11 458	8 861

¹⁾ Inkluderar skattebetalning på MSEK 2 250 i Belgien.

²⁾ Inkluderar uppskjuten köpeskilling för förvärv som genomfördes 2014.

³⁾ Credit Support Annex, se not 27.

⁴⁾ Inkluderar kassaflöde från avvecklade verksamheter, se not 3 för kassaflöde från avvecklade verksamheter.

1. Väsentliga redovisningsprinciper

VÄSENTLIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernredovisningen omfattar Atlas Copco AB, moderföretaget ("bolaget"), och dess dotterföretag (tillsammans "Gruppen" eller Atlas Copco) och Gruppens andelar i intresseföretag och joint ventures. Atlas Copco AB har huvudkontor i Nacka, Sverige.

Grund för upprättande

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de av EU godkända International Financial Reporting Standards (IFRS). Koncernredovisningen är också upprättad enligt den svenska rekommendationen RFR 1 "Kompletterande redovisningsregler för koncerner" och tillämpliga uttalanden utfärdade av Rådet för finansiell rapportering. Dessa kräver vissa ytterligare upplysningskrav för svenska koncernredovisningar som är upprättade enligt IFRS.

De redovisningsprinciper som beskrivs nedan har, såvida inte annat anges, tillämpats konsekvent för samtliga perioder som redovisas i koncernredovisningen och för alla företag som omfattas av koncernredovisningen. Årsredovisningen för Gruppen och för Atlas Copco AB, inklusive finansiella rapporter, godkändes för utfärdande den 4 mars 2017. Balansräkningar och resultaträkningar är föremål för fastställande av årsstämman den 26 april 2017.

Grund för konsolidering

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Därmed betraktas ett rörelseförvärv som en transaktion i vilken Gruppen direkt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. Gruppens resultat- och balansräkningar omfattar alla företag över vilka bolaget direkt eller indirekt utövar ett bestämmande inflytande. Ett bestämmande inflytande föreligger när bolaget har kontroll över ett företag, exponeras för, eller har rätten till rörlig avkastning från sitt engagemang i företaget och kan påverka avkastningen med hjälp av sitt bestämmande inflytande. Normalt bygger bestämmande inflytande och därmed intagandet i koncernredovisningen på ägande. Med några få undantag bygger intagandet i koncernredovisningen på avtal som ger Gruppen bestämmande inflytande i ett företag. Se även not A22 för information om Gruppens dotterföretag.

Koncerninterna mellanhavanden och interna intäkter och kostnader som uppkommer vid koncerninterna transaktioner elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Vinst och förluster från koncerninterna transaktioner som redovisas bland tillgångar, till exempel varulager och anläggningstillgångar, elimineras i sin helhet, men förluster bara i den mån det inte föreligger något nedskrivningsbehov.

Rörelseförvärv

Per förvärvstidpunkten – det datum då bestämmande inflytande erhålls – redovisas varje identifierbar förvärvad tillgång och skuld till sitt verkliga värde. Erlagd köpeskilling, värderad till verkligt värde, innefattar tillgångar som överlåtits av Gruppen, uppkomna skulder till de tidigare ägarna av det förvärvade företaget och eget kapitalandelar som Gruppen utfärdat i utbyte mot bestämmande inflytande i det förvärvade företaget. Efterföljande ändringar i verkligt värde redovisas i årets resultat, såvida den villkorade köpeskillingen inte klassificeras som eget kapital. Gruppens transaktionskostnader i samband med ett rörelseförvärv kostnadsförs när de uppkommer.

Goodwill beräknas som summan av erlagd köpeskilling, beloppet för eventuellt innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget och det verkliga värdet på Gruppens tidigare egetkapitalandel i det förvärvade företaget (om sådant innehav fanns) minus nettot av beloppet per förvärvstidpunkten på de identifierbara förvärvade tillgångarna och övertagna skulderna.

Innehav utan bestämmande inflytande värderas vid första redovisningstillfället antingen

- till verkligt värde, eller
- till innehavets proportionella andel av det verkliga värdet på identifierbara nettotillgångar.

Efterföljande resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande fördelas på innehav utan bestämmande inflytande även om detta innebär att det uppstår en underskottsposition för innehavet i fråga. Förvärv av innehav utan bestämmande inflytande redovisas som en transaktion mellan eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare och innehav utan bestämmande inflytande. Skillnaden mellan erlagd köpeskilling och den proportionella andelen av de förvärvade nettotillgångarna redovisas i eget kapital. För uppgifter om förvärv under året, se not 2.

Intresseföretag och joint ventures

Ett intresseföretag är ett företag i vilket Gruppen har ett betydande, men inte bestämmande, inflytande över ekonomiska och operativa strategier. När Gruppen innehar 20–50% av rösterna anses ett betydande inflytande föreligga, såvida inte annat klart kan påvisas. Ett joint venture är ett företag över vilket

Gruppen har gemensamt bestämmande inflytande, genom avtal med en eller flera parter. Innehav i intresseföretag och joint ventures redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Det innebär att de redovisade värdena för innehav i intresseföretag eller joint ventures motsvarar Gruppens andel av redovisat eget kapital i intresseföretaget eller joint venture-företaget, eventuell goodwill och eventuella övriga kvarvarande justeringar till verkligt värde som redovisats per förvärvstidpunkten.

"Andelar av intresseföretags och joint ventures resultat", som redovisas i resultaträkningarna, utgörs av Gruppens andel av intresseföretagets och joint venture-företagets resultat efter skatt justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar och andra justeringar som uppkommit på grund av eventuella kvarstående justeringar till verkligt värde som redovisats vid förvärvstidpunkten. Utdelning från ett intresseföretag eller joint venture minskar innehavets redovisade värde.

Gruppens andel av realiserade vinster och förluster vid transaktioner med intresseföretag eller joint ventures elimineras, förluster emellertid enbart i den mån det inte föreligger ett nedskrivningsbehov hos tillgången. När Gruppens andel av förluster i ett intresseföretag eller joint venture motsvarar eller överstiger dess innehav i intresseföretaget redovisar inte Gruppen ytterligare förluster såvida inte Gruppen har påtagit sig förpliktelser eller gjort utbetalningar å intresseföretagets vägnar.

Funktionell valuta och omräkning av utländsk valuta

Koncernredovisningen redovisas i svenska kronor (SEK) som är Atlas Copco AB:s funktionella valuta och även rapporteringsvaluta för Gruppens finansiella rapportering. Såvida inte annat anges redovisas beloppen i miljoner svenska kronor (MSEK).

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den valutakurs som gällde vid tidpunkten för transaktionen. Icke-monetära poster som är redovisade till anskaffningsvärde är rapporterade med användning av valutakursen per datum för transaktionen och icke-monetära poster som redovisas till verkligt värde är rapporterade till den kurs som rådde när de verkliga värdena fastställdes. Materiella och immateriella tillgångar, varulager och förskottsbetalningar är exempel på icke-monetära poster.

Fordringar och skulder och andra monetära poster i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs. Valutavinst och valutaförluster hänförliga till kundfordringar och leverantörsskulder samt andra rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i "Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader" och valutakursvinster och förluster hänförliga till övriga finansiella tillgångar och finansiella skulder ingår i "Finansiella intäkter och kostnader". Valutakursdifferenser vid omräkning till funktionell valuta redovisas i "Övrigt totalresultat" i följande fall:

- omräkning av en finansiell skuld identifierad som säkring av en nettoinvestering i en utlandsverksamhet,
- omräkning av koncerninterna fordringar på eller skulder till en utlandsverksamhet som i allt väsentligt är del av nettoinvesteringen i utlandsverksamheten,
- kassaflödessäkningar av valutarisk i den utsträckning som säkringen är effektiv.

Vid konsolideringen omräknas balansräkningar för utländska dotterföretag till SEK med de valutakurser som gällde vid rapportperiodens slut och resultaträkningarna omräknas till rapportperiodens genomsnittskurser. Omräkningsdifferenser som uppstår vid sådan valutaomräkning redovisas i "Övrigt totalresultat" och ackumuleras i omräkningsreserven i eget kapital. Valutakurser för de viktigaste valutorna som använts i koncernredovisningen återfinns i not 27.

Segmentrapportering

Ett rörelsesegment är en del av Gruppen som bedriver verksamhet från vilken den kan generera intäkter och ådra sig kostnader och för vilken det finns fristående finansiell information tillgänglig. Alla rörelsesegments rörelseresultat följs regelbundet upp av Gruppens VD och koncernchef (som anses vara högste verkställande beslutsfattare) i syfte att fatta beslut om hur resurser ska fördelas på rörelsesegmenten och bedöma deras resultat. Se även not 4.

Intäktsredovisning

Intäkter värderas till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas, efter avdrag för omsättningsskatt, uppskattade kundreturer, rabatter samt andra likartade avdrag. Se not 4 för ytterligare information om intäkter uppdelade i segment eller efter geografiskt område.

Försäljning av varor

Intäkter från varuförsäljning redovisas när de väsentliga ekonomiska riskerna och fördelarna som är förknippade med varornas ägande överförs till köparen, dvs. när Gruppen varken behåller rätten att avyttra varorna eller innehar faktisk kontroll över de sålda varorna, det är sannolikt att betalning kommer att

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

erhållas och intäkten och de hänförliga kostnaderna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. När produkten kräver installation och detta utgör en betydande del av avtalet redovisas intäkten när installationen har slutförts. Intäkter redovisas inte för åtaganden om återköp om avtalets innebörd är att de risker och fördelar som är förknippade med ägande inte har överförts till köparen. Inga intäkter redovisas om det råder betydande osäkerhet angående risken för återlämnande av varor.

Utförande av tjänster

Intäkter från tjänster redovisas med hänvisning till färdigställandegraden för kontraktet. Färdigställandegraden fastställs utifrån nedlagda utgifter jämfört med totala beräknade utgifter för uppdraget. När utfallet för ett servicekontrakt inte kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt redovisas intäkter i den mån det finns uppkomna kostnader som väntas kunna återvinnas. När det är sannolikt att de totala kontraktskostnaderna kommer att överstiga de totala intäkterna redovisas den förväntade förlusten omedelbart som en kostnad. När tjänster utgörs av ett obestämt antal aktiviteter under servicekontraktets löptid redovisas intäkterna linjärt.

Maskinuthyrning

Hysesintäkter från hyresmaskiner redovisas linjärt över hyresperioden. Försäljning av hyresmaskiner redovisas som intäkt när de väsentliga ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med ägandet överförts till köparen. Det redovisade värdet för de sålda hyresmaskinerna redovisas som kostnad för sålda varor. Investeringar och försäljning av hyresmaskiner ingår i kassaflödet från den löpande verksamheten.

Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader

Kommissioner och royaltyavgifter redovisas enligt periodiseringsprincipen, utifrån avtalets ekonomiska innebörd. Vinst eller förlust vid utrangering eller avyttring av en anläggningstillgång fastställs genom jämförelse av erhållna intäkter från avyttringen med det redovisade värdet för anläggningstillgången. Sådana intäkter och kostnader redovisas under "Övriga rörelseintäkter" eller "Övriga rörelsekostnader". Se även not 7.

Finansiella intäkter och kostnader

Ränteutgifter och räntekostnader redovisas i årets resultat genom tillämpning av effektivräntemetoden. Utdelning redovisas i årets resultat per det datum Gruppens rätt att erhålla betalningen fastställs. Se även not 8.

Inkomstskatter

Inkomstskatter innefattar både aktuella och uppskjutna skatter. Inkomstskatter redovisas i årets resultat om inte den underliggande transaktionen redovisas i "Övrigt totalresultat" eller i eget kapital, i vilket fall motsvarande skatt redovisas enligt samma princip.

En aktuell skattskuld eller skattefordran redovisas för uppskattade skatteskulder eller skatteåterbäringar för det aktuella året eller tidigare år.

Uppskjuten skatt redovisas genom användning av balansräkningsmetoden. Uppskjuten skatt beräknas på skillnader mellan redovisade värden i balansräkningen och skattemässiga värden, s.k. temporära skillnader, samt balanserade outnyttjade underskottsavdrag och andra skattemässiga avdrag. Temporära skillnader hänförliga till följande tillgångar och skulder har inte beaktats: den första redovisningen av goodwill, den första redovisningen (annan än vid rörelseförvärv) av tillgångar och skulder som varken påverkar redovisat eller skattepliktigt resultat samt skillnader hänförliga till innehav i dotterföretag, intresseföretag och joint ventures i den mån de sannolikt inte kommer att återföras inom överskådlig framtid, och för vilka bolaget kan styra tidpunkten för återföringen av de temporära skillnaderna.

En uppskjuten skattefordran redovisas bara i den mån det är sannolikt att det kommer att gå att utnyttja denna fordran mot framtida skattepliktiga resultat. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen för respektive skattesubjekt.

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas när det finns en legal rätt att kvitta aktuella skattefordringar mot aktuella skatteskulder samt när skatterna debiteras av en och samma skattemyndighet och när Gruppen avser att betala de aktuella skattefordringarna och -skulderna med ett nettobelopp. För uppgifter om Gruppens skatter, se not 9.

Resultat per aktie

Resultat per aktie före utspädning beräknas utifrån årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare och det vägda genomsnittliga antalet utestående aktier. Resultat per aktie efter utspädning beräknas utifrån årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare och det vägda genomsnittliga antalet utestående aktier efter utspädning. Utspädningseffekter uppkommer på grund av aktieoptioner som kan regleras med aktier eller enligt de anställdas val av aktier eller kontanter i de aktierrelaterade incitamentsprogrammen.

Aktieoptioner har en utspädningseffekt när den genomsnittliga aktiekursen

under perioden överstiger optionernas lösenpris. När utspädningseffekten beräknas justeras lösenpriset med värdet på framtida tjänster hänförliga till optionerna. Om optioner för vilka de anställda kan välja mellan reglering i aktier eller reglering i kontanter har en utspädningseffekt justeras årets resultat med skillnaden mellan redovisningen av optioner som regleras med kontanter och optioner som regleras med aktier. Vid beräkningen av resultat per aktie används det alternativ som har den största utspädningseffekten. Se även not 11.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill redovisas till anskaffningsvärde, enligt vad som fastställs vid förvärvstidpunkten för en verksamhet (se "Rörelseförvärv"), efter avdrag för eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill fördelas på de kassagenererande enheter som väntas gynnas av rörelseförvärvets synergieffekter. Nedskrivningsbehovet prövas minst en gång per år eller när det finns tecken på att det behöver prövas. Prövningen av nedskrivningsbehovet utförs på den nivå på vilken goodwillen övervakas i den interna styrningen av bolaget. Atlas Copcos fyra affärsområden har identifierats som kassagenererande enheter. Goodwill redovisas som en immateriell tillgång med obestämt nyttjandeperiod.

Teknikbaserade immateriella tillgångar

Utgifter för forskning kostnadsförs när de uppkommer. Forskningsprojekt som förvärvats som del av rörelseförvärv redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde per förvärvstidpunkten. Efter det första redovisningstillfället redovisas forskningsprojekt till anskaffningsvärde efter avdrag för av- och nedskrivningar. Utgifter för utveckling kostnadsförs när de uppkommer, såvida inte utvecklingsaktiviteterna uppfyller villkoren för att aktiveras, dvs.

- produkten eller processen som utvecklas bedöms vara tekniskt och kommersiellt gångbar, och
- Gruppen har avsikt och förmåga att färdigställa och sälja eller använda produkten eller processen.

De utgifter som aktiveras innefattar utgifter för material, direkt lön och andra direkt till projektet hänförliga utgifter. Aktiverade utvecklingsutgifter redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. Avskrivningar avseende FoU-utgifter 2016 uppgick till 838 (721). De har redovisats som del av FoU-kostnaderna i resultaträkningen eftersom Gruppen följer upp FoU-funktionen som helhet.

Varumärken

Varumärken som förvärvas av Gruppen aktiveras med utgångspunkt från de verkliga värdena vid förvärvstidpunkten. Vissa varumärken bedöms ha obestämt nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade nedskrivningar. Nedskrivningsbehovet prövas minst en gång per år. Övriga varumärken, som har bestämbara nyttjandeperioder, redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar.

Marknads- och kundrelaterade immateriella tillgångar

Förvärvade marknads- och kundrelaterade immateriella tillgångar aktiveras baserat på deras verkliga värde vid förvärvstidpunkten och redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar.

Övriga immateriella tillgångar

Förvärvade immateriella tillgångar avseende kontraktbaserade rättigheter som licenser eller franchiseavtal aktiveras baserat på deras verkliga värde vid förvärvstidpunkten och redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. Utgifter för internt utarbetad goodwill, varumärken och liknande poster kostnadsförs när de uppkommer. Förändringar i Gruppens immateriella tillgångar under året beskrivs i not 12.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet för en materiell anläggningstillgång innefattar inköpspris, tullar samt kostnader direkt hänförliga till att bringa tillgången på plats och i skick att användas. Anskaffningsvärdet innefattar också i tillämpliga fall nedmontering och bortforslande av tillgången i framtiden. Lånekostnader för tillgångar som tar en avsevärd tid att färdigställa för avsedd användning läggs till i anskaffningsvärdet fram tills att tillgångarna i allt väsentligt är färdiga för avsedd användning eller försäljning och skrivs därefter av. Gruppen aktiverar utgifter vid det första redovisningstillfället och vid utbyte av betydande delar av materiella anläggningstillgångar, om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelarna som är förknippade med tillgången kommer Gruppen till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra utgifter redovisas som kostnader i årets resultat den period de uppkommer.

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

Hyresmaskiner

Hyresflottan består av diesel- och eldrivna kompressorer, generatorer, lufttorrar och till mindre del av allmän anläggningstrutning. Hyresmaskinerna redovisas vid det första redovisningstillfället till anskaffningsvärde och skrivs av över den beräknade nyttjandeperioden. Hyresmaskiner skrivs av till ett restvärde som uppgår till 0–10% av anskaffningsvärdet.

Avskrivningar

Avskrivningar beräknas utifrån anskaffningsvärde genom tillämpning av linjär avskrivning över tillgångens uppskattade nyttjandeperiod. Delar av materiella anläggningstillgångar, vars anskaffningsvärde är betydande i förhållande till tillgångens totala anskaffningsvärde, skrivs av separat när delarnas nyttjandeperioder inte överensstämmer med nyttjandeperioderna för tillgångens övriga delar. Följande nyttjandeperioder används vid avskrivningar:

Teknikbaserade immateriella tillgångar	3–15 år
Varumärken med bestämbar nyttjandeperiod	5–15 år
Marknads- och kundrelaterade immateriella tillgångar	5–10 år
Byggnader	25–50 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
Fordon	4–5 år
Datorutrustning, maskin- och programvara	3–10 år
Hyresmaskiner	3–8 år

Nyttjandeperioderna och restvärdena omprövas årligen. Mark, tillgångar under uppförande, goodwill och varumärken med obestämbara nyttjandeperioder skrivs inte av. För årets förändring i Gruppens materiella anläggningstillgångar, se not 13.

Leasing

Gruppen agerar både som leasegivare och leasetagare. Leasingavtal klassificeras som antingen finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal. Ett finansiellt leasingavtal föreligger då de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med ägande i all väsentlighet har överförts till leasetagaren. Om detta inte är fallet redovisas leasingavtalet som ett operationellt leasingavtal.

Gruppen som leasetagare

Ett finansiellt leasingavtal medför att leasetagaren redovisar den leaseade anläggningstillgången som en tillgång i balansräkningen. Initialt redovisas en motsvarande skuld. Vid det första redovisningstillfället värderas den leaseade tillgången till ett belopp motsvarande det lägre av dess verkliga värde och nuvärdet av framtida minimileaseavgifter. Anläggningstillgångar nyttjade enligt finansiella leasingavtal skrivs av över uppskattad nyttjandeperiod, medan leasingavgifterna redovisas som ränta och amortering av leasingkulden. Vid operationella leasingavtal redovisas inte leasetagaren den leaseade tillgången i balansräkningen. Leasingavgiften för operationella leasingavtal fördelas linjärt över leasingperioden i resultaträkningen.

Gruppen som leasegivare

I de fall där Gruppen är leasegivare enligt ett operationellt leasingavtal klassificeras tillgången som hyresmaskin. Tillgången omfattas av Gruppens avskrivningsprinciper. Leasingavgifterna redovisas i årets resultat linjärt över leasingperioden. Vid finansiella leasingavtal där Gruppen är leasegivare, redovisas transaktionen som en försäljning och en leasingfordran, bestående av de framtida minimileaseavgifterna och eventuella restvärden som garanteras till leasegivaren. Leasingavgifter redovisas som räntaintäkt och återbetalning av leasingfordringen. Se även not 22.

Nedskrivning av icke-finansiella tillgångar

Det redovisade värdet på Gruppens icke-finansiella tillgångar prövas åtminstone varje balansdag för att fastställa om det finns någon indikation på ett nedskrivningsbehov. Om det finns en sådan indikation, uppskattas återvinningsvärdet för tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet (dvs. det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde). Vid bedömning av nyttjandevärde diskonteras uppskattade framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidvärde och de risker som är hänförliga till tillgången eller den kassagenererande enheten. När det gäller prövning av nedskrivningsbehovet grupperas tillgångar i kassagenererande enheter, vilka är den minsta grupp av tillgångar som genererar kassaflöden som är väsentligen oberoende från kassaflöden från andra tillgångar eller grupper av tillgångar. Nedskrivningar redovisas i årets resultat. En nedskrivning som avser goodwill återförs inte. När det gäller andra tillgångar prövas nedskrivningar under tidigare perioder per varje rapportdag för möjlig återföring av nedskrivningen.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljnings-

värde. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset för varor i lager minus uppskattade kostnader för färdigställande och försäljning. Varulagret redovisas enligt först in-, först ut-principen och innefattar kostnader för anskaffning och för att bringa varorna till dess aktuella plats och skick. Egentillverkade lagervaror och produkter i arbete innefattar en rimlig andel av tillverkningskostnaderna baserat på normal kapacitet. Varulager redovisas netto efter avdrag för inkurans och internvinster uppkomna vid leveranser från produktionsbolag till marknadsbolag. Se även not 16.

Eget kapital

Aktier som utfärdas av bolaget klassificeras som eget kapital. Tillkommande kostnader som är direkt hänförliga till emissionen av stamaktier och aktieoptioner redovisas som en avdragspost i eget kapital efter avdrag för eventuella skatteeffekter.

När aktier som är klassificerade som eget kapital återköps, redovisas beloppet för erlagd köpeskilling som en reducering av eget kapital, efter avdrag för eventuella skatteeffekter. Återköpta aktier klassificeras som egna aktier och redovisas som en avdragspost under eget kapital. När egna aktier därefter säljs eller återutges, redovisas erhållet belopp som en ökning av eget kapital och det överskott eller underskott som blir följden av transaktionen överförs till eller från övrigt tillskjutet kapital.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när

- Gruppen har en legal eller informell förpliktelse (till följd av en inträffad händelse),
- det är sannolikt att Gruppen kommer att behöva reglera förpliktelsen, och
- beloppet för förpliktelsen kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

En avsättning görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen.

Om effekten av pengars tidvärde är väsentlig fastställs avsättningen genom diskontering av förväntade framtida kassaflöden från uppskattade utgifter.

Avsättningar för produktgarantier redovisas som kostnad för sålda varor i samband med att produkterna säljs, baserat på en uppskattad kostnad utifrån historiska data gällande nivå för reparationer och ersättningsprodukter.

En avsättning för omstrukturering redovisas när en utförlig och formell omstruktureringsplan har fastställts av Gruppen och när denna antingen har påbörjats eller har gjorts allmänt känd.

Befintliga förpliktelser som uppstår på grund av förlustbringande kontrakt redovisas som avsättningar. Ett förlustbringande kontrakt antas föreligga när Gruppen har ett kontrakt enligt vilket de oundvikliga kostnaderna för att uppfylla kontraktets förpliktelser överstiger de ekonomiska fördelarna som kontraktet väntas ge. Innan en avsättning kan fastställas redovisar Gruppen eventuella nedskrivningar på den tillgång som är förknippad med kontraktet. För uppgifter om avsättningar, se not 25.

Pensioner och liknande förpliktelser

Planer för ersättning efter avslutad anställning klassificeras antingen som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda planer. Vid en avgiftsbestämd plan betalar Gruppen fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon legal eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om fonden inte har tillräckligt med tillgångar för att betala samtliga ersättningar till anställda. Avgifter till avgiftsbestämda planer kostnadsförs när de anställda tillhandahåller tjänster till företaget som berättigar till ersättningen.

Övriga planer för ersättning efter avslutad anställning är förmånsbestämda planer och det är Gruppens förpliktelse att tillhandahålla avtalade förmåner till nuvarande och tidigare anställda. Nettoförpliktelsen för förmånsbestämda planer beräknas genom en uppskattning av de framtida förmåner som intjänats under tidigare och innevarande perioder. Beloppet diskonteras för att fastställa nuvärdet och reduceras med det verkliga värdet för eventuella förvaltningstillgångar. Fonderade planer med nettotillgångar, dvs. planer med tillgångar som överstiger förpliktelserna, redovisas som långfristiga finansiella tillgångar.

Kostnaden för den förmånsbestämda planen beräknas genom tillämpning av den s.k. Projected Unit Credit Method, vilken innebär att kostnaden fördelas över den anställdes tjänstgöringsperiod. Beräkningen utförs varje år av oberoende aktuarier som använder aktuella antaganden om personalomsättning, livslängd, framtida öknings- och sjukvårdskostnader. Förändringar i aktuella antaganden, erfarenhetsbaserade justeringar av förpliktelser och ändringar av verkligt värde på förvaltningstillgångar leder till omvärderingar och redovisas i "Övrigt totalresultat". Varje kvartal görs en omvärdering i syfte att justera nuvärdet för pensionskulder och verkligt värde för pensionstillgångar mot "Övrigt totalresultat". Nettoränta på förmånsbestämda förpliktelser och förvaltningstillgångar redovisas som räntaintäkter eller räntekostnader. Se även not 23.

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

Aktierelaterade ersättningar

Gruppen har aktierelaterade incitamentsprogram, bestående av personaloptioner och syntetiska personaloptioner, som erbjudits till vissa anställda beroende på befattning och utförd prestation. Dessutom erbjuds styrelsens syntetiska aktier.

Det verkliga värdet på personaloptioner som endast kan regleras med aktier (egetkapitalinstrumentreglerade) redovisas som en personalkostnad med en motsvarande ökning av eget kapital. Verkligt värde, som beräknas per tilldelningstidpunkten genom tillämpning av Black-Scholes modell, redovisas som en personalkostnad över intjänandeperioden. Det belopp som redovisas som en kostnad justeras för att återspegla det faktiska antalet aktieoptioner som intjänats.

Det verkliga värdet på de syntetiska optionerna, syntetiska aktierna och optionerna för vilka det finns ett val för de anställda att reglera dem med aktier eller kontanter redovisas enligt principer för aktierelaterade ersättningar som regleras med kontanter. Dessa innebär att värdet redovisas som en personalkostnad med en motsvarande ökning av skulder. Verkligt värde, som beräknas per tilldelningstidpunkten och sedan räknas om per varje balansdag genom tillämpning av Black-Scholes modell, periodiseras och redovisas som en kostnad över intjänandeperioden. Förändringar i verkligt värde under intjänandeperioden och efter intjänandeperioden fram till reglering redovisas i "Årets resultat" som en personalkostnad. Den ackumulerade kostnaden motsvarar det kontantbelopp som betalas vid regleringen.

Sociala avgifter betalas kontant och redovisas på ett sätt som stämmer överens med principerna för aktierelaterade ersättningar som regleras med kontanter, vare sig de avser aktierelaterade ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument eller med kontanter. Se även not 23.

Finansiella tillgångar och skulder – finansiella instrument

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

Finansiella tillgångar och skulder redovisas när Gruppen blir en part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. Transaktioner med finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som är den dag då Gruppen förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgångarna. Kundfordringar redovisas när fakturor har skickats. Skulder redovisas när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen (helt eller delvis) när rättigheterna i kontraktet har realiserats eller förfallit, eller när Gruppen inte längre har kontroll över den. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen (helt eller delvis) när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld nettoredo visas i balansräkningen när det föreligger en legal rätt att kvitta de redovisade beloppen och avsikten är att antingen reglera nettot eller att realisera tillgången samtidigt som skulden regleras.

Värdering av finansiella instrument

Finansiella instrument värderas, klassificeras och redovisas enligt IAS 39, enligt följande kategorier:

Gruppen klassificerar sina finansiella tillgångar i följande kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet
- Lånefordringar och kundfordringar
- Investeringar som hålls till förfall
- Tillgångar som kan säljas

Gruppen klassificerar sina finansiella skulder i följande kategorier:

- Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet
- Övriga finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde genom användning av effektivräntemetoden

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultatet: I denna kategori ingår finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel eller identifieras som sådana vid det första redovisningstillfället. En finansiell tillgång eller skuld innehas för handel om Gruppen förvaltar sådana investeringar och fattar köp- och säljbeslut på grundval av deras verkliga värde. Ett derivat som inte är identifierat eller effektivt som säkringsinstrument klassificeras också som att det innehas för handel. Finansiella instrument i den här kategorin värderas till verkligt värde och förändringar av detta redovisas i "Årets resultat". Verkligt värde fastställs enligt beskrivning i not 27.

Låne- och kundfordringar: Låne- och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte utgör derivat, med fastställda eller med rimlig säkerhet fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad, t.ex. kundfordringar, övriga fordringar och likvida medel. Låne- och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde, som bestäms utifrån effektivräntemetoden, efter avdrag för eventuella nedskrivningar.

Investeringar som hålls till förfall: Investeringar som hålls till förfall är finansiella tillgångar som inte utgör derivat med fastställda eller med rimlig säkerhet fastställbara betalningar och med en fast löptid, vilka Gruppen har en

uttrycklig avsikt och förmåga att inneha till förfall. Investeringar som hålls till förfall redovisas till upplupet anskaffningsvärde som bestäms utifrån effektivräntemetoden, efter avdrag för eventuella nedskrivningar.

Finansiella tillgångar som kan säljas: Den här kategorin består av instrument som inte är derivat som antingen är identifierade som att de kan säljas eller inte är klassificerade i någon av ovanstående kategorier. Dessa tillgångar värderas till verkligt värde. Förändringar av det verkliga värdet redovisas i "Övrigt totalresultat" med undantag för nedskrivningar och valutavinster och -förluster på monetära poster som kan säljas, vilka redovisas i årets resultat. När en investering tas bort från balansräkningen överförs den ackumulerade vinsten eller förlusten i "Övrigt totalresultat" till årets resultat. Verkligt värde fastställs enligt beskrivning i not 27.

Övriga finansiella skulder: Övriga finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde genom användning av effektivräntemetoden. Leverantörs- och låneskulder redovisas i den här kategorin.

Nedskrivningar av finansiella tillgångar

För finansiella tillgångar, förutom de som är klassificerade så att de värderas till verkligt värde via årets resultat, prövas nedskrivningsbehovet per slutet av varje rapportperiod. Det föreligger ett nedskrivningsbehov för en finansiell tillgång om objektiva omständigheter tyder på att, till följd av en eller flera händelser som inträffade efter det första redovisningstillfället för den finansiella tillgången, de uppskattade framtida kassaflödena för investeringen har påverkats negativt. Nedskrivningsbehovet prövas individuellt för betydande finansiella tillgångar och i vissa fall kollektivt i grupper med liknande kreditrisker. Nedskrivningar redovisas i årets resultat. En nedskrivning återförs om återföringen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen har redovisats. För finansiella tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde och finansiella tillgångar som kan säljas och som är skuldebrev redovisas återföringen i årets resultat. För finansiella tillgångar som kan säljas och som är aktier samt andra aktierelaterade värdepapper redovisas återföringen i "Övrigt totalresultat".

Derivat och säkringsredovisning

Derivat redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde per det datum ett derivatkontrakt ingås och därefter värderas det till verkligt värde. Metoden för att redovisa uppkommen vinst eller förlust beror på om derivatet är identifierat som ett säkringsinstrument och, i så fall, karaktären på den post som säkras. En förändring i verkligt värde för derivat som inte uppfyller kriterierna för säkringsredovisning redovisas som operationella eller finansiella poster, beroende på syftet med användningen av derivatet. Räntebetalningar avseende ränteswappar redovisas som ränteintäkter eller räntekostnader, medan förändringar i verkligt värde avseende framtida betalningar redovisas som vinster eller förluster från finansiella instrument.

För att villkoren för säkringsredovisning ska vara uppfyllda måste säkringsförhållandet:

- vara formellt identifierat,
- väntas effektivt skydda den säkrade posten, och
- vara dokumenterat.

Gruppen bedömer, utvärderar och dokumenterar säkringsens effektivitet såväl vid säkringsens början som löpande.

Säkringar av verkligt värde: Förändringar i verkligt värde för ett derivat som är identifierat som säkringsinstrument och som uppfyller villkoren för ett sådant instrument redovisas i årets resultat tillsammans med eventuella förändringar i verkligt värde för den säkrade tillgången eller skulden. Gruppen använder säkringsredovisning till verkligt värde för ränteswappar som används för att säkra fast ränta på lån.

Kassaflödessäkringar: Förändringar i verkligt värde för ett säkringsinstrument som avser den effektiva delen av säkringen redovisas i "Övrigt totalresultat" och ackumuleras i eget kapital. Vinster eller förluster som härrör från den del av säkringen som inte är effektiv redovisas omedelbart i årets resultat.

Det belopp som redovisats i eget kapital via "Övrigt totalresultat" återförs till årets resultat i samma period som den säkrade posten påverkar årets resultat. Men när den säkrade prognostiserade transaktionen leder till redovisning av en icke-finansiell tillgång eller en icke-finansiell skuld överförs det belopp som tidigare har redovisats i "Övrigt totalresultat" och har ackumulerats i eget kapital från eget kapital och inkluderas i den första värderingen av anskaffningsvärdet för den icke-finansiella tillgången eller skulden. När en prognostiserad transaktion inte längre förväntas inträffa redovisas den vinst eller förlust som ackumulerats i eget kapital direkt i årets resultat. Gruppen använder valutaterminer för att säkra delar av framtida kassaflöden från prognostiserade transaktioner i utländska valutor. Ränteswappar används också som säkringar av kassaflöden, för att säkra ränta på lån med rörlig ränta.

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

Säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter: Gruppen säkrar en betydande del av nettoinvesteringarna i utlandsverksamheter. Förändringar i verkligt värde för säkringsinstrumentet redovisas i "Övrigt totalresultat" i den mån säkringen är effektiv och de ackumulerade förändringarna i verkligt värde redovisas som en separat komponent i eget kapital. Vinst eller förlust som härrör från den del av säkringen som inte är effektiv redovisas omedelbart i årets resultat. Vid avyttring av utlandsverksamheter omförs den vinst eller förlust som ackumulerats i eget kapital till årets resultat, vilket därmed ökar eller minskar resultatet för avyttringen. Gruppen använder lån och terminskontrakt som säkringsinstrument.

Redovisning vid avbrytande av säkring: Säkringsredovisningen avbryts när Gruppen häver säkringsförhållandet, när säkringsinstrumentet förfaller eller säljs, avvecklas eller löses in, eller när det inte längre uppfyller kriterierna för säkringsredovisning.

När det gäller säkring av verkligt värde avräknas justeringen avseende verkligt värde av det redovisade värdet för den säkrade tillgången eller skulden som uppkommer till följd av den säkrade risken mot årets resultat från det datum säkringen avbröts.

För kassaflödessäkring kvarstår eventuell vinst eller förlust redovisad i "Övrigt totalresultat" och ackumulerad i eget kapital per tidpunkten för avbrytandet av säkringen i eget kapital och redovisas när den prognostiserade transaktionen slutligen redovisas i årets resultat. När en prognostiserad transaktion inte längre förväntas inträffa redovisas den vinst eller förlust som ackumulerats i eget kapital direkt i årets resultat.

Tillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter

Tillgångar klassificeras som att de innehas för försäljning om deras värde inom ett år kommer att återvinnas genom försäljning och inte genom fortsatt användning i verksamheten. Vid datumet för omklassificeringen värderas tillgångar och skulder till det lägre av verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader och det redovisade värdet. Efter omklassificeringen skrivs tillgångarna inte längre av. Vinst och förluster som redovisas vid omvärderingar och vid avyttringar redovisas i årets resultat.

En avvecklad verksamhet är en del av koncernen som antingen avyttrats eller är klassificerad som att den innehas för försäljning, och som motsvarar en betydande separat verksamhet eller geografiskt verksamhetsområde. En avvecklad verksamhet redovisas separat från kvarvarande verksamhet i resultaträkningen med motsvarande redovisning för jämförelseperioden. I balansräkningen redovisas tillgångar som innehas för försäljning samt tillhörande skulder separat, jämförelseperioden påverkas inte. Tillgångar som innehas för försäljning värderas till det lägsta av det redovisade värdet och det verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns en möjlig eller faktisk förpliktelse som härrör från inträffade händelser och som inte redovisas som skuld eller avsättning, då det antingen är osannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller då beloppet inte kan beräknas på ett tillräckligt tillförlitligt sätt.

Nya eller ändrade redovisningsstandarder 2016

Följande omarbetade och ändrade IFRS-standarder har tillämpats av Gruppen från 2016 men hade ingen eller ingen väsentlig inverkan på Gruppen.

Årliga förbättringar av IFRS 2011–2014 utfärdade i september 2014.

De årliga förbättringarna innefattar ett antal ändringar i diverse standarder (IFRS 5, IFRS 7 samt IAS 19).

Amendments to IAS 1 Disclosure initiative ("Ändringar i IAS 1: Upplysningsinitiativet"), utfärdad i december 2014.

Ändringarna klargör att ett företag inte behöver utge viss information som krävs av en IFRS ifall informationen inte är väsentlig, samt ger vägledning om grunderna för aggregering och disaggregering av information i upplysningssyfte. Dock framhåller ändringarna att ett företag ska överväga att ge ytterligare upplysningar när tillämpning av de särskilda kraven i IFRS inte är tillräckliga för att användare av finansiella rapporterna ska förstå effekten av vissa transaktioner, händelser och förhållanden på företagets finansiella ställning och resultat.

Amendments to IAS 16 and 38 Clarification of acceptable methods of depreciation and amortization ("Ändringar i IAS 16 och IAS 38: Klargörande av godkända avskrivningsmetoder"), utfärdad i maj 2014.

Ändringen i IAS 16 förbjuder företaget från att använda intäktsbaserade avskrivningsmetoder för materiella anläggningstillgångar. Ändringarna i IAS 38 inför ett antagande att såvida inte annat kan påvisas är en intäktsbaserad metod inte lämplig att använda för avskrivning av en immateriell tillgång.

Nya eller ändrade redovisningsstandarder som träder i kraft efter 2016

Följande standarder, tolkningar och ändringar var utfärdade men hade inte trätt i kraft per 31 december 2016 och har inte tillämpats av Gruppen.

IFRS 9 Finansiella instrument

Standarden ska ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering, och behandlar klassificering och värdering av finansiella instrument och säkringsredovisning. Den kommer sannolikt att påverka Gruppens redovisning av finansiella tillgångar och finansiella skulder. Standarden träder i kraft den 1 januari 2018 och Gruppen har ännu inte bedömt hela effekten av IFRS 9.

IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers ("Intäkter från kontrakt med kunder")

Denna nya standard ska ersätta befintliga standarder för intäktsredovisning och inför en femstegsmodell för redovisning av intäkter från kontrakt med kunder. Redovisade intäkter kommer att avspegla förväntad ersättning och ersättning företaget har rätt till för överlåtande av varor och/eller tjänster till kunder. Den nya standarden träder i kraft den 1 januari 2018 för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2018 eller senare.

Gruppen har under 2016 genomfört en preliminär bedömning av effekterna av IFRS 15. Denna bedömning kan komma att ändras beroende på slutsatserna från en mer utförlig pågående analys. Kontrakt med kunder med nedanstående karaktär kommer därför att kräva ytterligare analys innan Gruppen kan kvantifiera effekten på de finansiella rapporterna. Gruppen överväger också de förtydliganden som IASB utfärdade i april 2016 och kommer att bevaka utvecklingen vidare. Slutlig inverkan, efter ovan nämnda analys, väntas dock vara begränsad jämfört med nuvarande standarder för intäktsredovisning, i förhållande till storleken på intäkterna och Gruppens resultat.

Försäljning av varor

Gruppen erbjuder varor som utrustning, industriverktyg, förbrukningsvaror och reservdelar till kunder. I normala fall, när Gruppen ingår kontrakt med kunder med ett enda prestationsåtagande, förväntar sig Gruppen en begränsad inverkan på Gruppens resultat av IFRS 15. På samma vis som i nuvarande standard väntas intäkter bli redovisade vid den tidpunkt när kontrollen har överförts till kunden, vilket normalt är när varorna levereras.

Gruppen erbjuder kundanpassad utrustning till sina kunder, vilket även inbegriper installation och driftsättning. I dessa fall är Gruppens bedömning att kunden samtidigt erhåller och förbrukar de fördelar Gruppen tillhandahåller. För närvarande redovisas dessa projekt över tid. Men i vissa kontrakt med kunder uppfyller Gruppen inte alla krav i IFRS 15 för att redovisa intäkter över tid. Gruppens preliminära bedömning är därför att när det gäller dessa kontrakt överförs kontrollen vid den tidpunkt när hela prestationsåtagandet har uppfyllts. Detta kommer att påverka tidpunkten för intäkter.

Utförande av tjänster

Gruppen erbjuder olika typer av tjänster till sina kunder. Gruppen väntar sig en begränsad inverkan på resultatet med avseende på dessa typer av tjänstekontrakt. Intäkterna väntas bli redovisade över tid när kunden samtidigt erhåller och utnyttjar tjänstens fördelar.

Gruppen erbjuder också installation, driftsättning och andra tjänster för viss utrustning. Dessa tjänster säljs antingen separat i kontrakt med kunder eller paketeras tillsammans med försäljningen av utrustning till kunden. På grund av mer utförliga krav på om huruvida varor eller tjänster är olika prestationsåtaganden enligt IFRS 15, kan bedömningen av identifierade prestationsåtaganden skilja sig från identifierade leverabler enligt nuvarande standard för intäktsredovisning. IFRS 15 kräver också fördelning av transaktionspriset på de identifierade prestationsåtagandena vilket kan påverka tidpunkten för intäkterna.

Garantieförpliktelser

Gruppen erbjuder garantier av försäkringstyp där garantin gäller kvaliteten på levererade varor. Dessa kommer även fortsättningsvis att redovisas enligt IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventaltillgångar. Vissa kontrakt med kunder innehåller förlängd garantitid. Gruppen väntar sig att dessa ska redovisas som separata prestationsåtaganden enligt IFRS 15 och tidpunkten för intäkten väntas därmed bli påverkad.

Rörlig ersättning

Vissa kontrakt med kunder innehåller returrätt, mängdrabatt eller rörliga priser beroende på vissa faktorer. För att förhindra överredovisning av intäkter kräver IFRS 15 att uppskattad rörlig ersättning begränsas. Rörlig ersättning får endast ingå i det transaktionspris som fördelas på prestationsåtagandena om det är mycket sannolikt att en betydande återföring av intäkter inte kommer att ske när osäkerheten i den rörliga ersättningen har upphört. Gruppen kommer att fortsätta att bedöma kontrakt enskilt för att bestämma uppskattad rörlig ersättning och tillhörande begränsning.

1. Väsentliga redovisningsprinciper, fortsättning

Redovisning och upplysningar

Craven på redovisning och upplysningar i IFRS 15 är mer utförliga än den nuvarande standarden för intäktsredovisning. Detta blir en betydande förändring från nuvarande upplysningskrav och kommer att öka mängden upplysningar som krävs i de finansiella rapporterna. Arbetet med att ta fram och testa lämpliga system, interna kontroller och rutiner för att samla in information och uppfylla upplysningskraven kommer att fortsätta under 2017.

IFRS 16 Leases* ("Leasingavtal")

Standarden definierar principerna för redovisning, värdering, klassificering och upplysningar om leasingavtal för båda parterna i ett avtal. Ändringarna rör leasetagarens redovisning. IFRS 16 inför en enda redovisningsmetod och kräver redovisning av i princip samtliga leasingavtal i balansräkningen samt att avskrivningar på leasingtillgångar i resultaträkningen skiljs åt från ränta på leasingkulder. IFRS 16 träder i kraft den 1 januari 2019. Bedömningen av standardens effekt utreds för närvarande.

Utöver ovanstående har andra nya eller omarbetade redovisningsstandarder publicerats men ännu inte trätt i kraft. De antas inte ha någon väsentlig inverkan på Atlas Copcos finansiella rapporter.

* Visar att standarden ännu inte har godkänts av EU.

VIKTIGA UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Upprättandet av finansiella rapporter kräver att företagsledningen gör bedömningar samt använder uppskattningar och antaganden som påverkar redovisade belopp i koncernredovisningen. Dessa uppskattningar, bedömningar och hänförliga antaganden bygger på erfarenhet och andra faktorer som anses vara rimliga under rådande omständigheter. Faktiskt utfall kan avvika från dessa uppskattningar. Uppskattningarna, bedömningarna och antagandena omprövas regelbundet. Ändringar av uppskattningar och bedömningar redovisas i den period då ändringen görs och i framtida perioder om dessa perioder påverkas.

Nedan följer de uppskattningar och bedömningar som, enligt företagsledningens uppfattning, är viktiga för redovisade belopp i de finansiella rapporterna och för vilka det finns betydande risk att framtida händelser eller ny information kan medföra en förändring av dem.

Intäktsredovisning

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar

Intäkter från tjänsteuppdrag redovisas i resultaträkningen baserat på färdigställandegraden per balansdagen. Färdigställandegraden fastställs utifrån nedlagda utgifter i förhållande till totala beräknade utgifter för uppdraget.

Uppskattningar och bedömningar

Företagsledningens bedömningar omfattar till exempel följande:

- om ägandets risker och fördelar har överförts till köparen för att avgöra om intäkter och kostnader ska redovisas den aktuella perioden,
- färdigställandegraden i ett servicekontrakt och de uppskattade sammanlagda kontraktskostnaderna för att bedöma intäkter som ska redovisas och om eventuella förluster ska redovisas,
- kundkreditrisk (dvs. risken för att kunden inte kommer att uppfylla betalningsförpliktelserna) för att bedöma om betalning är sannolik eller inte och för att motivera intäktsredovisning aktuell period.

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill, andra immateriella tillgångar och övriga anläggningstillgångar

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar

Goodwill och vissa varumärken skrivs inte av, utan i stället prövas nedskrivningsbehovet årligen. Övriga immateriella tillgångar och övriga anläggningstillgångar skrivs av över den period företagsledningen uppskattar att tillgången kommer att generera intäkter. Dessutom sker regelbundna prövningar av om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Prövningen av nedskrivningsbehov baseras på en bedömning av återvinningsvärdet. Värdet uppskattas utifrån företagsledningens beräkningar av framtida kassaflöden som grundas på interna affärsplaner och prognoser.

Uppskattningar och bedömningar

Företagsledningens bedömning krävs när det gäller nedskrivningar, i synnerhet vid bedömning av:

- om en händelse har inträffat som kan påverka tillgångarnas värden,
- om en tillgångs redovisade värde kan styrkas av det diskonterade nuvärdet av framtida kassaflöden som uppskattas baserat på fortsatt användning av tillgången i verksamheten,
- att adekvata antaganden används vid upprättande av kassaflödesprognoser, och diskonteringen av dessa kassaflöden.

Förändringar av de antaganden som gjorts av företagsledningen vid fastställande av eventuell nivå för nedskrivning kan påverka finansiell ställning och operativa resultat. Se not 12.

Uppskjuten skatt

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar

Uppskjutna skattefordringar redovisas för temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder samt outnyttjade balanserade underskottsavdrag. Gruppen bokför uppskjutna skattefordringar baserat på företagsledningens uppskattningar av framtida skattepliktiga resultat i olika skattejurisdiktioner.

De faktiska utfallen kan skilja sig från uppskattningarna på grund av förändringar i affärsklimat och i skattelagstiftning. Se not 9.

Varulager

Uppskattningar och bedömningar

Gruppen värderar lagret till det lägsta av anskaffningsvärdet, genom tillämpning av först in-, först ut-principen, och nettoförsäljningsvärdet. Vid beräkningen av nettoförsäljningsvärdet bedömer företagsledningen uppskattat försäljningspris, artiklar med övertalighet, utgående artiklar, skadat gods och försäljningskostnader. Om det uppskattade nettoförsäljningsvärdet understiger anskaffningsvärdet fastställs en värderingsreserv för lagerinkurs. Se även not 16.

Kundfordringar och finansiella fordringar

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar

Gruppen uppskattar risken för att fordringar inte blir betalda och gör avsättningar för osäkra fordringar baserat dels på individuella bedömningar, dels på kollektiva bedömningar som utgår från historiska förlustnivåer.

Uppskattningar och bedömningar

I företagsledningens bedömning beaktas snabba förändringar av marknads-villkoren, vilket kan vara särskilt känsligt i kundfinansieringsverksamhet. Mer information finns i avsnittet "Kreditrisk" i not 27.

Antaganden vid värdering av pensioner och övriga ersättningar efter avslutad anställning

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar

Pensionsförpliktelser och övriga ersättningar efter avslutad anställning är beroende av de antaganden företagsledningen gjort och som aktuarierna har använt vid beräkning av dessa belopp. De viktigaste antagandena innefattar diskonteringsräntor, inflation, framtida löneökningar, livslängd och utvecklingen av sjuk- och hälsovårdskostnader. De aktuariella antagandena granskas årligen och ändras när det bedöms vara lämpligt.

Se not 23 för ytterligare information om använda antaganden vid beräkning av pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning.

Rättsliga förfaranden och skattekrav

Uppskattningar och bedömningar

Atlas Copco redovisar en skuld när Gruppen har en förpliktelse till följd av en inträffad händelse och ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Gruppen granskar regelbundet utestående rättsliga ärenden för att bedöma behovet av avsättningar i de finansiella rapporterna. Vid dessa genomgångar beaktas förhållandena i varje särskilt ärende av interna bolagsjurister och vid behov med hjälp av externa jurister och rådgivare. De finansiella rapporterna kan påverkas i den mån som företagsledningens bedömning av de faktorer som beaktats inte överensstämmer med faktiskt utfall.

Dessutom är bolag inom Gruppen ofta föremål för revision av skattemyndigheter enligt praxis i de länder där Gruppen bedriver verksamhet. I de fall där skattemyndigheterna gör en annan tolkning av skattelagstiftningen gör Gruppen uppskattningar av troligt utfall av tvisten, samt av potentiella betalningskrav. Faktiskt utfall kan avvika från dessa uppskattningar.

Avsättningar för garantier

Viktiga källor för osäkerhet i uppskattningar

Avsättningar för produktgarantier ska täcka framtida åtaganden för försäljningsvolym som redan har realiserats. Garantivärdet är en komplex uppskattning på grund av de olika variabler som ingår i beräkningarna. Beräkningsmetoderna bygger på typen av produkter som har sålts och historiska data angående reparationer och ersättningar. De underliggande uppskattningarna för att beräkna avsättningen granskas minst en gång varje kvartal samt när nya produkter introduceras eller när andra förändringar sker som kan påverka beräkningen. Se not 25.

2. Förvärv

Nedan sammanfattas de mest betydande förvärven 2016 och 2015:					
Förvärvstidpunkt		Land	Affärsområde	Intäkter ¹⁾	Antal anställda ²⁾
22 dec 2016	Air Power of Nebraska	USA	Kompressorteknik	²⁾	12
24 nov 2016	Phillip-Tech	Kina	Industriteknik	²⁾	45
1 sep 2016	Leybold	Tyskland etc.	Kompressorteknik ³⁾	3 150	1 600
5 aug 2016	CSK	Sydkorea etc.	Kompressorteknik ³⁾	870	400
2 aug 2016	Schneider Druckluft	Tyskland, Slovakien och Tjeckien	Kompressorteknik	250	110
4 juli 2016	Roxel Rental	Norge	Bygg- och anläggningsteknik	12	2
14 juni 2016	Bondtech	Sverige	Industriteknik	32	12
2 maj 2016	Kohler Druckluft	Österrike, Schweiz och Liechtenstein	Kompressorteknik	²⁾	30
15 april 2016	Scales Industrial Technologies	USA	Kompressorteknik	²⁾	180
4 april 2016	Air et Fluides Lyonnais	Frankrike	Kompressorteknik	²⁾	6
2 mars 2016	FIAC	Italien etc.	Kompressorteknik	640	400
12 jan 2016	Varisco	Italien etc.	Bygg- och anläggningsteknik	270	135
5 jan 2016	Capitol Research Equipment	USA	Kompressorteknik ³⁾	22	15
15 dec 2015	Air Supply Systems and A-1 Air Compressor Corp.	USA	Kompressorteknik	²⁾	37
4 dec 2015	Innovative Vacuum Solutions Inc.	USA	Kompressorteknik	32	19
5 okt 2015	NJS Technologies	Storbritannien	Industriteknik	9	7
9 sep 2015	Air Repair Sales and Service Ltd.	Kanada	Kompressorteknik	²⁾	12
7 aug 2015	Applied Plasma Systems Co.	Sydkorea	Kompressorteknik	9	5
2 juli 2015	Mustang Services	USA	Bygg- och anläggningsteknik	45	2
3 mars 2015	Kalibriercentrum Bayern	Tyskland	Industriteknik	28	27
8 jan 2015	Maes Compressoren NV	Belgien	Kompressorteknik	65	30

¹⁾ Årsintäkter och antal anställda vid förvärvstidpunkten.

²⁾ Tidigare distributör av Atlas Copcos produkter. Inga upplysningar lämnas rörande intäkter för tidigare distributörer av Atlas Copcos produkter.

³⁾ Inkluderad i Vakuumenteknik från och med 2017.

Samtliga förvärv ovan genomfördes via köp av 100% av aktierna och rösterna eller genom köp av nettotillgångarna i de förvärvade verksamheterna. Koncernen fick bestämmande inflytande över verksamheterna vid förvärvstidpunkten. Inga egetkapitalinstrument har emitterats i samband med förvärven. Samtliga förvärv har redovisats genom tillämpning av förvärvsmetoden.

De belopp som redovisas i tabellerna nedan ger information om redovisade belopp sammantaget per affärsområde eftersom de relativa beloppen

för de enskilda förvärven inte bedöms vara betydande. Verkligt värde avseende immateriella tillgångar skrivs av på 5–15 år. För de förvärv som innefattar en klausul om villkorad köpeskilling har det verkliga värdet beräknats baserat på en diskonteringsränta på 10,5%. För mer information om värderingen av villkorad köpeskilling, se not 27. Gruppen analyserar för närvarande de slutliga värdena på de förvärvade företaserna. Inga väsentliga justeringar väntas. Justeringar avseende förvärven 2016 är inkluderade i tabellerna nedan och på nästa sida.

Kompressorteknik	Redovisade värden	
	2016	2015
Immateriella tillgångar	2 377	45
Materiella anläggningstillgångar	1 104	12
Övriga tillgångar	1 925	70
Likvida medel	937	11
Räntebärande skulder	-2 876	-4
Övriga skulder och avsättningar	-1 439	-18
Identifierbara tillgångar, netto	2 028	116
Innehav utan bestämmande inflytande	-6	-
Goodwill	2 790	24
Total köpeskilling	4 812	140
Uppskjuten köpeskilling	56	2
Likvida medel i förvärvade verksamheter	-937	-11
Kassautflöde, netto	3 931	131

I januari förvärvade affärsområdet Kompressorteknik tillgångarna i Capitol Research Equipment Inc., en amerikansk leverantör av reservdelar och service till vakuumpumpar. Immateriella tillgångar på 18 redovisades för förvärvet.

FIAC, en italiensk tillverkare av kolvkompressorer och tillhörande utrustning med ett globalt försäljningsnätverk, förvärvades i mars. Förvärvet stärkte Atlas Copcos produktportfölj och kompetens, i synnerhet inom området kolvkompressorer. Immateriella tillgångar på 190 och goodwill på 139 redovisades för förvärvet. Goodwillen är inte skattemässigt avdragsgill.

I april förvärvades två distributörer. Det franska företaget Air et Fluides Lyonnais distribuerar och utför service på industrikompressorer och tillhörande system. Förvärvet stärker Atlas Copcos närvaro i den viktiga Lyonregionen. Immateriella tillgångar på 4 redovisades för förvärvet. Scales Industrial Technologies Inc. distribuerar, utför service på och hyr ut industrikompressorer och tillhörande system i de nordöstra delarna av USA. Förvärvet innebär att Atlas Copco ytterligare kan öka sin närvaro på marknaden i nordöstra USA. Immateriella tillgångar på 113 och goodwill på 72 redovisades för förvärvet. Goodwillen är skattemässigt avdragsgill.

I maj förvärvades kompressorverksamheten hos Kohler Druckluft, med verksamhet i Österrike, Schweiz och Liechtenstein. Företaget är auktoriserad distributör av Atlas Copcos kompressorer och specialiserar sig på att sälja, hyra ut och utföra service på industrikompressorer och luftbehandlingssystem. Förvärvet kommer att ytterligare förbättra Atlas Copcos kundkontakt i Centraleuropa. Immateriella tillgångar på 19 redovisades för förvärvet.

I augusti förvärvades Schneider Druckluft GmbH, ett tyskt företag som utvecklar och tillverkar professionella lösningar för komprimerad luft samt har ett stort nätverk med återförsäljare och specialistbutiker. Schneider Druckluft erbjuder förstklassiga lösningar för komprimerad luft och bedöms passa väl in i strategin för divisionen Professional Air inom Kompressorteknik. Immateriella tillgångar på 47 och goodwill på 3 redovisades för förvärvet. Goodwillen är inte skattemässigt avdragsgill.

I augusti förvärvades också CSK Inc., en ledande leverantör av reningslösningar på marknaderna för halvledare, bildskärmar, solpaneler och LED-produkter i Syd Korea. CSK är baserat i Syd Korea och har också försäljnings- och serviceverksamhet i Kina, Taiwan och USA. Företaget erbjuder reningslösningar för behandling av farliga gaser som förekommer i tillverkningsprocesserna för halvledare, bildskärmar, solpaneler och LED-produkter samt system för gas- och vätskeleverans till avancerad halvledartillverkning. Förvärvet

2. Förvärv, fortsättning

ger Atlas Copco möjlighet att erbjuda kunderna ett bredare utbud av lösningar av högsta kvalitet. Immateriella tillgångar på 368 och goodwill på 482 redovisades för förvärvet. Goodwillen är inte skattemässigt avdragsgill. Innehav utan bestämmande inflytande i det taiwanesiska dotterföretaget uppgår till 6. Det har värderats till den proportionella andelen av de förvärvade nettotillgångarna.

I september förvärvades Leybold Vacuum, vakuumsystem hos OC Oerlikon Corporation AG. Verksamheten har sitt huvudkontor i Köln i Tyskland. Leybold Vacuums vakuumlösningar används för att skapa rena, partikelfria miljöer för tillämpning inom t.ex. fordonsindustrin, metallurgi, beläggning av mikrochips och tillverkning av analysinstrument. Förvärvet stärker Atlas Copcos teknikplattform för överlägsna vakuumlösningar. Immateriella tillgångar på 1 600 och goodwill på 2 088 redovisades för förvärvet. Goodwillen är inte skattemässigt avdragsgill.

I december förvärvades Air Power of Nebraska Inc., en distributör av tryckluftssystem i de centrala delarna av USA, som säljer, installerar och utför service på tryckluftssystem och tillhörande system. Förvärvet stärker Atlas Copcos närvaro i regionen. Immateriella tillgångar på 19 och goodwill på 5 redovisades för förvärvet. Goodwillen är skattemässigt avdragsgill.

Industriteknik	Redovisade värden	
	2016	2015
Immateriella tillgångar	68	-116
Materiella anläggningstillgångar	4	1
Övriga tillgångar	29	-2
Övriga skulder och avsättningar	-11	44
Identifierbara tillgångar, netto	90	-73
Goodwill	50	52
Total köpeskillning	140	-21
Uppskjuten köpeskillning	244	1 644
Kassautflöde, netto	384	1 623

I juni förvärvade affärsområdet Industriteknik Bondtech, en svensk leverantör av appliceringsutrustning för limning och tätning som används av fordons-tillverkare. Förvärvet bidrar med kompetens och en tydlig närvaro på den nordiska marknaden för limlösningar. Immateriella tillgångar på 14 och goodwill på 12 redovisades för förvärvet. Goodwillen är inte skattemässigt avdragsgill.

I november förvärvades verksamheten för självstansande nitning av Phillip-Tech (Beijing) Co., Ltd. Företaget säljer produkter och lösningar inom självstansande nitning, vilka utvecklas och tillverkas av Henrob, som ägs av Atlas Copco. Förvärvet består av ett företag som spelar en avgörande roll i marknadsföringen av nitningsteknologi i Kina. Immateriella tillgångar på 54 och goodwill på 38 redovisades för förvärvet. Goodwillen är inte skattemässigt avdragsgill.

Totalt vederlag inbegriper villkorad köpeskillning med ett verkligt värde om 50 hänförligt till förvärvet av Phillip-Tech. Villkorad köpeskillning som ska erläggas är beroende av intäkterna de första fem åren efter förvärvet. Verkligt värde på villkorad köpeskillning har beräknats baserat på antagandet att det högsta beloppet kommer att betalas.

Kassautflöde netto innefattar villkorad köpeskillning rörande Henrob, som betalades 2016.

Gruv- och bergbrytningsteknik	Redovisade värden	
	2016	2015
Immateriella tillgångar	-	-
Materiella anläggningstillgångar	-	-
Övriga tillgångar	-	-
Likvida medel	-	-
Övriga skulder och avsättningar	-	-
Identifierbara tillgångar, netto	-	-
Goodwill	-	-
Total köpeskillning	-	-
Uppskjuten köpeskillning	-	20
Likvida medel i förvärvade verksamheter	-	-
Kassautflöde, netto	-	20

Affärsområdet Gruv- och bergbrytningsteknik gjorde inga förvärv under 2016.

Bygg- och anläggningsteknik	Redovisade värden	
	2016	2015
Immateriella tillgångar	138	4
Materiella anläggningstillgångar	83	74
Övriga tillgångar	147	-
Likvida medel	12	-
Räntebärande skulder	-13	-
Övriga skulder och avsättningar	-97	-
Identifierbara tillgångar, netto	270	78
Goodwill	143	-
Total köpeskillning	413	78
Uppskjuten köpeskillning	-	-
Likvida medel i förvärvade verksamheter	-12	-
Kassautflöde, netto	401	78

I januari förvärvade affärsområdet Bygg- och anläggningsteknik Varisco, en italiensk tillverkare av pumpar med ett globalt försäljningsnätverk. Pumparna används ofta för att avlägsna oönskat vatten eller andra vätskor i branscher som byggnation och anläggning, gruvor, olja och gas. De används också i tillverkningsindustrin och för akutjänster vid översvämningar. Pumpverksamheten är ett tillväxtsegment som affärsområdet är inriktat på och Variscos produkter och kundbas gör att företaget är ett attraktivt förvärv. Immateriella tillgångar på 135 och goodwill på 143 redovisades för förvärvet.

I juli förvärvades rörelsetillgångarna i Roxel Rental AS, en leverantör av temporära luftlösningar till den norska offshore-industrin. Förvärvet stärker Atlas Copcos ställning på den norska offshore-marknaden. Immateriella tillgångar på 3 redovisades för förvärvet.

2. Förvärv, fortsättning

Sammanlagt verkligt värde på förvärvade tillgångar och skulder	Redovisade värden i Gruppen	
	2016	2015
Immateriella tillgångar	2 583	-67
Materiella anläggningstillgångar	1 191	87
Övriga anläggningstillgångar	3	-
Varulager	988	36
Fordringar ¹⁾	1 093	36
Övriga omsättningstillgångar	17	-4
Likvida medel	949	11
Räntebärande skulder	-2 889	-4
Övriga skulder och avsättningar	-1 218	-16
Uppskjutna skattefordringar/-skulder, netto	-329	42
Identifierbara tillgångar, netto	2 388	121
Innehav utan bestämmande inflytande	-6	-
Goodwill	2 983	76
Total köpeskilling	5 365	197
Uppskjuten köpeskilling	300	1 666
Likvida medel i förvärvade verksamheter	-949	-11
Kassautflöde, netto	4 716	1 852

¹⁾ Bruttobeloppet uppgår till 1 131 (37) varav 38 (1) väntas vara ej indrivbara fordringar.

Den goodwill som redovisats för förvärv avser i första hand de synergieffekter som väntas vid integrering av dessa företag i Gruppens befintliga struktur.

Total köpeskilling för samtliga förvärv uppgick till 5 365. Uppskjuten köpeskilling innefattar både uppskjuten köpeskilling som ännu inte erlagts för förvärv under 2016 samt reglering av uppskjuten köpeskilling för förvärv under tidigare år. För samtliga förvärv uppgick det totala kassaflödet till 4 716 efter avdrag för förvärvade likvida medel på 949.

Förvärvsrelaterade kostnader uppgick till 53 (28) och innefattades huvudsakligen i "Administrationskostnader" i resultaträkningen 2016. En del av kostnaderna för förvärv som slutfördes 2016 ingick i resultaträkningen för 2015.

Bidrag från verksamheter förvärvade 2016 och 2015 uppdelade på affärsområden	Kompressor-teknik		Industri-teknik		Gruv- och bergbrytningsteknik		Bygg- och anläggnings-teknik		Gruppen	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	Bidrag från förvärvstidpunkten									
Intäkter	2 802	75	31	17	-	-	270	29	3 103	121
Rörelseresultat	-105	-10	-1	-2	-	-	17	14	-89	2
Årets resultat									-28	-
Bidrag om förvärvet hade genomförts 1 januari										
Intäkter	5 749	213	75	32	-	-	277	58	6 101	303
Rörelseresultat	-28	-6	3	-2	-	-	17	25	-8	17
Årets resultat									-24	8

3. Avyttringar och tillgångar som innehas för försäljning

Avyttringar

Under 2015 sålde Atlas Copco verksamheten JC Carter baserad i Kalifornien, USA. Dessutom gjordes några mindre avyttringar, inklusive verksamheten Ortman Fluid Power inom affärsområdet Kompressorteknik. Resultatet från dessa avyttringar redovisades under "Övriga rörelseintäkter", se not 7.

Tillgångar som innehas för försäljning

Den 19 januari 2017 meddelade Atlas Copco att man har slutit avtal att sälja divisionen Road Construction Equipment till den franska industrigruppen Fayat Group. Avyttringen förväntas slutföras under det andra kvartalet 2017. Från och med det fjärde kvartalet 2016 fram till slutförandet av avyttringen, kommer divisionen Road Construction Equipment att rapporteras separat som avvecklad verksamhet i Atlas Copcos räkenskaper. Värdering till verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader resulterade i en nedskrivning av immateriella anläggningstillgångar på 1 754, netto efter skatt. Tillgångar som innehas för försäljning inkluderar också byggnader på 4 (11) som inte är hänförliga till avyttringen av divisionen Road Construction Equipment. En nedskrivning på 6 gjordes avseende en av dessa byggnader under 2016. Följande tabeller visar resultaträkning, balansräkning och kassaflöde för divisionen Road Construction Equipment.

Resultaträkning avvecklade verksamheter	2016	2015
Intäkter	2 912	3 188
Kostnad för sålda varor	-2 415	-2 683
Bruttoresultat	497	505
Marknadsföringskostnader	-310	-329
Administrationskostnader	-125	-122
Forsknings- och utvecklingskostnader	-144	-136
Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader	-3	38
Rörelseresultat	-85	-44
Finansiella intäkter	2	10
Finansiella kostnader	-14	-18
Finansnetto	-12	-8
Resultat före skatt	-97	-52
Inkomstskatt	14	-2
Resultat från rörelsen	-83	-54
Resultat från värdering till verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader		
Nedskrivning av immateriella tillgångar	-2 094	-
Inkomstskatt vid omvärdering	340	-
Årets resultat från avvecklade verksamheter	-1 837	-54
Resultat per aktie före utspädning, SEK	-1.51	-0.05
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	-1.51	-0.04

Redovisat värde på avyttrade tillgångar och skulder	2016	2015
Immateriella tillgångar	-	30
Övriga materiella tillgångar	-	2
Varulager	-	14
Identifierbara tillgångar, netto	-	46
Realisationsvinst	-	10
Villkorad köpeskilling	-	2
Kassaeffekt, netto	-	58

Redovisat värde för tillgångar och skulder som innehas för försäljning	2016
Immateriella tillgångar	70
Materiella anläggningstillgångar	334
Finansiella tillgångar	4
Uppskjutna skattefordringar	42
Varulager	1 067
Fordringar	936
Likvida medel	34
Räntebärande skulder	-117
Övriga skulder och avsättningar	-689
Uppskjutna skatteskulder	-5
Redovisat värde, netto	1 676

Kassaflöde från avvecklade verksamheter	2016			2015		
	Kvarvarande verksamheter	Avvecklade verksamheter	Totalt	Kvarvarande verksamheter	Avvecklade verksamheter	Totalt
Kassaflöde från:						
Den löpande verksamheten	18 164	117	18 281	17 867	245	18 112
Investeringsverksamheten	-7 024	-124	-7 148	-3 682	-171	-3 853
Finansieringsverksamheten	-8 991	-	-8 991	-14 497	-	-14 497
Årets nettokassaflöde	2 149	-7	2 142	-312	74	-238
Likvida medel vid årets början			8 861			9 404
Valutakursdifferens i likvida medel			489			-305
Likvida medel vid årets slut			11 492			8 861

4. Segmentinformation

2016	Kompressor- teknik	Industri- teknik	Gruv- och bergbrytningsteknik	Bygg- och anläggnings- teknik	Grupp- gemensamma funktioner	Elimineringar	Gruppen
Intäkter från externa kunder	49 686	14 972	24 995	11 473	230	–	101 356
Interna intäkter	305	45	48	321	71	–790	–
Summa intäkter	49 991	15 017	25 043	11 794	301	–790	101 356
Rörelseresultat	11 175	3 430	4 465	1 769	–1 063	22	19 798
– varav andel av intresseföretags och joint ventures resultat	–	7	–	–	–	–	7
Finansnetto							–993
Inkomstskatt							–5 020
Årets resultat från kvarvarande verksamheter							13 785
Årets resultat från avvecklade verksamheter							–1 837
Årets resultat							11 948
Kostnader som inte motsvaras av kassaflöden							
Avskrivningar	1 444	650	1 011	773	363	–79	4 162
Nedskrivningar	8	67	–	4	–	–	79
Övriga kostnader som inte motsvaras av kassaflöden	245	12	–59	–12	198	–	384
Tillgångar i segmenten	46 775	14 002	18 915	12 916	4 095	–1 465	95 238
– varav goodwill	13 382	4 430	1 555	4 742	–	–	24 109
Andelar i intresseföretag och joint ventures	1	122	15	–	–	–	138
Ej fördelade tillgångar							17 585
Summa tillgångar, kvarvarande verksamheter							112 961
Summa tillgångar, avvecklade verksamheter*							2 931
Summa tillgångar							115 892
Skulder i segmenten	15 314	4 019	5 033	2 481	2 951	–1 794	28 004
Ej fördelade skulder							33 343
Summa skulder, kvarvarande verksamheter							61 347
Summa skulder, avvecklade verksamheter*							1 368
Summa skulder							62 715
Investeringar							
Materiella anläggningstillgångar	425	289	865	766	344	–95	2 594
– varav leasade tillgångar	12	2	65	4	–	–	83
Immateriella tillgångar	310	161	270	125	70	–	936
Summa investeringar	735	450	1 135	891	414	–95	3 530
Förvärvad goodwill	2 790	50	–	143	–	–	2 983

* Inkluderar koncerninterna fordringar och skulder.

4. Segmentinformation, fortsättning

2015	Kompressor- teknik	Industri- teknik	Gruv- och bergbrytningsteknik	Bygg- och anläggnings- teknik	Grupp- gemensamma funktioner	Elimineringar	Gruppen
Intäkter från externa kunder	45 928	14 528	26 558	11 752	207	–	98 973
Interna intäkter	309	50	107	360	134	–960	–
Summa intäkter	46 237	14 578	26 665	12 112	341	–960	98 973
Rörelseresultat	10 324	3 355	4 993	1 883	–779	–4	19 772
– varav andel av intresseföretags och joint ventures resultat	–	5	2	–	–	–	7
Finansnetto							–897
Inkomstskatt							–7 098
Årets resultat från kvarvarande verksamheter							11 777
Årets resultat från avvecklade verksamheter							–54
Årets resultat							11 723
Kostnader som inte motsvaras av kassaflöden*							
Avskrivningar	1 373	616	1 097	920	285	–91	4 200
Nedskrivningar	10	2	134	1	–	–	147
Övriga kostnader som inte motsvaras av kassaflöden	–144	–33	9	18	–11	–	–161
Tillgångar i segmenten*	37 647	13 132	18 631	16 238	3 273	–1 233	87 688
– varav goodwill	9 815	4 135	1 483	5 089	–	–	20 522
Andelar i intresseföretag och joint ventures	1	108	16	–	–	–	125
Ej fördelade tillgångar							15 197
Summa tillgångar							103 010
Skulder i segmenten*	11 746	2 734	4 928	2 411	3 678	–1 400	24 097
Ej fördelade skulder							32 163
Summa skulder							56 260
Investeringar*							
Materiella anläggningstillgångar	594	535	1 051	557	472	–158	3 051
– varav leasade tillgångar	8	3	70	2	–	–	83
Immateriella tillgångar	355	156	305	272	80	–	1 168
Summa investeringar	949	691	1 356	829	552	–158	4 219
Förvärvad goodwill	24	52	–	–	–	–	76

*Inklusive avvecklade verksamheter.

4. Segmentinformation, fortsättning

Gruppen är uppdelad i separata och fokuserade men ändå integrerade affärsområden som vart och ett bedriver verksamheten i divisioner. Affärsområdena erbjuder olika produkter och tjänster till olika kundgrupper. De utgör också grunden för Gruppens ledningsstruktur och struktur för intern rapportering och granskas av Gruppens verkställande direktör och koncernchef, som är Gruppens högste verkställande beslutsfattare. Samtliga affärsområden leds på global nivå och deras roll är att utveckla, implementera och följa upp målsättningar och strategier inom sina respektive verksamheter.

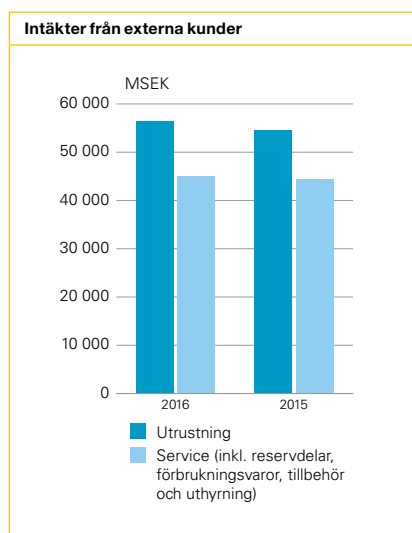
För en beskrivning av affärsområdena, se sidorna 20–37.

Gruppemensamma funktioner, dvs. funktioner som omfattar alla affärsområden eller gruppen i sin helhet, anses inte vara ett segment.

Redovisningsprinciperna för rörelsesegmenten är desamma som beskrivits i not 1. Atlas Copcos internpriser bestäms enligt marknadsmässiga villkor.

Tillgångar i segmenten består av materiella anläggningstillgångar, immateriella tillgångar, övriga långfristiga fordringar, lager och kortfristiga fordringar.

Skulder i segmenten innefattar icke räntebärande skulder, såsom skulder i den löpande verksamheten, övriga avsättningar och övriga långfristiga skulder. Investeringar innefattar materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar, men exkluderar effekten av goodwill, immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar genom förvärv.

Geografisk information

De intäkter som redovisas baseras på var kunderna finns, medan anläggningstillgångar grundas på var tillgångarna är belägna. Dessa tillgångar innefattar anläggningstillgångar förutom finansiella instrument, andelar i intresseföretag och joint ventures, uppskjutna skattefordringar och tillgångar avseende ersättningar efter avslutad anställning.

Geografiskt område/land	Intäkter		Anläggningstillgångar	
	2016	2015	2016	2015*
Nordamerika				
Kanada	3 367	3 579	350	308
USA	18 367	18 005	8 450	7 844
Övriga länder	2 657	2 568	123	160
	24 391	24 152	8 923	8 312
Sydamerika				
Brasilien	2 371	2 753	348	337
Chile	1 930	2 254	178	135
Övriga länder	2 352	2 587	154	97
	6 653	7 594	680	569
Europa				
Belgien	985	932	2 059	1 928
Frankrike	3 111	2 723	281	232
Italien	2 265	2 068	1 650	912
Ryssland	2 590	2 309	97	63
Sverige	1 955	1 847	7 376	9 537
Storbritannien	2 632	3 335	14 801	14 327
Tyskland	4 851	4 331	7 095	2 876
Övriga länder	11 986	11 503	1 278	1 249
	30 375	29 048	34 637	31 124
Afrika/Mellanöstern				
Sydafrika	1 893	2 148	169	139
Övriga länder	7 099	7 382	280	323
	8 992	9 530	449	462
Asien/Australien				
Australien	3 365	3 518	335	390
Indien	3 932	3 407	620	594
Japan	2 254	2 068	561	493
Kina	12 459	12 126	2 750	2 792
Sydkorea	3 857	2 759	1 407	464
Övriga länder	5 078	4 771	354	343
	30 945	28 649	6 027	5 076
Summa	101 356	98 973	50 716	45 543

*Inklusive avvecklade verksamheter

4. Segmentinformation, fortsättning

Kvartalsdata

Intäkter per affärsområde MSEK	2016				2015			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Kompressorteknik	10 692	11 929	12 932	14 438	11 049	11 462	11 875	11 851
– varav externa	10 611	11 847	12 870	14 358	10 951	11 378	11 806	11 793
– varav interna	81	82	62	80	98	84	69	58
Industriteknik	3 417	3 622	3 841	4 137	3 394	3 697	3 668	3 819
– varav externa	3 406	3 611	3 830	4 125	3 382	3 684	3 656	3 806
– varav interna	11	11	11	12	12	13	12	13
Gruv- och bergbrytningsteknik	5 736	6 124	6 212	6 971	6 756	6 870	6 481	6 558
– varav externa	5 723	6 111	6 204	6 957	6 724	6 856	6 451	6 527
– varav interna	13	13	8	14	32	14	30	31
Bygg- och anläggningsteknik	2 718	3 042	2 961	3 073	2 910	3 236	3 055	2 911
– varav externa	2 628	2 954	2 890	3 001	2 849	3 144	2 968	2 791
– varav interna	90	88	71	72	61	92	87	120
Gruppgemensamma funktioner/elimineringar	–110	–152	–103	–124	–152	–174	–157	–136
Summa	22 453	24 565	25 843	28 495	23 957	25 091	24 922	25 003

Rörelseresultat per affärsområde MSEK	2016				2015			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Kompressorteknik	2 296	2 700	2 905	3 274	2 392	2 603	2 709	2 620
<i>i % av intäkterna</i>	<i>21.5%</i>	<i>22.6%</i>	<i>22.5%</i>	<i>22.7%</i>	<i>21.6%</i>	<i>22.7%</i>	<i>22.8%</i>	<i>22.1%</i>
Industriteknik	737	799	897	997	770	865	866	854
<i>i % av intäkterna</i>	<i>21.6%</i>	<i>22.1%</i>	<i>23.4%</i>	<i>24.1%</i>	<i>22.7%</i>	<i>23.4%</i>	<i>23.6%</i>	<i>22.4%</i>
Gruv- och bergbrytningsteknik	866	1 041	1 163	1 395	1 276	1 258	1 296	1 163
<i>i % av intäkterna</i>	<i>15.1%</i>	<i>17.0%</i>	<i>18.7%</i>	<i>20.0%</i>	<i>18.9%</i>	<i>18.3%</i>	<i>20.0%</i>	<i>17.7%</i>
Bygg- och anläggningsteknik	408	484	449	428	458	427	546	452
<i>i % av intäkterna</i>	<i>15.0%</i>	<i>15.9%</i>	<i>15.2%</i>	<i>13.9%</i>	<i>15.7%</i>	<i>13.2%</i>	<i>17.9%</i>	<i>15.5%</i>
Gruppgemensamma funktioner/elimineringar	–137	–255	–340	–309	–369	–111	–96	–207
Rörelseresultat	4 170	4 769	5 074	5 785	4 527	5 042	5 321	4 882
<i>i % av intäkterna</i>	<i>18.6%</i>	<i>19.4%</i>	<i>19.6%</i>	<i>20.3%</i>	<i>18.9%</i>	<i>20.1%</i>	<i>21.4%</i>	<i>19.5%</i>
Finansnetto	–181	–341	–304	–167	–229	–220	–270	–178
Resultat före skatt	3 989	4 428	4 770	5 618	4 298	4 822	5 051	4 704
<i>i % av intäkterna</i>	<i>17.8%</i>	<i>18.0%</i>	<i>18.5%</i>	<i>19.7%</i>	<i>17.9%</i>	<i>19.2%</i>	<i>20.3%</i>	<i>18.8%</i>

5. Anställda och personalkostnader

Medelantal anställda	2016			2015		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Moderbolaget						
Sverige	60	46	106	65	53	118
Dotterföretag						
Nordamerika	1 097	5 226	6 323	1 066	5 304	6 370
Sydamerika	473	2 471	2 944	471	2 612	3 084
Europa	3 310	15 162	18 472	3 132	14 741	17 873
– varav Sverige	689	3 011	3 700	691	3 061	3 752
Afrika/Mellanöstern	384	2 144	2 528	396	2 176	2 572
Asien/Australien	2 188	10 188	12 376	2 171	10 121	12 292
Summa dotterföretag	7 452	35 191	42 643	7 236	34 954	42 190
Totalt	7 512	35 237	42 749	7 301	35 007	42 308

Kvinnor i Atlas Copcos styrelse och koncernledning, %	31 december, 2016	31 december, 2015
Moderbolaget		
Styrelse ¹⁾	33	33
Koncernledning	22	22

¹⁾ Beräknat i enlighet med EU:s beräkningsmodell där VD är exkluderad medan fackliga företrädare är inkluderade.

5. Anställda och personalkostnader, fortsättning

Ersättningar och andra förmåner MSEK	Gruppen	
	2016	2015
Löner och andra ersättningar	21 187	18 957
Avtalsenliga pensioner	820	1 185
Övriga sociala avgifter	4 039	3 477
Summa	26 046	23 619
Pensionsförpliktelser till styrelseledamöter och koncernledning ¹⁾	5	5

¹⁾ Avser tidigare medlemmar i koncernledningen.

Ersättningar och andra förmåner till styrelsen KSEK	Arvode	Värde på syntetiska aktier vid tilldelnings-tidpunkten	Antal aktier vid tilldelnings-tidpunkten		Summa arvoden inkl. värde på syntetiska aktier vid tilldelnings-tidpunkten 2016	Effekt av intjäning och förändring i verkligt värde på syntetiska aktier ²⁾	Summa redovisad kostnad 2016 ³⁾	Summa redovisad kostnad 2015
			Övriga arvoden ¹⁾					
Styrelseordförande:								
Hans Stråberg ⁴⁾	2 571	–	–	394	2 965	607	3 572	2 719
Övriga styrelseledamöter:								
Ulla Litzén ⁵⁾	197	–	–	94	291	–	291	1 247
Anders Ullberg	619	–	–	131	750	–	750	807
Staffan Bohman ⁴⁾	720	–	–	290	1 010	158	1 168	951
Margareth Övrum	309	312	1 528	–	621	592	1 213	664
Johan Forsell	309	312	1 528	150	771	592	1 363	814
Gunilla Nordström ⁵⁾	75	–	–	–	75	425	500	663
Peter Wallenberg	309	312	1 528	71	692	594	1 286	630
Sabine Neuss ⁶⁾	469	–	–	–	469	–	469	–
Gunilla Berg ⁶⁾	234	312	1 528	113	659	9	668	–
Övriga styrelseledamöter föregående år	–	–	–	–	–	–5	–5	315
Fackliga företrädare (4) ⁷⁾	46	–	–	–	46	–	46	48
Summa 2016	5 858	1 248	6 112	1 243	8 349	2 972	11 321	
Summa 2015	5 397	1 200	4 688	1 211	7 808	1 050		8 858

¹⁾ Avser ersättning för medverkan i styrelsekommittéer.

²⁾ Avser syntetiska aktier som erhöles 2011–2016.

³⁾ Avsättningar för syntetiska aktier per 31 december 2016 uppgick till MSEK 11 (9).

⁴⁾ Hans Stråberg och Staffan Bohman har fakturerat sina arvoden. Erhållet arvode inkluderar kompensation för sociala avgifter.

⁵⁾ Ulla Litzén och Gunilla Nordström har lämnat styrelsen under 2016. Erhållna arvoden avser kvartal 1, 2016.

⁶⁾ Sabine Neuss och Gunilla Berg utsågs till styrelsemedlemmar på årsstämman 2016.

⁷⁾ Representanter från Unionen erhåller kompensation för deras förberedelse inför deltagande på styrelsemöten.

Ersättningar och andra förmåner till koncernledningen KSEK	Grundlön	Rörlig ersättning ¹⁾	Övriga förmåner ²⁾	Pensionsavgifter	Totalt, exkl. redovisad kostnad för aktie-relaterade incitamentsprogram	Redovisad kostnad för aktie-relaterade incitamentsprogram ³⁾	Summa redovisad kostnad 2016	Summa redovisad kostnad 2015
Ronnie Leten	14 420	11 420	2 079	5 047	32 966	18 886	51 852	31 078
Övriga medlemmar i koncernledningen (8 befattningar)								
	27 519	14 045	1 934	8 662	52 160	20 908	73 068	47 916
Summa 2016	41 939	25 465	4 013	13 709	85 126	39 794	124 920	
Summa 2015	39 268	22 696	4 918	13 246	80 128	–1 134		78 994
Summa ersättning och andra förmåner till styrelse och koncernledning							136 241	87 852

¹⁾ Avser rörlig ersättning intjänad 2016 som utbetalas 2017.

²⁾ Avser semesterlön, förmånsbil, sjukvårdsförsäkring och övriga förmåner.

³⁾ Avser aktieoptioner och syntetiska optioner som erhöles 2011–2016 och inkluderar redovisade kostnader som beror på förändringar i aktiekurs och intjänandeperiod. Se även not 23.

5. Anställda och personalkostnader, fortsättning

Ersättningar till styrelseledamöter, verkställande direktör och koncernchef samt övriga medlemmar i koncernledningen

Principer för ersättning till styrelsen och koncernledningen

Principerna för ersättning till styrelsen och koncernledningen godkänns på årsstämman av aktieägarna. De principer som godkändes av årsstämman 2016 beskrivs nedan.

Styrelseledamöter

Ersättning och arvoden bygger på det arbete styrelsen utför. De ersättningar och arvoden som godkänts för 2016 beskrivs i tabellen på föregående sida. Ersättning till koncernchef och VD, som ingår i koncernledningen, beskrivs i de kommande avsnitten.

Årsstämman beslutade att varje styrelseledamot ska ha rätt att välja att erhålla 50% av 2016 års bruttoarvode före skatt, exklusive arvode för utskottsarbete, i form av syntetiska aktier och resterande del i kontanter. Antalet erhållna syntetiska aktier baseras på ett genomsnitt av slutkursen för A-aktier under de tio handelsdagar som följer närmast efter att den första delårsrapporten för 2016 publicerats. Aktierätterna intjänas med 25% per kvartal så länge ledamot kvarstår i styrelsen. De syntetiska aktierna medför en rätt att efter fem år erhålla utbetalning av ett kontant belopp per syntetisk aktie, vilket fastställs baserat på ett genomsnitt av slutkursen för A-aktier under tio handelsdagar efter publiceringen av den första delårsrapporten för utbetalningsåret. Utdelningar på A-aktier fram till tiden för utbetalning gottskrivs ledamot i form av tilldelning av ytterligare syntetiska aktier. Om styrelseledamot avgår före utbetalningstidpunkten enligt ovan äger ledamot rätt att begära tidigareläggning av utbetalning. Förtida utbetalning sker då tolv månader efter avgångstidpunkten, annars gäller ursprunglig tidpunkt för utbetalning.

Fyra styrelseledamöter accepterade rätten att erhålla syntetiska aktier. Antal och värde vid tidpunkten för tilldelning och vid räkenskapsårets utgång framgår per styrelseledamot i tabellen på föregående sida.

Koncernledning

Koncernledningen består av koncernchefen och övriga åtta medlemmar i ledningsgruppen. Ersättningen till koncernledningen ska bestå av grundlön, rörlig ersättning, möjliga långsiktiga incitament (personaloptioner), pensionspremier och andra förmåner.

Nedan beskrivs de olika riktlinjerna för fastställande av ersättningsbelopp:

- Grundlönen fastställs utifrån befattning, kvalifikationer och individuella prestationer.
- Rörlig ersättning beror på hur vissa i förväg fastställda kvantitativa och kvalitativa mål uppnås. Rörlig ersättning kan maximalt uppgå till 80% av grundlönen för koncernchefen, 60% för affärsområdescheferna samt 50% för övriga medlemmar i koncernledningen.
- Resultatrelaterat personaloptionsprogram för 2016, se not 23.
- Pensionspremier betalas enligt en avgiftsbestämd plan med premier på 25–35% av grundlönen beroende på ålder.
- Övriga förmåner består av tjänstebil och privat sjukförsäkring.
- För de som är anställda utomlands betalas vissa förmåner i enlighet med Atlas Copcos villkor för utlandsanställda.

Sex månaders ömsesidig uppsägningstid ska tillämpas.

Styrelsen har rätt att frånga principerna ovan om det i ett enskilt fall föreligger särskilda omständigheter. Inget arvode utgår till koncernledningen för arbete i styrelser i Gruppens dotterföretag eller för tjänster som utförs utöver det direkta ansvaret i respektive befattning.

VD och koncernchef

Den rörliga ersättningen kan uppgå till högst 80% av grundlönen. Den rörliga ersättningen är inte pensionsgrundande. Enligt ett avtal har VD och koncernchef möjlighet att välja mellan att erhålla den rörliga ersättningen i form av kontantutbetalning eller pensionsförsäkring.

VD och koncernchef omfattas av pensionsplanen för Atlas Copco Airpower N.V. och avgifterna följer Atlas Copcos pensionspolicy för högre svenska chefer, vilket innebär en avgiftsbestämd plan. VD och koncernchef har rätt att gå i pension vid 60 års ålder. Premiens storlek är åldersrelaterad och uppgår till 35% av grundlönen samt inkluderar pension till efterlevande. Dessa pensionsplaner är intjänade.

Övriga medlemmar i koncernledningen

De medlemmar i koncernledningen som är anställda i Sverige har en avgiftsbestämd pensionsplan där premien varierar mellan 25% och 35% av grundlönen beroende på ålder. Den rörliga ersättningen är inte pensionsgrundande. Även de medlemmar i koncernledningen som inte är anställda i Sverige har en avgiftsbestämd pensionsplan. Dessa pensionsplaner är intjänade. Pensionsåldern är 65 år.

Koncernledningens innehav av personaloptioner/syntetiska personaloptioner

Innehavet av personaloptioner/syntetiska personaloptioner vid årets slut visas nedan:

Innehav av personaloptioner/syntetiska personaloptioner per 31 december 2016		
Tilldelningsår	VD och koncernchef	Övriga medlemmar i koncernledningen
2012	112 001	131 092
2013	5 601	11 152
2014	121 015	260 493
2015	167 100	185 537
2016 ¹⁾	268 969	302 363
Summa	674 686	890 637

¹⁾ Uppskattade tilldelningar för optionsprogrammet 2016 inklusive matchningsaktier. Se även not 23.

Uppsägning av anställning

VD och koncernchef har rätt till tolv månaders avgångsvederlag om bolaget avbryter anställningen och ytterligare tolv månader om vederbörande inte har funnit en ny anställning.

Övriga medlemmar i koncernledningen har rätt till avgångsvederlag om bolaget avbryter anställningen. Avgångsvederlagets storlek beror på anställningstid inom bolaget samt ålder, men är aldrig lägre än motsvarande tolv månaders lön och aldrig högre än 24 månaders lön.

Eventuell inkomst som personen i fråga uppstår från anställning eller annan affärsverksamhet under den tid som ersättningen utgår medför en minskning av avgångsvederlaget med motsvarande belopp.

För VD och koncernchef samt övriga medlemmar i koncernledningen bygger avgångsvederlaget endast på grundlön och innefattar inte rörlig ersättning. Ingen av dem har möjlighet att själva utlösa avgångsvederlaget. Avgångsvederlag betalas endast ut om anställningen avslutas från bolagets sida.

Ersättningskommitté och övriga kommittéer

Under 2016 bestod ersättningskommittén av Hans Stråberg, ordförande, Peter Wallenberg Jr och Anders Ullberg. Kommittén lade fram förslag på ersättning till VD och koncernchef för godkännande av styrelsen. Kommittén bistod också VD och koncernchef vid fastställande av ersättningen till övriga medlemmar i koncernledningen.

Revisionskommittén bestod av Staffan Bohman, ordförande, Gunilla Berg, Johan Forsell och Hans Stråberg.

Dessutom var Anders Ullberg, ordförande, Staffan Bohman och Hans Stråberg medlemmar i en kommitté avseende återköp och försäljning av Atlas Copcos aktier.

5. Anställda och personalkostnader, fortsättning

Personalsammansättning

Atlas Copco strävar efter utveckla lokalt ledarskap där bolaget verkar. Den geografiska spridningen för anställda och högre chefer utvecklas löpande. Eftersom Atlas Copco är ett kundfokuserat företag arbetar 51% av alla anställda med marknadsföring, försäljning eller service.

Geografisk spridning av anställda, %	Anställda	Högre chefers nationalitet
Nordamerika	15	7
Sydamerika	7	4
Europa	43	70
Afrika/Mellanöstern	6	6
Asien/Australien	29	13
Summa	100	100

Anställda uppdelade i yrkeskategorier, %	2016	2015
Produktion	25	26
Marknadsföring	8	8
Försäljning och support	13	13
Service	30	30
Administration	17	16
Forskning och utveckling	7	7
Summa	100	100

6. Ersättning till revisorer

Revisionsarvoden och andra tjänster	2016	2015
Deloitte		
Revisionsarvode	67	67
Andra revisionstjänster än revisionsuppdraget	2	1
Övriga tjänster, skatt	11	9
Övriga tjänster, övrigt	5	4
Övriga revisionsföretag		
Revisionsarvode	7	5
Summa	92	86

Revisionsarvode avser revision av de finansiella rapporterna och räkenskaper. För moderbolaget innefattar detta även styrelsens och VD:s förvaltning av verksamheten.

Andra revisionstjänster än revisionsuppdraget avser till exempel garantiförklaringar och bestyrkanderapport med begränsad säkerhet om Atlas Copcos hållbarhetsredovisning.

Skattetjänster inkluderar både rådgivning och granskning av efterlevnad inom skatteområdet.

Övriga tjänster utgörs huvudsakligen av konsulttjänster, till exempel ”due-diligence” i samband med förvärv.

På årsstämman 2016 valdes Deloitte till Gruppens revisor fram till årsstämman 2017.

7. Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader

Övriga rörelseintäkter	2016	2015
Erhållna provisioner	4	19
Intäkter från försäkringsverksamhet	152	162
Realisationsvinst vid försäljning av anläggningstillgångar	43	199
Realisationsvinst vid avyttring av verksamheter	–	10
Valutakursdifferenser, netto	2	–
Övriga rörelseintäkter	556	72
Summa	757	462

Övriga rörelsekostnader	2016	2015
Realisationsförlust vid försäljning av anläggningstillgångar	–52	–79
Valutakursdifferenser, netto	–	–105
Övriga rörelsekostnader	–69	–86
Summa	–121	–270

Övriga rörelseintäkter inkluderar en upplösning av en pensionsavsättning på MSEK 380, relaterad till förvärvet av Edwards under 2014.

Ytterligare information om kostnader per kostnadsslag

Kostnad för sålda varor innefattar kostnader för varulager, se not 16, garanti-kostnader, miljöavgifter och transportkostnader.

Löner, ersättningar och arbetsgivaravgifter uppgick till 26 046 (23 619) varav kostnader för ersättningar efter avslutad anställning uppgick till 820 (1 185). Se not 5 för mer information.

Statliga stöd avseende kostnader har reducerat de tillhörande kostnaderna med 77 (60). Statliga stöd avseende tillgångar har redovisats som förutbetalda intäkter i balansräkningen och redovisas som intäkt över tillgångarnas nyttjandeperiod. Det kvarvarande värdet för dessa statliga stöd uppgick vid slutet av 2016 till 64 (25).

Rörelseresultatet inkluderar förändringar i valutakurser för leverantörs-skulder och kundfordringar samt effekter av valutasäkring. I rörelseresultatet inkluderas också realiserat resultat för valutasäkringar –55 (36) som tidigare redovisats direkt i eget kapital. Årets avskrivningar och nedskrivningar uppgick till 4 241 (4 347, inklusive avvecklade verksamheter). Se not 12 och 13 för mer information. Kostnader för forskning och utveckling uppgick till 3 096 (3 151).

8. Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter och kostnader	2016	2015
Ränteintäkter		
– likvida medel	126	239
– finansiella leasingfordringar	167	166
– övrigt	6	5
Realisationsvinst		
– övriga tillgångar	–	17
Valutakursvinster, netto	1	–
Finansiella intäkter	300	427
Räntekostnader		
– räntebärande skulder	–754	–942
– derivatinstrument för säkring av verkligt värde	–244	–58
– pensionsavsättningar, netto	–58	–68
– uppskjuten köpeskillning	–12	–92
Förändring i verkligt värde – övriga skulder och räntebärande skulder	–150	–9
Valutakursförluster, netto	–	–134
Nedskrivningar	–75	–21
Finansiella kostnader	–1 293	–1 324
Finansnetto	–993	–897

I ”Valutakursvinster, netto” ingår valutakursvinster om 655 (987) på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen och valutakursförluster om 654 (1 121) på övriga skulder.

Förändring i verkligt värde – övriga skulder och räntebärande skulder är främst hänförlig till återköpet av en obligation på MUSD 800, med ursprungligt förfall 2017.

Se även not 27.

9. Skatter

Inkomstskatt	2016			2015		
	Kvarvarande verksamheter	Avvecklade verksamheter	Totalt	Kvarvarande verksamheter	Avvecklade verksamheter	Totalt
Aktuell skatt	–5 087	37	–5 050	–7 484	7	–7 477
Uppskjuten skatt	67	317	384	386	–9	377
Summa	–5 020	354	–4 666	–7 098	–2	–7 100

Nedan följer en avstämning av bolagens vägda genomsnittliga skatt utifrån de nationella skattesatserna för respektive land jämfört med faktisk total skatt:

	2016	2015
Resultat före skatt, kvarvarande verksamhet	18 805	18 875
Resultat före skatt, avvecklade verksamheter	–2 191	–52
Resultat före skatt	16 614	18 823
Vägd genomsnittlig skatt utifrån nationella skattesatser	–4 740	–5 439
– i %	28.5	28.9
Skatteeffekt av:		
Ej avdragsgilla kostnader	–455	–368
Kupongskatt på utdelning	–356	–251
Ej skattepliktiga intäkter	737	891
Justeringar från tidigare år:		
– aktuell skatt	245	–2 132
– uppskjuten skatt	–187	190
Effekter av utnyttjade underskottsavdrag	92	18
Förändring av skattesats, uppskjuten skatt	65	40
Underskottsavdrag som inte redovisats	–94	–46
Övriga poster	27	–3
Inkomstskatt	–4 666	–7 100
Effektiv skatt i %	28.1	37.7

9. Skatter, fortsättning

Den effektiva skattesatsen inklusive avvecklade verksamheter var 28.1% (37.7) samt 26.7% (37.6) för kvarvarande verksamheter. Kupongskatt på utdelningar uppgående till –356 (–251) avser avsättningar för ökade vinster i länder där Atlas Copco måste betala kupongskatt på överföring av vinster. Ej skattepliktiga intäkter på 737 (891) avser intäkter som inte beskattas eller som beskattas lägre på grund av lokala lagar i olika länder. Nettot för skatteärenden och skattetvister i olika länder uppgick till 245 (–2 132).

Tidigare ej aktiverade underskottsavdrag/outnyttjade skatteavdrag och temporära avdragsgilla skillnader som har redovisats mot aktuella skattekostnader uppgick till 92 (18). Inga väsentliga ej redovisade underskottsavdrag/outnyttjade skatteavdrag eller temporära skillnader har använts för att minska den uppskjutna skatten.

EU-kommissionens beslut om Belgiens skatteöverenskommelser

Den 11 januari 2016 meddelade EU-kommissionen sitt beslut att belgiska skatteöverenskommelser med företag med avseende på ”övervinster” ska betraktas som olagliga statliga stöd och att obetalda skatter ska återkrävas av den belgiska staten. Atlas Copco har haft en sådan skatteöverenskommelse sedan 2010.

Efter EU-kommissionens beslut har Atlas Copco gjort en avsättning på 2 802 under 2015. I juni 2016 betalade Atlas Copco 2 250 i tilläggs-katt och löste upp motsvarande avsättning. Återstående del av tilläggs-katten väntas bli betald under 2017 (och kvarvarande avsättning lösas upp).

Både den belgiska staten och Atlas Copco har överklagat beslutet hos EU-domstolen i Luxemburg. Flera andra företag som har påverkats av beslutet som togs den 11 januari 2016 likt Atlas Copco har också överklagat beslutet.

Det kommer troligtvis ta flera år tills slutgiltigt beslut fattas av EU-domstolen. Om överklagandet lyckas och EU-domstolen beslutar till Atlas Copcos fördel kommer den tilläggs-katt som har betalats in att återbetalas till Atlas Copco.

I nedanstående tabell visas en avstämning av nettoförändringen i uppskjuten skatt från årets början till årets slut:

Förändringar i uppskjuten skatt	2016	2015
Vid årets början	326	422
Rörelseförvärv	–330	42
Avvecklade verksamheter	–36	–
Redovisat i årets resultat	384	377
Skatt på belopp redovisade i eget kapital	466	–494
Omklassificeringar	–	107
Omräkningsdifferenser	51	–128
Vid årets slut	861	326

9. Skatter, fortsättning

De uppskjutna skattefordringar och -skulder som redovisas i balansräkningen hänför sig till följande:

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder	2016			2015		
	Tillgångar	Skulder	Netto	Tillgångar	Skulder	Netto
Immateriella tillgångar	144	2 872	-2 728	155	2 243	-2 088
Materiella anläggningstillgångar	310	708	-398	295	659	-364
Övriga finansiella tillgångar	12	36	-24	12	29	-17
Varulager	1 988	43	1 945	1 594	40	1 554
Kortfristiga fordringar	255	172	83	257	237	20
Rörelseskulder	874	178	696	778	93	685
Avsättningar	415	14	401	418	5	413
Ersättningar efter avslutad anställning	900	20	880	604	30	574
Räntebärande skulder	392	1	391	87	104	-17
Underskottsavdrag	255	-	255	224	-	224
Övriga poster ¹⁾	10	650	-640	10	668	-658
Uppskjutna skattefordringar/skulder	5 555	4 694	861	4 434	4 108	326
Kvittning fordringar/skulder	-3 666	-3 666	-	-2 611	-2 611	-
Uppskjutna skattefordringar/-skulder, netto	1 889	1 028	861	1 823	1 497	326

¹⁾ Övriga poster består framför allt av skatteavdrag som inte är hänförliga till en viss balanspost.

Uppskjutna skattefordringar avseende balanserade underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att den tillhörande skatteförmånen realiserar genom framtida skattepliktiga resultat. I den mån det inte är sannolikt att det kommer att finnas skattepliktiga resultat, mot vilka de skattemässiga avdragen kan utnyttjas, redovisas inte någon uppskjuten skattefordran. Per 31 december uppgick Gruppens balanserade underskottsavdrag till totalt 5 185 (4 715), varav uppskjutna skattefordringar om 1 029 (1 074) redovisades. Skattemässigt värde på de redovisade balanserade underskottsavdragen uppgick till 255 (224). Det finns inga förfalldatum för utnyttjande av större delen av de underskottsavdrag för vilka uppskjutna skattefordringar har redovisats.

Balanserade underskottsavdrag för vilka ingen uppskjuten skatt har redovisats förfaller enligt nedanstående tabell:

	2016	2015
Förfaller efter 1–2 år	449	24
Förfaller efter 3–4 år	643	1 030
Förfaller efter 5–6 år	42	50
Inget förfalldatum	3 022	2 537
Summa	4 156	3 641

Förändringar i temporära skillnader under året som har redovisats i resultaträkningen hänför sig till följande:

	2016	2015
Immateriella tillgångar	185	203
Materiella anläggningstillgångar	57	29
Övriga finansiella tillgångar	-1	16
Varulager	244	9
Kortfristiga fordringar	68	-9
Rörelseskulder	-70	32
Avsättningar	-15	58
Ersättningar efter avslutad anställning	-100	-43
Räntebärande skulder	-70	-25
Övriga poster	55	98
Förändringar på grund av temporära skillnader	353	368
Underskottsavdrag	31	9
Redovisat i årets resultat	384	377

10. Övrigt totalresultat

Övrigt totalresultat för året	2016			2015		
	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Hänförligt till moderbolagets ägare						
Poster som inte kommer att återföras till resultaträkningen						
Omvärderingar av förmånsbestämda planer	-113	-3	-116	662	-124	538
Poster som kan komma att återföras till resultaträkningen						
Omräkningsdifferenser utlandsverksamheter	3 196	308	3 504	-1 374	-295	-1 669
Säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	-762	168	-594	681	-150	531
Kassaflödessäkringar	-25	11	-14	68	-12	56
Summa övrigt totalresultat	2 296	484	2 780	37	-581	-544
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande						
Omräkningsdifferenser utlandsverksamheter	5	-	5	4	-	4
Summa övrigt totalresultat	2 301	484	2 785	41	-581	-540

11. Resultat per aktie

Belopp i SEK	Resultat per aktie före utspädning		Resultat per aktie efter utspädning	
	2016	2015	2016	2015
Resultat per aktie	9.81	9.62	9.79	9.58
– varav kvarvarande verksamheter	11.32	9.67	11.30	9.62
– varav avvecklade verksamheter	–1.51	–0.05	–1.51	–0.04

Beräkningen av resultat per aktie ovan baseras på resultat och antalet aktier enligt nedan.

Årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare	2016	2015
Årets resultat	11 931	11 717
– varav kvarvarande verksamheter	13 768	11 771
– varav avvecklade verksamheter	–1 837	–54

Genomsnittligt antal utestående aktier	2016	2015
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier före utspädning	1 216 105 455	1 217 420 945
Effekt av personaloptioner	702 116	1 286 968
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning	1 216 807 571	1 218 707 913

Instrument med potentiell utspädningseffekt

Per den 31 december 2016 hade Atlas Copco fyra utestående personaloptionsprogram, varav lösenpriset, inklusive justering för återstående intjäningskostnader, för 2014 och 2016 års program översteg genomsnittlig aktiekurs för

A-aktier, SEK 229.93 per aktie. Dessa program anses därför sakna utspädningseffekt och har undantagits från beräkningen av resultat per aktie efter utspädning. Om genomsnittlig aktiekurs i framtiden överstiger lösenpriset, justerat enligt ovan, kommer dessa optioner att ge upphov till utspädning.

12. Immateriella tillgångar

Prövning av nedskrivningsbehov för kassagenererande enheter innehållande goodwill och för immateriella tillgångar med obestämbara nyttjandeperioder
Prövning av nedskrivningsbehoven (inklusive känslighetsanalyser) görs per 30 september varje år.

Aktuell goodwill följs upp av företagsledningen på affärsområdesnivå. Goodwill har därför prövats för nedskrivningsbehov på affärsområdesnivå med undantag för vad som anges nedan.

Verksamheter som förvärvades under 2016, liksom under tidigare år, och deras respektive kassaflöden har i de flesta fall kort tid efter förvärvet integrerats med Atlas Copcos övriga verksamhet. I de fall där de förvärvade verksamheterna ännu inte är integrerade, och följaktligen följs upp separat, prövas den tillhörande goodwillens nedskrivningsbehov separat. Atlas Copco förvärvade Edwards-gruppen den 9 januari 2014. Goodwill och immateriella tillgångar har inkluderats i Kompressortekniks värden. I år liksom föregående år har deras värden även prövats separat.

De kassagenererande enheternas återvinningsvärden har beräknats som nyttjandevärde baserat på företagsledningens femårsprognos för nettokassaflöde där de viktigaste antagandena är intäkter, rörelseresultat, rörelsekapital och investeringar.

Alla antaganden om femårsprognosen görs individuellt för varje affärsområde utifrån dess marknadsposition samt respektive marknads egenskaper och utveckling. Prognoserna representerar företagsledningens bedömning och bygger på både externa och interna källor. För perioden efter fem år uppskattas den årliga tillväxten till 3%.

Gruppens vägda genomsnittliga kapitalkostnad för 2016 var 8% (8) efter skatt (cirka 10.5% (10.5) före skatt) och har använts som diskonteringsränta vid fastställande av återvinningsvärdena. Alla affärsområden väntas generera en avkastning som ligger klart över de värden som prövas, vilket inkluderar känslighetsanalyser/”worst case-scenarier”.

I följande tabell presenteras det redovisade värdet för goodwill och varumärken med obestämbara nyttjandeperioder fördelat på affärsområden.

Redovisat värde för goodwill och immateriella tillgångar med obestämbara nyttjandeperioder uppdelat på kassagenererande enheter:

	2016		2015	
	Varumärken	Goodwill	Varumärken	Goodwill
Kompressorteknik	1 884	13 382	1 169	9 815
Industriteknik	–	4 430	–	4 135
Gruv- och bergbrytningsteknik	–	1 555	–	1 483
Bygg- och anläggningsteknik	–	4 742	1 225	5 089
Summa	1 884	24 109	2 394	20 522

Varunamnen Edwards och Leybold i divisionen Vacuum Solutions representerar starka varunamn som har använts under lång tid i sina respektive branscher. Företagsledningens avsikt är att dessa varunamn ska användas under en icke tidsbestämd period. Förutom bedömningen av framtida efterfrågan och lönsamhet i verksamheten kan framtida beslut om marknadsföringsstrategi som omfattar varunamnen påverka det redovisade värdet av dessa immateriella tillgångar.

Av- och nedskrivningar av immateriella tillgångar redovisas i följande poster i resultaträkningen:

	2016		2015*	
	Internt upparbetade	Förvärvade	Internt upparbetade	Förvärvade
Kostnad för sålda varor	9	35	18	33
Marknadsföringskostnader	16	571	17	548
Administrationskostnader	80	98	58	58
Forsknings- och utvecklingskostnader	490	348	616	299
Summa	595	1 052	709	938

* Inklusive avvecklade verksamheter

Nedskrivningar av immateriella tillgångar uppgick till 72 (142), varav 28 (130) redovisades som forsknings- och utvecklingskostnader i resultaträkningen och 10 (3) redovisades som marknadsföringskostnader. Av redovisade nedskrivningar avsåg 4 (127) aktiverade utvecklingskostnader för avvecklade projekt.

12. Immateriella tillgångar, fortsättning

2016	Internt upparbetade immateriella tillgångar		Förvärvade immateriella tillgångar					Goodwill	Summa
	Produkt-utveckling	Övriga teknik- och kontraktbaserade	Produkt-utveckling	Varumärken	Marknads- och kundrelaterade	Övriga teknik- och kontraktbaserade			
Anskaffningsvärde									
Vid årets början	6 045	1 339	69	3 814	5 134	4 905	20 558	41 864	
Avvecklade verksamheter	-801	-22	-46	-1 225	-	-38	-516	-2 648	
Investeringar	673	124	54	-	-	85	-	936	
Rörelseförvärv	-	-	24	756	1 118	685	2 983	5 566	
Avyttringar och utrangeringar	-326	-40	-	-	-65	-97	-	-528	
Omklassificeringar	6	4	-4	29	-	14	-	49	
Omräkningsdifferenser	137	50	4	169	344	172	1 121	1 997	
Vid årets slut	5 734	1 455	101	3 544	6 531	5 725	24 146	47 236	
Av- och nedskrivningar									
Vid årets början	3 434	562	27	735	2 019	1 531	36	8 344	
Avvecklade verksamheter	-407	-17	-42	-	-	-27	-	-492	
Periodens avskrivningar	478	113	2	125	461	396	-	1 575	
Periodens nedskrivningar	4	-	10	2	14	42	-	72	
Avyttringar och utrangeringar	-321	-25	-	-	-65	-97	-	-508	
Omklassificeringar	9	3	-	29	-	6	-	47	
Omräkningsdifferenser	103	25	-5	38	132	77	1	370	
Vid årets slut	3 300	661	-8	929	2 561	1 928	37	9 408	
Redovisade värden									
Vid årets början	2 611	777	42	3 079	3 115	3 374	20 522	33 520	
Vid årets slut	2 434	794	109	2 615	3 970	3 797	24 109	37 828	

2015	Internt upparbetade immateriella tillgångar		Förvärvade immateriella tillgångar					Goodwill	Summa
	Produkt-utveckling	Övriga teknik- och kontraktbaserade	Produkt-utveckling	Varumärken	Marknads- och kundrelaterade	Övriga teknik- och kontraktbaserade			
Anskaffningsvärde									
Vid årets början	5 485	1 278	96	3 742	5 157	4 658	19 957	40 373	
Investeringar	875	148	-	-	-	145	-	1 168	
Rörelseförvärv	-	-	-	3	-118	48	76	9	
Avyttringar av verksamheter	-	-	-	-16	-11	-14	-20	-61	
Avyttringar och utrangeringar	-264	-62	-	-	-47	-37	-	-410	
Omklassificeringar	15	1	-27	-	-	-9	-	-20	
Omräkningsdifferenser	-66	-26	-	85	153	114	545	805	
Vid årets slut	6 045	1 339	69	3 814	5 134	4 905	20 558	41 864	
Av- och nedskrivningar									
Vid årets början	3 094	537	59	631	1 626	1 192	37	7 176	
Periodens avskrivningar	487	94	-	120	428	376	-	1 505	
Periodens nedskrivningar	128	-	-	-	3	11	-	142	
Avyttringar av verksamheter	-	-	-	-13	-11	-6	-	-30	
Avyttringar och utrangeringar	-263	-62	-	-	-47	-28	-	-400	
Omklassificeringar	37	-3	-30	-	-	-7	-	-3	
Omräkningsdifferenser	-49	-4	-2	-3	20	-7	-1	-46	
Vid årets slut	3 434	562	27	735	2 019	1 531	36	8 344	
Redovisade värden									
Vid årets början	2 391	741	37	3 111	3 531	3 466	19 920	33 197	
Vid årets slut	2 611	777	42	3 079	3 115	3 374	20 522	33 520	

Övriga teknik- och kontraktbaserade immateriella tillgångar innefattar datorprogram, patent och kontraktbaserade rättigheter såsom licenser och franchiseavtal. Alla immateriella tillgångar, förutom goodwill och varumärken med obestämbare nyttjandeperioder, skrivs av.

För information om principer för av- och nedskrivningar, se not 1.

Se not 2 för information om rörelseförvärv.

13. Materiella anläggningstillgångar

2016	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Pågående nyanläggningar och förskott	Summa	Hyresmaskiner
Anskaffningsvärde					
Vid årets början	5 822	13 807	770	20 399	6 086
Avvecklade verksamheter	-283	-484	-4	-771	-54
Investering	92	673	614	1 379	1 215
Förvärv av verksamheter	712	432	19	1 163	28
Avyttringar och utrangeringar	-105	-737	-	-842	-775
Omklassificeringar	251	475	-678	48	-357
Omräkningsdifferenser	258	587	20	865	420
Vid årets slut	6 747	14 753	741	22 241	6 563
Av- och nedskrivningar					
Vid årets början	2 319	9 133	-	11 452	3 010
Avvecklade verksamheter	-110	-361	-	-471	-24
Periodens avskrivningar	242	1 364	-	1 606	981
Periodens nedskrivningar	-	7	-	7	-
Avyttringar	-56	-648	-	-704	-487
Omklassificeringar	-2	52	-	50	-227
Omräkningsdifferenser	116	392	-	508	215
Vid årets slut	2 509	9 939	-	12 448	3 468
Redovisade värden					
Vid årets början	3 503	4 674	770	8 947	3 076
Vid årets slut	4 238	4 814	741	9 793	3 095

2015	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Pågående nyanläggningar och förskott	Summa	Hyresmaskiner
Anskaffningsvärde					
Vid årets början	6 173	13 739	674	20 586	6 013
Investeringar	117	837	797	1 751	1 300
Rörelseförvärv	-5	18	-	13	74
Avyttringar av verksamheter	-	-21	-	-21	-
Avyttringar och utrangeringar	-513	-1 054	-	-1 567	-757
Omklassificeringar	91	515	-707	-101	-463
Omräkningsdifferenser	-41	-227	6	-262	-81
Vid årets slut	5 822	13 807	770	20 399	6 086
Av- och nedskrivningar					
Vid årets början	2 376	8 777	-	11 153	2 836
Periodens avskrivningar	253	1 438	-	1 691	1 004
Periodens nedskrivningar	3	-	-	3	2
Avyttringar	-	-19	-	-19	-
Avyttringar och utrangeringar	-243	-891	-	-1 134	-498
Omklassificeringar	-32	-5	-	-37	-286
Omräkningsdifferenser	-38	-167	-	-205	-48
Vid årets slut	2 319	9 133	-	11 452	3 010
Redovisade värden					
Vid årets början	3 797	4 962	674	9 433	3 177
Vid årets slut	3 503	4 674	770	8 947	3 076

För information om principer för avskrivningar se not 1.

14. Andelar i intresseföretag och joint ventures

Akkumulerade värden på kapitalandelar	2016	2015
Vid årets början	125	115
Utdelning	-4	-2
Årets resultat efter skatt	7	7
Omräkningsdifferenser	10	5
Vid årets slut	138	125

1) Atlas Copcos procentuella andel av varje innehav representerar både ägarandel och röster.

Sammanfattning av finansiell information för intresseföretag och joint ventures	Land	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Gruppens andel, % ¹⁾
2016							
Intresseföretag							
Qingdao Qianshao Pneumatic Tool Manufacturing Tech Ltd.	Kina	67	14	53	37	-	25
Shenzen Nectar Engineering & Equipment Co. Ltd.	Kina	134	63	71	96	1	25
Reintube S.L.	Spanien	9	6	3	13	-	47
Joint ventures							
Toku-Hanbai Group	Japan	388	170	218	754	13	50
2015							
Intresseföretag							
Qingdao Qianshao Pneumatic Tool Manufacturing Tech Ltd.	Kina	69	17	52	53	-	25
Shenzen Nectar Engineering & Equipment Co. Ltd.	Kina	135	66	69	131	8	25
Yanggu Wuyue Special Steel Co. Ltd.	Kina	1 064	1 303	-239	134	-97	25
Reintube S.L.	Spanien	6	4	2	12	-	47
Joint ventures							
Toku-Hanbai Group	Japan	349	159	190	631	10	50

Ovanstående tabell bygger på de senaste tillgängliga finansiella rapporterna från intresseföretag och joint ventures. Under tredje kvartalet utnyttjade Gruppen optionen att byta aktierna i Yanggu Wuyue Special Steel Co. Ltd. mot kvarvarande innehav utan bestämmande inflytande i Shandong Rock Drilling Tools Co. Ltd.

15. Övriga finansiella tillgångar

Verkligt värde för finansiella instrument under övriga finansiella tillgångar, förutom investeringar som hålls till förfall, motsvarar det redovisade värdet.

	2016	2015
Anläggningstillgångar		
Förvaltningstillgångar överstigande pensionsåtaganden (not 23)	422	396
Derivat		
- innehas för handel	-	1
- identifierade för säkringsredovisning	-	102
Investeringar som kan säljas	6	3
Investeringar som hålls till förfall	27	167
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	123	124
Finansiella tillgångar klassificerade som lånefordringar och kundfordringar		
- finansiella leasingfordringar	435	423
- övriga finansiella fordringar	1 089	913
Vid årets slut	2 102	2 129
Omsättningstillgångar		
Investeringar som hålls till förfall	144	25
Finansiella tillgångar klassificerade som lånefordringar och kundfordringar		
- finansiella leasingfordringar	510	460
- övriga finansiella fordringar	1 801	1 091
Vid årets slut	2 455	1 576

Se not 22 för information om finansiella leasingavtal och not 27 för information om derivat och kreditrisk.

16. Varulager

	2016	2015
Råmaterial	1 423	984
Produkter i arbete	3 094	2 600
Halvfabrikat	3 537	3 936
Färdigvaror	8 858	9 386
Vid årets slut	16 912	16 906

I kostnad för sålda varor ingår avsättningar för inkurans och andra nedskrivningar av varulagret med 1 090 (1 128). Återföringar av tidigare gjorda nedskrivningar, som redovisats i resultaträkningen, uppgick till 347 (381). Tidigare nedskrivningar har återförts till följd av förbättrade marknadsvillkor på vissa marknader.

Det belopp för varor i lager som redovisats som kostnad uppgick till 45 936 (47 244).

17. Kundfordringar

Verkligt värde för kundfordringar motsvarar det redovisade värdet. Kundfordringar kategoriseras som låne- och kundfordringar.

Avsättningar för osäkra kundfordringar	2016	2015
Avsättningar vid årets början	1 053	939
Avvecklade verksamheter	-16	-
Rörelseförvärv och avyttringar	35	1
Avsättningar redovisade för potentiella värdeminskningar	525	616
Belopp använda för fastställda värdeminskningar	-268	-267
Upplösning av ej nödvändiga avsättningar	-284	-213
Ändring i diskonterade belopp	-1	2
Omräkningsdifferenser	59	-25
Vid årets slut	1 103	1 053

Kundfordringar om 21 353 (19 552) redovisas netto efter avsättningar för osäkra fordringar och andra nedskrivningar uppgående till 1 103 (1 053).

Avsättningar för osäkra fordringar samt nedskrivningar som har redovisats i resultaträkningen uppgick till 525 (616).

Se not 27 för information om kreditrisker.

18. Övriga fordringar

Verkligt värde för övriga fordringar motsvarar det redovisade värdet.

	2016	2015
Derivat		
- innehas för handel	117	252
- identifierade för säkringsredovisning	11	71
Finansiella tillgångar klassificerade som lånefordringar och kundfordringar		
- övriga fordringar	2 849	2 511
- upplupna intäkter	2 057	2 210
Förutbetalda kostnader	822	740
Vid årets slut	5 856	5 784

Övriga fordringar består främst av momsfordringar och förskott till leverantörer. Upplupna intäkter avser främst service- och entreprenadkontrakt. Förutbetalda kostnader inkluderar poster såsom hyror, försäkring, räntor, IT- och personalkostnader.

Se not 27 för information om Gruppens derivat.

20. Eget kapital

Utestående aktier	2016			2015		
	A-aktier	B-aktier	Summa	A-aktier	B-aktier	Summa
Vid årets början	839 394 096	390 219 008	1 229 613 104	839 394 096	390 219 008	1 229 613 104
Aktiesplit 2:1	-	-	-	839 394 096	390 219 008	1 229 613 104
	839 394 096	390 219 008	1 229 613 104	1 678 788 192	780 438 016	2 459 226 208
Inlösen av aktier	-	-	-	-827 726 884	-389 717 629	-1 217 444 513
Inlösen av aktier som innehas av Atlas Copco	-	-	-	-11 667 212	-501 379	-12 168 591
Antal aktier vid årets slut	839 394 096	390 219 008	1 229 613 104	839 394 096	390 219 008	1 229 613 104
- varav innehas av Atlas Copco	-14 813 384	-332 659	-15 146 043	-13 123 103	-393 879	-13 516 982
Summa utestående aktier vid årets slut	824 580 712	389 886 349	1 214 467 061	826 270 993	389 825 129	1 216 096 122

Per 31 december 2016 uppgick Atlas Copco AB:s aktiekapital till SEK 786 008 190 fördelat på 1 229 613 104 aktier, var och en med ett kvotvärde på cirka SEK 0.64 (0.64). A-aktier berättigar innehavaren till rösträtt vid årsstämman med en röst per aktie och B-aktier berättigar innehavaren till rösträtt med en tiondels röst per aktie.

19. Likvida medel

Verkligt värde för likvida medel motsvarar det redovisade värdet. Likvida medel klassificeras som låne- och kundfordringar.

	2016	2015
Kassa och bank	4 122	4 468
Kortfristiga likvida placeringar	7 336	4 393
Vid årets slut	11 458	8 861

Under 2016 hade likvida medel en uppskattad genomsnittlig effektiv ränta på 0.65% (1.47). Uppskattad genomsnittlig effektiv ränta har minskat på grund av mindre placeringar i valutor med högre räntor. Garanterade men outnyttjade kreditfaciliteter uppgick till MEUR 1 440 (1 740) vilket motsvarar MSEK 13 770 (15 892).

Se även not 27.

20. Eget kapital, fortsättning

Återköp/avyttring av aktier	Antal aktier som innehas av Atlas Copco						Anskaffningsvärde som påverkar eget kapital	
	2016	Mandat från årsstämman 2016 apr–dec	Mandat från årsstämman 2015 jan–mar	2015	Mandat från årsstämman 2015 apr–dec	Mandat från årsstämman 2014 jan–mar	2016	2015
Vid årets början	13 516 982			11 613 086			2 377	1 556
Återköp av A-aktier	5 160 000	3 660 000	1 500 000	5 500 000	1 900 000	3 600 000	1 294	1 380
Avyttring av A-aktier	-3 469 719	-2 291 100	-1 178 619	-3 488 604	-820 902	-2 667 702	-626	-552
Avyttring av B-aktier	-61 220	-61 220	-	-107 500	-107 500	-	-4	-7
Vid årets slut	15 146 043			13 516 982			3 041	2 377
Andel av utestående aktier	1.2 %			1.1 %				

Årsstämman 2016 godkände ett mandat för styrelsen att återköpa och sälja A-aktier och B-aktier på Nasdaq Stockholm i syfte att uppfylla förpliktelserna enligt det resultatbaserade optionsprogrammet. Mandatet gäller fram till nästa årsstämma och tillåter:

- Köp av högst 7 250 000 A-aktier, varav högst 7 000 000 kan överlåtas till innehavare av personaloptioner enligt det resultatbaserade optionsprogrammet 2016.
- Köp av högst 70 000 A-aktier, för senare försäljning på marknaden i samband med betalning till styrelseledamöter som har valt att ta emot syntetiska aktier som en del av sitt styrelsearvode.
- Försäljning av högst 30 000 A-aktier för att täcka kostnader relaterade till tidigare utfärdade syntetiska aktier till styrelseledamöter.
- Försäljning av högst 5 500 000 A-aktier och B-aktier för att täcka förpliktelser enligt de resultatbaserade optionsprogrammen 2011, 2012 och 2013.

Årsstämman 2015 godkände ett mandat för styrelsen att återköpa och sälja A-aktier och B-aktier på Nasdaq Stockholm i syfte att uppfylla förpliktelserna enligt det resultatbaserade optionsprogrammet. Mandatet gällde fram till nästa årsstämma och tillät:

- Köp av högst 3 800 000 A-aktier, varav högst 3 500 000 kan överlåtas till innehavare av personaloptioner enligt det resultatbaserade optionsprogrammet 2015.
- Köp av högst 70 000 A-aktier, för senare försäljning på marknaden i samband med betalning till styrelseledamöter som har valt att ta emot syntetiska aktier som en del av sitt styrelsearvode.
- Försäljning av högst 30 000 A-aktier för att täcka kostnader relaterade till tidigare utfärdade syntetiska aktier till styrelseledamöter.
- Försäljning av högst 8 100 000 A-aktier och B-aktier för att täcka förpliktelser enligt de resultatbaserade optionsprogrammen 2010, 2011 och 2012.

Återköp och försäljning styrs vid varje given tidpunkt av marknadsvillkor, myndigheters begränsningar och bolagets kapitalstruktur. Under 2016 återköptes 5 160 000 A-aktier medan 3 469 719 A-aktier och 61 220 B-aktier avyttrades enligt mandaten från årsstämmorna 2015 och 2016. Mer information om återköpen och försäljningarna enligt årsstämmans mandat finns i tabellen ovan. A-aktierna innehas för att kunna användas i personaloptionsprogrammen för åren 2012–2016. B-aktierna som innehas kan avyttras över tid för att täcka kostnader avseende optionsprogrammen, däribland sociala avgifter, kontantregleringar eller utfall av andra incitamentslösningar i länder där tilldelning av aktieoptioner inte är lämplig. Totalt antal A-aktier och B-aktier som innehas av Atlas Copco redovisas i tabellen ovan.

Reserver

Konsoliderat eget kapital innefattar vissa reserver som beskrivs nedan:

Säkringsreserv

Säkringsreserven består av den effektiva delen av nettoförändringar i verkligt värde för vissa instrument som används för kassaflödessäkringar.

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven består av alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av utlandsverksamhetens finansiella rapporter, omräkning av koncerninterna fordringar på eller skulder till utlandsverksamheter som i allt väsentligt är del av nettoinvesteringen i utlandsverksamheter samt från omräkning av skulder som säkrar bolagets nettoinvesteringar i utlandsverksamheter.

Innehav utan bestämmande inflytande

Innehav utan bestämmande inflytande uppgår till 72 (159). Under tredje kvartalet utnyttjade Gruppen optionen att byta aktierna i intresseföretaget Yanggu Wuyue Special Steel Co. Ltd. mot kvarvarande innehav utan bestämmande inflytande i Shandong Rock Drilling Tools Co. Ltd. Fem dotterföretag, däribland Atlas Copco (India) Ltd., har innehav utan bestämmande inflytande. Inget av dessa innehav har någon väsentlig betydelse för Gruppen.

Vinstdisposition

Styrelsen föreslår en utdelning på SEK 6.80 (6.30) per aktie, totalt SEK 8 258 376 015 om aktier som bolaget ägde per 31 december 2016 undantas.

SEK	
Balanserade vinstmedel inklusive fond för verkligt värde	26 345 881 131
Årets resultat	9 232 015 514
	35 577 896 645
<i>Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel disponeras enligt nedan:</i>	
Till aktieägarna en utdelning om SEK 6.80 per aktie	8 258 376 015
Att balanseras i ny räkning	27 319 520 630
Summa	35 577 896 645

Den föreslagna utdelningen för 2015 på SEK 6.30 per aktie som beslutades av årsstämman den 28 april 2016 har i enlighet med detta beslut utbetalats av Atlas Copco AB. Total utbetald utdelning uppgick till SEK 7 664 874 417.

21. Räntebärande skulder

	Förfall	Återköpt nominellt belopp	2016		2015	
			Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Långfristiga						
Medium Term Note Program MEUR 500	2019		4 781	4 993	4 567	4 823
Medium Term Note Program MEUR 500	2023		4 762	5 247	4 545	4 937
Medium Term Note Program MEUR 500	2026		4 773	4 627	–	–
Kapitalmarknadslån MUSD 800	2017	MUSD 800	–	–	6 897	7 173
Kapitalmarknadslån MUSD 150	2019	MUSD 7.5	1 295	1 519	1 190	1 475
Bilaterala lån EIB MEUR 275	2019		2 630	2 666	2 512	2 561
Bilaterala lån NIB MEUR 200	2024		1 912	1 989	1 827	1 908
Bilaterala lån EIB MEUR 300	2022		2 869	2 912	–	–
Övriga banklån			69	69	304	304
Avgår: kortfristig del av långfristiga lån			–43	–43	–127	–127
Summa långfristiga obligationer och lån			23 048	23 979	21 715	23 054
Skulder avseende finansiella leasingavtal			100	100	108	108
Övriga finansiella skulder			–	–	65	65
Summa långfristiga räntebärande skulder			23 148	24 079	21 888	23 227
Kortfristiga						
Kortfristig del av långfristiga lån			43	43	127	127
Kortfristiga lån			1 461	1 461	909	909
Skulder avseende finansiella leasingavtal			70	70	65	65
Summa kortfristiga räntebärande skulder			1 574	1 574	1 101	1 101
Vid årets slut			24 722	25 653	22 989	24 328

Skillnaden mellan redovisat värde och verkligt värde hänger samman med värderingsmetoden eftersom vissa skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde och inte till verkligt värde. Förändringar i räntenivåer och kreditmarginaler skapar skillnaden mellan verkligt värde och upplupet anskaffningsvärde. Se not 27 för mer information om Gruppens exponering för ränte- och valutakursrisker.

I september 2016 utfärdade Atlas Copco en tioårig obligation på MEUR 500 till en ränta om 0.645%. I januari 2015 ingick Atlas Copco AB ett låneavtal med Europeiska Investeringsbanken om MEUR 300. Faciliteten utnyttjades till fullo i april 2016. Medlen från dessa två transaktioner har främst använts för återköp av en obligation på MUSD 800, med ursprungligt förfall 2017.

Atlas Copco har kreditbetyget A (A) från Standard & Poor's Corporation och A (A) från Fitch Ratings avseende långfristig upplåning. Låneavtal och garanterade kreditfaciliteter innehåller inte några restriktioner utöver standardåtaganden avseende lika ställning och ställande av säkerhet.

Gruppens kreditfaciliteter presenteras i tabellen nedan.

Kreditfaciliteter	Nominellt belopp	Förfall	Utnyttjat
Företagscertifikat ^{1,2)}	MSEK 18 913	–	–
Kreditfacilitet	MEUR 640	2020	–
Kreditfacilitet	MEUR 800	2021	–
Motsvarande i SEK	MSEK 32 682		–

¹⁾ Räntan baseras på marknadsvillkoren vid den tidpunkt när kreditfaciliteten utnyttjas. Förfalldatum fastställs när kreditfaciliteten utnyttjas.

²⁾ De maximala belopp som finns tillgängliga inom ramen för dessa program är MUSD 1 000, MEUR 400 och MSEK 6 000, motsvarande totalt MSEK 18 913 (18 004).

Gruppens kort- och långfristiga räntebärande skulder är fördelade på de valutor som visas i tabellen nedan.

Valuta	2016			2015		
	Lokal valuta (miljoner)	MSEK	%	Lokal valuta (miljoner)	MSEK	%
EUR	2 305	22 040	89	1 512	13 811	60
SEK	26	26	0	27	27	–
USD	184	1 675	7	983	8 208	36
Övrigt	–	981	4	–	943	4
Summa	24 722	100		22 989	100	

I tabellen nedan visas förfallostrukturen för Gruppens räntebärande skulder inklusive effekten av ränteswappar.

Förfall	Fast	Rörlig ¹⁾	Redovisat värde	Verkligt värde
2017	–	1 574	1 574	1 574
2018	–	75	75	75
2019	8 706	26	8 732	9 204
2020	–	16	16	16
2021	–	4	4	4
2022	–	2 871	2 871	2 914
2023	4 763	–	4 763	5 248
2024	–	1 913	1 913	1 990
2025	–	–	–	–
2026 och framåt	4 774	–	4 774	4 628
Summa	18 243	6 479	24 722	25 653

¹⁾ Rörlig ränta i tabellen är lån med räntesättning var sjätte månad eller oftare.

22. Leasingavtal

Operationella leasingavtal – leasetagare

Leasingkostnaderna för tillgångar som hyrs enligt operationella leasingavtal uppgick till 969 (974) och härrörde främst från hyrda lokaler, maskiner, dator- och kontorsutrustning. Operationella leasingavtal för kontor och fabriker löper vanligen på 10–15 år. Ett begränsat antal operationella leasingavtal omfattas av möjlighet att förvärva objektet och förlänga avtalet för maskiner samt möjlighet att förlänga avtalet för lokaler. Summa leasingkostnader innefattar minimileaseavgifter på 903 (921), variabla avgifter på 71 (71) och leasingintäkter avseende objekt som vidareuthyrts på 5 (19). Framtida betalningar för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal förfaller enligt följande:

	2016	2015
Inom ett år	769	749
Mellan ett och fem år	1 660	1 478
Senare än fem år	449	649
Summa	2 878	2 876

Betalningar avseende framtida minimiavgifter för objekt som vidareuthyrts förväntas inflyta med totalt 25 (16).

Operationella leasingavtal – leasegivare

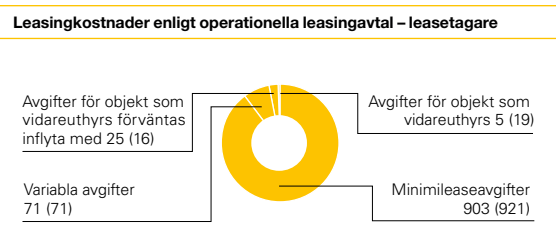
Atlas Copco har utrustning som hyrs ut till kunder enligt operationella leasingavtal. Långsiktiga operationella leasingavtal finansieras och administreras av Atlas Copco Financial Solutions samt av vissa andra dotterföretag. Framtida betalningar för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal förfaller enligt följande:

	2016	2015
Inom ett år	446	449
Mellan ett och fem år	279	260
Senare än fem år	25	52
Summa	750	761

Variabla avgifter som redovisas som intäkt uppgick till 53 (78).

Finansiella leasingavtal – leasetagare

Tillgångar nyttjade under finansiella leasingavtal	Maskiner och inventarier		Hyrsmaskiner
Redovisat värde vid årets början, 2016	136		42
Redovisat värde vid årets slut, 2016	132		72
Redovisat värde vid årets början, 2015	151		14
Redovisat värde vid årets slut, 2015	136		42

Tillgångar som nyttjas enligt finansiella leasingavtal består i första hand av fordon. Ett begränsat antal finansiella leasingavtal omfattas av både möjlighet att förvärva objektet och förlänga avtalet.

Framtida betalningar avseende tillgångar nyttjade enligt finansiella leasingavtal förfaller enligt följande:

	2016			2015		
	Minimileaseavgifter	Ränta	Kapitalbelopp	Minimileaseavgifter	Ränta	Kapitalbelopp
Inom ett år	83	13	70	74	9	65
Mellan ett och fem år	112	14	98	114	8	106
Senare än fem år	2	–	2	2	–	2
Summa	197	27	170	190	17	173

Finansiella leasingavtal – leasegivare

Gruppen erbjuder kunder leasingfinansiering via Atlas Copco Customer Finance och vissa andra dotterföretag. Se not 27 för information om finansiell exponering och principer för riskhantering. Framtida leasingavgifter som ska erhållas förfaller enligt följande:

	2016		2015	
	Bruttoinvestering	Nuvärde av framtida minimileaseavgifter	Bruttoinvestering	Nuvärde av framtida minimileaseavgifter
Inom ett år	519	510	483	460
Mellan ett och fem år	446	425	446	422
Senare än fem år	12	10	2	1
	977	945	931	883
Ej intjänade finansiella intäkter	–	32	–	48
Summa	977	977	931	931

23. Ersättningar till anställda

Pensioner och liknande förpliktelser

Atlas Copco tillhandahåller förmånsbestämda pensionsplaner och övriga långfristiga ersättningar till anställda på de flesta av sina större verksamhetsställen. De mest betydande planerna vad gäller storlek finns i Belgien, Kanada, Storbritannien, Sverige, Tyskland och USA. Vissa planer är fonderade med örönmärkta tillgångar eller fonder som innehas skilt från Gruppen för framtida utbetalningar. Andra planer är ofonderade och ersättningar från dessa betalas av Gruppen i takt med att de förfaller.

De belgiska planerna avser förtidspensioner samt ersättningar i samband med jubileer och vid uppsägning, dessa planer är ofonderade. Avgiftsbestämda planer är sammanslagna med förmånsbestämda planer under 2015 på grund av förändringar i lokala regelverk och dessa planer är alla fonderade.

I Kanada tillhandahåller Atlas Copco en pensionsplan och en kompletterande ålderspension för personer i företagsledningen. Båda planerna är fonderade. Det finns även två ofonderade planer – en pensionsplan och en plan för ersättningar efter avslutad anställning. Under 2016 hade Kanada en reduktion i en av sina pensionsplaner vilket resulterade i en vinst om 81, vilka ingår i årets vinst vid reglering.

I Storbritannien finns en slutlönebaserad pensionsplan. Denna plan är fonderad. Under 2010 omvandlades planen till en avgiftsbestämd plan för framtida tjänster. Under 2016 skedde en upplösning av en tidigare pensionsavsättning relaterat till förvärvet av Edwards, vilket resulterade i en vinst på 380.

Det finns tre förmånsbestämda pensionsplaner i Sverige. ITP-planen är en slutlönebaserad plan som omfattar huvuddelen av tjänstemännen i Sverige. Atlas Copco finansierar förmånerna genom en pensionsstiftelse. Den andra planen hänför sig till en grupp anställda som tjänar mer än tio basbelopp och som har valt bort ITP-planen. Denna plan är försäkrad. Den tredje förmånsbestämda pensionsplanen hänför sig till högre tjänstemän som har gått i pension. Utöver förmånsbestämda pensionsplaner för pension har Atlas Copco förpliktelser för familjepensioner för många tjänstemän i Sverige. Dessa förpliktelser tryggs genom ett försäkringsbolag, Alecta. Planen redovisas som avgiftsbestämd plan eftersom det inte finns tillräcklig information för att beräkna nettospensionsförpliktsen.

De tyska planerna inkluderar planer för pensioner, förtidspensioner och ersättningar vid jubileer. Planerna är fonderade. De tyska pensionsplanerna har till följd av förvärvet av Leybold ökat med BSEK 1.8, vilka är ofonderade. Gruppen hyr fastigheter i Finland och Sverige av Gruppens tyska pensionsstiftelse. Se not 28 för ytterligare information.

I USA tillhandahåller Atlas Copco en pensionsplan, en plan för sjukvård efter avslutad anställning samt ett antal kompletterande pensionsförmåner för företagsledningen. Pensionsplanen är fonderad medan de andra planerna är ofonderade.

Gruppen identifierar ett antal risker i placeringarna av pensionsförvaltningstillgångar. De största riskerna är ränterisk, marknadsrisk, motpartsrisk, likviditets- och inflationsrisk samt valutarisk. Gruppen arbetar löpande för att hantera riskerna och har en långsiktig investeringshorisont. Investeringsportföljen ska vara diversifierad vilket innebär att flera tillgångstyper, marknader och emittenter används. Med jämna mellanrum ska en bedömning genomföras av förvaltningen av tillgångar och skulder. Studien ska innefatta ett antal element. De viktigaste elementen är tillgångarnas duration och skuldernas förfallostruktur, den förväntade avkastningen på tillgångarna, den förväntade utvecklingen av skulder, de prognostiserade kassaflödena och påverkan på förpliktelsen av en ränteändring.

Förpliktelser för pensioner till anställda och övriga långfristiga ersättningar till anställda, netto, redovisas i följande poster i balansräkningen:

	2016	2016
Finansiella tillgångar (not 15)	-422	-396
Ersättningar efter avslutad anställning	3 907	2 225
Övriga avsättningar (not 25)	116	175
Vid årets slut	3 601	2 004

Tabellerna nedan visar koncernens förpliktelser för pensioner och övriga långfristiga ersättningar till anställda, de antaganden som använts för att fastställa dessa förpliktelser och förvaltningstillgångar relaterade till dessa förpliktelser för ersättningar till anställda, samt de belopp som redovisas i resultat- och balansräkningen. Nettobeloppet som redovisas i balansräkningen uppgick till 3 601 (2 004). Den vägda genomsnittliga löptiden för förpliktelsen är 16.6 (14.4) år.

Ersättning efter avslutad anställning	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Övriga fonderade planer	Övriga ofonderade planer	Summa
2016					
Nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	9 200	2 902	93	250	12 445
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	-8 825	-	-86	-	-8 911
Nuvärdet för nettoförpliktelser	375	2 902	7	250	3 534
Övriga avsättningar för pensioner och liknande	-	-	67	-	67
Nettobelopp redovisat i balansräkningen	375	2 902	74	250	3 601
2015					
Nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	8 313	1 220	94	301	9 928
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	-7 889	-	-83	-	-7 972
Nuvärdet för nettoförpliktelser	424	1 220	11	301	1 956
Övriga avsättningar för pensioner och liknande	-	-	48	-	48
Nettobelopp redovisat i balansräkningen	424	1 220	59	301	2 004

23. Ersättningar till anställda, fortsättning

Förvaltningstillgångar består av följande:	2016			2015
	Noterade marknadspriser	Onoterade marknadspriser	Summa	
Skuldinstrument	3 908	537	4 446	4 294
Egetkapitalinstrument	553	353	906	1 244
Fastigheter	297	702	999	919
Tillgångar som innehas av försäkringsbolag	186	921	1 107	863
Kassa och bank	541	69	610	466
Investeringsfonder	746	–	746	–
Derivat	1	–	1	–
Övriga	92	5	96	186
Vid årets slut	6 324	2 587	8 911	7 972

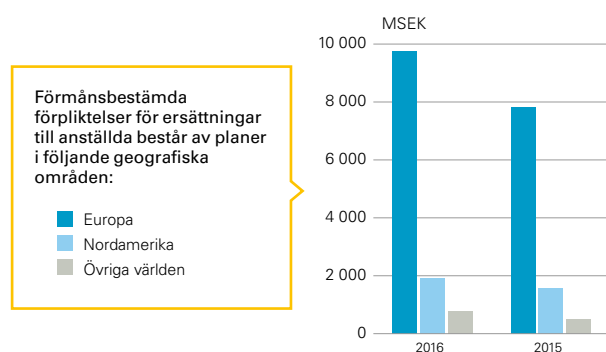
Förändring i förvaltningstillgångar	2016	2015
Verkligt värde för förvaltningstillgångar vid årets början	7 972	7 954
Avvecklade verksamheter	–110	–
Rörelseförvärv	160	–
Ränteutgifter	255	246
Omvärderingar – avkastning på förvaltningstillgångar	505	568
Regleringar	–32	–667
Inbetalning av avgifter från arbetsgivaren	317	147
Inbetalning av avgifter från anställda	32	20
Administrationskostnader	–10	–7
Förmåner betalda av planen	–337	–289
Omklassificeringar	143	–
Omräkningsdifferenser	16	–
Verkligt värde för förvaltningstillgångar vid årets slut	8 911	7 972

Förvaltningstillgångar fördelas på följande geografiska områden:	2016	2015
Europa	6 971	6 599
Nordamerika	1 508	1 150
Övriga världen	432	223
Summa	8 911	7 972

Begränsning av tillgångsvärdet	2016	2015
Begränsning av tillgångsvärdet vid årets början	–	29
Omvärderingar – begränsning av tillgångsvärdet	–	–28
Omräkningsdifferenser	–	–1
Begränsning av tillgångsvärdet vid årets slut	–	–

Förändringar av nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser	2016	2015
Förmånsbestämda förpliktelser vid årets början	9 928	10 541
Avvecklade verksamheter	–129	–
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande period	392	319
Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder	2	–2
Vinst/förlust vid reglering	–466	–24
Räntekostnader (+)	314	315
Aktuariella vinster (–)/förluster (+) hänförliga till erfarenhetsmässiga justeringar	14	313
Aktuariella vinster (–)/förluster (+) hänförliga till förändringar i finansiella antaganden	619	–394
Aktuariella vinster (–)/förluster (+) hänförliga till förändringar i demografiska antaganden	–4	44
Rörelseförvärv	2 078	–
Regleringar	–32	–667
Ersättningar betalade med förvaltningstillgångar eller företagets tillgångar	–570	–499
Omklassificeringar	159	1
Omräkningsdifferenser	140	–19
Förmånsbestämda förpliktelser vid årets slut	12 445	9 928

Omvärderingar som redovisas i övrigt totalresultat uppgår till –113 (–662) och –12 (29) i resultaträkningen. Gruppen förväntas betala 484 (326) till förmånsbestämda pensionsplaner för 2017.

Belopp som redovisas i resultaträkningen	2016	2015
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande period	392	319
Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder	2	–2
Vinst/förlust vid reglering	–466	–24
Räntekostnad netto	59	69
Inbetalning av avgifter från anställda	–32	–20
Omvärderingar av övriga långfristiga personalsättningar	12	29
Administrationskostnader	9	6
Summa	–24	377

Den totala pensionskostnaden för förmånsbestämda planer uppgick till –24 (377), varav –83 (308) har redovisats som rörelsekostnader och 59 (69) som finansiella kostnader. Kostnaderna för de avgiftsbestämda planerna uppgick totalt till 903 (861).

Väsentliga aktuariella antaganden per balansdagen (uttryckta som vägda medeltal, i %)	2016	2015
Diskonteringsränta		
Europa	2.15	2.77
Nordamerika	3.52	4.04
Framtida löneökningar		
Europa	1.81	1.67
Nordamerika	1.81	3.51
Ökning av sjukvårdskostnader		
Nordamerika	7.01	7.80

Koncernen har identifierat diskonteringsränta, framtida löneökningar och mortalitet som de väsentliga aktuariella antagandena för att beräkna förmånsbestämda förpliktelser. Förändringar i de aktuariella antagandena påverkar nuvärdet av nettoförpliktelser. Diskonteringsräntan fastställs genom hänvisning till den på balansdagen marknadsmässiga avkastningen på företagsobligationer med hög kreditvärdighet (AAA eller AA), om sådan finns tillgänglig, motsvarande pensionsförpliktelsernas duration. I länder där företagsobligationer inte finns tillgängliga används statsobligationer för att fastställa diskonteringsräntan. I Sverige används, i linje med tidigare år, bostadsobligationer som grund för fastställande av diskonteringsräntan.

Atlas Copcos mortalitetsantaganden fastställs på landbasis, baserat på de senaste mortalitetsstudier som finns tillgängliga. Generationstabeller används när det är möjligt, vilket innebär att antaganden innehåller förväntade förbättringar i den förväntade livslängden över tiden.

Tabellen nedan visar känslighetsanalys för diskonteringsräntan och ökad förväntad livslängd. Tabellen beskriver den potentiella effekten på nuvärdet av den förmånsbestämda pensionsförpliktelserna.

Känslighetsanalys	Europa	Nordamerika
Ändring i diskonteringsränta +0.50%	–777	–40
Ändring i diskonteringsränta –0.50%	868	42
Förändring i förväntad livslängd, +1 år	179	13

23. Ersättningar till anställda, fortsättning

Aktierelaterade incitamentsprogram

Årsstämmorna 2012–2015 beslutade om resultatbaserade personaloptionsprogram i enlighet med styrelsens förslag om ett optionsprogram för respektive år. Årsstämman 2016 beslutade om ett resultatbaserat personaloptionsprogram för 2016 liknande programmen för 2012–2015.

Optionsprogram 2012–2016

På årsstämmorna 2012–2016 beslutades det om resultatbaserade personaloptionsprogram för respektive år. Beslutet att tilldela optioner fattades i april respektive år och optionerna utfärdades i mars påföljande år (utfärdandedatum). Antalet optioner som utfärdades för respektive programår var beroende av värdeskapande i Gruppen, uttryckt som EVA (Economic Value Added) under respektive år som optionerna tilldelades. För optionsprogrammet 2016 varierar antalet optioner linjärt inom ett förutbestämt EVA-intervall. Storleken på programmet och intervallens gränser har fastställts av styrelsen och har godkänts av årsstämman samt är förenlig med Gruppens långsiktiga affärsplan.

I samband med utfärdandet beräknades lösenpriset till 110% av genomsnittlig kurs för A-aktier under en tiodagarsperiod efter datumet för publicering av rapporten för fjärde kvartalet. Personaloptionerna utfärdades utan att den anställde erlade någon ersättning och rätten till optionerna kvarstår endast till den del de är inlösenbara vid tidpunkten för anställningens upphörande. Optionsprogrammen 2012–2015 har en löptid på fem år från tilldelningstidpunkten medan programmet för 2016 har en löptid på sju år. Optionerna i programmen för 2012–2016 kan inte överlätas och blir inlösenbara till 100% tre år efter tilldelning.

Programmen för 2012–2016 innefattar ett krav på medlemmarna i Gruppens verkställande ledning (33 personer sammanlagt) att köpa Atlas Copcos A-aktier för 10% av sin bruttogrundlön för att de ska kunna bli tilldelade optioner. Ett lägre investerat belopp minskar antalet optioner i motsvarande grad. Dessutom har medlemmar i den verkställande ledningen som har investerat i Atlas Copcos A-aktier möjlighet att för varje köpt aktie köpa en aktie till en kurs motsvarande 75% av genomsnittlig kurs för A-aktier under en tiodagarsperiod efter datumet för publicering av rapporten för fjärde kvartalet. Denna rätt gäller från tre år efter tilldelningen fram till att optionsprogrammen löper ut.

Styrelsen hade rätt att besluta att genomföra en alternativ incitamentslösning, syntetiska optioner, för nyckelpersoner i sådana länder där det inte är lämpligt att tilldela personaloptioner.

I programmen 2012–2016 kan optionsberättigade i Sverige begära att personaloptionerna regleras genom att bolaget erlägger en kontant betalning motsvarande överskjutande belopp av stängningskursen för aktierna jämfört med lösenpriset på lösendatum minus eventuella administrationskostnader. På grund av möjligheten till sådant val för anställda i Sverige klassificeras personaloptionerna i redovisningssyfte som kontantreglerade enligt IFRS 2.

Black-Scholes modell används för att beräkna det verkliga värdet på personaloptionerna/de syntetiska optionerna i programmet per utfärdandedatum. För programmen 2015 och 2016 baserades det verkliga värdet på optionerna/de syntetiska optionerna på följande antaganden:

Viktiga antaganden	2016 års program (per 31 dec. 2016)	2015 års program (per utfärdandedatum)
Förväntat lösenpris	SEK 309/211 ¹⁾	SEK 196/134 ^{1) 2)}
Förväntad volatilitet	30%	30%
Förväntad löptid (år)	3.05	3.10
Förväntad aktiekurs	SEK 280.80	SEK 207.90
Förväntad utdelning (tillväxt)	SEK 6.30 (10%)	SEK 6.30 (10%)
Risikfri ränta	-0,20%	-0,50%
Genomsnittligt tilldelningsvärde	SEK 39.70/70.50	SEK 33.90/63.20
Maximalt antal optioner	7 084 053	3 651 055
- varav förverkade	1 938 527	578 070
Antal matchningsaktier	33 739	38 531

¹⁾ Matchningsaktier för verkställande ledningen. ²⁾ Verkligt utfall.

Den förväntade volatiliteten har fastställts genom analys av den historiska utvecklingen av kursen på Atlas Copcos A-aktie samt andra aktier på aktiemarknaden.

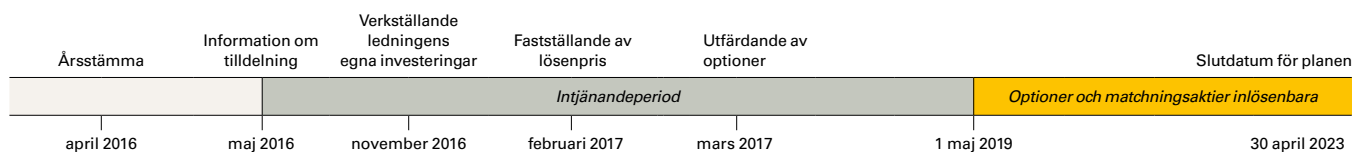
Vid fastställande av optionens förväntade löptid har antaganden gjorts avseende förväntade beteenden vid inlösen hos olika kategorier av optionsberättigade.

För optionerna i programmen 2012–2016 redovisas det verkliga värdet som en kostnad under följande intjänandeperioder:

Program	Intjänandeperiod		Lösenperiod	
	Från	Till	Från	Till
Personaloptioner				
2012	Juni 2012	April 2015	Maj 2015	April 2017
2013	Juni 2013	April 2016	Maj 2016	April 2018
2014	Maj 2014	April 2017	Maj 2017	April 2019
2015	Maj 2015	April 2018	Maj 2018	April 2020
2016	Maj 2016	April 2019	Maj 2019	April 2023

För 2016 års program har en ny beräkning av verkligt värde gjorts och kommer att göras per varje balansdag fram till utfärdandet.

Tidsaxel 2016 års optionsplan

23. Ersättningar till anställda, fortsättning

För de syntetiska optionerna och optionerna som är klassificerade som kontantreglerade redovisas det verkliga värdet som en kostnad över samma intjänandeperiod, dock görs en ny beräkning av det verkliga värdet per varje balansdag och förändringar i verkligt värde efter intjänandeperioden fortsätter att redovisas som personalkostnad.

I enlighet med IFRS 2 uppgick kostnaden för 2016 för samtliga aktierelaterade incitamentsprogram till 268 (135) exklusive sociala avgifter, varav 82 (73)

avser optioner som regleras med egetkapitalinstrument. Sociala avgifter redovisas i enlighet med uttalandet från Rådet för finansiell rapportering (UFR 7) och klassificeras som personalkostnader.

I balansräkningen uppgick avsättningar för syntetiska optioner och aktieoptioner som klassificeras som kontantreglerade per 31 december till 195 (85). Atlas Copco-aktier innehas av moderbolaget för att täcka åtaganden i samband med programmen 2012–2016. Se även not 20.

Sammanfattning av aktierelaterade incitamentsprogram							
Program	Initialt antal anställda	Initialt antal optioner	Förfalldatum	Lösenpris, SEK	Aktieslag	Verkligt värde på tilldelningsdatum	Realvärde för intjänade syntetiska optioner
Personaloptioner							
2009	222	3 902 878	20 mar, 15	104.86	A	28.59	–
2010	221	3 796 922	30 apr, 15	166.99	A	28.32	–
2011	224	2 801 249	30 apr, 16	179.70	A	22.47	–
2012	248	3 522 144	30 apr, 17	195.32	A	28.30	–
2013	250	–	N/a	N/a	N/a	N/a	–
2014	263	3 751 402	30 apr, 19	271.50	A	52.90	–
2015	254	2 522 760	30 apr, 20	196.00	A	33.90	–
Matchningsaktier							
2010	21	38 334	30 apr, 15	113.59	A	53.40	–
2011	20	40 438	30 apr, 16	122.08	A	41.23	–
2012	28	43 286	30 apr, 17	132.82	A	52.30	–
2013	28	44 704	30 apr, 18	128.91	A	58.00	–
2014	28	39 191	30 apr, 19	185.56	A	96.30	–
2015	29	38 531	30 apr, 20	134.00	A	63.20	–
Syntetiska optioner							
2009	47	741 240	20 mar, 15	104.86	A	–	175.94
2010	49	756 351	30 apr, 15	166.99	A	–	113.81
2011	48	543 215	30 apr, 16	179.70	A	–	101.10
2012	56	720 806	30 apr, 17	195.32	A	–	85.48
2013	58	–	N/a	N/a	N/a	N/a	–
2014	59	745 866	30 apr, 19	271.50	A	–	–
2015	64	550 225	30 apr, 20	196.00	A	–	–
Antal optioner/syntetiska optioner 2016							
Program	Utestående vid årets början	Utnyttjade	Förfallna/förverkade	Utestående per 31 dec.	– varav intjänade	Återstående löptid, månader	Genomsnittlig aktiekurs för utnyttjade optioner under året, SEK
Personaloptioner							
2011	1 313 819	1 302 400	11 419	–	–	–	204
2012 ¹⁾	2 818 339	1 618 534	287	1 199 518	1 199 518	4	257
2014 ²⁾	3 673 964	–	189 227	3 484 737	–	28	–
2015 ³⁾	2 522 760	–	25 556	2 497 204	–	40	–
Matchningsaktier							
2011	22 203	22 203	–	–	–	–	203
2012	29 261	8 820	–	20 441	20 441	4	241
2013	36 708	7 027	–	29 681	29 681	16	230
2014	36 469	–	3 057	33 412	–	28	–
2015	38 531	–	1 234	37 297	–	40	–
Syntetiska optioner							
2011	117 791	117 790	1	–	–	–	203
2012	526 996	379 645	–	147 351	147 351	4	255
2014	745 866	–	12 421	733 445	–	28	–
2015	550 225	–	8 309	541 916	–	40	–

Alla siffror har justerats för effekten av den aktiesplit som genomfördes 2011 och 2015 i enlighet med den metod som används av Nasdaq Stockholm för att justera börsnoterade optioner.

¹⁾ Varav 401 055 har redovisats som kontantreglerade.

²⁾ Varav 1 176 558 har redovisats som kontantreglerade.

³⁾ Varav 893 499 har redovisats som kontantreglerade.

23. Ersättningar till anställda, fortsättning

Antal optioner/syntetiska optioner 2015								
Program	Utestående vid årets början	Tilldelade	Utnyttjade	Förfallna/förverkade	Utestående per 31 dec.	- varav intjänade	Återstående löptid, månader	Genomsnittlig aktiekurs för utnyttjade optioner under året, SEK
Personaloptioner								
2009	241 998	-	241 991	7	-	-	-	263
2010	1 343 216	-	1 342 216	1 000	-	-	-	262
2011	2 197 690	-	883 871	-	1 313 819	1 313 819	4	256
2012	3 301 373	-	443 734	39 300	2 818 339	2 818 339	16	250
2014	3 751 402	-	-	77 438	3 673 964	-	40	-
2015	-	2 522 760	-	-	2 522 760	-	52	-
Matchningsaktier								
2010	8 966	-	8 966	-	-	-	-	267
2011	23 361	-	1 158	-	22 203	22 203	4	247
2012	38 718	-	7 997	1 460	29 261	29 261	16	225
2013	39 793	-	-	3 085	36 708	-	28	-
2014	39 191	-	-	2 722	36 469	-	40	-
2015	-	38 531	-	-	38 531	-	52	-
Syntetiska optioner								
2009	39 704	-	39 704	-	-	-	-	260
2010	224 534	-	214 405	10 129	-	-	-	263
2011	328 641	-	200 023	10 827	117 791	117 791	4	255
2012	641 616	-	78 539	36 081	526 996	526 996	16	249
2014	745 866	-	-	-	745 866	-	40	-
2015	-	550 225	-	-	550 225	-	52	-

Alla siffror har justerats för effekten av den aktiesplit som genomfördes 2011 och 2015 i enlighet med den metod som används av Nasdaq Stockholm för att justera börsnoterade optioner.

24. Övriga skulder

Verkligt värde för övriga skulder motsvarar det redovisade värdet.

Övriga kortfristiga skulder	2016	2015
Derivat		
- innehas för handel	648	158
- identifierade för säkringsredovisning	82	32
Övriga finansiella skulder		
- övriga skulder	3 128	3 030
- upplupna kostnader	7 468	6 763
Förskott från kunder	2 393	2 160
Förutbetalda intäkter avseende entreprenadavtal	284	233
Förutbetalda intäkter avseende servicekontrakt	1 231	1 123
Vid årets slut	15 234	13 499

Upplupna kostnader inkluderar poster såsom sociala avgifter, semesterlöneskuld, upplupna räntor och upplupna rörelsekostnader.

Se not 27 för information om Gruppens derivat.

25. Avsättningar

2016	Produktgarantier	Omstrukturering	Övrigt	Summa
Vid årets början	1 165	232	817	2 214
Avvecklade verksamheter	-28	-3	-25	-56
Under året				
- gjorda avsättningar	1 271	391	828	2 490
- utnyttjade avsättningar	-975	-154	-389	-1 518
- återförda avsättningar	-231	-3	-255	-489
Diskonteringsseffekt	1	-	2	3
Rörelseförvärv	96	-	21	117
Omklassificeringar	-9	-	331	322
Omräkningsdifferenser	69	17	67	153
Vid årets slut	1 359	480	1 397	3 236
Långfristiga	199	50	848	1 097
Kortfristiga	1 160	430	549	2 139
Summa	1 359	480	1 397	3 236

2015	Produktgarantier	Omstrukturering	Övrigt	Summa
Vid årets början	1 173	206	1 002	2 381
Under året				
- gjorda avsättningar	932	200	387	1 519
- utnyttjade avsättningar	-833	-149	-347	-1 329
- återförda avsättningar	-120	-19	-216	-355
Diskonteringsseffekt	3	-	6	9
Rörelseförvärv	1	-	-	1
Omräkningsdifferenser	9	-6	-15	-12
Vid årets slut	1 165	232	817	2 214
Långfristiga	157	95	489	741
Kortfristiga	1 008	137	328	1 473
Summa	1 165	232	817	2 214

2016, Förfall	Produktgarantier	Omstrukturering	Övrigt	Summa
Inom ett år	1 160	430	549	2 139
Mellan ett och fem år	193	1	782	976
Senare än fem år	6	49	66	121
Summa	1 359	480	1 397	3 236

Övriga avsättningar består huvudsakligen av belopp som rör aktierelaterade ersättningar inklusive sociala avgifter, övriga långfristiga ersättningar till anställda (se not 23) samt förpliktelser för återställande av miljö.

26. Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

Ställda säkerheter för skulder till kreditinstitut och andra förpliktelser	2016	2015
Lager och materiella anläggningstillgångar	34	60
Kapitalförsäkringar	134	126
Övriga fordringar	854	152
Summa	1 022	338

Eventalförpliktelser	2016	2015
Diskonterade växlar	13	17
Borgensförbindelser och övriga eventalförpliktelser	323	300
Summa	336	317

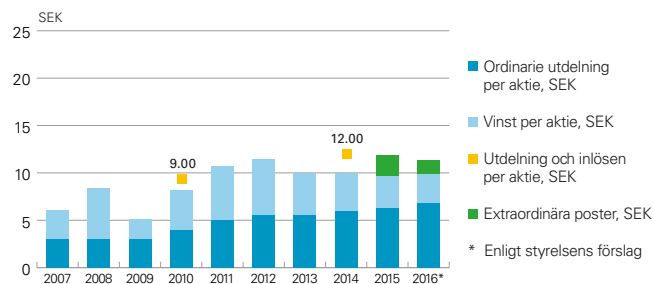
Borgensförbindelser och övriga eventalförpliktelser avser främst pensionsåtaganden och åtaganden avseende krav från kunder samt diverse rättsliga frågor.

27. Finansiell exponering och principer för finansiell riskhantering

Kapitalförvaltning

Atlas Copco definierar kapital som räntebärande skulder och eget kapital, vilket vid årets slut uppgick till MSEK 77 899 (69 739). Gruppens policy är att ha en kapitalstruktur som upprätthåller investerarnas, fordringsägarnas och marknadens förtroende och som är ett stöd för verksamhetens framtida utveckling. Styrelsens beslut är att den årliga utdelningen ska motsvara cirka 50% av resultatet per aktie. På senare år har styrelsen också föreslagit, och årsstämman godkänt, utdelning av "överskottskapital" till aktieägarna genom inlösen och återköp av aktier.

Gruppen omfattas inte av några externa kapitalkrav.

Finansiella risker

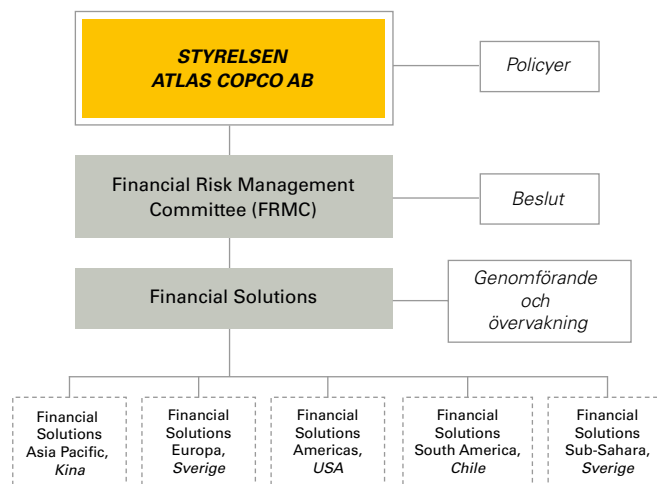
Gruppen exponeras för olika finansiella risker i verksamheten.

Dessa finansiella risker innefattar:

- Finansierings- och likviditetsrisk
- Valutarisk
- Övriga marknads- och prisrisker
- Ränterisk
- Kreditrisk

Styrelsen fastställer övergripande finansiella policyer och säkerställer att dessa följs. Gruppens kommitté för hantering av finansiella risker (FRMC) hanterar Gruppens finansiella risker utifrån sitt mandat från styrelsen. Medlemmarna i FRMC är koncernchefen, finans- och ekonomidirektören, koncernens treasurer och chefen för Business Control, Financial Solutions. FRMC sammanträder en gång per kvartal, eller oftare vid behov.

Financial Solutions har det operativa ansvaret för finansiell riskhantering i Gruppen. Financial Solutions hanterar och styr finansiell riskexponering, säkerställer att rätt finansiering finns på plats genom lån och garanterade kreditfaciliteter samt hanterar Gruppens likviditet.

Finansierings- och likviditetsrisk

Finansieringsrisk är risken att Gruppen vid en given tidpunkt inte har tillgång till adekvat finansiering till godtagbara villkor. Likviditetsrisk är risken att Gruppen, på grund av bristande likviditet på marknaden, inte har tillgång till sina medel när dessa behövs.

27. Finansiell exponering och principer för riskhantering, fortsättning

Gruppens policy för finansieringsrisk

Gruppens policy för finansieringsrisk avser Atlas Copco AB och Atlas Copco Airpower n.v. eftersom externa lån i huvudsak finns i dessa två företag.

- Gruppen bör som lägst ha MSEK 8 000 i garanterade kreditfaciliteter för att kunna uppnå operativa och strategiska mål samt uppfylla kreditbedömningskriterier. Faktiskt belopp vid årsskiftet var MEUR 1 440 (1 740) vilket motsvarar MSEK 13 770 (15 892).
- Genomsnittlig återstående löptid (tid till förfall) för Gruppens externa lån ska vara minst 3 år. Faktisk genomsnittlig löptid vid årsskiftet var 5,7 år (4,1).
- Högst MSEK 8 000 av Gruppens externa lån får ha en löptid kortare än 12 månader. Under 2017 är det inga förfall (0).
- Det ska alltid finnas tillräcklig finansiering på dotterföretagsnivå.

Status vid årets slut

Per 31 december förekom inga avvikelser från Gruppens policy för finansieringsrisk. Likvida medel uppgick till MSEK 11 458 (8 861). Gruppens likviditet är god med hänsyn till förfallostrukturen för externa lån, storleken på likvida medel vid årets slut samt tillgängliga kreditfaciliteter från banker.

Se not 21 för information om utnyttjade lån, löptider och tillgängliga kreditfaciliteter.

I nedanstående tabell visas förfallostrukturen för Gruppens finansiella skulder. Siffrorna visar avtalsenliga odiskonterade kassaflöden baserade på avtalad tidpunkt, då Gruppen är skyldig att betala, inklusive både ränta och nominella belopp. De kortfristiga tillgångarna är väl matchade mot de kortfristiga skulderna vad gäller förfallostruktur. Vidare har gruppen garanterade kreditfaciliteter om MSEK 13 770 med förfall 2020 respektive 2021 för att säkerställa likviditet.

Finansiella instrument	Upp till			
	1 år	1–3 år	3–5 år	Över 5 år
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	420	9 668	353	14 749
Övriga finansiella skulder	–	0	0	–
Derivat	44	89	–	–
Övriga skulder	–	148	33	–
Långfristiga finansiella skulder	464	9 905	386	14 749
Skulder till kreditinstitut	1 596	–	–	–
Kortfristig del av räntebärande skulder	141	–	–	–
Derivat	730	–	–	–
Övriga upplupna kostnader	7 468	–	–	–
Leverantörsskulder	10 283	–	–	–
Övriga skulder	3 128	–	–	–
Kortfristiga finansiella skulder	23 346	–	–	–
Finansiella skulder	23 810	9 905	386	14 749

Derivat som är identifierade som tillgångar som används för säkringsredovisning uppgår till MSEK 11 (173) och derivat som är identifierade som skulder som används för säkringsredovisning uppgår till MSEK 208 (165). Övriga derivat klassificeras som att de innehas för handel.

Ränterisk

Ränterisk är risken att Gruppen påverkas negativt av förändringar i räntenivån.

Gruppens ränteriskpolicy

Enligt Gruppens ränteriskpolicy ska den genomsnittliga durationen (det vill säga den period för vilken räntesatserna är fasta) vara minst 6 månader och högst 48 månader.

Status vid årets slut

Gruppen använder i begränsad utsträckning ränteswappar för att konvertera ränta på lån. Gruppen använder ränteswappar för att konvertera rörliga räntor till fasta på lånet om MEUR 275. Dessa swappar är identifierade som instrument för kassaflödessäkringar och den säkrade posten är den rörliga räntan på det underliggande lånet. De prognostiserade kassaflödena förfaller till betalning var sjätte månad fram till slutet av september 2019. De ränteswappar som tidigare var identifierade som säkringar av verkligt värde stängdes under 2016 eftersom motsvarande lån i USD återköptes. För mer information om Gruppens räntebärande skulder, se not 21.

Inklusive effekten av derivaten uppgick effektiv ränta och ränteduration avseende Gruppens skulder till 2,0% (3,3) respektive 50 månader (36) vid årets slut. Ett undantag från policy har beviljats fram till slutet av mars 2017. Exklusive derivat uppgick Gruppens effektiva ränta till 1,8% (3,5) och genomsnittlig ränteduration uppgick till 47 månader (33).

Utestående derivatinstrument hänförliga till ränterisk	2016		2015	
	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp
Ränteswappar, säkringar av verkligt värde				
Tillgångar	–	–	MSEK 102	MUSD 200
Skulder	–	–	–	–
Ränteswappar, kassaflödessäkringar				
Tillgångar	–	–	–	–
Skulder	MSEK 126	MEUR 275	MSEK 133	MEUR 275

Nedanstående tabeller visar den uppskattade effekten i MSEK av en parallell-förskjutning uppåt eller nedåt med 1 procentenhet (100 räntepunkter) av alla räntor på externa lån och på de ränteswappar som säkrar lånen.

Den första tabellen visar den uppskattade effekten på resultat före skatt. 74% av Gruppens låneportfölj har fast ränta. Räntekostnaden för dessa lån påverkas inte av rörelser i marknadsräntor. Känslighetsanalysen baseras på antagandet att ränta på lån ej kan vara negativ. För samtliga ränteswappar tillämpas redovisning av kassaflödessäkringar vilket inte påverkar resultatet eftersom förändringar i verkligt värde påverkar övrigt totalresultat.

Den andra tabellen visar effekten på verkligt värde för de externa lån och ränteswappar som redovisas till verkligt värde. Vissa lån redovisas till upplupet anskaffningsvärde och påverkas således inte av förändringar i räntenivån.

Räntekänslighet, resultat	2016	2015
	Effekt på resultat	Effekt på resultat
Marknadsränta +1 %	–48	–33
Marknadsränta –1 %	10	26

Räntekänslighet, verkligt värde	2016		2015	
	Effekt på resultat	Effekt på övrigt totalresultat	Effekt på resultat	Effekt på övrigt totalresultat
Marknadsränta +1 %	–	67	6	89
Marknadsränta –1 %	–	–70	–6	–94

27. Finansiell exponering och principer för riskhantering, fortsättning

Valutarisk

Gruppen bedriver verksamhet på olika geografiska marknader och genomför transaktioner noterade i utländska valutor vilket innebär exponering för valutakursrörelser. Detta påverkar både transaktionsexponeringen (kassaflödet) och omräkningsexponeringen (balansräkningen). Nedan förklaras de två exponeringarna var för sig.

Transaktionsexponering

Gruppens valutariskpolicy

Transaktionsexponering innebär en risk att lönsamheten påverkas negativt av ändrade valutakurser, vilka påverkar kassaflöden i utländska valutor i verksamheten. Eftersom Gruppen bedriver verksamhet på olika marknader sker in- och utflöden i olika valutor. Som en naturlig del av affärsverksamheten uppstår ett nettoöverskott eller ett nettounderskott i en viss valuta. Nettopositionernas värden fluktuerar till följd av ändringar i valutakurserna och därmed uppstår en transaktionsexponering. Nedan beskrivs Gruppens allmänna principer för hantering av transaktionsexponering:

- Exponering ska minskas genom att matcha in- och utflöden i samma valutor.
- Ledningen för respektive affärsområde och division ansvarar för att upprätthålla en beredskap för att justera sina verksamheter (pris och kostnad) för att kompensera för ogynnsamma kursrörelser.
- Baserat på antagandet att valutasäkring inte har någon betydande inverkan på Gruppens resultat på lång sikt, rekommenderar policyn inte att transaktionsexponering säkras på löpande basis. Affärsområdena och divisionerna ska därför normalt inte säkra valutarisker. Säkring kan emellertid vara motiverad vid långa avtal där det inte finns möjlighet att ändra avtalspriset eller de kostnader som sammanhänger med avtalet. Transaktionsexponeringen avseende finansiella transaktioner är säkrad i sin helhet.
- FRMC beslutar om delar av transaktionsexponeringen ska säkras. Transaktionerna ska uppfylla villkoren för säkringsredovisning enligt IFRS och säkring längre än 18 månader är inte tillåten.

Status vid årets slut

Gruppen har fortsatt att hantera transaktionsexponering i huvudsak genom att matcha in- och utflöden i samma valutor. En del av transaktionsexponeringen har efter beslut av FRMC säkrats med derivatinstrument. Nominella nettobelopp för derivaten framgår av tabellen.

Utestående derivatinstrument hänförliga till transaktionsexponering	2016 Nominellt belopp, netto	2015 Nominellt belopp, netto
Valutaterminkontrakt		
AUD	MAUD -72	MAUD -33
CZK	-	MCZK 324
EUR	MEUR 13	MEUR 31
GBP	MGBP 92	MGBP 34
JPY	-	MJPY 150
KRW	-	MKRW 64 919
NOK	MNOK -39	MNOK -42
SEK	MSEK 477	MSEK 184
USD	MUSD -133	MUSD -154

Av de nominella nettobeloppen i tabellen är GBP/USD och SEK/AUD de största valutaparen med nominella belopp om MGBP 84/MUSD -112 respektive MSEK 477/MAUD -72. Av de utestående beloppen förfaller 86% inom ett år och 14% efter ett år. Det finns inga säkringar som överstiger 18 månader.

I nedanstående tabell visas verkligt värde för alla utestående derivatinstrument hänförliga till transaktionsexponering.

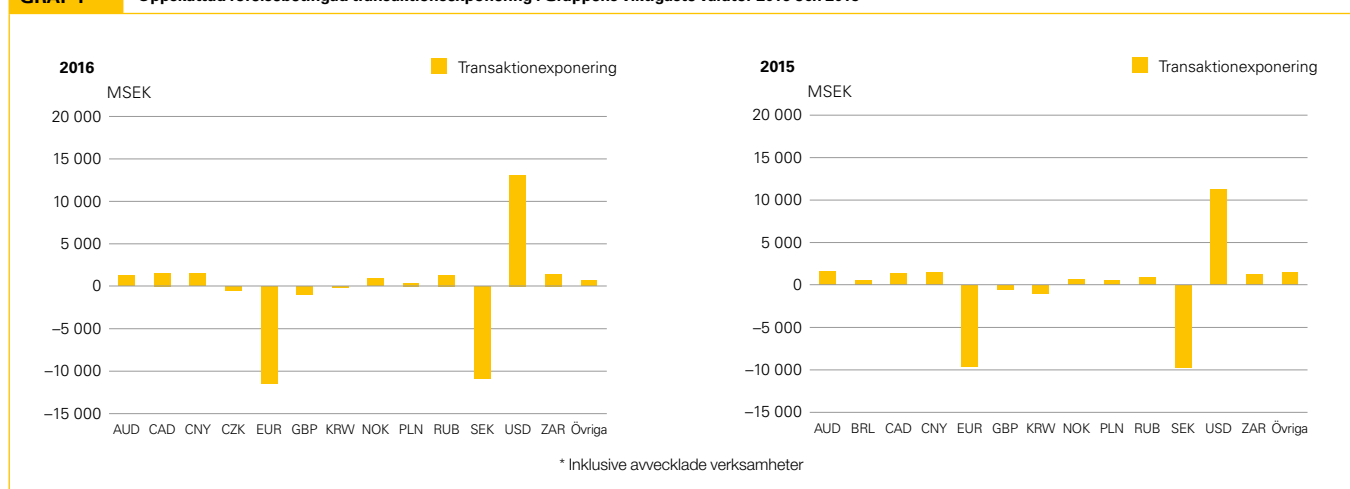
Utestående derivatinstrument hänförliga till transaktionsexponering	2016 Verkligt värde	2015 Verkligt värde
Valutaterminkontrakt		
Tillgångar	13	18
Skulder	98	66

Valutorna med de största rörelsebetingade över- och underskotten framgår av graf 1 inklusive avvecklade verksamheter. Beloppen som redovisas i graf 1 motsvarar uppskattningar av Gruppens växlingsbara nettobelopp i olika valutor. Uppskattningarna bygger på Gruppens koncerninterna betalningar och på betalningsflöden från kunder och till leverantörer i de mest betydande valutorna. Den rörelsebetingade transaktionsexponeringen i MSEK uppgår till -10 902 (-9 708) och har beräknats som rörelsebetingad kassaflödesexponering netto.

Nedanstående tabell indikerar effekten av att SEK försvagas eller förstärks med en procentenhet mot alla andra valutor baserat på transaktionsexponeringen.

Känslighet för transaktionsexponering	2016	2015
SEK valutakurs +1%	-109	-95
SEK valutakurs -1%	109	95

GRAF 1 Uppskattad rörelsebetingad transaktionsexponering i Gruppens viktigaste valutor 2016 och 2015*

27. Finansiell exponering och principer för riskhantering, fortsättning

Tabellen nedan indikerar hur Gruppens resultat före skatt skulle kunna påverkas av effekterna av ensidiga rörelser i USD och EUR. Indikationen är baserad på antagandet att inga valutaflöden har säkrats, samt före motverkande prisjusteringar och andra liknande åtgärder. Känslighetsanalysen är baserad på transaktionsexponeringen för 2016.

Känslighet för transaktionsexponering	2016	2015
USD valutakurs +1%	131	106
USD valutakurs -1%	-131	-106
EUR valutakurs +1%	-115	-96
EUR valutakurs -1%	115	96

Omräkningsexponering

Gruppens valutariskpolicy

Omräkningsexponeringsrisken är risken att värdet på Gruppens nettoinvesteringar i utländska valutor påverkas negativt av ändringar i valutakurser. Gruppens världsomspännande verksamhet ger upphov till en valutaeffekt eftersom finansiella rapporter för företag med andra funktionella valutor än SEK räknas om till SEK vid upprättandet av koncernredovisningen. Nettoexponeringen i varje valuta motsvarar nettot av tillgångar och skulder noterade i den valutan. Effekten av valutakursfluktuationer på dessa nettopositioner utgör omräkningseffekten.

Nedan beskrivs Gruppens allmänna principer för hantering av omräkningsexponering:

- Omräkningsexponering bör minskas genom att matcha tillgångar och skulder i samma valutor.
- FRMC kan besluta att säkra en del av, eller hela, den återstående omräkningsexponeringen. Eventuell säkring av omräkningsexponeringen ska uppfylla villkoren för säkringsredovisning enligt IFRS.

Status vid årets slut

Gruppen använder lån och derivat för att minska omräkningsexponeringen för nettoinvesteringar i EUR i koncernredovisningen och för att minska den valutarisk som är hänförlig till nettotillgångar i dotterföretag. Dessa instrument är identifierade som säkringar av nettoinvesteringar i koncernredovisningen.

De finansiella instrumenten i tabellen nedan används för att säkra nettotillgångar som är noterade i EUR.

Utestående finansiella instrument hänförliga till omräkningsexponering	2016		2015	
	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp
Derivat				
Tillgångar	-	-	MSEK 58	-
Skulder	-	-	-	MEUR 310
Externa lån				
Lån i EUR ¹⁾	MSEK -2 144	MEUR 1 775	MSEK -1 914	MEUR 1 472

¹⁾ I balansräkningen är de lån som är identifierade som säkringar av nettoinvesteringar rapporterade till upplupet anskaffningsvärde och inte till verkligt värde.

Gruppens låneportfölj exponeras också för rörelser i valutakurser. Effekten på resultatet skulle dock vara mycket begränsad eftersom större delen av Gruppens lån identifieras som säkringar av nettoinvesteringar och effekten redovisas i övrigt totalresultat. Lån som inte är identifierade som säkringar av nettoinvesteringar påverkar nettoresultatet. Dessa lån säkras med valutaterminkontrakt, vilka också påverkar nettoresultatet. Effekten av en rörelse på 1% i kursen för EUR/SEK påverkar övrigt totalresultat med MSEK 37 (35) (se även not 1, Redovisningsprinciper, Finansiella tillgångar och skulder – finansiella instrument).

Graf 2 visar Gruppens känslighet för valutaomräkningseffekter när utländska dotterföretags resultat räknas om, inklusive avvecklade verksamheter. Grafen visar t.ex. att omräkningseffekten på Gruppens resultat före skatt skulle uppgå till -153 (-158) om SEK skulle stärkas med 1%. En försvagning av SEK med 1% skulle påverka Gruppens resultat före skatt med 153 (158).

Kreditrisk

Kreditrisk kan delas upp i rörelsebetingad och finansiell kreditrisk. Dessa risker beskrivs mer utförligt i följande avsnitt. I tabellen nedan visas total kreditriskexponering avseende tillgångar som klassificerades som finansiella instrument per 31 december.

Kreditrisk	2016	2015
Lånefordringar och kundfordringar		
- kundfordringar	21 399	19 603
- finansiella leasingfordringar	945	883
- övriga finansiella fordringar	2 890	2 004
- övriga fordringar	2 567	2 194
- upplupna intäkter	2 057	2 210
- likvida medel	11 458	8 861
Investeringar som hålls till förfall	171	192
Investeringar som kan säljas	6	3
Verkligt värde via resultatet	123	124
Derivat	128	426
Summa	41 744	36 500

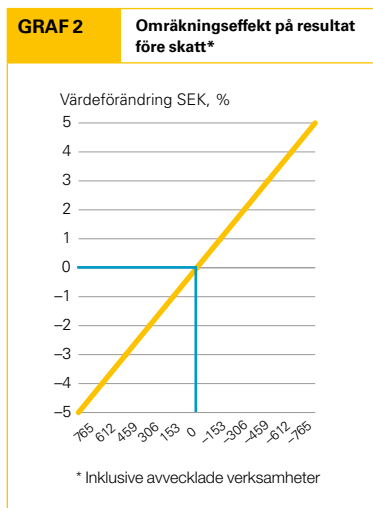
Rörelsebetingad kreditrisk

Gruppens kreditriskpolicy

Rörelsebetingad kreditrisk är risken att kunderna inte uppfyller sina betalningsförpliktelser. Gruppens rörelsebetingade kreditriskpolicy är att affärsområden, divisioner och enskilda affärsenheter ansvarar för de affärsrisker som genereras i deras respektive verksamheter. Den rörelsebetingade kreditrisken mäts som totalsumman netto av fordringar på en kund.

Status vid årets slut

Eftersom Gruppens försäljning är fördelad på flertalet kunder och ingen enskild kund står för en betydande andel av Gruppens affärsrisk sker bevakningen av affärskreditrisker främst på affärsområdes-, divisions- eller affärsenhetens nivå. Varje affärsenhet måste ha en godkänd affärsriskpolicy.

27. Finansiell exponering och principer för riskhantering, fortsättning

Gruppen har en intern kundfinansieringsverksamhet (del av Financial Solutions) som ett stöd vid försäljning av utrustning. Per 31 december, inklusive avvecklade verksamheter, uppgick kreditportföljen för kundfinansieringsverksamheten till cirka 2 965 (2 607), bestående av 96 (91) som redovisas som kundfordringar, 925 (844) som redovisas som finansiella leasingfordringar och 1 944 (1 672) som redovisas som övriga finansiella fordringar. Financial Solutions har även icke uppsägningsbara operationella leasingavtal som uppgår till 731 (747). Det finns ingen betydande koncentration av kreditrisk i denna verksamhet. Ingen kund står för mer än 5% av totala utestående fordringar. Se även not 22.

Atlas Copco Financial Solutions har som säkerhet för sin kreditportfölj huvudsakligen återtaganderätter i maskinerna. Affärsenheterna kan även till viss del överföra försäkring av affärsrisk till externa företag (vanligen till ett exportkreditföretag).

Avsättningar för kreditrisker

Affärsenheterna fastställer avsättningar som motsvarar deras uppskattning av uppkomna värdeminskningar avseende kundfordringar och andra fordringar. De huvudsakliga delarna i denna avsättning är särskilda avsättningar för värdeminskningar som avser individuellt betydande exponeringar samt en komponent för kollektiv nedskrivning som fastställts för grupper med likartade tillgångar avseende värdeminskningar som ännu inte har identifierats. Avsättning för kollektiv nedskrivning fastställs utifrån historik om inställda betalningar för liknande finansiella tillgångar. Vid årets slut 2016 uppgick avsättningarna för osäkra fordringar till 4,9% (5,1) av bruttot av totala kundfordringar. I följande tabell redovisas bruttovärdet för kundfordringar, båda kort- och långfristiga, uppdelade efter löptid tillsammans med hänförliga avsättningar för kreditrisker.

Kundfordringar	2016		2015	
	Brutto	Nedskrivningar	Brutto	Nedskrivningar
Ännu ej förfallna	15 205	20	13 154	10
Förfallna men inte nedskrivna				
0–30 dagar	3 517	–	3 436	–
31–60 dagar	864	–	1 072	–
61–90 dagar	473	–	542	–
Över 90 dagar	1 883	–	2 007	–
Förfallna och individuellt nedskrivna				
0–30 dagar	87	4	97	1
31–60 dagar	26	6	20	2
61–90 dagar	22	10	21	8
Över 90 dagar	379	230	307	239
Kollektiv nedskrivning	–	833	–	793
Summa	22 456	1 103	20 656	1 053

Det totala uppskattade verkliga värdet på säkerheter för kundfordringar uppgick till 405 (469). Majoriteten av säkerheterna består av återtaganderätter och exportkreditförsäkringar. Baserat på historik för förlustnivån på fordringar och den varierade kundbasen bedöms kreditrisken vara begränsad.

Bruttobeloppet för Gruppens finansiella leasingfordringar uppgick till 984 (908), varav 39 (26) har skrivits ned. Bruttobeloppet för övriga finansiella fordringar uppgick till 3 050 (2 054), varav 160 (49) har skrivits ned. Det finns inga betydande förfallna belopp som inte har skrivits ned. Det totala uppskattade verkliga värdet på säkerheter för finansiella leasingfordringar och övriga finansiella fordringar uppgick till 573 (559) respektive 1 712 (1 523) och består huvudsakligen av återtaganderätter.

Finansiell kreditrisk

Gruppens kreditriskpolicy

Kreditrisk för finansiella transaktioner är risken för att Gruppen ådrar sig förluster avseende Gruppens investeringar, bankmedel eller derivattransaktioner, till följd av att motparten inte betalar. Den finansiella kreditrisken mäts på olika sätt beroende på vad det är för transaktionstyp.

Investeringstransaktioner

Det ska finnas effektiva system för likviditetsstyrning som syftar till att minimera överskottslikviditet i verksamheter där kapitalet inte kan investeras eller användas för att minska Gruppens räntebärande skulder. Likvida medel får endast placeras om minst ett kreditbetyg (enligt kreditbedömningar från Standard & Poor's, Fitch Ratings eller Moody's) för motparten eller för underliggande instrument är minst A-/A3 när det gäller finansiella motparter och fonder samt BBB-/Baa3 när det gäller icke-finansiella motparter. Investeringar i strukturerade finansiella produkter är inte tillåtna, såvida de inte godkänts av FRMC. Dessutom beaktas investeringens motpartsexponering, löptid och likviditet innan en investering genomförs. En lista på varje godkänd motpart och dess högsta gräns för exponering upprätthålls och övervakas.

Derivattransaktioner

Som en del av Gruppens hantering av finansiella risker använder Gruppen derivattransaktioner med finansiella motparter. Sådana transaktioner kan endast ske med godkända motparter för vilka kreditlimiten har fastställts och med vilka ISDA:s (International Swaps and Derivatives Association) ramavtal och CSA-avtal (Credit Support Annex) gäller. Derivattransaktioner kan endast ingås av Atlas Copco Financial Solutions eller i sällsynta fall av annan enhet, dock endast med godkännande av koncernens treasurer. Atlas Copco använder derivat främst som säkringsinstrument och enligt policyn får endast standardiserade derivat (till skillnad från strukturerade derivat) användas.

Status vid årets slut

Vid årets slut 2016 uppgick den beräknade kreditrisken på derivat, med beaktande av aktuellt marknadsvärde och säkerheter, till MSEK 138 (180).

I tabellen nedan visas det redovisade värdet för Gruppens derivat.

Utestående derivatinstrument hänförliga till finansiell exponering	2016	2015
Ränteswappar		
Tillgångar	–	102
Skulder	126	133
Valutaterminkontrakt		
Tillgångar	115	306
Skulder	632	125
Utestående derivatinstrument hänförliga till rörelsebettingad exponering	2016	2015
Tillgångar	13	18
Skulder	98	66

Inga finansiella tillgångar eller skulder netto redovisas i balansräkningen.

Derivat omfattas av kvittningsavtal och verkligt värde på derivat som inte netto redovisas i balansräkningen uppgår till 128 (426) för tillgångar och 856 (324) för skulder. I tabellen nedan visas de derivat som omfattas av kvittningsavtal.

Utestående nettoposition för derivatinstrument						
	Brutto	Netto redovisas i balansräkningen	Netto i balansräkningen	Kvittningsavtal	Likvida säkerheter	Nettoposition
Tillgångar						
Derivat	128	–	128	–128	–	–
Skulder						
Derivat	856	–	856	–128	–853	–125

Den negativa nettopositionen rörande skulder beror på att byte av säkerheter sker på veckobasis.

27. Finansiell exponering och principer för riskhantering, fortsättning

Övriga marknads- och prISRISKER

Råvaruprisrisk är risken att kostnaden för direkta och indirekta material ska stiga på grund av en prisökning på underliggande råvaror på de globala marknaderna. Gruppen är direkt och indirekt exponerad för fluktuationer i råvarupriser. Kostnadsökningar på råvaror och komponenter sammanfaller ofta med hög efterfrågan från slutkunder och uppvägs av ökad försäljning till kunder inom gruvnäringen samt högre marknadspriser. Gruppen säkrar därför inte råvaruprisriskerna.

Verkligt värde på finansiella instrument

I Atlas Copcos balansräkning redovisas finansiella instrument till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Verkligt värde fastställs enligt en hierarki för verkligt värde. Nivåerna i hierarkin ska återspegla i vilken omfattning verkligt värde bygger på observerbara marknadsdata eller egna antaganden. Nedan följer en beskrivning av varje nivå och de värderingsmetoder som används för varje instrument.

Nivå 1

Enligt metoden för Nivå 1 baseras verkligt värde på noterade (ojusterade) priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder. En marknad betraktas som aktiv om noterade priser med lätthet och regelbundet finns tillgängliga på en börs, hos en mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor.

Nivå 2

Enligt metoden för Nivå 2 baseras verkligt värde på modeller som använder andra observerbara data för tillgången eller skulden än noterade priser som ingår i Nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (det vill säga som priser) eller indirekt (det vill säga härledda från priser). Sådana observerbara data kan vara marknadsräntor och avkastningskurvor.

Nivå 3

Enligt metoden för Nivå 3 baseras verkligt värde på en värderingsmodell, där betydande indata bygger på icke observerbara marknadsdata.

Värderingsmetoder

Derivat

Verkligt värde för valutaterminskontrakt beräknas utifrån rådande marknadspriser. Ränteswappar värderas baserat på marknadsräntor och nuvärde av framtida kassaflöden. Modeller för diskonterade kassaflöden används vid värderingen.

Räntebärande skulder

Verkliga värden beräknas baserat på marknadsräntor och nuvärde av framtida kassaflöden.

Finansiella leasingavtal och övriga finansiella fordringar

Verkliga värden beräknas baserat på marknadsräntor för liknande avtal och nuvärde av framtida kassaflöden.

I övriga skulder, avser MSEK 861 (1 078) villkorade köpeskillningar för förvärv. Den största delen avser förvärvet av Henrob, som förvärvades i september 2014.

Den villkorade köpeskillningen avseende Henrob utbetalas beroende på vissa framtida milstolpar, som intäkts- och tillväxtmål inom tre år efter

Gruppens finansiella instrument uppdelade i nivåer

Det redovisade värdet för Gruppens finansiella instrument motsvarar verkligt värde i alla kategorier förutom för räntebärande skulder och investeringar som hålls till förfall. Se not 21 för mer information om Gruppens räntebärande skulder.

Följande tabell visar finansiella instrument till verkligt värde och per kategori.

Finansiella instrument uppdelade i hierarkin för verkligt värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Finansiella tillgångar	156	123	33	–
Övriga fordringar	1 570	–	1 570	–
Långfristiga finansiella tillgångar	1 726	123	1 603	–
Kundfordringar	21 353	–	21 353	–
Finansiella tillgångar	2 455	–	2 455	–
Övriga fordringar	2 567	–	2 567	–
Derivat	128	–	128	–
Övriga upplupna intäkter	2 057	12	2 045	–
Kortfristiga finansiella tillgångar	28 560	12	28 548	–
Finansiella tillgångar	30 286	135	30 151	–
Räntebärande skulder	23 979	16 386	7 593	–
Övriga finansiella skulder	100	–	100	–
Derivat	126	–	126	–
Övriga skulder	181	–	66	115
Långfristiga finansiella skulder	24 386	16 386	7 885	115
Räntebärande skulder	1 504	–	1 504	–
Derivat	730	–	730	–
Övriga upplupna kostnader	7 468	245	7 223	–
Leverantörsskulder	10 283	–	10 283	–
Övriga skulder	3 128	–	2 382	746
Kortfristiga finansiella skulder	23 113	245	22 122	746
Finansiella skulder	47 499	16 631	30 007	861

förvärvet, på sammanlagt högst 745 (MUSD 82). Delar av skulden reglerades under 2016. Det verkliga värdet för resterande milstolpar har beräknats baserat på antagandet att maximibeloppet kommer att betalas ut, givet en diskonteringsränta på 10.5%.

Förändring av finansiella skulder i Nivå 3 (MSEK)	Vid årets början	Företags förvärv	Utbetalning	Ränta	Omvärdering	Omräkning	Vid årets slut	Resultat avseende skulder vid årets slut
Uppskjutna köpeskillning 2016	1 078	50	–330	12	–19	70	861	7

Valutakurser som använts i de finansiella rapporterna	Värde		Balansdagens kurs		Genomsnittlig kurs	
			2016	2015	2016	2015
			Valutakod			
Australien	1	AUD	6.56	6.09	6.36	6.30
Kanada	1	CAD	6.74	6.02	6.46	6.56
Kina	1	CNY	1.31	1.29	1.29	1.34
EU	1	EUR	9.56	9.13	9.44	9.34
Hongkong	100	HKD	117.19	107.74	110.50	108.27
Storbritannien	1	GBP	11.17	12.38	11.60	12.82
USA	1	USD	9.09	8.35	8.58	8.39

28. Närstående

Relationer

Gruppen har närstående relationer med bolagets största aktieägare, dess intresseföretag och joint ventures samt med dess styrelseledamöter och koncernledning. Bolagets största aktieägare, Investor AB, kontrollerar cirka 22% av rösterna i Atlas Copco.

De dotterföretag som är direktägda av moderbolaget redovisas i not A21 i de finansiella rapporterna för moderbolaget. Holdingbolag och operativa dotterföretag redovisas i not A22. Information om intresseföretag och joint ventures finns i not 14. Information om styrelseledamöter och koncernledning presenteras på sidorna 60–63.

Under 2015 har en "sale and leaseback"-försäljning gjorts av fastigheter i Sverige till Gruppens tyska pensionsstiftelse till en köpeskilling om 420, resulterande i en nettovinst om 101. Leasingperioderna för fastigheterna är mellan 6 och 15 år. Köpeskillingen och leaseavgifterna är på marknadsmässiga villkor.

Transaktioner och utestående balanser

Gruppen har inte haft några transaktioner med Investor AB under året, förutom aviserade utdelningar och har inga utestående balanser med Investor AB.

Investor AB har bestämmande eller betydande inflytande i andra företag med vilka Atlas Copco kan göra affärer i den ordinarie verksamheten. Alla sådana transaktioner görs på affärsmässiga villkor.

Transaktioner med intresseföretag och joint ventures

Gruppen sålde olika produkter och köpte varor genom vissa intresseföretag och joint ventures till villkor som i allt väsentligt liknade dem som gäller för icke närstående parter.

I följande tabell sammanfattas Gruppens transaktioner med dess intresseföretag och joint ventures:

	2016	2015
Intäkter	18	22
Inköp av varor	103	164
Inköp av tjänster	54	35
Vid årets slut:		
Kundfordringar	3	3
Leverantörsskulder	3	18
Övriga skulder	–	1
Övriga räntebärande skulder	–	16
Garantiförbindelser	–	–

Ersättning till nyckelpersoner i ledande ställning

Ersättning till styrelsen och koncernledningen redovisas i not 5.

29. Händelser efter balansdagen

Atlas Copco har initierat ett arbete som syftar till att på årsstämman 2018 besluta om att dela Gruppen i två noterade bolag; ett med fokus på industrikunder och ett annat på gruv/anläggningskunder.

Den 19 januari 2017 meddelade Atlas Copco att man har slutit avtal om att sälja divisionen Road Construction Equipment till den franska industrigruppen Fayat Group. Divisionen Road Construction Equipment har redovisats separat som avvecklad verksamhet i Gruppens räkenskaper med historiskt omräknade siffror om inte annat anges.

Finansiella rapporter, moderbolaget

Resultaträkning

1 januari–31 december Belopp i MSEK	Not	2016	2015
Administrationskostnader	A2	-619	-566
Övriga rörelseintäkter	A3	171	142
Rörelseresultat		-448	-424
Finansiella intäkter	A4	7 085	9 606
Finansiella kostnader	A4	-1 866	-1 405
Resultat efter finansiella poster		4 771	7 777
Bokslutsdispositioner	A5	5 031	4 523
Resultat före skatt		9 802	12 300
Inkomstskatt	A6	-570	-563
Årets resultat		9 232	11 737

Rapport över totalresultatet

1 januari–31 december Belopp i MSEK	Not	2016	2015
Årets resultat		9 232	11 737
Övrigt totalresultat			
Poster som kan komma att återföras till resultaträkningen			
Omräkning av nettoinvestering		-	461
Kassafördessäkringar		9	16
Skatt hänförlig till poster som kan komma att återföras till resultaträkningen		-2	-104
Övrigt totalresultat för året, netto efter skatt		7	373
Årets totalresultat		9 239	12 110

Balansräkning

Per 31 december Belopp i MSEK	Not	2016	2015
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	A7	32	15
Materiella tillgångar	A8	45	32
Finansiella tillgångar			
Uppskjutna skattefordringar	A9	74	86
Andelar i koncernföretag	A10, A21	110 597	110 635
Övriga finansiella tillgångar	A11	164	258
Summa anläggningstillgångar		110 912	111 026
Omsättningstillgångar			
Skattefordringar		44	-
Övriga fordringar	A12	3 977	3 020
Likvida medel	A13	8 165	4 311
Summa omsättningstillgångar		12 186	7 331
SUMMA TILLGÅNGAR		123 098	118 357
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		786	786
Reservfond		4 999	4 999
Summa bundet eget kapital		5 785	5 785
Fritt eget kapital			
Fond för verkligt värde		654	647
Balanserade vinstmedel		25 692	22 084
Årets resultat		9 232	11 737
Summa fritt eget kapital		35 578	34 468
SUMMA EGET KAPITAL		41 363	40 253
AVSÄTTNINGAR			
Pensioner och liknande förpliktelser	A15	142	135
Övriga avsättningar	A16	271	132
Summa avsättningar		413	267
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder	A17	53 074	49 063
Övriga skulder		126	135
Summa långfristiga skulder		53 200	49 198
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder	A17	26 723	27 506
Skatteskulder		-	90
Övriga skulder	A18	1 399	1 043
Summa kortfristiga skulder		28 122	28 639
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		123 098	118 357

Förändring av eget kapital

MSEK om ej annat anges	Antal utestående aktier	Aktiekapital	Reservfond	Fond för verkligt värde – omräkningsreserv	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	Summa
Vid årets början, 2016	1 216 096 122	786	4 999	647	33 821	40 253
Årets totalresultat				7	9 232	9 239
Utdelning					-7 665	-7 665
Förvärv av A-aktier	-5 160 000				-1 294	-1 294
Avyttring av A-aktier	3 469 719				809	809
Avyttring av B-aktier	61 220				15	15
Aktierelaterade ersättningar, reglerade med egetkapitalinstrument						
– årets kostnader					82	82
– utnyttjande av optioner					-76	-76
Vid årets slut, 2016	1 214 467 061	786	4 999	654	34 924	41 363
Vid årets början, 2015	1 218 000 018	786	4 999	274	37 241	43 300
Årets totalresultat				373	11 737	12 110
Utdelning					-7 305	-7 305
Inlösen av aktier		-393			-6 912	-7 305
Ökning av aktiekapitalet genom fondemission		393			-393	-
Förvärv av A-aktier	-5 500 000				-1 380	-1 380
Avyttring av A-aktier	3 488 604				903	903
Avyttring av B-aktier	107 500				24	24
Aktierelaterade ersättningar, reglerade med egetkapitalinstrument						
– årets kostnader					73	73
– utnyttjande av optioner					-167	-167
Vid årets slut, 2015	1 216 096 122	786	4 999	647	33 821	40 253

Se även not A14.

Kassaflödesanalys

1 januari–31 december Belopp i MSEK	2016	2015
Kassaflöde från den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	-448	-424
Justering för:		
Avskrivningar	10	11
Realisationsresultat och övriga ej kassaflödespåverkande poster	-332	-777
Kassamässigt rörelseunderskott	-770	-1 190
Finansnetto, erhållet	5 636	9 514
Erhållna koncernbidrag	4 523	3 860
Betald skatt	-690	-642
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital	8 699	11 542
Förändring av		
Rörelsefordringar	-469	1 010
Rörelseskulder	516	-445
Förändring av rörelsekapital	20	565
Nettokassaflöde från den löpande verksamheten	8 719	12 107

1 januari–31 december Belopp i MSEK	2016	2015
Kassaflöde från investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-19	-3
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-21	-12
Investeringar i dotterföretag	-58	-76
Återbetalningar/investeringar i finansiella tillgångar	-	2
Nettokassaflöde från investeringsverksamheten	-98	-89
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		
Utbetald utdelning	-7 665	-7 305
Inlösen av aktier	-	-7 305
Återköp och avyttringar av egna aktier	-470	-453
Förändring av räntebärande skulder	3 368	2 203
Nettokassaflöde från finansieringsverksamheten	-4 767	-12 860
Årets nettokassaflöde	3 854	-842
Likvida medel vid årets början	4 311	5 153
Årets nettokassaflöde	3 854	-842
Likvida medel vid årets slut	8 165	4 311

Noter till moderbolagets finansiella rapporter

MSEK om ej annat anges

A1. Väsentliga redovisningsprinciper

Atlas Copco AB är moderbolag i Atlas Copco-gruppen och har sitt huvudkontor i Nacka, Sverige. Verksamheten omfattar administrativa funktioner, holdingverksamhet och delar av Atlas Copco Financial Solutions (Treasury).

Atlas Copco AB har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen och rekommendation RFR 2, "Redovisning för juridiska personer", nedan kallad "RFR 2", som utfärdats av Rådet för finansiell rapportering. I enlighet med RFR 2 ska moderbolag vars finansiella rapporter för koncernen följer International Financial Reporting Standards (IFRS), godkända av EU, tillämpa IFRS i den mån dessa redovisningsprinciper överensstämmer med den svenska årsredovisningslagen och kan tillämpa de undantag från IFRS som fastställs i RFR 2 med hänsyn till svensk redovisnings- eller skattelagstiftning.

De finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor (SEK), avrundat till närmaste miljon. Moderbolagets redovisningsprinciper har tillämpats konsekvent på alla perioder, såvida inte annat anges. En närmare beskrivning av tillämpade redovisningsprinciper återfinns i not 1 till Atlas Copco-gruppens koncernredovisning. Beskrivningar enligt nedan har begränsats till förekommande avvikelser.

För viktiga uppskattningar och bedömningar, se sidan 76.

Dotterföretag

Andelar i koncernföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärde-metoden. Redovisat värde för andelar i koncernföretag prövas för nedskrivningsbehov i enlighet med IAS 36, Nedskrivningar. Se även Gruppens redovisningsprinciper, Nedskrivningar av finansiella tillgångar, för ytterligare information.

Transaktionskostnader som uppkommer i samband med ett rörelseförvärv redovisas av moderbolaget som del av förvärvskostnaderna och kostnadsförs därmed inte.

Leasingavtal

I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationella leasingavtal.

Ersättningar till anställda

Förmånsbestämda planer

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beräkning av förmånsbestämda planer än de som anges i IAS 19. Moderbolaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter, eftersom detta är en försättning för skattemässig avdragsrätt. De viktigaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 gäller främst hur diskonteringsräntan fastställs samt att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultatet då de uppstår.

Aktierelaterade ersättningar

Aktierelaterade ersättningar som moderbolaget har erbjudit anställda i moderbolaget har redovisats enligt de principer som beskrivs i not 1 till Gruppens koncernredovisning.

De aktierelaterade ersättningar som moderbolaget har tilldelat anställda i dotterföretag redovisas inte som personalkostnad i moderbolaget utan i stället mot andelar i koncernföretag. Denna intjänandekostnad redovisas över samma period som i Gruppen och med en motsvarande ökning i eget kapital för ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument och som en förändring av skulder för ersättningar som regleras med kontanter.

Finansiella garantier

Finansiella garantier som moderbolaget har ställt till förmån för dotterföretag värderas inte till verkligt värde. De redovisas som eventalförpliktelser, såvida det inte blir sannolikt att garantierna kommer att leda till betalningar. I sådana fall redovisas en avsättning.

Säkringsredovisning

Räntebärande skulder i annan valuta än svenska kronor som används för att säkra valutarisker för investeringar i aktier emitterade av utländska dotterföretag, räknas inte om utifrån valutakurserna på balansdagen. De värderas i stället utifrån valutakursen den dag då säkringen gjordes.

Derivat som används för att säkra investeringar i utländska dotterföretag redovisas till verkligt värde och förändringar av detta redovisas i årets resultat. Motsvarande förändring i verkligt värde på aktier i dotterföretag redovisas i årets resultat.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

I Sverige är koncernbidrag avdragsgilla, till skillnad från aktieägartillskott. Koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition i resultaträkningen. Aktieägartillskott redovisas som en ökning av andelar i koncernföretag och prövas för nedskrivningsbehov.

A2. Anställda, personalkostnader samt ersättning till revisorer

Medeltal anställda	2016			2015		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sverige	60	46	106	65	53	118

Andel kvinnor i Atlas Copcos styrelse och ledning, %	31 december 2016	31 december 2015
Styrelse exklusive fackliga företrädare	33	33
Koncernledning	22	22

Löner och andra ersättningar	2016		2015	
	Ledande befattningshavare ¹⁾	Övriga anställda	Ledande befattningshavare ¹⁾	Övriga anställda
Sverige	106	103	61	118
varav tantiem	22		20	

¹⁾ Innefattar 8 (8) styrelsemedlemmar som erhåller arvoden från Atlas Copco AB samt koncernchef och VD och 7 (7) personer i koncernledningen som är anställda av och uppstår lön och andra ersättningar från bolaget.

För information om ersättningar till styrelseledamöter, koncernchef och VD samt övriga medlemmar i koncernledningen, se not 5 i koncernredovisningen.

Pensioner och andra sociala kostnader	2016	2015
Avtalsenliga pensioner till styrelseledamöter och koncernledning	12	11
Avtalsenliga pensioner till övriga anställda	20	15
Övriga sociala avgifter	76	61
Summa	108	87
Pensionsförpliktelser till före detta medlemmar i Atlas Copcos ledningsgrupp	5	5

Ersättning till revisorer

Ersättningen för lagstadgad revision och konsultarvoden till revisorer fördelar sig enligt följande:

	2016	2015
Deloitte		
– revisionsarvode	6	6
– andra revisionstjänster än revisionsuppdraget	1	1
– övriga tjänster, skatt	–	–
Summa	7	7

Revisionsarvode avser revision av de finansiella rapporterna och räkenskaper. För moderbolaget innefattar detta även styrelsens och VD:s förvaltning av verksamheten.

Andra revisionstjänster än revisionsuppdraget avser till exempel garantiförklaringar och bestyrkanderapport med begränsad säkerhet om Atlas Copcos hållbarhetsredovisning.

Skatttjänster inkluderar både rådgivning och granskning av efterlevnad inom skatteområdet.

På årsstämman 2016 valdes Deloitte till Gruppens revisor fram till årsstämman 2017.

A3. Övriga rörelseintäkter

	2016	2015
Erhållna provisioner	166	135
Övriga rörelseintäkter	1	–
Valutakursdifferenser, netto	4	7
Summa övriga rörelseintäkter	171	142

A4. Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter och kostnader	2016	2015
Ränteintäkter		
– likvida medel	52	104
– fordringar på koncernföretag	306	208
Utdelningsintäkter från koncernföretag	6 727	9 276
Realisationsvinst	–	4
Valutakursvinster, netto	–	14
Finansiella intäkter	7 085	9 606
Räntekostnader		
– räntebärande skulder	–567	–704
– derivatinstrument för säkring av verkligt värde	–244	–58
– skulder till koncernföretag	–485	–642
– pensionsavsättningar, netto	–	–1
Förändring verkligt värde		
– övriga tillgångar	–142	–
Valutakursförluster, netto	–26	–
Nedskrivningar		
– nedskrivning av andelar i koncernföretag	–402	–
Finansiella kostnader	–1 866	–1 405
Finansiella intäkter, netto	5 219	8 201

Följande tabell visar nettovinst eller nettoförlust uppdelat per kategori inom finansiella instrument.

	2016	2015
Nettovinst/-förlust på		
– lånefordringar och kundfordringar, inkl. bankmedel	190	326
– övriga skulder	–1 052	–1 347
– derivatinstrument för säkring av verkligt värde	–244	–58
Resultat från andelar i koncernföretag	6 325	9 280
Summa	5 219	8 201

Mer information om säkringarna finns i not 27 i koncernredovisningen.

A5. Bokslutsdispositioner

Bokslutsdispositioner	2016	2015
Lämnade koncernbidrag	–213	–170
Erhållna koncernbidrag	5 244	4 693
Summa	5 031	4 523

A6. Inkomstskatt

	2016	2015
Aktuell skatt	-560	-549
Uppskjuten skatt	-10	-14
Summa	-570	-563
Resultat före skatt	9 802	12 300
Svensk inkomstskatt i %	22.0	22.0
Aktuell skatt baserad på resultat före skatt	-2 156	-2 706
Skatteeffekt av:		
Ej avdragsgilla kostnader	-179	-163
Ej skattepliktiga intäkter	1 481	2 088
Avdragsgilla kostnader, ej redovisade i resultaträkningen	28	81
CFC-beskattning	-18	-29
Justeringar från tidigare år	274	166
Summa	-570	-563
Effektiv skatt i %	5.8	4.6

Moderbolagets effektiva skattesats på 5.8% (4.6) påverkas främst av ej skattepliktiga intäkter i form av utdelningar från dotterföretag.

A7. Immateriella tillgångar

	Aktiverade utgifter för datorprogram	
	2016	2015
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	48	36
Investeringar	21	12
Vid årets slut	69	48
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	33	26
Årets avskrivningar	4	7
Vid årets slut	37	33
Redovisat värde		
Vid årets början	15	10
Vid årets slut	32	15

A8. Materiella anläggningstillgångar

	2016			2015		
	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Summa	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Summa
Akkumulerade anskaffningsvärden						
Vid årets början	27	46	73	27	46	73
Investeringar	13	6	19	-	3	3
Avyttringar	-	-	-	-	-3	-3
Vid årets slut	40	52	92	27	46	73
Akkumulerade avskrivningar						
Vid årets början	6	35	41	8	32	40
Årets avskrivningar	2	4	6	-2	6	4
Avyttringar	-	-	-	-	-3	-3
Vid årets slut	8	39	47	6	35	41
Redovisat värde						
Vid årets början	21	11	32	19	14	33
Vid årets slut	32	13	45	21	11	32

Byggnader och mark avser förbättringar av hyrda fastigheter. Årets avskrivningar redovisas under administrationskostnader i resultaträkningen.

Leasingkostnader för tillgångar som innehas via operationella leasingavtal såsom förhyrda lokaler, bilar och kontorsutrustning redovisas under administrationskostnader och uppgick till 70 (68). Framtida betalningar för icke uppsägningsbara leasingavtal uppgick till 399 (476) och förfaller enligt följande:

	2016	2015
Inom ett år	71	69
Mellan ett och fem år	233	243
Senare än fem år	95	164
Summa	399	476

A9. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder

	2016			2015		
	Tillgångar	Skulder	Netto	Tillgångar	Skulder	Netto
Anläggningstillgångar	1	–	1	1	–	1
Pensioner och liknande förpliktelser	34	–	34	32	–	32
Övriga avsättningar	14	–	14	6	–	6
Långfristiga skulder	25	–	25	47	–	47
Summa	74	–	74	86	–	86

Nedan följer en avstämning av nettoförändringen i uppskjuten skatt från årets början till årets slut:

	2016	2015
Vid årets början	86	–4
Redovisat i övrigt totalresultat	–2	–3
Omklassificeringar	–	107
Redovisat i årets resultat	–10	–14
Vid årets slut	74	86

A10. Andelar i koncernföretag

	2016	2015
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	111 774	95 046
Investeringar	39	–
Säkring av nettoinvestering	72	129
Aktieägartillskott	253	16 819
Avyttringar	–	–220
Vid årets slut	112 138	111 774
Akkumulerade uppskrivningar		
Vid årets början	600	600
Vid årets slut	600	600
Akkumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	–1 739	–1 739
Nedskrivningar	–402	–
Vid årets slut	–2 141	–1 739
Summa	110 597	110 635

Se not A21 för ytterligare information om andelar i koncernföretag.

A11. Övriga finansiella tillgångar

	2016	2015
Fordringar på koncernföretag	–	1
Derivat		
– innehas för handel	–	1
– identifierade för säkringsredovisning	–	102
Kapitalförsäkringar	134	126
Finansiella tillgångar klassificerade som lånefordringar och kundfordringar		
– övriga finansiella fordringar	30	28
Vid årets slut	164	258

Kapitalförsäkringar avser avgiftsbestämda pensionsplaner och ställs som säkerhet till förmånstagaren (se not A15 och A20).

A12. Övriga fordringar

	2016	2015
Fordringar på koncernföretag	2 814	2 411
Derivat		
– innehas för handel	117	252
– identifierade för säkringsredovisning	11	71
Finansiella tillgångar klassificerade som lånefordringar och kundfordringar		
– övriga fordringar	968	225
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	67	61
Vid årets slut	3 977	3 020

Övriga fordringar på 968 (225) avser främst CSA-avtal som används för att minska kreditrisken för derivattransaktioner.

A13. Likvida medel

	2016	2015
Likvida medel klassificerade som lånefordringar och kundfordringar		
– kassa och bank	1 645	745
– kortfristiga likvida placeringar	6 520	3 566
Vid årets slut	8 165	4 311

Moderbolagets garanterade men outnyttjade kreditfaciliteter uppgick till 6 120 (8 585).

A14. Eget kapital

Se not 20 i koncernredovisningen för information om aktietransaktioner, föreslagna utdelning och mandat godkända av årsstämman.

Reserver

Moderbolagets egna kapital innefattar reserver som beskrivs nedan.

Reservfond

Reservfonden är en del av bundet eget kapital och är inte utdelningsbar.

Fond för verkligt värde – omräkningsreserv

Fonden består av omräkning av koncerninternas fordringar på eller skulder till en utlandsverksamhet som i allt väsentligt är del av nettoinvesteringen i utlandsverksamheten liksom kassafördessäkringar för omvandling av rörlig ränta till fast ränta.

A15. Pensioner och liknande förpliktelser

	2016			2015		
	Avgiftsbestämda pensionsplaner	Förmånsbestämda pensionsplaner	Summa	Avgiftsbestämda pensionsplaner	Förmånsbestämda pensionsplaner	Summa
Vid årets början	126	9	135	110	17	127
Avsättningar	10	–	10	17	–	17
Utbetalningar	–2	–1	–3	–1	–8	–9
Vid årets slut	134	8	142	126	9	135

Moderbolaget har kapitalförsäkringar på 134 (126) hänförliga till avgiftsbestämda pensionsplaner. Försäkringarna redovisas som övriga finansiella tillgångar och ställs som säkerhet till förmånstagaren.

Beskrivning av förmånsbestämda pensionsplaner

Moderbolaget har tre förmånsbestämda pensionsplaner. ITP-planen är en slutlönebaserad pensionsplan som omfattar huvuddelen av Atlas Copco AB:s tjänstemän i Sverige. Atlas Copco tryggar förmånerna genom en pensionsstiftelse. Den andra planen hänför sig till en grupp anställda som tjänar mer än tio basbelopp och som har valt bort ITP-planen. Denna plan är försäkrad. Den tredje planen hänför sig till tidigare anställda högre tjänstemän som i dag är pensionerade. Denna plan är tryggs genom skuldföring.

	2016			2015		
	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa
Redovisade belopp för förmånsbestämda förpliktelser	137	8	145	134	9	143
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	–327	–	–327	–296	–	–296
Nuvärdet för nettoförpliktelser	–190	8	–182	–162	9	–153
Ej redovisade överskott	190	–	190	162	–	162
Nettobelopp redovisat i balansräkningen	–	8	8	–	9	9

Förändring av redovisade belopp för förmånsbestämda förpliktelser	2016			2015		
	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa
Förmånsbestämda förpliktelser vid årets början	134	9	143	133	17	150
Kostnader för pensioner intjänade under året	7	–	7	6	1	7
Räntekostnader	4	–	4	4	–	4
Övriga förändringar av förpliktelser	–	–	–	–	–8	–8
Utbetalda pensioner	–8	–1	–9	–9	–1	–10
Förmånsbestämda förpliktelser vid årets slut	137	8	145	134	9	143

Förändringar i förvaltningstillgångar	2016			2015		
	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa
Verkligt värde för förvaltningstillgångar vid årets början	296	–	296	262	–	262
Avkastning på förvaltningstillgångar	31	–	31	34	–	34
Verkligt värde för förvaltningstillgångar vid årets slut	327	–	327	296	–	296

A15. Pensioner och liknande förpliktelser, fortsättning

	2016	2015
Pensionering i egen regi		
Kostnader exkl. ränta	13	6
Summa	13	6
Pensionering genom försäkring		
Kostnader för pensioner intjänade under året	19	20
Summa	19	20
Nettokostnader för pensioner, exkl. skatter	32	26
Särskild löneskatt på pensionskostnader	10	10
Summa	42	36

Årets pensionskostnader, som redovisas under administrationskostnader i resultaträkningen, uppgick till 32 (26) varav till ledande befattningshavare 12 (11) och till andra 20 (15).

Moderbolagets andel av förvaltningstillgångarnas verkliga värde i Atlas Copcos pensionsstiftelse uppgår till 327 (296) enligt följande:

	2016	2015
Aktierelaterade värdepapper	45	35
Obligationer	201	188
Fastigheter	73	70
Likvida medel	8	3
Summa	327	296

Förvaltningstillgångarna i Atlas Copcos pensionsstiftelse är inte inkluderade i moderbolagets finansiella tillgångar.

Avkastningen på förvaltningstillgångarna i Atlas Copcos pensionsstiftelse uppgick till 11.1% (11.9).

Moderbolaget tillämpar de aktuariella antaganden som används av Pensionsregistreringsinstitutet (PRI), bland annat diskonteringsräntan 3.8% (3.7). Moderbolaget uppskattar att 9 MSEK kommer att betalas in till förmånsbestämda planer under 2017.

A16. Övriga avsättningar

	2016	2015
Vid årets början	132	222
Under året		
– gjorda avsättningar	252	78
– utnyttjade avsättningar	–113	–168
Vid årets slut	271	132

Övriga avsättningar omfattar främst avsättningar hänförliga till personaloptionsprogram redovisade enligt IFRS 2 och UFR 7.

A17. Räntebärande skulder

	Förfall	Återköpt nominellt belopp	2016		2015	
			Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Långfristiga						
Medium Term Note Program MEUR 500	2019		4 458	4 993	4 458	4 823
Medium Term Note Program MEUR 500	2023		4 534	5 247	4 531	4 937
Medium Term Note Program MEUR 500	2026		4 773	4 627	–	–
Kapitalmarknadslån MUSD 800	2017	MUSD 800	–	–	6 897	7 173
Kapitalmarknadslån MUSD 150	2019	MUSD 7.5	1 295	1 519	1 190	1 475
Bilaterala lån EIB MEUR 275	2019		2 329	2 666	2 329	2 561
Bilaterala lån EIB MEUR 300	2022		2 778	2 912	–	–
Bilaterala lån NIB MEUR 200	2024		1 886	1 989	1 886	1 908
Långfristiga räntebärande skulder till koncernföretag			31 021	32 167	27 772	28 878
Summa långfristiga räntebärande skulder			53 074	56 120	49 063	51 755
Kortfristiga						
Kortfristiga räntebärande skulder till koncernföretag			26 723	26 747	27 506	27 529
Summa kortfristiga räntebärande skulder			26 723	26 747	27 506	27 529
Vid årets slut			79 797	82 867	76 569	79 284
Varav externa räntebärande skulder			22 053	23 953	21 291	22 877

Skillnaden mellan redovisat värde och verkligt värde hänger samman med värderingsmetoden eftersom vissa skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde och inte till verkligt värde. Förändringar i räntenivåer och kreditmarginaler ger upphov till skillnaden mellan verkligt värde och upplupet anskaffningsvärde.

Under 2016 utfärdade Atlas Copco en tioårig obligation på MEUR 500 till en ränta om 0.645%. I januari 2015 ingick Atlas Copco AB ett låneavtal med Nordiska investeringsbanken (NIB) om MEUR 300. Faciliteten var fullt utnyttjad i april 2016. Medlen från dessa två transaktioner har främst använts för återköp av en obligation på MUSD 800, med ursprungligt förfall 2017.

A17. Räntebärande skulder, fortsättning

I tabellen nedan visas förfallostrukturen för moderbolagets externa räntebärande skulder inklusive effekten av ränteswappar.

Förfall	Fast	Rörlig ¹⁾	Redovisat värde	Verkligt värde
2019	8 082	–	8 082	9 178
2022	2 778	–	2 778	2 912
2023	4 534	–	4 534	5 247
2024	–	1 886	1 886	1 989
2026	4 773	–	4 773	4 627
Total	20 167	1 886	22 053	23 953

¹⁾ Rörlig ränta i tabellen är lån med räntesättning var sjätte månad eller oftare.

A18. Övriga skulder

	2016	2015
Leverantörsskulder	21	26
Skulder till koncernföretag	288	246
Derivat		
– innehas för handel	648	158
– identifierade för säkringsredovisning	82	–
Övriga finansiella skulder		
– övriga skulder	10	218
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	350	395
Vid årets slut	1 399	1 043

Upplupna kostnader inkluderar poster såsom sociala avgifter, semesterlöneskuld och upplupna räntor.

A19. Finansiell exponering och principer för riskhantering

Moderbolagets räntebärande skulder

Atlas Copco AB hade externa räntebärande skulder på MSEK 22 053 (21 291) och interna räntebärande skulder på MSEK 57 744 (55 278) vid årets slut 2016. Derivatinstrument används för att hantera valuta- och ränterisker i linje med Financial Risk Management Committees riktlinjer, se not 27 i koncernredovisningen.

Säkringsredovisning

Moderbolaget säkrar andelar i dotterföretag genom lån på MEUR 5 038 (4 739). Den använda metoden för säkringsredovisning avseende lån bygger på ett undantag i RFR 2.

Ränterisken hanteras med ränteswappar, som identifieras som kassaflödessäkringar. I not 27 i koncernredovisningen återfinns verkliga värden för dessa swappar samt ytterligare information.

Finansiell kreditrisk

Kreditrisk för finansiella transaktioner är risken att moderbolaget ådrar sig förluster, avseende moderbolagets investeringar, bankmedel eller derivattransaktioner, till följd av att motparten inte betalar. Mer information om investerings- och derivattransaktioner finns i not 27 i koncernredovisningen.

I tabellen nedan visas faktisk exponering avseende finansiella instrument per 31 december.

Finansiell kreditrisk	2016	2015
Likvida medel	8 165	4 311
Fordringar på koncernföretag	2 814	2 412
Derivat	128	426
Övrigt	1 065	315
Summa	12 172	7 464

Hierarki för verkligt värde

Verkliga värden baseras på marknadsvärden eller, i de fall sådana inte är tillgängliga, på observerbara indata eller andra värderingstekniker. De belopp som visas i andra noter är realiserade och kommer inte nödvändigtvis att realiseras.

För nivåklassificering se not 27 i koncernredovisningen. Det finns inga instrument klassificerade i nivå 3 i moderbolaget.

Värderingsmetoder

Derivat

Verkligt värde för valutatermins kontrakt beräknas utifrån rådande marknadsläge. Ränteswappar värderas baserat på marknadsräntor och nuvärde av framtida kassaflöden.

Räntebärande skulder

Verkliga värden beräknas baserat på marknadsräntor och nuvärde av framtida kassaflöden.

Moderbolagets finansiella instrument uppdelade i kategorier

Det redovisade värdet för moderbolagets finansiella instrument motsvarar verkligt värde i alla kategorier förutom för räntebärande skulder.

Se not A17 för mer information.

A20. Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

	2016	2015
Ställda säkerheter för derivat		
Övriga fordringar	854	152
Ställda säkerheter för pensionsåtaganden		
Kapitalförsäkringar	134	126
Summa	988	279
Eventalförpliktelser		
Borgensförbindelser och övriga eventalförpliktelser		
– för externa parter	3	3
– för koncernföretag	8 158	7 843
Summa	8 161	7 846

Borgensförbindelser och övriga eventalförpliktelser inkluderar bankgarantier och kommersiella garantier, CSA-avtal (Credit Support Annex) samt leverantörsgarantier. Borgensförbindelser och andra eventalförpliktelser för koncernföretag har ökat under året främst till följd av valutaeffekter när den svenska kronan har försvagats mot euron.

A21. Direktägda dotterföretag

	2016			2015		
	Antal aktier	Andel	Redovisat värde	Antal aktier	Andel	Redovisat värde
Direktägda produktbolag						
Atlas Copco Airpower n.v., Wilrijk	76 415	100	46 068	76 415	100	46 028
Atlas Copco Construction Technique Brasil Ltda, São Paulo	25 777 505	100	258	25 777 505	100	619
Atlas Copco Craelius AB, 556041-2149, Nacka	200 000	100	46	200 000	100	56
Atlas Copco GIA AB, 556040-0870, Grängesberg	50 000	100	130	50 000	100	153
Atlas Copco Meyco AG, Zurich	9 000	100	64	9 000	100	64
Atlas Copco Rock Drills AB, 556077-9018, Örebro	1 000 000	100	517	1 000 000	100	467
Atlas Copco Secoroc AB, 556001-9019, Fagersta	2 325 000	100	185	2 325 000	100	179
Atlas Copco Welltech AB, 556577-2240, Jonsared	20 000	100	78	20 000	100	78
Construction Tools PC AB, 556069-7228, Kalmar	60 000	100	2 053	60 000	100	2 050
Dynapac Compaction Equipment AB, 556068-6577, Karlskrona	80 000	100	889	80 000	100	887
Gazcon A/S, Lynge	500	100	23	500	100	23

A21. Direktägda dotterföretag, fortsättning

	2016			2015		
	Antal aktier	Andel	Redovisat värde	Antal aktier	Andel	Redovisat värde
Direktägda produktbolag						
AGRE Kompressoren GmbH, Garsten-St. Ulrich	200 000	100	7	200 000	100	7
Atlas Copco (Cyprus) Ltd., Nicosia	99 998	100	–	99 998	100	–
Atlas Copco (India) Ltd., Pune	21 731 582	96	1 827	21 731 582	96	1 818
Atlas Copco (Ireland) Ltd., Dublin	250 000	100	28	250 000	100	28
Atlas Copco (Malaysia), Sdn. Bhd., Shah Alam	1 000 000	100	15	1 000 000	100	14
Atlas Copco (Philippines) Inc., Binan	121 995	100	6	121 995	100	6
Atlas Copco (Schweiz) AG., Studen	8 000	100	52	8 000	100	52
Atlas Copco (South East Asia) Pte.Ltd., Singapore	1 500 000	100	5	1 500 000	100	6
Atlas Copco Argentina S.A.C.I., Buenos Aires	5 120 025	93/100 ¹⁾	62	5 120 025	93/100 ¹⁾	62
Atlas Copco Brasil Ltda., Barueri	70 358 841	100	240	70 358 841	100	239
Atlas Copco Chilena S.A.C., Santiago	24 998	100	14	24 998	100	11
Atlas Copco CMT Sweden AB, 556100-1453, Nacka	103 000	100	100	103 000	100	99
Atlas Copco Compressor AB, 556155-2794, Nacka	60 000	100	13	60 000	100	12
Atlas Copco Eastern Africa Limited., Nairobi	482 999	100	31	482 999	100	31
Atlas Copco Equipment Egypt S.A.E., Kairo	5	0/100 ¹⁾	2	5	0/100 ¹⁾	2
Atlas Copco Ges.m.b.H., Wien	1	100	43	1	100	43
Atlas Copco Indoeuropeiska AB, 556155-2760, Nacka	3 500	100	25	3 500	100	25
Atlas Copco KK, Tokyo	375 001	100	32	375 001	100	31
Atlas Copco Kompressor teknik A/S, Köpenhamn	4 000	100	4	4 000	100	4
Atlas Copco Maroc SA., Casablanca	3 888	97	3	3 888	97	3
Atlas Copco Services Middle East OMC, Manama	500	100	9	500	100	6
Atlas Copco Venezuela SA, Caracas	25 812 000	100	42	25 812 000	100	42
Kohler Druckluft AG, Oberriet	1 000	100	8	–	–	–
Servatechnik AG, Oftringen	3 500	100	28	3 500	100	28
Soc. Atlas Copco de Portugal Lda., Lissabon	1	100	27	1	100	26
Direktägda holdingbolag och andra bolag						
AtCoBtech AB, 559053-5455, Nacka	500	100	31	–	–	–
Atlas Copco A/S, Langhus	2 500	100	42	2 500	100	40
Atlas Copco Beheer B.V., Zwijndrecht	15 712	100	2 501	15 712	100	2 459
Atlas Copco Customer Finance Chile Ltda, Santiago	6 317 500	0/100 ¹⁾	–	6 317 500	0/100 ¹⁾	–
Atlas Copco Deutschland GmbH, Essen	1	100	6	1	100	3
Atlas Copco Finance Belgium BVBA, Wilrijk	1	0/100 ¹⁾	–	1	0/100 ¹⁾	–
Atlas Copco Finance Europe n.v., Wilrijk	1	0/100 ¹⁾	1	1	0/100 ¹⁾	1
Atlas Copco France Holding S.A., Cergy Pontoise	278 255	100	264	278 255	100	259
Atlas Copco Holding GmbH, Essen	2	100	1 063	2	100	1 056
Atlas Copco Järila Holding AB, 556062-0212, Nacka	95 000	100	20 570	95 000	100	20 570
Atlas Copco Lugnet Treasury AB, 556277-9537, Nacka	700 500	100	724	700 500	100	724
Atlas Copco Sickla Holding AB, 556309-5255, Nacka	1 000	100	27 311	1 000	100	27 285
Atlas Copco UK Holdings Ltd., Hemel Hempstead	150 623 666	100	1 471	150 623 666	100	1 470
Atlas Copco USA Holdings Inc., Parsippany	100	100	3 464	100	100	3 429
Dynapac AB, 556655-0421, Malmö	75 000	100	–	75 000	100	–
Econus S A, Montevideo	21 582 605	100	17	21 582 605	100	17
Industria Försäkrings AB, 516401-7930, Nacka	300 000	100	30	300 000	100	30
Oy Atlas Copco AB, Vanda	150	100	33	150	100	30
Power Tools Distribution n.v., Hoeselt	1	0/100 ¹⁾	1	1	0/100 ¹⁾	2
2 (2) vilande bolag		100	12		100	12
Säkring av nettoinvestering			122			50
Redovisat värde, 31 december			110 597			110 635

¹⁾ Första siffran; andel som innehas av moderbolaget, andra siffran; andel som innehas av Atlas Copco-gruppen.

A22. Närstående

Relationer

Moderbolaget har närstående relationer med sina största aktieägare, dotterföretag, intresseföretag och joint ventures samt med styrelseledamöter och koncernledning.

Moderbolagets största aktieägare, Investor AB, kontrollerar cirka 22% av rösterna i Atlas Copco AB.

Moderbolagets direktägda dotterföretag redovisas i not A21 och andra direkt och indirekt ägda operativa dotterföretag redovisas på sidorna som följer.

Information om styrelseledamöter och koncernledning presenteras på sidorna 60–63.

Transaktioner och utestående balanser

Gruppen har inte haft några transaktioner med Investor AB under året, förutom aviserade utdelningar, och har inga utestående balanser med Investor AB.

Investor AB har även bestämmande eller betydande inflytande i andra företag som Atlas Copco AB kan göra affärer med i den ordinarie verksamheten. Alla sådana transaktioner görs på affärsmässiga villkor.

I tabellen nedan redovisas moderbolagets transaktioner med koncernföretag:

	2016	2015
Intäkter		
Utdelning	6 727	9 276
Koncernbidrag	5 244	4 693
Ränteutgifter	306	208
Kostnader		
Koncernbidrag	-213	-170
Räntekostnader	-485	-642
Fordringar	2 814	2 412
Skulder	58 032	55 524
Garantiförbindelser	8 158	7 843

Direkt och indirekt ägda holdingbolag och operativa koncernföretag (exklusive filialer), redovisade per land.

Land	Företag	Placering (stad)
Algeriet	SPA Atlas Copco Algérie	Alger
Angola	Atlas Copco Angola Lda	Luanda
Argentina	Atlas Copco Argentina S.A.C.I	Buenos Aires
	Atlas Copco Servicios Mineros S.A.	Buenos Aires
Australien	Atlas Copco Australia Pty Limited	Blacktown
	Atlas Copco Customer Finance Australia Pty Limited	Blacktown
	Atlas Copco South Pacific Holdings Pty Ltd.	Blacktown
	Henrob (UK) Pty Ltd	Brisbane
Bahrain	Atlas Copco Services Middle East OMC	Manama
Bangladesh	Atlas Copco Bangladesh Ltd.	Dhaka
Belgien	Atlas Copco Airpower n.v.	Wilrijk
	Atlas Copco Belgium n.v.	Overijse
	Atlas Copco Business Services n.v.	Wilrijk
	Atlas Copco Finance Belgium BVBA	Wilrijk
	Atlas Copco Finance Europe n.v.	Wilrijk
	Atlas Copco Rental Europe n.v.	Wilrijk
	EDMAC Europe n.v.	Wilrijk
	International Compressor Distribution n.v	Wilrijk
	Power Tools Distribution n.v.	Hoeselt
	Maes Compressoren NV	Ghent
	SA Edwards Vacuum n.v	Estaimpuis
Bolivia	Atlas Copco Boliviana SA	La Paz
Bosnien-Herzegovina	Atlas Copco BH d.o.o.	Sarajevo
Botswana	Atlas Copco (Botswana) (Pty) Ltd.	Gaborone
Brasilien	Atlas Copco Brasil Ltda	Barueri
	Atlas Copco Construction Technique Brasil Ltda	São Paulo
	Cavaletti Equipamentos e Servicos Ltda	Valinhos
	Chicago Pneumatic Brasil Ltda	Barueri
	Edwards Vacuo Ltda	São Paulo
	Evo Air Locacao e Venda de Compr Ltda	São Paulo
	Leybold do Brasil Ltda.	Jundiaí
	Schucker do Brazil Ltda	São José dos Pinais
	Synatec Brasil Sist. Qual. Rast. Ind. Ltda	São Paulo
Bulgarien	Atlas Copco Bulgaria EOOD	Sofia
	Construction Tools EOOD	Roseau
Burkina Faso	Atlas Copco Burkina Faso SARL	Ouagadougou
Chile	Atlas Copco Chilena S.A.C.	Santiago
	Atlas Copco Customer Finance Chile Ltda	Santiago
Colombia	Atlas Copco Colombia Ltda	Bogotá
Cypern	Atlas Copco (Cyprus) Ltd.	Nicosia
Danmark	Atlas Copco Kompressor teknik A/S	Köpenhamn
	Gascon A/S	Lyngø
Demokratiska republiken Kongo	Atlas Copco DRC sprl	Lubumbashi
Egypten	Atlas Copco Equipment Egypt S.A.E.	Kairo

Land	Företag	Placering (stad)
Filippinerna	Atlas Copco (Philippines) Inc.	Binan
Finland	Oy Atlas Copco Ab	Vanda
	Oy Atlas Copco Kompressorit Ab	Vanda
	Oy Atlas Copco Louhintekniikka Ab	Vanda
	Oy Atlas Copco Rotex Ab	Tammerfors
	Oy Atlas Copco Tools Ab	Vanda
Frankrike	ABAC France S.A.S.	Valence
	Atlas Copco Applications Industrielles S.A.S.	Cergy Pontoise
	Atlas Copco Compresseurs S.A.S	Cergy Pontoise
	Atlas Copco Crépelle S.A.S.	Lille
	Atlas Copco Forage et Construction S.A.S.	Cergy Pontoise
	Atlas Copco France Holding S.A.	Cergy Pontoise
	Compresseurs Manguière S.A.S.	Cergy Pontoise
	Compresseurs Worthington Creyssensac S.A.S.	Chambly
	Edwards SAS	Gennevilliers
	ETS Georges Renault S.A.S.	Nantes
	Exclair S.A.S.	Cergy Pontoise
	Hibon International SA	Gennevilliers
	Hibon SA	Gennevilliers
	Leybold France SAS Z. I. De Marcerolles	Bourg-Les-Valence
	Seti-Tec S.A.S.	Lognes
Förenade arabemiraten	Atlas Copco Middle East FZE	Jebel Ali free zone, Dubai
	Atlas Copco Services Middle East SPC	Abu Dhabi
Ghana	Atlas Copco Ghana Ltd.	Accra
Grekland	Atlas Copco Hellas AE	Koropi
Hongkong	Atlas Copco China/Hong Kong Ltd	Kowloon
	Edwards Vacuum Hong Kong Ltd	Hongkong
	FIAC Air Compressors (Hong Kong) Limited	Hongkong
Indien	Atlas Copco (India) Ltd.	Pune
	Edwards India Private Ltd	Pune
	Leybold India Pvt Ltd.	Pune
Indonesien	PT Atlas Copco Indonesia	Djakarta
	PT Atlas Copco Nusantara	Djakarta
Irak	Atlas Copco Iraq LLC	Erbil
	Atlas East LLC for General Trading and Industrial Equipment	Bagdad
Irland	Atlas Copco (Ireland) Ltd.	Dublin
	Edwards Vacuum Technology Ireland Ltd	Dublin
Israel	Edwards Israel Vacuum Ltd	Kiryat Gat
Italien	ABAC Aria Compressa S.p.A	Robassomero
	Atlas Copco BLM S.r.l.	Milano
	Atlas Copco Italia S.p.A.	Milano
	Atlas Copco Stonetec S.r.L	Bagnolo Piemonte
	Ceccato Aria Compressa S.r.l	Vicenza
	Edwards S.p.A.	Milano
	FIAC S.p.a.	Bologna
	Leybold Italia Srl	Milano

A22. Närstående, fortsättning

Land	Företag	Placering (stad)	Land	Företag	Placering (stad)
Italien	MultiAir Italia S.r.l	<i>Cinisello Balsamo</i>	Malaysia	Atlas Copco (Malaysia) Sdn. Bhd.	<i>Shah Alam</i>
	Varisco SPA	<i>Padova</i>		Edwards Technologies Malaysia Sdn. Bhd.	<i>Kuala Lumpur</i>
	Varisco Wellpoint srl	<i>Padova</i>	Mali	Atlas Copco Mali Sarl	<i>Bamako</i>
Japan	Atlas Copco KK	<i>Tokyo</i>	Marocko	Atlas Copco Maroc SA	<i>Casablanca</i>
	Edwards Japan Ltd	<i>Chiba</i>	Mexiko	Atlas Copco Mexicana S.A. de C.V.	<i>Tlalnepantla</i>
	Fuji Industrial Technique Co., Ltd.	<i>Osaka</i>	Desarrollos Tecnológicos ACMESA S.A. de C.V.	<i>Tlalnepantla</i>	
	Leybold Japan Co. Ltd. Shin-Yokohama AK bldg	<i>Kohoku-Ku, Yokohama-Shi</i>	Desoutter Tools Mexico SA de CV	<i>Tlalnepantla</i>	
Kamerun	Atlas Copco Afrique Centrale SA	<i>Douala</i>	SCA Schucker de Mexico S.A. de C.V.	<i>Puebla</i>	
Kanada	Atlas Copco Canada Inc.	<i>Dorval</i>	Moçambique	Atlas Copco Mozambique	<i>Maputo</i>
	Chicago Pneumatic Tool Co. Canada Ltd.	<i>Toronto</i>	Mongoliet	Atlas Copco Mongolia LLC	<i>Ulaanbaatar</i>
Kazakstan	Atlas Copco Central Asia LLP	<i>Almaty</i>	Myanmar	Atlas Copco Services Myanmar Co., Ltd.	<i>Yangon</i>
Kenya	Atlas Copco Eastern Africa Limited	<i>Nairobi</i>	Namibia	Atlas Copco Namibia (Pty) Ltd.	<i>Windhoek</i>
Kina	Atlas Copco (Wuxi) Compressor Co., Ltd.	<i>Wuxi</i>	Nederländerna	Atlas Copco Beheer B.V.	<i>Zwijndrecht</i>
	Atlas Copco (Nanjing) Construction and Mining Equipment Ltd.	<i>Nanjing</i>	Atlas Copco Internationaal B.V.	<i>Zwijndrecht</i>	
	Atlas Copco (Shenyang) Construction and Mining Equipment Ltd.	<i>Shenyang</i>	Atlas Copco Nederland B.V.	<i>Zwijndrecht</i>	
	Atlas Copco (Zhangjiakou) Construction & Mining Equipment Ltd.	<i>Zhangjiakou</i>	Creemers Compressors B.V.	<i>Eindhoven</i>	
	Atlas Copco (Wuxi) Energy Conservation Engineering Co., Ltd.	<i>Wuxi</i>	Leybold Nederland B.V.	<i>Utrecht</i>	
	Atlas Copco (Shanghai) Equipment Rental Co., Ltd.	<i>Shanghai</i>	Nigeria	Atlas Copco Nigeria Ltd.	<i>Lagos</i>
	Atlas Copco Financial Leasing Co., Ltd.	<i>Shanghai</i>	Norge	Atlas Copco Anlegg- og Gruveteknikk A/S	<i>Langhus</i>
	Atlas Copco Industrial Technique (Shanghai) Co., Ltd.	<i>Shanghai</i>	Atlas Copco A/S	<i>Langhus</i>	
	Atlas Copco (China) Investment Co., Ltd.	<i>Shanghai</i>	Atlas Copco Kompressorteknikk A/S	<i>Langhus</i>	
	Atlas Copco (China) Mining and Construction Equipment Trading Co Ltd	<i>Nanjing</i>	Atlas Copco Tools A/S	<i>Langhus</i>	
	Atlas Copco (Shanghai) Process Equipment Co., Ltd.	<i>Shanghai</i>	Berema A/S	<i>Langhus</i>	
	Atlas Copco (Shanghai) Trading Co., Ltd.	<i>Shanghai</i>	Nya Zeeland	Atlas Copco (N.Z.) Ltd.	<i>Auckland</i>
	Bolaite (Shanghai) Compressor Co., Ltd.	<i>Shanghai</i>	Exlair (NZ) Limited	<i>Auckland</i>	
	Bolaite (Shanghai) Compressor Trading Co. Ltd	<i>Shanghai</i>	Pakistan	Atlas Copco Pakistan (Pvt) Ltd.	<i>Lahore</i>
	CSK China Co. Ltd	<i>Wuxi</i>	Panama	Atlas Copco Central América SA	<i>Panama</i>
	CSK Xian China Co. Ltd	<i>Xian</i>	Atlas Copco Panama SA	<i>Panama</i>	
	Dynapac (China) Compaction & Paving Eq Co., Ltd.	<i>Tianjin</i>	Peru	Atlas Copco Peruana SA	<i>Lima</i>
	Edmac (Shanghai) Trading Co., Ltd.	<i>Shanghai</i>	Polen	Airgroup Kompresory sp. z o.o.	<i>Warszawa</i>
	Edwards Technologies Trading (Shanghai) Company Ltd	<i>Shanghai</i>	ALUP Kompressoren Polska sp. z o.o.	<i>Warszawa</i>	
	Edwards Technologies Vacuum Engineering (Qingdao) Company Ltd	<i>Qingdao</i>	Atlas Copco Polska Sp. z o.o.	<i>Warszawa</i>	
	Edwards Technologies Vacuum Engineering (Shanghai) Company Ltd	<i>Shanghai</i>	Portugal	Sociedade Atlas Copco de Portugal Lda	<i>Lissabon</i>
	Edwards Technologies Vacuum Engineering (Xian) Company Ltd	<i>Xian</i>	Rumänien	Atlas Copco Romania S.R.L.	<i>Bukarest</i>
	FIAC Air Compressors (Jiangmen) Limited	<i>Jiangmen</i>	Ryssland	AIRGRUPP LLC	<i>Moskva</i>
	Golden Fluid Pumps (Tianjin) Co. Ltd	<i>Tianjin</i>	JSC Atlas Copco	<i>Moskva</i>	
	Guangzhou Linghein Compressor Co., Ltd	<i>Guangzhou</i>	Ekamak Industrial	<i>Moskva</i>	
	Kunshan Q-Tech Air System Technologies Ltd.	<i>Kunshan</i>	Schweiz	Kohler Druckluft AG	<i>Studen</i>
	Leybold (Tianjin) Co.Ltd.	<i>Tianjin</i>	Atlas Copco (Schweiz) AG	<i>Studen</i>	
	Leybold (Tianjin) International Trade Co.Ltd.	<i>Tianjin</i>	Atlas Copco Meyco AG	<i>Zurich</i>	
	Liuzhou Tech Machinery Co., Ltd.	<i>Liuzhou</i>	Leybold Schweiz AG Pfaeffikon	<i>Pfaeffikon</i>	
	Pan-Asia Gas Technology (Wuxi) Co., Ltd.	<i>Wuxi</i>	Servatechnik AG	<i>Oftringen</i>	
	Shanghai Beacon Medaes Medical Gas Engineering Consulting Co., Ltd.	<i>Shanghai</i>	Senegal	Atlas Copco Senegal SARL	<i>Dakar</i>
	Shanghai Tooltec Industrial Tool Co., Ltd.	<i>Shanghai</i>	Serbien	Atlas Copco A.D.	<i>Belgrade</i>
	Shandong Rock Drilling Tools Co Ltd	<i>Yanggu</i>	Singapore	Atlas Copco (South East Asia) Pte. Ltd.	<i>Singapore</i>
Wuxi Pneumatech Air/Gas Purity Equipment Co., Ltd.	<i>Wuxi</i>	Edwards Technologies Singapore PTE Ltd	<i>Singapore</i>		
Wuxi Shengda Air/Gas Purity Equipment Co., Ltd	<i>Wuxi</i>	Leybold Singapore Pte Ltd	<i>Singapore</i>		
Kroatien	Atlas Copco d.o.o.	<i>Zagreb</i>	Slovakien	Atlas Copco s.r.o	<i>Bratislava</i>
Lettland	Atlas Copco Baltic SIA	<i>Riga</i>	Schneider – Slovensko tlaková vzduchotechnika spol. s r.o.	<i>Nitra</i>	
Libanon	Atlas Copco Levant S.A.L.	<i>Beirut</i>	Slovenien	Atlas Copco d.o.o.	<i>Trzin</i>
Luxemburg	Atlas Copco Finance S.á.r.l.	<i>Luxemburg</i>	Spanien	Aire Comprimido Industrial Iberia, S.L.	<i>Madrid</i>
			Atlas Copco S.A.E.	<i>Madrid</i>	
			Grupos Electrógenos Europa, S.A	<i>Zaragoza</i>	
			Leybold Spain S.A.	<i>Cornellá de Llobregat</i>	
			Storbritannien	Air Compressors and Tools Limited	<i>Hemel Hempstead</i>
			Atlas Copco Ltd.	<i>Hemel Hempstead</i>	
			Atlas Copco (NI) Ltd.	<i>Lisburn</i>	
			Atlas Copco Medical Ltd	<i>Staveley</i>	
			Atlas Copco UK Holdings Ltd.	<i>Hemel Hempstead</i>	
			Edwards High Vacuum International Ltd	<i>Crawley</i>	
			Edwards Ltd	<i>Crawley</i>	
		Henrob Ltd	<i>Flintshire</i>		
		Leybold UK Ltd	<i>Chessington</i>		
		SCA Schucker UK Ltd.	<i>Didcot</i>		
		Tentec Ltd.	<i>Birmingham</i>		

A22. Närstående, fortsättning

Land	Företag	Placering (stad)	Land	Företag	Placering (stad)	
Sverige	AtCoBtech AB	Nacka	Tyskland	Leybold Dresden GmbH	Dresden	
	Atlas Copco CMT Sweden AB	Nacka		Leybold Real Estate GmbH	Köln	
	Atlas Copco Compressor AB	Nacka		Saltus Industrial Technique GmbH	Wuppertal	
	Atlas Copco Craelius AB	Nacka		SCA Schucker GmbH & Co KG	Bretten	
	Atlas Copco Customer Finance AB	Nacka		SCA Schucker Verwaltungs-GmbH	Bretten	
	Atlas Copco GIA AB	Grängesberg		Schneider Druckluft GmbH	Reutlingen	
	Atlas Copco Industrial Technique AB	Nacka		Synatec GmbH	Leinfelden-Echterdingen	
	Atlas Copco Järla Holding AB	Nacka		Ungern	Atlas Copco Kft.	Budapest
	Atlas Copco Lugnet Treasury AB	Nacka			Atlas Copco Hungary Kft	Budapest
	Atlas Copco Rock Drills AB	Örebro		Ukraina	LLC Atlas Copco Ukraine	Kiev
	Atlas Copco Secoroc AB	Fagersta			Uruguay	Econus S A
	Atlas Copco Sickla Holding AB	Nacka	USA	Atlas Copco Assembly Systems LLC		Auburn Hills
	Atlas Copco Welltech AB	Jonsered		Atlas Copco Compressors LLC	Rock Hill	
	Construction Tools PC AB	Kalmar		Atlas Copco Comptec LLC	Voorheesville	
	Dynapac AB	Malmö		Atlas Copco Customer Finance USA LLC	Parsippany	
	Dynapac Compaction Equipment AB	Karlskrona		Atlas Copco Drilling Solutions LLC	Garland	
	Dynapac International AB	Malmö		Atlas Copco Hurricane LLC	Franklin	
	Industria Insurance Company Ltd			Atlas Copco Mafi-Trench Company LLC	Santa Maria	
	Industria Försäkringsaktiebolag	Nacka		Atlas Copco North America LLC	Parsippany	
	SFR STG 1626 KB	Karlskrona		Atlas Copco Rental LLC	Laporte	
Sydafrika	Atlas Copco Holdings South Africa (Pty) Ltd.	Boksburg		Atlas Copco Secoroc LLC	Grand Prairie	
	Atlas Copco Investment Company (Pty) Ltd.	Boksburg		Atlas Copco Specialty Rental LLC	Houston	
	Atlas Copco South Africa (Pty) Ltd.	Boksburg		Atlas Copco Tools & Assembly Systems LLC	Auburn Hills	
Sydkorea	Atlas Copco Korea Co., Ltd.	Seongnam		Atlas Copco USA Holdings Inc.	Parsippany	
	CP Tools Korea Co., Ltd.	Anyang		BeaconMedaes LLC	Rock Hill	
	CSK Inc.	Yongin		Chicago Pneumatic International Inc.	Rock Hill	
	Edwards Korea Ltd	Seongnam		Chicago Pneumatic Tool Company LLC	Rock Hill	
	Leybold Korea Ltd	Bundang		CSK TS Inc	Austin	
Taiwan	Atlas Copco Taiwan Ltd.	Taipei		Edwards Vacuum, LLC	Sanborn	
	CSKT Inc.	Jubei		Goldenrod Inc.	Rock Hill	
	Edwards Technologies Ltd	Jhunan		Henrob Corporation	New Hudson	
	Leybold Taiwan Ltd	Hsin-Chu	Houston Service Industries, Inc	Houston		
Tanzania	Atlas Copco Tanzania Limited	Geita	Innovative Vacuum Solutions, Inc	Thonotosassa		
Thailand	Atlas Copco (Thailand) Limited	Bangkok	Leybold USA Inc	Export		
Tjeckien	ALUP CZ spol. S.r.o	Breclav	MedaesUSCo Inc.	Rock Hill		
	Atlas Copco s.r.o.	Prag	Mining, Rock Excavation and Construction LLC	Commerce City		
	Edwards s.r.o.	Lutin	Quincy Compressor LLC	Bay Minette		
	Edwards Services s.r.o.	Lutin	SCA Schucker LLC	Auburn Hills		
	Industrial Technique Service s.r.o.	Prag	Scales Industrial Technologies, Inc.	New York		
	Schneider Bohemia spol s.r.o.	Line	Varisco USA Inc	North Carolina		
Turkiet	Atlas Copco Makinalari Imalat AS	Istanbul	Uzbekistan	Atlas Copco Compressors and Mining Technique LLC	Tashkent	
	Chicago Pneumatic Endüstriyel Ürünler Ticaret A.Ş	Istanbul		Venezuela	Atlas Copco Venezuela SA	Caracas
	Dost Kompresör End Mak Imal akım ve Tic A.Ş	Istanbul	Vietnam		Atlas Copco Vietnam Company Ltd.	Ho Chi Minh City
	Ekomak Endüstriyel	Istanbul			Zambia	Atlas Copco (Zambia) Ltd.
	Ekoser Endüstriyel	Istanbul	Zimbabwe	Atlas Copco Zimbabwe (Private) Ltd.	Harare	
Tyskland	ALUP Kompressoren GmbH	Köngen	Österrike	AGRE Kompressoren GmbH	Garsten-st. Ulrich	
	Atlas Copco ACE GmbH	Essen		Atlas Copco Ges.m.b.H.	Wien	
	Atlas Copco Beteiligungs GmbH	Essen	Atlas Copco Powercrusher GmbH	St. Valentin		
	Atlas Copco Berg-und Tunnelbautechnik GmbH	Essen				
	Atlas Copco Deutschland GmbH	Essen				
	Atlas Copco Energas GmbH	Köln				
	Atlas Copco Holding GmbH	Essen				
	Atlas Copco Kompressoren und Drucklufttechnik GmbH	Essen				
	Atlas Copco Road Construction GmbH	Wardenburg				
	Atlas Copco MCT GmbH	Essen				
	Atlas Copco Tools Central Europe GmbH	Essen				
	Construction Tools GmbH	Essen				
	Desoutter GmbH	Maintal				
	Dynapac GmbH	Wardenburg				
	Edwards GmbH	Kirchheim				
	Ekomak Kompressoren GmbH	Moers				
	Gefahard Industrie Electronic GmbH	Michelstadt				
	Henrob GmbH	Herford				
	Leybold GmbH	Köln				

Styrelsens underskrifter

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Årsredovisningen respektive koncernredovisningen ger en rättvisande bild av moderbolagets och koncernens ställning och resultat.

Förvaltningsberättelsen för koncernen respektive moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Nacka den 3 mars 2017

Hans Stråberg
Ordförande

Ronnie Leten
VD och koncernchef

Sabine Neuß
Styrelseledamot

Anders Ullberg
Styrelseledamot

Staffan Bohman
Styrelseledamot

Margareth Øvrum
Styrelseledamot

Johan Forssell
Styrelseledamot

Gunilla Berg
Styrelseledamot

Peter Wallenberg Jr
Styrelseledamot

Bengt Lindgren
Facklig företrädare

Mikael Bergstedt
Facklig företrädare

Vår revisionsberättelse har lämnats den 3 mars 2017
Deloitte AB

Jan Berntsson
Auktoriserad revisor

Informationen i denna rapport är sådan som Atlas Copco AB är skyldigt att offentliggöra enligt lagen om värdepappersmarknaden. Informationen har lämnats till medier för offentliggörande den 10 mars 2017.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Atlas Copco AB
organisationsnummer 556014-2720

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Atlas Copco AB för räkenskapsåret 2016-01-01–2016-12-31 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 56–65. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 14–48 och 56–124 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 56–65. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsd i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorsd i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Redovisning av intäkter i korrekt period

Koncernens försäljning består av produkt och produktrelaterade erbjudanden omfattande utrustning, service och uthyrning till kunder i flera olika länder. Leveranstiden för de olika erbjudandena varierar från en specifik tidpunkt till tidspann som sträcker sig över flera år och försäljningsavtalen kan innehålla komplexa villkor som återköpsåtaganden, returrätt samt att en enskild transaktion kan innehålla separata intäktskomponenter som produktleverans, installation och service av såld utrustning. Dessa komplexa förhållanden som hanteras av flera hundra dotterbolag kräver riktlinjer och rutiner likväl som bedömningar av företagsledningen för att fastställa lämplig metod och period för korrekt intäktsredovisning.

Koncernens principer för redovisning av intäkter samt uppskattningar och bedömningar framgår av not 1 och i not 4 lämnas tilläggsupplysningar för intäkter fördelat på olika produkterbjudanden och geografiska områden.

Våra granskningsåtgärder

Vår revision omfattade bland annat följande granskningsåtgärder:

- granskning av koncernens principer för redovisning av intäkter för att verifiera efterlevnad av IFRS,
- analytisk granskning av intäkter uppdelat på olika produkterbjudanden och geografiska områden, samt
- granskning på stickprovsbasis av försäljningstransaktioner för redovisning av intäkter i rätt period.

Värdering av kundfordringar

Koncernens kundfordringar uppgår till betydande belopp från dess försäljning till kunder i cirka 180 länder. Det finns en risk att inte alla kundfordringar kommer betalas. Risken kan vara högre i vissa geografiska områden på grund av svagare ekonomiska förhållanden eller geopolitiska osäkerheter. Rutiner för att uppbära inbetalningar och utvärdera kunders betalningsförmåga tillsammans med ändamålsenliga redovisningsprinciper för avsättningar för osäkra fordringar är viktiga faktorer för att säkerställa en rättvis värdering av kundfordringar.

För koncernens redovisningsprinciper för nedskrivning av kundfordringar se not 1, för avsättningar för osäkra kundfordringar se not 17 samt not 27 för åldersfördelning av kundfordringar.

Våra granskningsåtgärder

Vår revision omfattade bland annat följande granskningsåtgärder:

- granskning av koncernens principer för redovisning av osäkra fordringar för att verifiera efterlevnad av IFRS,
- utvärdering av rutiner och kontroller för kreditbedömningar och godkännande av kreditnivåer,
- bekräftelse på stickprovsbasis av kundfordringar mot kundsaldobesked alternativt mot erhållna inbetalningar, samt
- utvärdering av företagsledningens uppskattningar för avsättning av osäkra kundfordringar.

Värdering av varulager

Koncernen innehar betydande lager av varor och reservdelar som produceras och innehas av flera olika produktionsföretag och kundcenter i många länder. Värdering av lager kräver tydliga riktlinjer och är föremål för företagsledningens uppskattningar för att bestämma dess anskaffningskostnad, bedömningar av dess säljbarhet och nettoförsäljningsvärde samt av rutiner för säker lagring och spårning av lagerartiklar.

För koncernens principer för redovisning av varulager samt uppskattningar och bedömningar, se not 1, och för tilläggsupplysningar om inkuransavsättningar hänförliga till varulager, se not 16.

Våra granskningsåtgärder

Vår revision omfattade bland annat följande granskningsåtgärder:

- granskning av koncernens redovisningsprinciper och enskilda enheters redovisning av varulager för att verifiera efterlevnad av IFRS,
- observationer vid lagerinventeringar,
- granskning på sticksprovsbasis av varulagervärderingar,
- utvärdering av företagsledningens uppskattningar av inkuransreserver, samt
- granskning av elimineringsåtgärder av internvinster i varulager.

Redovisning av inkomstskatt

Redovisning av inkomstskatt är föremål för komplex skattelagstiftning som kräver tolkningar och bedömningar av företagsledningen. De tolkningar som görs av företagsledningen kan ifrågasättas av olika skattemyndigheter, andra myndigheter och domstolar. Koncernens geografiska omfång kräver även efterlevnad av skattelagstiftning och internprissättningsregler i många olika länder. EU-kommissionens beslut den 11 januari 2016, att belgiska skatteöverenskommelser med multinationella företag med avseende på ”övervinster” ska betraktas som olagliga statliga stöd och att obetalda skatter ska återkrävas av den belgiska staten, kräver företagsledningens bedömning av det slutliga utfallet då beslutet överklagats av Atlas Copco.

För koncernens principer för redovisning av inkomstskatt samt uppskattningar och bedömningar, se not 1, och för tilläggsupplysningar om inkomstskatt samt redovisningen av EU-kommissionens beslut avseende belgiska skatteöverenskommelser för ”övervinster”, se not 9.

Våra granskningsåtgärder

Vår revision omfattade bland annat följande granskningsåtgärder:

- granskning av skatteberäkningar för att bedöma om kostnader för inkomstskatt och skattefordringar samt skatteskulder har redovisats på ett lämpligt sätt,
- utvärdering av företagsledningens rutiner för att övervaka efterlevnad av skattelagstiftning och krav på internprissättning i de olika länderna, samt
- granskning av redovisningen hänförlig till EU-kommissionens beslut avseende belgiska skatteöverenskommelser för ”övervinster”.

Finansiella instrument och exponeringar i utländsk valuta

För att hantera sin finansiella riskexponering använder koncernen olika finansiella instrument, inklusive derivat. Redovisning av derivat är komplext och förändringar i verkliga värden, effektivitetsmätningar och tillämpning av säkringsstrategier kan ha en betydande påverkan på koncernens resultat och finansiella ställning. Utöver derivat använder koncernen externa lån för att säkra sin valutaexponering från nettoinvesteringar i utländska verksamheter.

För koncernens principer för redovisning av finansiella instrument, se

Revisionsberättelse, fortsättning

not 1 och för tilläggsupplysningar avseende finansiella instrument, valuta-exponeringar samt koncernens finansiella riskhantering, se not 27.

Våra granskningsåtgärder

Vår revision omfattade bland annat följande granskningsåtgärder:

- granskning av säkringsstrategier och riktlinjer,
- granskning av säkringar för att säkerställa att dessa är behörigt godkända,
- utvärdering av säkringseffektiviteten, samt
- utvärdering av ändamålsenligheten i marknadsdata och metoder som används för att fastställa verkliga värden på derivatinstrument.

Redovisning av rörelseförvärv samt värdering av hänförlig goodwill och immateriella tillgångar

Under 2016 slutförde Atlas Copco 13 förvärv för en total köpeskilling om 5 365 MSEK. Redovisning av rörelseförvärv kräver betydande uppskattningar och bedömningar av företagsledningen för att fastställa verkliga värden på förvärvade tillgångar och övertagna skulder. I perioder efter förvärvet ska goodwill eller andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod, enligt företagsledningens bedömning, såsom varumärken, hänförliga till förvärvet årligen prövas för nedskrivningsbehov av företagsledningen. Dessa nedskrivningsprövningar kräver företagsledningens uppskattningar och bedömningar för att identifiera koncernens kassagenererande enheter och uppskatta dess framtida intäkter, rörelseresultat, rörelsekapital och investeringsbehov.

För koncernens principer för redovisning av rörelseförvärv samt nedskrivningsprövningar av icke-finansiella tillgångar, se not 1, och för tilläggsupplysningar om genomförda förvärv, se not 2. För viktiga antaganden som använts av företagsledningen vid upprättandet av de årliga nedskrivningsprövningarna för goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod se not 12.

Våra granskningsåtgärder

Vår revision omfattade bland annat följande granskningsåtgärder:

- granskning av förvärvskalkyler för betydande rörelseförvärv med hjälp av värderingsspecialister för att bedöma verkliga värden som har åsatts förvärvade tillgångar och övertagna skulder, samt
- utvärdering av betydande antaganden i nedskrivningsprövningarna av goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod samt analys av känsligheten i dessa antaganden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på omslagets insida och på sidorna 2–13, 49–55 och 128–137. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvarat för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De uppger, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt

drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av

Revisionsberättelse, fortsättning

dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Atlas Copco AB för räkenskapsåret 2016-01-01–2016-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 56–65 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Nacka den 3 mars 2017
Deloitte AB

Jan Berntsson
Auktoriserad revisor

Finansiella definitioner*

Hänvisningar görs i årsredovisningen till ett antal finansiella mått som inte definieras enligt IFRS eller årsredovisningslagen. Dessa nyckeltal ger kompletterande information och används för att hjälpa såväl investerare som ledning att analysera företagets verksamhet. Eftersom inte alla företag beräknar finansiella mått på samma sätt, är dessa inte alltid jämförbara med mått som används av andra företag. Dessa finansiella mått ska därför inte ses som en ersättning för mått som definieras enligt IFRS eller årsredovisningslagen.

Avkastning på eget kapital

Periodens resultat hänförligt till moderbolagets ägare, i procent av genomsnittligt eget kapital exklusive innehav utan bestämmande inflytande.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat före skatt med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser (för affärsområdena: rörelseresultat) i procent av sysselsatt kapital.

Direktavkastning

Utdelning i procent av verksamhetsårets genomsnittliga börskurs.

EBITDA – Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization

Rörelseresultat plus av- och nedskrivningar.

EBITDA marginal

EBITDA i procent av fakturering.

Eget kapital per aktie

Eget kapital, inklusive innehav utan bestämmande inflytande, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier.

Justerad rörelsemarginal

Justerat rörelsemarginal exklusive icke jämförbara poster.

Justerad rörelseresultat

Beräknas som rörelseresultat (resultat före finansiella poster och skatt) exklusive jämförelsestörande poster.

Jämförelsestörande poster

Kostnader i samband med förvärv, omstruktureringar, nedskrivningar, optionsprogrammet samt och andra engångshändelser.

Genomsnittligt antal utestående aktier

Vägt genomsnittligt antal utestående aktier före eller efter utspädning. Aktier som innehas av Atlas Copco räknas inte med i antalet utestående aktier. Utspädningseffekterna uppkommer på grund av aktieoptioner som kan regleras med aktier eller som enligt de anställdas val kan regleras med aktier eller kontanter i de aktiebaserade incitamentsprogrammen. Aktieoptionerna har en utspädningseffekt när den genomsnittliga aktiekursen under perioden överstiger optionernas lösenpris.

Genomsnittlig kapitalkostnad (WACC)

$\frac{\text{räntebärande skulder} \times i + \text{börsvärde} \times r}{\text{räntebärande skulder} + \text{börsvärde}}$

i: En uppskattad genomsnittlig riskfri räntesats på 4% plus en premie på 0.5%.
En uppskattad schablonskatt har sedan använts.

r: En uppskattad genomsnittlig riskfri räntesats på 4% plus en riskpremie för aktier på 5%.

Kapitalomsättningshastighet

Intäkter dividerad med genomsnittlig balansomslutning.

Kassamässigt rörelseöverskott

Rörelseresultat med återläggning av avskrivningar och nedskrivningar samt realisationsresultat

Nettokassaflöde

Förändring av likvida medel exklusive valutakurseffekter.

Nettoskuld/EBITDA

Nettoskuldsättning i relation till EBITDA.

Nettoskuldsättning/nettokassa

Räntebärande skulder plus ersättningar efter avslutad anställning minus likvida medel och övriga kortfristiga finansiella omsättnings-tillgångar, justerat för verkligt värde av ränteswappar.

Omsättningshastighet sysselsatt kapital

Intäkter dividerad med sysselsatt kapital.

Operativt kassaflöde

Kassaflödet från den löpande verksamheten och kassaflödet från investeringsverksamheten exklusive rörelseförvärv och -avyttringar.

Organisk tillväxt

Försäljningsstillväxt vilken exkluderar valuta-effekter, förvärv och avyttringar

Resultat per aktie

Periodens resultat hänförligt till moderbolagets ägare, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier.

Räntenetto

Räntekostnader minus ränteintäkter.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i procent av intäkter.

Rörelseresultat

Intäkter minus alla kostnader hänförliga till rörelsen men exklusive finansnetto och inkomstskatt.

Skuldsättningsgrad

Nettoskuldsättning i relation till eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande.

Soliditet

Eget kapital, inklusive innehav utan bestämmande inflytande, i procent av balansomslutning.

Sysselsatt kapital

Genomsnittlig balansomslutning med avdrag för icke räntebärande skulder och avsättningar. Sysselsatt kapital för affärsområdena exkluderar kassa, skatteskulder och -fordringar.

Vinstmarginal

Resultat före skatt i procent av intäkter.

Totalavkastning till aktieägare

Aktiekursutveckling inklusive återinvesterad utdelning och aktieinlösen.

* Atlas Copco har valt att i särskild bilaga presentera upplysningar avseende dessa finansiella mått i enlighet med Europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens riktlinjer om "alternative performance measures". Bilagan är publicerad på <http://www.atlascopcogroup.com/se/investor-relations/key-figures/>

Hållbarhetsresultat ¹⁾

Nyckeltalen inom miljö, samhälle och styrning nedan har bekräftats och mål har formulerats för utvalda nyckeltal under 2016.

Inkl. avvecklade verksamheter   Kvarvarande verksamheter

EKONOMISKT VÄRDE	Not	2012	2013	2014	2015	2016	Förändring, %*
<i>Direkt ekonomiskt värde</i>							
Intäkter ²⁾		91 417	84 803	94 614	99 869	102 420	3
<i>Fördelat ekonomiskt värde</i>							
Rörelsekostnader ³⁾		53 635	49 079	56 460	56 051	56 276	0
Löner och andra kontanta ersättningar samt övriga sociala avgifter		18 108	18 274	20 826	23 619	26 046	10
Kostnader för finansiering ⁴⁾		7 182	7 853	7 919	8 658	8 980	4
Betalning av skatter till den offentliga sektorn		4 377	4 286	4 169	7 484	5 087	-32
Behålls i verksamheter		8 115	5 311	5 240	4 057	6 031	49
- Inlösen av aktier		-	-	-	7 305	-	-

VI ANVÄNDER RESURSER EFFEKTIVT OCH ANSVARSFULLT

Förnybar energi för verksamheten, % av total energiförbrukning		-	-	33	33	33	0	●
Förnybar energi för verksamheten inkl. förnybar av mix, % av total energi		-	-	-	-	39		
Direkt energiförbrukning i GWh ⁵⁾	3	133	132	127	117	104	-11	●
Indirekt energiförbrukning i GWh ⁵⁾	3	286	288	337	343	349	2	●
Total energiförbrukning i GWh ⁵⁾	3	419	420	464	460	454	-1	●
Total energiförbrukning i MWh/KSV ⁵⁾		-	-	9.1	8.6	8.2	-5	●
Koldioxidutsläpp '000 ton (direkt energi) – scope 1 ⁶⁾		28	28	27	24	22	-8	●
Koldioxidutsläpp '000 ton (indirekt energi) – scope 2 ⁶⁾		71	75	95	99	100	1	●
Koldioxidutsläpp '000 ton (total energi) – scope 1+2 ⁶⁾		99	103	122	123	122	-1	●
Koldioxidutsläpp '000 ton (transporter) – scope 3 ⁶⁾		218	193	199	211	191	-9	●
Koldioxidutsläpp ton (transporter)/KSV ⁶⁾		-	-	3.9	4.0	3.4	-15	●
Andel återanvänt eller återvunnet avfall, %		92	93	93	94	94	0	●
Vattenförbrukning i områden med vattenrisk ('000 m ³) ⁷⁾		-	-	-	320	296	-8	●
Vattenförbrukning i områden med vattenrisk (i m ³)/KSV ⁷⁾		-	-	-	6.0	5.3	-12	●

VI BYGGER DE MEST KOMPETENTA TEAMEN

Andel tjänstemän, %		63	63	63	64	65		
Andel arbetare, %		37	37	37	36	35		
Personalomsättning tjänstemän, %		7.4	7.4	6.6	6.2	5.8	-6	●
Personalomsättning arbetare, %		9.5	9.7	6.0	5.4	4.9	-9	●
Total personalomsättning, egen uppsägning, %		-	-	6.4	5.9	5.5	-7	●
Medarbetarsamtal, % ⁸⁾		79	82	82	84	88	5	●
Andel kvinnor, % anställda		16.8	16.7	16.9	17.3	17.6	2	●
Andel kvinnor i chefspositioner, %		15.2	16.3	16.6	17.1	17.5	2	●
Inflöde av kvinnor i Gruppen, som andel av total extern rekrytering, %		-	-	-	21	22	5	●
Nationaliteter bland de högsta cheferna, antal		49	52	53	52	57	10	●
Chefer i den fjärde kvadranten i matrisen över resultat/potential, %		-	-	-	-	67		
Communicative Leadership Index, 1-100 ⁹⁾		-	-	68	-	74		

VI INVESTERAR I SÄKERHET OCH HÄLSA

Arbetsrelaterade olyckor, antal	4	383	403	381	292	285	-2	●
Arbetsrelaterade olyckor, per en miljon arbetade timmar	4	5.3	5.4	4.7	3.6	3.5	-3	●
Förlorade dagar på grund av olyckor, per en miljon arbetade timmar	4	100	139	129	114	109	-4	●
Arbetsrelaterade incidenter, antal		-	-	1 688	1 395	1 232	-12	●
Arbetsrelaterade incidenter, per en miljon arbetade timmar	4	23.2	21.2	21.0	17.3	15.2	-12	●
Dödsfall	4	3	0	1	0	1	100	●
Frånvaro på grund av sjukdom, %		2.0	2.0	1.9	1.9	2.0	5	●
Frånvaro på grund av sjukdom och olyckor, %		2.1	2.1	2.0	2.0	2.1	5	●

VI ARBETAR ENLIGT DE HÖGSTA ETISKA NORMERNA

Andel globala chefer som har åtagit sig att följa Affärskoden, %		-	-	-	99	99	0	●
Andel av anställda medvetna om Gruppens eller lokala etiska hjälplinjer ⁸⁾		-	-	-	-	64		
Betydande leverantörer som åtagit sig att följa Affärskoden, %	5	-	76	81	88	88	0	●
Betydande agenter och distributörer som åtagit sig att följa Affärskoden, % ⁹⁾		-	-	-	-	-		

* Förändring 2016 jämfört med 2015. De gröna, gula och röda markeringarna visar riktningen på förändringen 2016 jämfört med 2015. Neutral är -5% till 5%.

● Positiv   ● Neutral   ● Negativ

Se fotnoter på följande sida

Noter till hållbarhetsresultat

1. Redovisningsprinciper för hållbarhetsresultat

Sedan 2001 har redovisningen upprättats årligen i enlighet med Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer. Detta är den andra redovisningen som följer riktlinjerna för G4 Core. Den senaste hållbarhetsredovisningen publicerades i mars 2016 som en del av årsredovisningen för 2015.

Denna rapport är också Atlas Copcos Communication on Progress (COP) – en redovisning av resultatet av arbetet med de tio principerna inom FN:s Global Compact. Den finns tillgänglig på www.atlascopcogroup.com/investor-relations och på FN Global Compacts webbplats unglobalcompact.org/cop.

Atlas Copco tillämpar följande internationellt erkända och frivilliga standarder och principer:

- FN Global Compact. Atlas Copco har sedan 2008 undertecknat FN Global Compact, ett strategiskt initiativ för företag som åtar sig att i sin verksamhet och strategier följa tio globalt accepterade principer inom mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och anti-korruption.
- Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer för hållbarhetsredovisning. Riktlinjerna (G4) innehåller en internationellt erkänd uppsättning indikatorer för ekonomiska, miljömässiga och sociala aspekter av företags verksamhet som möjliggör för intressenter att jämföra företags resultat. Atlas Copcos redovisning i enlighet med redovisningsriktlinjerna, inklusive obligatoriska upplysningar finns tillgänglig på www.atlascopcogroup.com/investor-relations.

Datinsamling och redovisning

Hållbarhetsredovisningen och rapporten om koncernens styrning är integrerade i 2016 års årsredovisning. Hållbarhetsinformationen i årsredovisningen presenteras huvudsakligen på sidorna 10–13, 42–53 och 129–135, samt i GRI-index. Redovisade uppgifter har verifierats i enlighet med Atlas Copcos rutiner för intern kontroll. Datinsamling är integrerat i Gruppens koncernredovisningssystem och sammanställs kvartalsvis. Redovisade värden korrigeras vanligtvis inte retroaktivt, men då en justering av tidigare rapporterade siffror sker kan detta vara föranlett av förändrad beräkningsmetod eller omfattning.

Miljödata redovisas för produktionsenheter och distributionscenter. Information om affärspartner redovisas för produktionsenheter och medarbetardata omfattar hela verksamheten. Ansvar för rapporteringen ligger hos respektive bolagschef. Uppgifterna redovisas lokalt och sammanställs därefter på divisions- och affärsområdesnivå, samt på koncernnivå. Verifiering av data sker på respektive nivå innan leverans till externa revisorer för kontroll.

Redovisningen av växthusgaser sker i enlighet med GHG-protokollet (ghgprotocol.org) och International Energy Agency (iea.org). Gruppen är medlem i det svenska Nätverket för Transporter och Miljön (NTM) och följer deras rekommendationer, vilket kan påverka riktlinjerna för redovisning av koldioxidutsläpp från transporter.

Omfattning

Årsredovisningen innehåller information gällande samtliga tre aspekter av Gruppens strategi, det till säga där Atlas Copco har betydande ekonomisk, miljömässig och social påverkan. Redovisningen omfattar Gruppens verksamheter under räkenskapsåret 2016, om annat inte anges. Verksamheter som avyttrats under året omfattas inte, vilket däremot förvärvade enheter gör. Detta kan ibland ge upphov till betydande förändringar i redovisat resultat. Begränsningar och redovisningsprinciper liksom justeringar i rapporteringen

redovisas i respektive avsnitt i rapporten. All offentliggjord hållbarhetsinformation för redovisningsperioden 2016 finns tillgänglig i Atlas Copcos årsredovisning 2016, med undantag av GRI-index, som finns tillgängligt på Atlas Copcos webbplats www.atlascopcogroup.com/investor-relations.

Atlas Copcos årsredovisning 2016 innehåller en generell översikt över Gruppens miljöstatus i enlighet med svensk lagstiftning gällande miljöinformation i förvaltningsberättelsen. Vidare har information om miljömässiga och sociala aspekter integrerats i årsredovisningen för att ge en mer komplett bild av Gruppen. Atlas Copco redovisar även med hänvisning till de vägledande riktlinjerna i Inaugural Integrated Reporting Framework som utvecklats av International Integrated Reporting Council.

Atlas Copco betraktar hållbarhet som en integrerad del av affärsmodellen och redovisar såväl finansiell som icke-finansiell data i årsredovisningen. Den integrerade årsredovisningen ger investerare och intressenter en förhållandevis komplett och lättillgänglig översikt över Atlas Copco-gruppens viktigaste arbete som bidrar till en hållbar utveckling och till ett ökat aktieägarvärde.

Väsentlighetsanalysens påverkan på redovisningen

De GRI-indikatorer på nivå Core som redovisas och analyseras är de som bedöms vara väsentliga för Atlas Copco-gruppen och dess intressenter, och som möjliggör jämförelser med andra företag ur ett vidare perspektiv. Innehållet i Atlas Copcos årsredovisning 2016 baseras på GRI G4:s principer för att definiera redovisningens innehåll, och styrs av intressentperspektivet, Gruppens hållbarhetssammanhang, väsentlighet och fullständighet. Viktiga frågor har identifierats via omfattande konsultationer med Gruppens intressenter. De väsentliga aspekterna som Atlas Copco har identifierat omfattar, men begränsas inte till, indikatorer och aspekter i GRI G4. Processen för att definiera väsentliga frågor ligger också till grund för COP-rapporten, det vill säga arbetet med implementeringen av Global Compacts principer, samt Atlas Copcos arbete med FN:s hållbarhetsmål. Ett GRI- och FN Global Compact-index kopplat till årsredovisningen finns tillgängligt online. För ytterligare information om hur väsentlighetsanalysen genomfördes, se www.atlascopcogroup.com/sustainability.

Intressentdialog

Det är viktigt för Atlas Copco, som global koncern, att ta ansvar för den faktiska och potentiella påverkan företaget har på sina intressenter. Genom diskussioner lyssnar Atlas Copco på, och tar lärdom av, frivilligorganisationer, myndigheter och andra opinionsbildare. Under 2016 hölls en formell intressentdialog med större aktieägare, där medlemmar i koncernledningen deltog. Dialogen hölls i anslutning till koncernens kapitalmarknadsdag. Viktiga frågor fångas upp och utgör grunden för utvecklingen av strategiska lösningar på utmaningar.

Granskning/revision

Atlas Copco har gjort bedömningen att redovisningen följer GRI G4 nivå Core. Redovisningen omfattar samtliga standardindikatorer, hållbarhetsstyrning och minst en indikator per väsentlig aspekt i enlighet med GRI:s G4-riktlinjer. Årsredovisningen har granskats och godkänts av Atlas Copcos koncernledning och styrelse. Hållbarhetsinformationen i årsredovisningen 2016 har granskats översiktligt av Deloitte AB.

Fotnoter till sidan 129

- ¹ Beräkningar enligt GRI:s G4-riktlinjer, www.globalreporting.org. Information om miljö-, sociala och styrningsresultat har under 2012, 2013, 2014, 2015 och 2016 varit föremål för extern översiktlig granskning. Det kan till viss del påverka jämförelser mellan dessa år och tidigare års resultat.
- ² Intäkter omfattar intäkter, övriga rörelseintäkter, finansiella intäkter, resultat från utvecklade verksamheter och andelar av intresseföretags resultat.
- ³ Rörelsekostnader omfattar kostnad för sålda varor, utgifter för marknadsföring, administration, forskning och utveckling och övriga utgifter med avdrag för ersättning till löner och förmåner. När KSV presenteras i relation till hållbarhetsinformation avses kostnad för sålda varor till standardpris i MSEK.
- ⁴ Kostnader för finansierare, inklusive finansiella kostnader och utdelning, men exklusive inlösen och återköp av aktier.
- ⁵ Energiförbrukningen av energi inköpt från externa källor eller som genereras på plats av företaget för dess egen produktion eller verksamhet. Inkluderar samtliga bränslen som används på plats. Inkluderat i beräkningen för indirekt energi är elektricitet och fjärrvärme. I beräkningen för direkt energi ingår diesel, bensin, kol, bio-bränsle, propan och naturgas.
- ⁶ Standardiserade omräkningsfaktorer publicerade av Greenhouse Gas Protocol Initiative och International Energy Agency används för att beräkna koldioxidutsläpp, se www.ghgprotocol.org och www.iea.org.
- ⁷ Kartläggning av vattenrisker genomfördes med hjälp av kartor över vattenrisker som tagits fram av Verisk Maplecroft. Kategorierna "mellan", "hög" och "extrem" vattenrisk inkluderar i Atlas Copcos avgränsning.
- ⁸ Samlas in vartannat år genom Gruppens medarbetarundersökning Insight.
- ⁹ Kommer att samlas in med början 2017.

1. Redovisningsprinciper för hållbarhetsresultat, fortsättning

Ytterligare hållbarhetsinformation

Atlas Copco har ett väsentlighetsdrivet arbetssätt och använder riktlinjerna i GRI G4 för att redovisa miljö- social och styrningsinformation till kunder, investerare och andra intressenter. Gruppen strävar efter att vara så transparent som möjligt och att delta i rankingar, listor och att dela information som är relevant för verksamheten. Denna information delas huvudsakligen på ett transparent sätt i årsredovisningen. Atlas Copco har signerat FN:s Global Compact sedan 2008 och redovisar enligt alternativet ”comprehensive”.

Atlas Copco erhöll följande utnämningar under 2016:

Atlas Copco rankades som nummer 38 av 500 företag och nummer 5 bland industriföretag av Newsweek Green Rankings. Atlas Copco inkluderades i FTSE4Good Index och var återigen en del av Ethibel Sustainability Index Excellence Europe samt Ethibel Sustainability Index Excellence Global.

Atlas Copco har aldrig betalat för att inkluderas i rankingar eller listor, oberoende av storleken på den begärda avgiften, och har inte för avsikt att ändra på denna princip i framtiden.

2. Väsentlighet

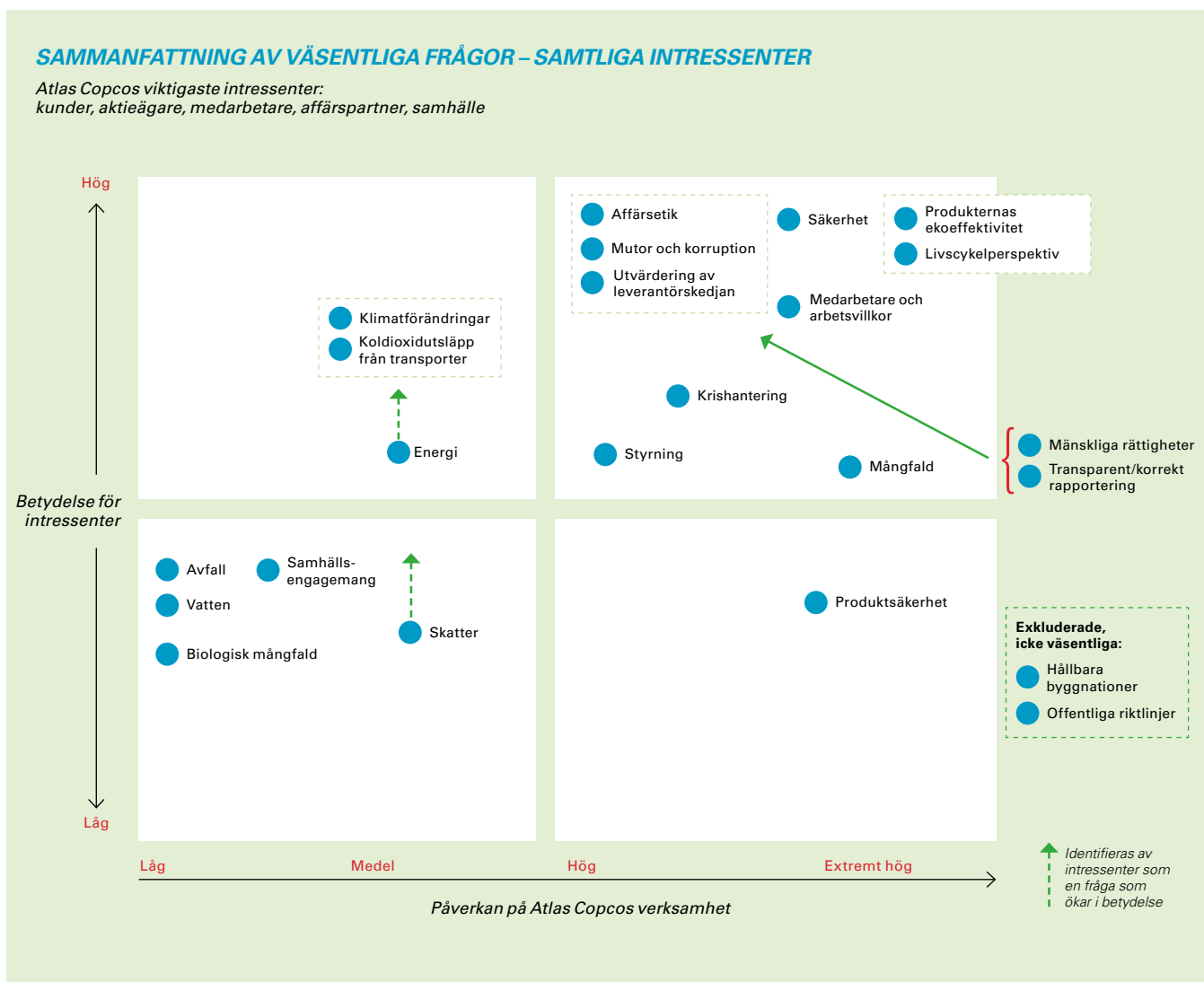
Under 2015 genomförde Atlas Copco konsultationer med 200 institutionella intressenter över en åtta månadersperiod för att identifiera de prioriterade hållbarhetsområden som påverkar och påverkas av Gruppens verksamhet.

Kriterier för urval av aspekter

Urvalet av aspekter att kartlägga utgick delvis från riktlinjerna i GRI G4, men inkluderade även frågor som inte ingår i ramverket och som lyftes av intressenterna. Ytterligare information finns på www.atlascopcogroup.com/sustainability. Ekonomiskt värdeskapande och Atlas Copcos finansiella mål omfattades inte av dialogen då fokus låg på de långsiktiga frågor kring miljö, samhälle och styrning som presenteras nedan.

Urval av intressenter

Atlas Copcos affärskod definierar Gruppens fem viktigaste intressenter och samtliga konsulterades vid kartläggningen av väsentliga aspekter. Interna intressenter som konsulterades gällande Gruppens strategi omfattade flera funktioner såsom forskning och utveckling, logistik, inköp samt divisionsledningar. För externa synpunkter hade Atlas Copco direkt och indirekt dialog med internationella frivilligorganisationer, fackföreningar, större investerare, representanter för civilsamhället eller näringslivet, samt kunder och affärspartner. Metoden, som utgår ifrån intressenterna, är inspirerad av GRI G4:s riktlinjer för väsentlighet och processen finns sammanfattad på webbplatsen och i GRI-appendix på www.atlascopcogroup.com. Resultatet från väsentlighetsanalysen nedan överlappar delvis med indikatorerna i GRI G4.

2. Väsentlighet, fortsättning

Påverkan på Atlas Copcos mål

Under processen med att definiera väsentliga aspekter identifierades även prioriterade områden för att lyckas med Atlas Copcos långsiktiga strategi att skapa värde för alla intressenter. Följaktligen anpassade Gruppen nyckeltalen för att reflektera dessa prioriteringar. Gruppen strävar efter att nyckeltalen och målen ska stödja FN:s hållbarhetsmål och slutsatserna från klimatkonferensen i Paris (COP 21). Nyckeltalen kommer att adressera och hantera risker,

möjligheter och påverkan kopplat till Gruppens verksamhet i de delar av värdekedjan där de bedömts vara väsentliga enligt intressentdialogen. Formuleringen av nyckeltal har styrts av aspekterna i GRI G4, men de har inte begränsats av de definitioner som föreslås i GRI:s riktlinjer. Gruppens konsoliderade mål vad gäller utvalda nyckeltal har färdigställts och presenteras löpande i årsredovisningen.

3. Miljöpåverkan

Miljöresultat

Atlas Copco har integrerat de mest väsentliga miljönyckeltalen i planeringsprocessen. Nyckeltalen används för att driva förbättringar och effektivitet, samtidigt som de ska bidra till att minska koncernens miljöpåverkan.

Energiförbrukning*, %	2016
Direkt energi, förnybar	0
Direkt energi, icke-förnybar	23
Indirekt energi, förnybar (inkl. förnybar av mix)	39
Indirekt energi, icke-förnybar	38

* Direkt energi definieras som bränsle som köpts in och förbrukats för egen produktion, inklusive olja, kol, naturgas, bensin och diesel. Indirekt energi definieras som energi från externa källor, exempelvis energi som krävs för att producera och leverera elektricitet och fjärrvärme.

Efterlevnad av miljölagar

Atlas Copco följer tillämpliga lagar i alla länder där verksamheten bedrivs. Incidenter och böter rapporteras enligt gällande lagar vid överträdelse av miljölagstiftning eller vid incidenter som kemiskt utsläpp, olje- eller bränsleutsläpp. Under året rapporterades 3 (20) olyckor med negativ miljöpåverkan. Alla olyckor hanterades fullt ut och saneringskostnaderna uppgick till KSEK 2 885 (4 840).

Fem svenska bolag kräver tillstånd baserat på svensk miljölagstiftning. Dessa verksamheter rör huvudsakligen bearbetning och montering av komponenter. Tillstånden gäller exempelvis utsläpp till vatten och luft, samt buller. Gruppen har beviljats samtliga nödvändiga tillstånd för att bedriva verksamheten och inget var under revision under 2016.

Miljöledningssystem

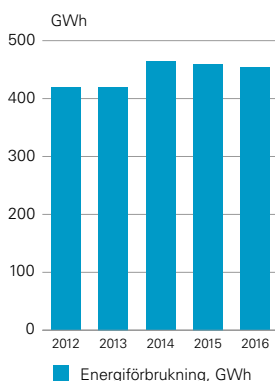
För att bidra till att minska miljöpåverkan och samtidigt säkra tillämpningen av försiktighetsprincipen, har Atlas Copco ambitionen att införa miljöledningssystem i samtliga verksamheter. Alla produktionsenheter bör certifieras enligt ISO 14001 för att hantera och minska sin miljöpåverkan. Förvärvade produktionsenheter certifieras normalt inom en tvåårsperiod.

Produktansvar

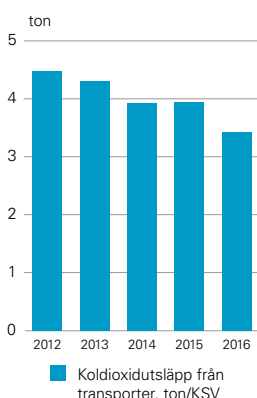
Som ett minimum uppfyller alla produkter gällande lagar och förordningar beträffande miljöpåverkan och genomgår säkerhetstester före leverans. Alla produkter och all service från Atlas Copco levereras dessutom med relevant produkt-, service- och säkerhetsinformation. Kraven enligt Gruppens rutiner för produkt- och serviceinformation samt märkning omfattar aspekter såsom inköp av komponenter, potentiellt skadliga ämnen, säker hantering och skrotning av produkten. Vid behov ingår även utbildning av kunderna, för att säkerställa en trygg produkthantering.

Generellt omfattas endast en begränsad andel av Atlas Copcos produkter av EU-direktivet Waste Electrical and Electronic Equipment (WEEE). Exempelvis omfattas handhållna elektriska verktyg och kontrollinstrument, men inte stora gruvmaskiner och andra kapitalvaror. Atlas Copco har ansvaret för att ta hand om skrotningen av produkter som omfattas av direktivet. Atlas Copco strävar efter att följa lagar och förordningar avseende säkerhet, hälsa och miljö, samt produktinformation och märkning. Två fall registrerades under 2016 gällande överträdelse av lagar och regler om tillhandahållandet och användningen av produkter och service och böter som betalades ut uppgick till KSEK 38.

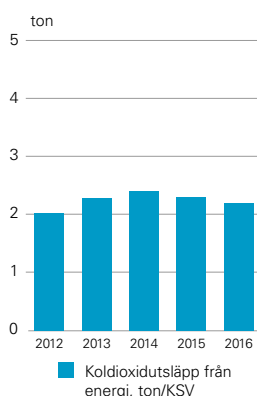
KOLDIOXIDUTSLÄPP FRÅN ENERGI-FÖRBRUKNING/KSV

KOLDIOXIDUTSLÄPP FRÅN TRANSPORTER/KSV

KOLDIOXIDUTSLÄPP FRÅN ENERGI/KSV

4. Säkerhet och hälsa

Säkerhet är ett prioriterat område för Atlas Copco och samtliga divisioner har inkluderat aspekten för sin målsättning och sina åtgärdsplaner. Konsoliderade mål för Gruppen har tagits fram under 2016 och presenteras på sidan 48.

Atlas Copco-gruppen har gjort kontinuerliga insatser för att påverka beteenden kopplat till säkerhet och har arrangerat säkerhetsdagar sedan 2014.

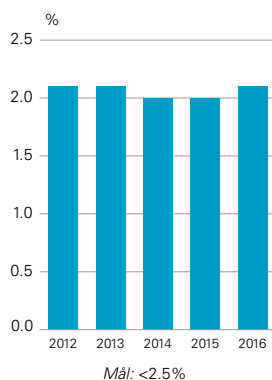
Under 2016 minskade antalet olyckor för Atlas Copcos anställda till 285 (292). Den största minskningen rapporteras ifrån Sydamerika och Asien. Den största ökningen rapporterades i Nordamerika och särskild uppmärksamhet kommer att riktas mot att minska denna siffra. Under flera år rapporterades flest olyckor i Europa. Antalet olyckor i Europa minskade under 2015 men var oförändrat mellan 2015 och 2016. Det relativa antalet olyckor minskade till 3.5 (3.6) per en miljon arbetade timmar.

Antalet incidenter minskade till 1 232 (1 395) och det relativa antalet minskade till 15.2 (17.3) incidenter per en miljon arbetade timmar. Störst var förbättringen i Sydamerika och Europa. För extern arbetskraft var minskningen för det relativa antalet olyckor och incidenter märkbar, med 1.4 (3.1) olyckor och 28.3 (36.7) incidenter per en miljon arbetade timmar. Bolagen i Atlas Copco-

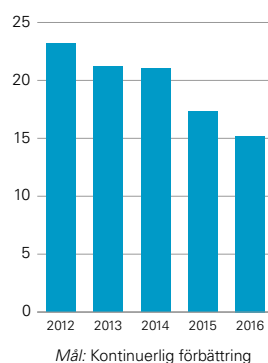
gruppen ska ha ett av Atlas Copco verifierat ledningssystem för säkerhet, hälsa, miljö och kvalitet som dokumenteras, implementeras och uppdateras löpande. Marknadsbolag och andra enheter med mer än 70 medarbetare, samt alla produktbolag ska vara certifierade enligt OHSAS 18001.

Geografisk fördelning av incidenter och olyckor bland Atlas Copcos medarbetare, %	Fördelning av anställda, %	Arbetsrelaterade incidenter %	Arbetsrelaterade olyckor %
Nordamerika	15	14	17
Sydamerika	7	3	6
Europa	43	75	58
Afrika/Mellanöstern	6	2	6
Asien/Australien	29	6	13
Totalt	100	100	100

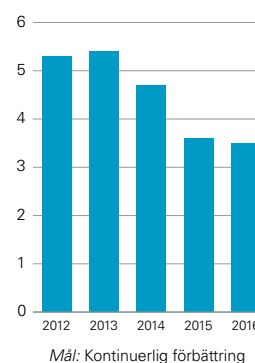
TOTAL SJUKFRÅNVARO

ANTAL INCIDENTER PER MILJON ARBETADE TIMMAR

ANTAL OLYCKOR PER MILJON ARBETADE TIMMAR

5. Affärspartner

Affärspartner	Roll i värdekedjan	Huvudansvariga för riskhantering och efterlevnad
Leverantörer, underleverantörer	Tillhandahåller nyckelkomponenter och tillverkningstjänster	Inköpsråd
Samriskbolag	Delägda bolag med kompletterande produkter och service	Divisionschefer
Agenter, distributörer	Säljer och distribuerar produkter till kunder för Atlas Copcos räkning	Marknadsföringsråd

Process för utvärdering av leverantörskedjan: Leverantörer utvärderas under och efter att de valts ut av produktbolagen, främst av personal på inköpsavdelningen. Intern utbildning i genomförandet av leverantörsutvärderingar finns i Gruppens databas *The Way We Do Things*.

Leverantörsutvärderingen omfattar:

- Affärspartners styrning, etik och hållning mot korruption
- Arbetsförhållanden: motverkande av tvångs- eller barnarbete, avskaffande av diskriminering, skyddande av medarbetarnas hälsa och säkerhet, rätten till kollektiva förhandlingar
- Miljömässigt resultat: hantering av avfall, begränsning av utsläpp, minskad användning av naturresurser
- Mänskliga rättigheter: ansvarsfulla inköp och respekt för mänskliga rättigheter i verksamheten

I vissa fall skickas checklistor för självutvärdering till leverantörer och utvärderingar genomförs på plats antingen regelbundet eller vid behov. Dessa resulterar i en rapport med konkreta förslag i form av en åtgärdsplan eller till förbättringar som följs upp vid en avtalad tidpunkt. Atlas Copco kan bistå med erfarenhet och kunskande till leverantörer som behöver stöd för att uppfylla minimikraven enligt checklistans tio kriterier. Leverantörer som inte uppfyller kriterier med röd flagg (såsom nolltolerans mot korruption) eller som inte vill genomföra förbättringsåtgärder underkänns. Leverantörsutvärderingar gällande säkerhet, hälsa, sociala och miljöaspekter inklusive objektiva faktorer såsom kvalitet och finansiell information genomförs i hela Gruppen.

Definition av betydande leverantörer för rapportering: Alla externa leverantörer av varor och tjänster, direkt och indirekt, med ett inköpsvärde som överstiger en bestämd nivå, baserat på 12 månaders värde från oktober föregående år till september innevarande år. För leverantörer i de högriskländer som anges nedan, fastställs de betydande leverantörerna baserat på en betydligt lägre inköpsnivå (cirka 13% av det bestämda värdet) och redovisas.

5. Affärspartner, fortsättning

Högriskländer: Angola, Bolivia, Kina, Colombia, Demokratiska republiken Kongo, Indonesien, Iran, Nigeria, Ryssland, Saudiarabien, Uzbekistan, Zimbabwe. Dessa länder har identifierats ha en förhöjd risk för brott mot mänskliga rättigheter baserat på den kartläggning av risker som genomförts av Amnesty International och Transparency International 2011. Anpassningen av definitionen resulterade i ett lägre antal betydande leverantörer från och med 2013. Under 2016 ökade antalet betydande leverantörer jämfört med 2015.

Leverantörers åtagande	2016	2015
Betydande leverantörer, antal	4 471	4 187
Leverantörer utvärderade i säkerhet, hälsa, miljö och sociala aspekter ¹⁾ , %	17	21
Godkända leverantörer (inget behov av uppföljning), %	95	91
Leverantörer godkända med villkor (följs upp), %	5	7
Underkända leverantörer (affärsrelationen avslutad) ²⁾ , %	0	2
Leverantörer som tillfrågats om att följa Affärskoden, antal	4 075	3 977
Betydande leverantörer som åtagit sig att följa Affärskoden, %	88	88

¹⁾ Utvärderingar eller revisioner genomförs av Atlas Copcos team på plats hos leverantörerna.

²⁾ Leverantörer underkänns exempelvis av skäl kopplade till säkerheten på arbetsplatsen, bristande skydd för arbetare och för att de inte lever upp till miljölagar. Leverantörer underkänns om de bedöms vara ovilliga att leva upp till Atlas Copcos krav och inte är villiga att genomföra förbättringar. Gruppen har inte några svarta listor över affärspartner.

Farliga substanser

Atlas Copco har förteckningar över substanser som antingen är förbjudna eller bör begränsas i sin användning (och måste redovisas) på grund av den potentiella negativa påverkan på hälsa och miljö. Förbjudna substanser är inte tillåtna i Gruppens produkter eller processer. Substanser som bör begränsas i sin användning är inte förbjudna, men ska ersättas enligt en plan med hänsyn till ekonomiska och tekniska aspekter. Leverantörers användning av sådana substanser kontrolleras regelbundet och om förbjudna substanser upptäcks måste dessa omedelbart ersättas med godkända alternativ. Förteckningarna revideras regelbundet i enlighet med tillämpliga regelverk, inklusive REACH. Gruppens förteckningar över farliga substanser är tillgängliga på Atlas Copcos webbplats.

6. Styrning

Atlas Copcos hotline är Gruppens funktion för rapportering av överträdelser av Affärskoden. Gruppen är positiv till rapportering via hotline då det gör det möjligt att agera på potentiella överträdelser av Affärskoden. Under året har hotline förts fram globalt bland medarbetare och affärspartner, och kännetecken om dess existens har mätts.

Anmälningar om möjliga överträdelser, antal	2016
Bedrägeri	19
Arbetsvillkor	23
Korruption	6
Diskriminering	4
Övrigt (personliga, organisatoriska frågor)	0
Totalt	52

Elva fall är under utredning, varav sex är kopplade till bedrägeri och fem till arbetsvillkor. Sju fall av bedrägeri eller korruption var underbyggda, samt sju fall gällande arbetsvillkor, vilka fick personliga konsekvenser såsom uppsägning eller ändrade processer för att förhindra framtida upprepning. De påstådda fallen av diskriminering var inte underbyggda och lades ned efter utredning.

Inget fall var betydande under året. Inga böter kopplade till anmälningar via hotline har betalats ut under året. Koncernledningen har inte fått kännedom om några andra fall av konkurrenshämmande agerande.

7. Mänskliga rättigheter

Åtagande om mänskliga rättigheter

Atlas Copcos centrala policy är Affärskoden som uppdaterades 2012 för att stödja FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Atlas Copco har också signerat FN:s Global Compact och engagerat sig i arbetet för tio globalt accepterade principer inom mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och anti-korruption. Atlas Copcos affärskod stöder också internationella arbetsorganisationens, ILO, deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Under 2011 åtog sig Atlas Copco att skydda, respektera och bidra till åtgärder för mänskliga rättigheter som föreslås enligt FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. I enlighet med ramverket har Atlas Copco en pågående process för att identifiera, förhindra, motverka och redovisa effekterna på mänskliga rättigheter av Atlas Copcos verksamhet eller affärsrelationer. Due diligence kring mänskliga rättigheter genomförs när det bedöms relevant på specifika marknader, exempelvis när Atlas Copco inleder verksamhet på en marknad där riskerna kopplade till mänskliga rättigheter anses påtagliga, såsom Myanmar.

Atlas Copcos arbete med mänskliga rättigheter

Arbetet med mänskliga rättigheter är en kontinuerlig process av lärande, utveckling och implementering. Atlas Copco strävar efter att arbeta med dessa frågor i de delar av värdekedjan Gruppen kan påverka. Atlas Copco ser inte mänskliga rättigheter som en isolerad fråga, utan som ett område med många kopplingar som kan påverkas genom arbetet med korruption och miljöfrågor i enlighet med Affärskoden. Frågor om mänskliga rättigheter hanteras av en styrgrupp, med två medlemmar ur koncernledningen. Styrgruppen adresserar frågor såsom utbildningsbehov, bedömning av påverkan och åtgärdsplaner kopplade till implementeringen av FN:s vägledande principer. Gruppen strävar efter att arbeta med sitt engagemang för FN:s vägledande principer i hela värdekedjan, från inköp till HR, försäljning, marknadsföring och andra affärsprocesser.

Atlas Copcos yttrande om mänskliga rättigheter

Affärskoden är det centrala policydokumentet på vilket Atlas Copcos yttrande om mänskliga rättigheter baseras. Atlas Copcos yttrande om mänskliga rättigheter finns tillgängligt på Gruppens webbplats och har godkänts av koncernledningen efter interna och externa konsultationer.

Atlas Copcos åtagande omfattar alla individer och grupper som kan påverkas av företagets aktiviteter eller affärsrelationer. Det finns tillgängligt för samtliga medarbetare via Gruppens intranät, samt genom utbildningar i affärsverksamheten och mänskliga rättigheter. Affärspartner hänvisas till

7. Mänskliga rättigheter, fortsättning

yttrandet om mänskliga rättigheter vid förhandlingar och även genom utbildningar. Frågor kring mänskliga rättigheter lyfts i löpande dialog med externa intressenter såsom anställda i företagets värdekedja, fackföreningar, företrädare från lokalsamhällen, kunder, frivilligorganisationer och myndigheter.

Enligt yttrandet om mänskliga rättigheter kan Atlas Copcos hotline användas för att rapportera möjliga överträdelser kopplade till mänskliga rättigheter. I de fall där intressenter eller medarbetare inte är nöjda med lösningarna via företagets hotline erbjuder Atlas Copco tillgång till medling vid Stockholms Handelskammarens Skiljedomsinstitut. Det gjordes inga ändringar i Gruppens policy för mänskliga rättigheter under 2016.

Integrera rättigheterna för barn, kvinnor och särskilt utsatta grupper

Atlas Copco strävar efter att vara inkluderande i arbetet med mänskliga rättigheter och säkerställer att rättigheterna för utsatta grupper, som barn eller minoriteter, omfattas av Gruppens policyer och processer. Atlas Copco arbetar för att integrera detta i den bredare strategin för mänskliga rättigheter och bedömer den direkta och indirekta påverkan verksamheten kan ha på berörda grupper.

Atlas Copco har engagerat sig i samarbeten mellan offentlig sektor och näringsliv på lokal nivå och koncernnivå, för att stödja införandet av FN:s vägledande principer och öka respekten för mänskliga rättigheter. Under 2014 blev Atlas Copco medlem i Swedish Leadership for Sustainable Development, ett nätverk som samordnas av Sida, för att stärka arbetet med miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption. Gruppen har även deltagit i branschdialoger för att utbyta erfarenheter och verktyg för implementeringsprocessen.

Konfliktmineraler

I slutet av 2016 presenterades ett utkast till en ny lag inom EU om konfliktmineraler av medlemmar av EU-parlamentet, ministrar och EU-kommissionen, som kräver att due diligence blir obligatoriskt för importörer av vissa metaller och deras malmer från konfliktregioner eller högriskområden. Utkastet inväntar nu slutligt godkännande från Rådet och Europaparlamentet. Atlas Copco följer utvecklingen inom området kommer att följa tillämplig lagstiftning. Atlas Copco är leverantör till kunder som måste redovisa enligt Dodd Frank Act, avsnitt 1502 i USA. Atlas Copcos affärsområden fortsätter att följa betydande leverantörers processer inom mineraler och inköp med hjälp av mallen, the Conflict Mineral Reporting Template (CMRT).

8. Skatter

Atlas Copco strävar efter att vara en god och pålitlig samhällsmedborgare som följer lagarna i länder där företaget är verksamt. Gruppen anser att skatter spelar en viktig roll i att främja den ekonomiska utvecklingen och att det är av yttersta vikt att bekämpa korruption och att stödja god affärssed för att skapa största möjliga värde i samhället. Atlas Copco följer alla tillämpliga lagar och styrs alltid av relevanta internationella standarder, främst OECD:s och FN:s riktlinjer. Atlas Copco tror på god företagspraxis när det gäller hantering av skatter och på att skapa en balans när det gäller intresset av exempelvis kunder, investerare, myndigheter och samhällen i länder där Gruppen är verksam. Betydande intressenter har identifierat skatter som en fråga som blir allt viktigare. Se not 9 i koncernredovisningen för information om betalda skatter som redovisats enligt internationella redovisningsprinciper.

Uttalande om redovisning av skatt per land

Atlas Copco har fört en dialog med investerare, frivilligorganisationer och andra företag när det gäller att lämna ut uppgifter om betald skatt per land. Det finns för närvarande ingen internationell standard för redovisning av skatter per land och därför är uppgifterna inte jämförbara mellan bolag. Atlas Copco motsätter sig inte att redovisa skatt per land om riktlinjerna utökas till att omfatta samtliga företag i branschen så att uppgifterna är jämförbara och kan analyseras rättvist.

Närvaro i länder klassade som skatteparadis

Atlas Copco har bolag i fler än 90 länder. En del av bolagen finns i länder som kan klassas som skatteparadis. Anledningen till närvaron i sådana länder är att Gruppen har kunder på plats som arbetar med pågående projekt, såsom att utvidga Panamakanalen.

9. Produkters energieffektivitet

Beräkningarna gällande energieffektivitet för produkterna i rapporten baseras på estimat från Atlas Copcos avdelningar för forskning och utveckling.

GHS1600VSD+

Energieffektiviteten hos en kund inom badrums- och kakelbranschen har beräknats med hjälp av antagandet om en genomsnittlig elförbrukning på 28 kW per timme för den tidigare utrustningen. Med den nya vakuumpumpen GHS med variabel hastighet har energiförbrukningen minskat till 2.93 kW/timme. GHS-pumpen ersatte sex pumpar med en genomsnittlig energiförbrukning på 13.37 kW. Efter installationen av GHS-pumpen kunde samma output produceras med en genomsnittlig förbrukning av 1.92 kW.

Minskad restid för servicetekniker

Minskningen av koldioxidutsläpp till följd av lägre bränsleförbrukning från transporter inom affärsområdet Industriteknik har beräknats utifrån 420 teknikers restid under en tolv månadersperiod. Den minskade restiden multiplicerades med den genomsnittliga bränsleförbrukningen, beräknad med utgångspunkt i en medelhastighet av 80 km/h till 8 liter per 100 km. Därefter beräknades skillnaden i genomsnittlig bränsleförbrukning för de senaste tre månaderna jämfört med de första tre månaderna. Den resulterade minskningen av koldioxidutsläpp beräknades med hjälp av det brittiska National Energy Foundations kalkylator för koldioxidutsläpp (www.carbon-calculator.org.uk/).

8-seriens portabla kompressor

Den genomsnittliga bränsleförbrukningen för små kompressorer, som driver två verktyg, var 7.05 liter per timme, under normala förhållanden. Under samma förhållanden förbrukar 8-serien 6.2 liter per timme vilket gör den 12% mer energieffektiv.

Pit Viper borraut automatisering

Uppgifterna om 33% högre borrkapacitet kommer från en offentlig kundintervju. Beräkningen av motsvarande energibesparing härrör från det faktum att en genomsnittlig borrar förbrukar 24.9 gallon/h och är i drift 5 000 timmar/år. Siffran 24.9 gallon/timme utgår ifrån att en borrar under sin livstid används till 33% borrning, 33% tramming och 34% i standby-läge. Detta motsvarar en förbrukning i gallon/timme om 38.2 vid borrning, 18.4 vid tram och 18.4 i standby-läge.

Revisors rapport över översiktlig granskning av Atlas Copco AB:s hållbarhetsredovisning

Till Atlas Copco AB

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen och verkställande direktören i Atlas Copco AB att översiktligt granska Atlas Copco AB:s hållbarhetsredovisning för år 2016. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning på sidan 130.

Styrelsens och företagsledningens ansvar för hållbarhetsredovisningen

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier, vilka framgår på sidan 130 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av Sustainability Reporting Guidelines (utgivna av The Global Reporting Initiative (GRI)) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga fel, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med RevR 6 *Bestyrkande av hållbarhetsredovisning* utgiven av FAR. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra

analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt IAASBs standarder för revision och god revisionsred i övrigt har. Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för vårt uttalande nedan.

Uttalande

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

Nacka den 3 mars 2017
Deloitte AB

Jan Bertsson
Auktoriserad revisor

Didrik Roos
Auktoriserad revisor

Fem år i sammandrag

Inkl. avvecklade verksamheter   Kvarvarande verksamheter

MSEK	2012	2013	2014	2015	2016
ORDERINGÅNG, INTÄKTER OCH RESULTAT					
Orderingång	90 570	81 290	93 873	97 002	102 812
Intäkter	90 533	83 888	93 721	98 973	101 356
Förändring, organiskt från volym och pris, %	9	-4	-2	-2	0
EBITDA	21 930	19 759	20 724	23 952	24 039
EBITDA marginal, %	24.2	23.6	22.1	24.2	23.7
Rörelseresultat	19 266	17 056	17 015	19 772	19 798
Rörelsemarginal, %	21.3	20.3	18.2	20.0	19.5
Räntenetto	-658	-730	-699	-750	-769
Resultat före skatt	18 562	16 266	16 091	18 875	18 805
Vinstmarginal, %	20.5	19.4	17.2	19.1	18.6
Årets resultat	13 933	12 082	12 175	11 777	13 785
MEDARBETARE					
Medelantal anställda	39 133	40 159	43 645	42 308	42 749
Intäkter per anställd, KSEK	2 315	2 089	2 147	2 339	2 371
KASSAFLÖDE					
Kassamässigt rörelseöverskott	21 583	19 205	20 426	23 547	24 600
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital	15 819	13 426	15 634	17 350	16 154
Förändring i rörelsekapital	-1 366	-538	2 056	1 599	2 875
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 732	-4 472	-10 565	-3 853	-7 148
Bruttoinvesteringar i övriga materiella anläggningstillgångar	-1 672	-1 255	-1 548	-1 705	-1 369
Bruttoinvesteringar i hyresmaskiner	-1 299	-1 456	-1 719	-1 263	-1 207
Nettoinvesteringar i hyresmaskiner	-749	-1 021	-1 303	-837	-748
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-4 204	-2 535	-14 358	-14 497	-8 991
varav utbetald utdelning ¹⁾	-6 070	-6 669	-6 682	-14 639	-7 687
Operativt kassaflöde	12 817	8 532	13 916	16 955	18 109
FINANSIELL STÄLLNING OCH AVKASTNING					
Balansomslutning	80 794	87 891	105 281	103 010	115 892
Kapitalomsättningshastighet	1.15	0.98	0.98	0.97	0.95
Sysselsatt kapital	54 354	62 683	70 953	71 372	72 987
Omsättningshastighet, sysselsatt kapital, ggr	1.67	1.34	1.32	1.39	1.39
Avkastning på sysselsatt kapital, %	35.9	27.8	24.3	28.3	27.2
Skuldsättningsgrad	9 262	7 504	15 428	14 806	14 829
Nettoskuld/EBITDA	0.42	0.38	0.74	0.62	0.62
Eget kapital	34 185	39 794	50 753	46 750	53 177
Skuldsättningsgrad, %	27.1	18.9	30.4	31.7	27.9
Soliditet, %	42.3	45.3	48.2	45.4	45.9
Avkastning på eget kapital, %	45.5	33.6	28.1	24.3	24.3
NYCKELTAL PER AKTIE					
Resultat före utspädning/resultat efter utspädning, SEK	11.47 / 11.44	9.95 / 9.92	10.01 / 9.99	9.62 / 9.58	9.81 / 9.79
Utdelning, SEK	5.50	5.50	6.00	6.30	6.80 ²⁾
Utdelning i % av resultat före utspädning	48.0%	55.3%	59.9%	65.5%	69.3%
Direktavkastning, %	3.5%	3.1%	3.1%	2.6%	3.0%
Inlösen av aktier, SEK	-	-	6.00	-	-
Operativt kassaflöde, SEK	10.6	7.0	11.5	13.9	14.9
Eget kapital, SEK	28	33	42	38	44
Börskurs, 31 december, A-aktien / B-aktien, SEK	178.3 / 158.2	178.3 / 163.2	218.4 / 200.9	208.4 / 195.3	277.5 / 248.6
Högsta börskurs, A-aktien / B-aktien, SEK	180.9 / 160.3	194.1 / 176.4	222.6 / 204.3	303.1 / 270.0	290.0 / 259.4
Lägsta börskurs, A-aktien / B-aktien, SEK	134.4 / 118.6	154.3 / 136.2	169.6 / 155.9	186.9 / 173.7	171.0 / 162.6
Genomsnittlig börskurs, A-aktien / B-aktien, SEK	158.6 / 141.1	179.0 / 160.6	196.4 / 181.1	238.7 / 217.5	229.9 / 210.0
Genomsnittligt antal aktier, miljoner	1 213.8	1 212.8	1 215.6	1 217.4	1 216.1
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning, miljoner	1 215.6	1 214.4	1 216.6	1 218.7	1 216.8
Antal aktieägare den 31 december	69 272	72 738	70 914	79 926	76 058
Börsvärde, 31 december, MSEK	211 397	213 348	261 719	251 140	329 940

¹⁾ Inklusive aktieinlösen 2015.

²⁾ Styrelsens förslag.

VI STÅR FÖR HÅLLBAR PRODUKTIVITET

Vi tar ansvar gentemot kunderna,
miljön och människorna i vår omgivning.
Vi skapar varaktiga resultat.
Det är det vi kallar hållbar produktivitet.

Atlas Copco AB (publ)
105 23 Stockholm Telefon: 08 743 80 00
Org.nr: 556014-2720 www.atlascopcogroup.com

The logo consists of the brand name 'Atlas Copco' in a white, italicized serif font, centered between two horizontal white bars of equal length.

Atlas Copco